

ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และ
บุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

นางสาวกุลวดี จอจวรกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2556

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR) are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

SOCIAL INTERACTION OF STUDENTS WITH BLINDNESS AND NORMAL STUDENTS
AND OTHER PERSONNEL IN SECONDARY SCHOOL WITH INCLUSIVE EDUCATIONS

Miss Kulwadee Chongworakul

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Mental Health

Department of Psychiatry

Faculty of Medicine

Chulalongkorn University

Academic Year 2013

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่อง
ทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆใน
โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น

โดย

นางสาวกุลวดี จอจวรรกุล

สาขาวิชา

สุขภาพจิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตร พิชัยรัตน์เสถียร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์ศิริวรรณ ศิริบุญ

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะแพทยศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ไศภณ นภาธร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงรัศมีน กัลยาศิริ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตร พิชัยรัตน์เสถียร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์ศิริวรรณ ศิริบุญ)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กมลวรรณ อินอร่าม)

กุลวดี จอจวรกุล : ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. (SOCIAL INTERACTION OF STUDENTS WITH BLINDNESS AND NORMAL STUDENTS AND OTHER PERSONNEL IN SECONDARY SCHOOL WITH INCLUSIVE EDUCATIONS) อ.ที่ปรึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก: ผศ. นพ.ณัฏฐร พิทยรัตน์เสถียร, อ.ที่ปรึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก: อ.ศิริวรรณ ศิริบุญ, 153 หน้า.

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) โดยมีวิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลเชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มีการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 4 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ทั้งหมด 6 คน ซึ่งคัดเลือกด้วยวิธีการจับสลาก นักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆ กลุ่มละ 18 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบสโนว์บอล โดยคัดเลือกจากบุคคลที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบ และรู้สึกไม่ชอบ รวมถึงบุคคลที่เรียนร่วมหรือเคยมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ซึ่งมีแนวคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการทบทวนทฤษฎี และวรรณกรรมต่างๆ จากนั้นจึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข

ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับนักเรียนปกติทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งพฤติกรรมที่ทำให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกท้อแท้ในการจัดการเรียนร่วม คือ พฤติกรรมทางด้านวาจาและการกระทำที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนปกติ ส่วนปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่ได้รับจากครูส่วนใหญ่เป็นไปในเชิงบวก โดยครูจะให้การสนับสนุนนักเรียนเหล่านี้ทั้งในด้านการเรียน และด้านกิจกรรม ทั้งนี้ก็มีครูบางส่วนที่มองว่าควรมีการจัดให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเรียนในโรงเรียนเฉพาะ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับบุคลากรอื่นๆเป็นไปในเชิงบวก โดยบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนมองว่านักเรียนเหล่านี้เป็นบุคคลที่น่าสงสาร ควรได้รับการช่วยเหลือ รวมถึงการมองว่าการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนเหล่านี้เป็นเรื่องของบุญกุศล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาควิชา จิตเวชศาสตร์

สาขาวิชา สุขภาพจิต

ปีการศึกษา 2556

ลายมือชื่อนิติ
.....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก
.....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก
.....

5574110430 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEYWORDS: SOCIAL INTERACTION / BLINDNESS / INCLUSIVE EDUCATIONS

KULWADEE CHONGWORAKUL: SOCIAL INTERACTION OF STUDENTS WITH BLINDNESS AND NORMAL STUDENTS AND OTHER PERSONNEL IN SECONDARY SCHOOL WITH INCLUSIVE EDUCATIONS. ADVISOR: ASST. PROF. NUTTORN PITYARATSTIAN, M.D., CO-ADVISOR: MISS SIRIWAN SIRIBOON, 153 pp.

The purpose of this thesis is to study the type of social interaction of students with blindness, normal students, teachers and other personnel in secondary school with inclusive educations. There are four groups of sample population which consist of six students with blindness selecting by simple random sampling and eighteen people from normal students group, teacher group, and other personnel group selecting by snowball sampling in this qualitative methodology. The people in each group except the students with blindness are divided into three types by the blind students: favorite people, not favorite people, and the people who study with or have the relationship with the blind students. The collecting method is the interview with the questions created by the researcher and approved by the specialist in the field of qualitative methodology.

The result finding is there are positive and negative ways of the pattern of social interaction between the students with blindness and the normal students. The positive way is helping and supporting each other. And the negative one is improper behaviors, for example, calling the blindness students with their imperfection instead calling their name, kicking the blindness students' cane, etc. The pattern of social interaction between the students with blindness and most of teachers is positive. The teacher supports the students in many ways. For example, providing some normal students to help the blind, adapting the teaching material and the pattern of evaluation for the blind students, etc. However, there are some teachers who have different opinion about the inclusive education such as the students with blindness should study in the special school for the blind. The pattern of social interaction between the students with blindness and other personnel is positive. Because of Thai belief, the students with blindness are the group of disabled people who need special support from others. And, the ones who help them will get back the merit.

Department: Psychiatry Student's Signature

Field of Study: Mental Health Advisor's Signature

Academic Year: 2013 Co-Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงจากการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนจากบุคลากรหลายท่าน ซึ่งมีความเมตตาและเอื้อเฟื้อต่อผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์ณัฏฐร พิทยรัตน์เสถียร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ศิริวรรณ ศิริบุญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาสละเวลาในการให้คำปรึกษา และชี้แนะในการทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงการตรวจสอบข้อบกพร่อง พร้อมให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเขียนวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงรัศมีน กัลยาศิริ ที่กรุณาสละเวลาและให้เกียรติมาเป็นประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ รวมถึงผู้ช่วยศาสตราจารย์กมลวรรณ อินอร่าม อาจารย์สาขาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้สละเวลาและให้เกียรติมาร่วมเป็นคณะกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคุณครูสุลัดดา เพ็ญธณภูมิ คุณครูชญาภรณ์ สงครามรอด และคุณครูจุไรรัตน์ แก้วมณี ครูการศึกษาพิเศษประจำโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ รวมถึงคุณครูณสิริ คุ่มพร ครูการศึกษาพิเศษ และคุณครูธนวี เงินศรี ครูผู้ประสานงานของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย ที่ให้ความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยในการดำเนินการเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณอาจารย์ดุสิตา ทินมาลา และอาจารย์ ดร.ชนิศา ตันติเฉลิม อาจารย์สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการประสิทธิ์ประสาทวิชาเกี่ยวกับผู้ที่มีความต้องการพิเศษ อันเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจในการทำการศึกษาเกี่ยวกับผู้ที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ และสละเวลาในการให้สัมภาษณ์ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการสรุปผล

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ธุรการทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการประสานงาน รวมถึงการจัดทำเอกสารต่าง ๆ ตลอดการศึกษาในคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอขอบพระคุณครอบครัว และเพื่อนๆทุกคนที่คอยให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือในการเรียน และการจัดทำวิทยานิพนธ์เสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
2. คำถามการวิจัย (Research question).....	6
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives).....	6
4. สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis).....	6
5. กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework).....	6
6. คำสำคัญ (Key words).....	7
7. การให้คำนิยามเชิงปฏิบัติการที่จะใช้ในการวิจัย (Operational definition).....	7
8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected benefit and application).....	7
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
<u>ตอนที่ 1</u> ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และพัฒนาการทางสังคมของเด็กในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..	9
1. ความหมายของปฏิสัมพันธ์ทางสังคม.....	9
2. ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม.....	9
<u>ตอนที่ 2</u> การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม.....	13
1. ความหมายและที่มาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม.....	13
2. รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม.....	15
3. การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม.....	16
<u>ตอนที่ 3</u> บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น.....	17
1. นิยามบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น.....	17

2. ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น	17
3. การจัดการเรียนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น.....	18
4. การปรับตัวและพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น.....	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	20
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	20
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	22
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	26
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	27
5. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของงานวิจัย.....	28
6. การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลวิจัย	28
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
<u>ตอนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไป.....	32
<u>ตอนที่ 2</u> ลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนการจัดการเรียนร่วม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	33
1. การดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น.....	33
2. การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น.....	47
3. อุปสรรคในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น	62
4. พฤติกรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น.....	73
5. การปรับตัวของบุคคลอื่นต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น	78
6. มุมมองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นต่อความหมายของ “ชีวิตที่มีค่า”	91
7. แนวทางลดข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นร่วมกับคนอื่น	92
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	104
สรุปผลการวิจัย	104
อภิปรายผล	110

ข้อเสนอแนะ	114
รายการอ้างอิง	115
ภาคผนวก ก เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	119
ภาคผนวก ข เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย	138
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	153

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ปัจจุบันระบบการศึกษาของไทยมีความแตกต่างจากระบบการศึกษาในอดีตเป็นอย่างมาก ซึ่งประเด็นหนึ่งที่ได้รับนํามากกล่าวถึงอย่างมากคือ ลักษณะที่เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบให้ ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545⁽¹⁾ หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ระบุไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ” ดังนั้นรูปแบบการจัดการศึกษาจึงต้องดูว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถทางด้านใด เหมาะสมกับการเรียนการสอนแบบใด เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าไปอยู่ในบรรยากาศที่ผู้สอนได้จัดกระบวนการ และกิจกรรมที่สอดคล้อง และส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่

รูปแบบการจัดการศึกษาหลักของไทยในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 3 ระบบ อันได้แก่ 1) การจัดการศึกษาในระบบ 2) การจัดการศึกษานอกระบบ และ 3) การจัดการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ซึ่งรูปแบบการจัดการศึกษาที่เป็นที่คุ้นเคย และนิยมมากที่สุด คือ การจัดการศึกษาในระบบ โดยการจัดการศึกษาในรูปแบบนี้มีด้วยกัน 2 ระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ว่าจะต้องมีการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนอย่างน้อย 12 ปี และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้คำว่าผู้เรียนในที่นี้มิได้หมายถึงบุคคลที่มีสภาพทั้งทางร่างกาย สติปัญญา และจิตใจที่ครบสมบูรณ์เท่านั้น แต่ยังรวมถึงบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ” นั้นหมายความว่า บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านต่างๆสามารถเข้ารับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ไม่น้อยกว่า 12 ปี ตามที่รัฐบาลกำหนด และสามารถเข้าเรียน ทั้งในโรงเรียนที่เปิดสอนให้แก่เด็กที่มีความพิเศษแต่ละด้านโดยเฉพาะ หรือสามารถเข้าเรียนร่วมกับนักเรียนปกติในโรงเรียนต่างๆที่มีการจัดการเรียนร่วม

ได้ เช่น โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ โรงเรียนมัธยมกษัตริย์วิทยาลัย โรงเรียนศึกษานารีวิทยา โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เป็นต้น ทั้งนี้ลักษณะการจัดการเรียนการสอนอาจจะมีการปรับเป็นพิเศษเพื่อบุคคลเหล่านี้โดยเฉพาะ หรือเป็นพิเศษกว่าผู้เรียนที่มีสภาพปกติสมบูรณ์ในโรงเรียน เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถของพวกเขา

ดังที่กล่าวข้างต้นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้นสามารถทำได้หลายรูปแบบ ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนอยู่ร่วมกับเด็กนักเรียนปกติในโรงเรียน หรือที่เรียกว่า การจัดการเรียนร่วม (Inclusive Educations)

สำหรับการจัดการเรียนร่วมในประเทศไทยพบว่ามีการจัดตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2499 ที่โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพฯ โดยเริ่มจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในระดับชั้นมัธยมศึกษา ก่อน จากนั้นจึงได้ขยายการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในระดับชั้นประถมศึกษาในลำดับถัดมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กเหล่านี้ได้เรียนร่วมกับเด็กนักเรียนปกติโดยคำนึงถึงความสามารถเด็กแต่ละคนเป็นพื้นฐาน และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ได้เรียนรู้การใช้ชีวิตในการสังคมได้อย่างปกติเหมือนบุคคลทั่วไป⁽²⁾ นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนทั้งที่มีความต้องการพิเศษ และเด็กนักเรียนปกติรู้จักวิธีการปรับตัว การยอมรับและให้เกียรติ รู้จักการให้ความช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันและกันด้วยความเต็มใจ อันจะนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และเสมอภาค สำหรับโรงเรียนที่เปิดให้มีการจัดการเรียนร่วมในปัจจุบันมีอยู่อย่างแพร่หลาย ทั้งในเขตกรุงเทพมหานครฯ และต่างจังหวัด ซึ่งมีทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา โดยมีครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้ดูแลเฉพาะ ส่วนในเรื่องของหลักสูตรการเรียนนั้น นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเรียนร่วมจะได้รับการจัดการเรียนเช่นเดียวกับนักเรียนปกติ แต่จะมีความแตกต่างกันในเรื่องของการวัดและประเมินผลที่ครูผู้สอนในแต่ละวิชาต้องมีการปรับให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนเรียนร่วมในแต่ละบุคคล ซึ่งนอกจากการวัดและประเมินผลแล้วบางโรงเรียนอาจมีการจัดให้นักเรียนเรียนร่วมเหล่านี้ได้แยกตัวออกมาเพื่อได้รับการดูแลทางการเรียนโดยเฉพาะขึ้นอยู่กับการวางแผนนโยบายทางด้านวิชาการของแต่ละโรงเรียน

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าในการจัดการเรียนร่วมจะมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนรู้ และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข แต่ในบางครั้งอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนร่วมก็อาจส่งผลต่อการใช้ชีวิตของนักเรียนเหล่านี้เช่นกัน เช่นในงานวิจัยของ ชนาสร นิมนวล⁽³⁾ ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในกรุงเทพมหานคร พบว่าคะแนนการยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนเรียนร่วมของเด็กปกตินั้นต่ำ โดยพฤติกรรมที่ต่ำที่สุดได้แก่ พฤติกรรมด้านการทำกิจกรรม รองลงมาคือ ด้านการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และด้านการช่วยเหลือ ตามลำดับ จากผลการศึกษาดังกล่าวทำให้พบว่าเด็กปกติยังขาดการยอมรับเพื่อนร่วมชั้นที่มีความต้องการพิเศษมาเรียน

ร่วมอยู่ด้วย เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ปณัสยา น้ารัก⁽⁴⁾ ซึ่งได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทัศนคติ และ ความสัมพันธ์ทางสังคมที่มีต่อเด็ก ออทิสติกของเพื่อนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในชั้นเรียนที่มีโครงการเรียนร่วมของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนพบว่าเพื่อนนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อเด็กออทิสติกระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ ได้แก่ เพศ ความรับผิดชอบในโรงเรียน การช่วยเหลือผู้อื่น การได้รับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับเด็กออทิสติก การจัดกิจกรรมการเรียนร่วม การได้รับการสะท้อนกลับเมื่อมีปัญหา ทำหน้าที่ของครูต่อเด็กออทิสติกในสายตาของนักเรียน และระดับผลการเรียน นอกจากนี้สุพันธ์วิทย์ ไวยรูป⁽⁵⁾ ได้ศึกษาเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติระดับอนุบาล โดยได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับครูพบว่าลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับครูนั้นเป็นไปด้วยดี เช่น มีการให้ความช่วยเหลือในด้านการเรียนไม่ว่าเด็กจะร้องขอหรือไม่ก็ตาม ส่วนลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกตินั้นมีความเป็นไปได้อย่างดีทั้ง 2 แบบ คือเป็นไปได้อย่างดีทั้งในด้านดีและในด้านที่เป็นอุปสรรค ขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการสร้างความสัมพันธ์ และการสื่อสารระหว่างกัน เนื่องจากว่าการสื่อสารนั้นเกิดขึ้นได้ทั้งแบบวจนภาษาและแบบอวจนภาษา ซึ่งเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นนั้นได้ยินเพียงแค่เสียง จึงไม่สามารถเห็นท่าทางประกอบการสื่อสารได้ ดังนั้นข้อมูล หรือสารบางอย่างที่เด็กปกติส่งมา เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นจึงไม่สามารถเข้าใจได้

จากลักษณะข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นพบว่าปัญหาของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเรียนร่วมสามารถสรุปได้ คือ นักเรียนปกติยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่ควรให้การช่วยเหลือ ทั้งในด้านพฤติกรรม อารมณ์ ความรู้สึก และด้านการสื่อสาร อันส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่าอุปสรรคใหญ่ของการเรียนร่วมนั้น นอกจากทางด้าน การเรียนแล้ว อุปสรรคทางด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมก็เป็นเรื่องสำคัญเช่นกัน โดย Lucien T. Winegar⁽⁶⁾ กล่าวว่าปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ประสบความสำเร็จนั้นจะทำให้เด็กสามารถเข้าถึงวิธีการ หรือความสามารถในการจัดการทางด้านอารมณ์ได้ ซึ่งมีความสำคัญต่อพัฒนาการในอนาคต อย่างไรก็ตามการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโลกซึ่งเด็กจะต้องควบคุมการแสดงออกของตนเองนั้นเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและมีพลังอย่างยิ่ง เนื่องจากเด็กต้องการการยอมรับ และเป็นส่วนหนึ่งของสังคมนั้นๆ ดังนั้นหากนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษรู้สึกถึงความเป็นส่วนหนึ่งในสังคม และได้รับการยอมรับจากสมาชิกในสังคมที่อาศัยอยู่ ซึ่งก็คือ สังคมโรงเรียนก็จะเป็นการส่งเสริมพัฒนาการ และศักยภาพของพวกเขา ทำให้สามารถเรียนร่วมอยู่กับคนอื่นๆได้อย่างมีความสุข

คำว่า “สังคมโรงเรียน” ที่กล่าวถึงข้างต้น หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มาอยู่ร่วมกัน มีระเบียบ กฎเกณฑ์เป็นตัวควบคุมเพื่อให้เกิดความสงบสุข โดยมีสถานที่คือโรงเรียน มีสมาชิกในสังคมคือ ครู นักเรียน และบุคคลอื่นๆ โดยบุคคลเหล่านี้มีบทบาทเป็นตัวกำหนดหน้าที่ของตนเอง มีครูเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ให้ความรู้แก่ผู้เรียน ผู้เรียน มีหน้าที่ในการแสวงหาความรู้เพื่อนำมาพัฒนาตนเองให้มีความเจริญงอกงาม ส่วนบุคคลอื่นๆ ได้แก่ แม่ค้า พนักงานรักษาความปลอดภัย ภารโรง เจ้าหน้าที่ในแต่ละฝ่าย ช่างในแผนกต่างๆ ล้วนมีบทบาทเป็นตัวกำหนดความรับผิดชอบของตนเอง ดังนั้นหากบุคคลในสังคมมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการยอมรับ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันก็จะส่งผลให้สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข อย่างไรก็ตามในสังคมของโรงเรียนเรียนร่วมนั้น สมาชิกที่เพิ่มขึ้นมา คือ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ดังนั้นปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโรงเรียนเรียนร่วมนั้นที่ประสบความสำเร็จ และเป็นไปอย่างราบรื่นจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการ และศักยภาพของนักเรียนเหล่านี้ให้ดีขึ้นได้

จากข้อมูลงานวิจัยข้างต้นพบว่างานวิจัยเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษส่วนใหญ่จะเป็นดำเนินการเก็บข้อมูลในระดับชั้นปฐมวัย และระดับชั้นประถมศึกษา แต่การทำวิจัยเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในระดับชั้นมัธยมศึกษา ยังมีน้อย นอกจากนี้พัฒนาการทางสังคมของเด็กในช่วงมัธยมศึกษา โดยเฉพาะในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นถือได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง สุรางค์ ไคว์ตระกูล⁽⁷⁾ กล่าวถึงการปรับตัว และการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นของเด็กในวัยนี้ว่า เป็นวัยที่ค่อนข้างเอาตนเองเป็นศูนย์กลาง และความคิดของผู้อื่นโดยเฉพาะเพื่อนร่วมวัยจะมีอิทธิพลเป็นอย่างมาก ซึ่งหากเด็กในช่วงวัยนี้มีปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ และการปรับตัวกับผู้อื่น ก็มักจะมีปัญหาทางสุขภาพจิต เช่น อาการซึมเศร้า ซึ่งอาจส่งผลกระทบรุนแรงถึงขั้นแสดงพฤติกรรมการฆ่าตัวตายได้ ดังนั้นปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับนักเรียนปกติที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเรียนร่วมนั้นในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจึงเป็นหัวข้อที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง และดังที่กล่าวในข้างต้นเกี่ยวกับสังคมโรงเรียนที่มีได้มีสมาชิกเพียงแค่นักเรียนเท่านั้น แต่ยังประกอบด้วยครูผู้สอน และบุคลากรอื่นๆ ซึ่งเป็นบุคคลที่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอาจจะต้องมีการปฏิสัมพันธ์ด้วย ไม่ว่าจะทั้งทางตรงหรือทางอ้อม เช่น การช่วยเหลือเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร การอำนวยความสะดวกในการเดินทาง เป็นต้น แต่จากการค้นคว้าและทบทวนวรรณกรรมต่างๆพบว่าส่วนใหญ่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับเฉพาะเพื่อนนักเรียนปกติที่อยู่ร่วมชั้นเดียวกัน และความสัมพันธ์กับครูผู้สอนเท่านั้น ซึ่งเป็นการติดต่อเพื่อรับบริการด้านการศึกษา ทั้งนี้ยังไม่ครอบคลุมถึงบุคลากรที่ให้บริการทางด้านสังคม เช่น การเดินทาง การรับประทานอาหาร การเข้าห้องน้ำ เป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้งานวิจัยมีความครอบคลุมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในสังคมระดับโรงเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษผู้วิจัยจึงมีความสนใจในหัวข้อดังกล่าว

อย่างไรก็ตามเมื่อกล่าวนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษนั้น นักเรียนในกลุ่มนี้ได้ถูกจำแนกไว้ตามประกาศประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนที่ทางการศึกษา พ.ศ. 2552⁽⁸⁾ ออกเป็น 9 ประเภท ได้แก่

- (1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- (2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
- (3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- (4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ
- (5) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
- (6) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา
- (7) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์
- (8) บุคคลออทิสติก
- (9) บุคคลพิการซ้อน

ทั้งนี้ในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมขึ้นอยู่กับนโยบายของทางโรงเรียนแต่ละแห่งในการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียน ซึ่งทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเปิดโอกาสให้โรงเรียนแต่ละโรงเรียนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การเข้าศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการเข้าเรียนร่วม เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้ออกประกาศนโยบายและแนวทางสำหรับโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม⁽⁹⁾ ดังนี้ “ให้รับเด็กพิการเรียนร่วมตามความพร้อมของโรงเรียนทั้งระดับมัธยมศึกษา หากโรงเรียนไม่สามารถจัดการศึกษาได้ ให้ประสานกับโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ หน่วยงานที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อจัดหาที่เรียนให้เหมาะสมต่อไป ทั้งนี้ สถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษา ให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามกฎหมาย รวมทั้งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ประกาศรายชื่อโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมให้สาธารณชนทราบ” และถึงแม้ว่าโรงเรียนที่สังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จะได้มีการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม แต่ก็ไม่ครอบคลุมความบกพร่องทั้ง 9 ประเภท อาทิ โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษในการเข้าศึกษา ปีการศึกษา 2556⁽¹⁰⁾ โดยรับเฉพาะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น จำนวน 3 คน และจะต้องมีการสอบคัดเลือกเท่านั้น ซึ่งถือได้ว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่สามารถเข้าเรียนได้จะได้รับการคัดกรองในเบื้องต้น ทั้งความสามารถ และพฤติกรรม

อย่างไรก็ตามจากประสบการณ์ของผู้วิจัยซึ่งครั้งหนึ่งเคยมีโอกาสเข้าไปสอนนักเรียนในโรงเรียนเรียนร่วมระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนแห่งหนึ่งของกรุงเทพมหานครที่เปิดรับเฉพาะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเช่นกัน พบว่านักเรียนเหล่านี้มักจะถูกนักเรียนปกติแสดงพฤติกรรมกลั่น

แก๊ง และเอารัดเอาเปรียบ ไม่ว่าจะผ่านทางวาจา หรือทางการกระทำ ส่งผลให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับสมาชิกคนอื่นๆ ในสังคมระดับโรงเรียนว่ามีความเชื่อมโยงกันอย่างไร เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนทางการให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น กับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียน และเพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเองตามศักยภาพและสิทธิที่ควรจะได้รับในฐานะสมาชิกคนหนึ่งคนในสังคม

2. คำถามการวิจัย (Research question)

- 2.1 ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมเป็นอย่างไร
- 2.2 ทักษะคิดของนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆ ที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมเป็นอย่างไร

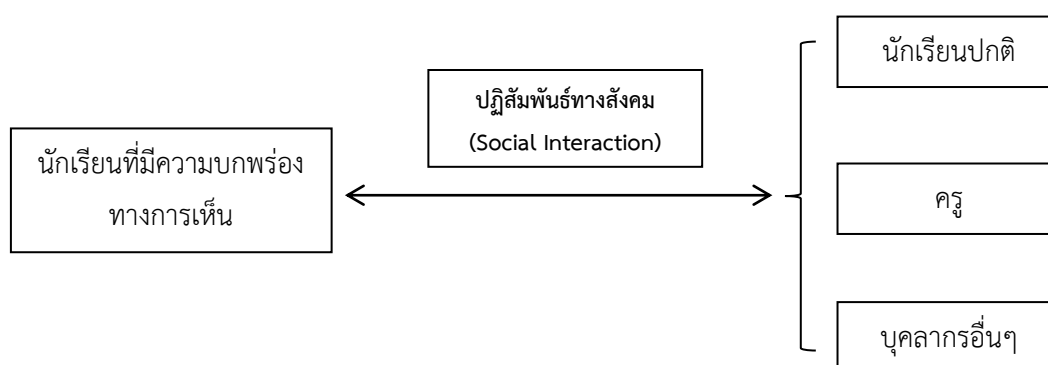
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)

- 3.1 เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม
- 3.2 เพื่อศึกษาทักษะคิดของนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆ ที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม

4. สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis)

ไม่มี

5. กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

6. คำสำคัญ (Key words)

Social interaction, Blindness, Inclusive educations

7. การให้คำนิยามเชิงปฏิบัติการที่จะใช้ในการวิจัย (Operational definition)

- 1) ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม หมายถึง รูปแบบหรือลักษณะของการติดต่อสื่อสาร ทั้งด้านการแสดงออกทางพฤติกรรม และทางวาจาในโรงเรียนระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น กับเพื่อนนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆ
- 2) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น หมายถึง นักเรียนที่มีความผิดปกติทางการรับรู้ด้วยสายตา ทั้งการเห็นแบบพร่าเลือน และการมองไม่เห็นภาพใดๆ
- 3) นักเรียนปกติ หมายถึง นักเรียนที่มีอวัยวะทางร่างกายครบทุกประการ และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ
- 4) ครู หมายถึง ผู้ที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน และดูแลควบคุมชั้นเรียน ซึ่งมีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเรียนร่วมอยู่ด้วย
- 5) บุคลากรอื่นๆ หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องทางสังคมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เช่น แม่ค้า ภารโรง เป็นต้น
- 6) โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม หมายถึง สถานที่ที่มีการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เรียนร่วมกับเด็กนักเรียนปกติ ในห้องเรียนเดียวกัน

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected benefit and application)

- 1) ทำให้ทราบถึงสภาพสังคม และการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น กับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรคนอื่นๆในโรงเรียน
- 2) ได้สะท้อนความรู้สึกของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ
- 3) เป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบายทางการศึกษาเพื่อช่วยเหลือ และสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างไม่รู้สึกแปลกแยก

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิด ข้อมูลต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจำแนกรอบของการศึกษาได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม

1. ความหมายของปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
2. ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม

ตอนที่ 2 การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

1. ความหมายและที่มาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม
2. รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม
3. การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม

ตอนที่ 3 บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น

1. นิยามบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น
2. ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น
3. การจัดการเรียนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น
4. การปรับตัวและพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ตอนที่ 1 ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และพัฒนาการทางสังคมของเด็กในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1. ความหมายของปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นรูปแบบการกระทำใดๆที่บุคคลตั้งแต่ 2 บุคคลขึ้นไปกระทำต่อกัน โดยมีผู้ให้ความหมายของคำดังกล่าว ดังนี้

David A. Kenny⁽¹¹⁾ กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ทางสังคมว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งบุคคลอาจจะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือกลุ่มอื่นได้มากกว่า 1 คน หรือ 1 กลุ่ม และการกระทำของบุคคลอาจถูกตอบสนองจากกลุ่มหนึ่งไปยังอีกกลุ่มหนึ่งได้ ซึ่งเรียกการตอบสนองนี้ว่า ผลจากตัวกระทำ (Actor Effect) และโดยส่วนใหญ่การตอบสนองของแต่ละบุคคลก็มีความแตกต่างกันออกไป ซึ่งผู้ที่บุคคลนั้นๆมีปฏิสัมพันธ์ด้วยอาจจะแสดงถึงระดับของความสัมพันธ์เมื่อพวกเขามีการตอบสนองกลับมาด้วย ซึ่งการตอบสนองดังกล่าว เรียกว่า ผลของผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วย (Partner's Effect) เช่น บุคคลจะยิ้มมากกว่าปกติ เมื่อได้อยู่กับบุคคลที่มีความเฉพาเจาะจง เป็นต้น

สมร ทองดี⁽¹²⁾ กล่าวว่า ความสัมพันธ์หรือปฏิสัมพันธ์ทางสังคม หมายถึง บุคคลที่มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีความสัมพันธ์กันมาอยู่รวมกัน โดยมีได้รวมถึงบุคคลที่อยู่ในอาณาเขตเดียวกัน แต่ปราศจากความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เช่น บุคคลที่อยู่รอดประจำทางที่ป้ายเดียวกัน แต่เนื่องจากบุคคลเหล่านี้ไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ดังนั้นจึงไม่สามารถเรียกได้ว่าเป็นสังคม

สุพันธ์วดี ไวยรูป กล่าวว่า ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นการแสดงออกหรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น และการที่บุคคลอาศัยอยู่ร่วมกันนั้นย่อมต้องเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน ทั้งในด้านดี และด้านลบ ซึ่งอาจแสดงออกโดยผ่านทางการใช้ภาษา กิริยาท่าทาง หรือสัญลักษณ์อื่นๆ ที่สื่อออกมา และทั้งสองฝ่ายมีความเข้าใจตรงกัน

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ปฏิสัมพันธ์ หมายถึง บุคคลที่อยู่รวมกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีการแสดงออกทางการกระทำซึ่งกันและกัน เช่น การพูดคุย การแสดงท่าทาง เป็นต้น โดยระดับของการแสดงออกนั้นขึ้นอยู่กับบุคคลที่มีความสัมพันธ์ด้วย และลักษณะของความสัมพันธ์สามารถเกิดได้ทั้งด้านดี และด้านลบ

2. ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม

สำหรับแนวคิดและทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม มีนักจิตวิทยาหลายท่านได้ทำการศึกษา และสังเคราะห์ออกมา โดยแนวคิดที่ได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับ คือ ทฤษฎีพัฒนาการทางด้านจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) ของ Freud และทฤษฎีทางจิตสังคม (Psychosocial) ของ Erik H. Erikson ซึ่งมีรายละเอียด^(7, 13) ดังนี้

2.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางด้านจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) ของ Freud

ทฤษฎีพัฒนาการทางด้านจิตวิเคราะห์ของ Freud ได้รับอิทธิพลมาจากการรักษาคนไข้ทางจิต โดย Freud เชื่อว่าพัฒนาการของมนุษย์เกิดจากความขัดแย้งภายในจิตใจ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ จิตสำนึก (Conscious) จิตก่อนสำนึก (Pre - conscious) และ จิตไร้สำนึก (Unconscious) โดยความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นกระบวนการที่ได้รับผลมาจากการเลี้ยงดูของบิดามารดาตั้งแต่แรกเกิด และส่งผลกระทบต่อการแสดงออกของบุคคล หรือที่เรียกว่าบุคลิกภาพ ซึ่ง Freud แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ Id, Ego และ Superego

1) Id เป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพที่ติดตัวเรามาตั้งแต่เกิด แต่เป็นส่วนที่เป็นจิตไร้สำนึก มีหลักการที่จะสนองความต้องการของตนเองเท่านั้น ซึ่ง Id จะผลักดันให้ Ego ประกอบในสิ่งต่างๆ ตามที่ Id ต้องการ

2) Ego เป็นส่วนของบุคลิกภาพที่พัฒนามาจากการที่ได้ติดต่อหรือมีปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก บุคคลที่มีบุคลิกภาพปกติ คือ บุคคลที่ Ego สามารถที่ปรับตัวให้เกิดสมดุลระหว่างความต้องการของ Id โลกภายนอก และ Superego

3) Superego เป็นส่วนของบุคลิกภาพที่ตั้งมาตรฐานของพฤติกรรมให้แต่ละบุคคล โดยรับค่านิยมและมาตรฐานจริยธรรมของบิดามารดาเป็นของตน และมักจะตั้งมาตรฐานจริยธรรมและค่านิยมตามของพ่อแม่

นอกจากนี้ Freud กล่าวว่ามนุษย์เรามีสัญชาตญาณติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด แบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด คือ สัญชาตญาณเพื่อการดำรงชีวิต และสัญชาตญาณเพื่อความตาย โดย Freud ได้ตั้งสมมติฐานว่ามนุษย์เรามีพลังงานที่เรียกว่า “Libido” อยู่ในตัวตั้งแต่เกิด ซึ่งเป็นพลังงานที่ทำให้เราอยากมีชีวิตอยู่ อยากสร้างสรรค์ และอยากจะมีความรัก มีแรงขับทางด้านเพศ หรือกามารมณ์ เพื่อจุดเป้าหมายคือความสุข และความพึงพอใจ โดยมีส่วนต่างๆของร่างกายที่ไวต่อความรู้สึก ซึ่งความพึงพอใจดังกล่าวของร่างกายนี้เป็นไปตามวัย เริ่มตั้งแต่วัยทารกจนถึงวัยผู้ใหญ่ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ชั้น คือ

- 1) ชั้นปาก (Oral Stage) : แรกเกิด – 1 ปี
- 2) ชั้นทวารหนัก (Anal Stage) : 1 ปี – 3 ปี
- 3) ชั้นอวัยวะเพศ (Phallic Stage) : 3 ปี – 6 ปี
- 4) ชั้นแฝง (Latency Stage) : 6 ปี – 11 ปี
- 5) ชั้นสนใจเพศตรงข้าม (Genital Stage) : 12 ปีขึ้นไป

จากข้อมูลข้างต้นจะพบว่าทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud เน้นในการอธิบายพัฒนาการขั้นต่างๆโดยมีข้อมูลพื้นฐานจากความรู้ทางชีววิทยาในการใช้อธิบายถึงปมที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ และแสดงออกตามสัญชาตญาณในแต่ละช่วงวัย ซึ่งมีความแตกต่างจากทฤษฎีทางจิตสังคม (Psychosocial) ของ Erik H. Erikson ที่เป็นลูกศิษย์ โดยรายละเอียดของทฤษฎีมีดังจะกล่าวมีดังนี้

2.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางด้านจิตสังคม (Psychosocial Theory) ของ Erik H. Erikson

ทฤษฎีพัฒนาการทางด้านจิตสังคมของ Erikson เป็นทฤษฎีที่อยู่บนพื้นฐานความคิดที่ว่า พัฒนาการทางสังคมของมนุษย์เกิดจากการเผชิญประสบการณ์ในชีวิต โดยมีสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยหลัก ซึ่ง Erikson ได้แบ่งวิกฤตของพัฒนาทางไว้ 8 ขั้น โดยในแต่ละขั้นมีการพัฒนาการแบบ 2 ขั้ว คือ ด้านที่ทำได้สำเร็จและด้านที่ล้มเหลว โดย Erikson เชื่อเหมือน Freud ว่าระยะที่เกิดความล้มเหลวจะส่งผลให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการในระยะถัดมา ทั้งด้านบุคลิกภาพและการดำเนินชีวิต ทั้งนี้ระยะพัฒนาการทั้ง 8 ขั้นของ Erikson มีดังนี้

- 1) ความไว้วางใจ – ความไม่ไว้วางใจ (Trust vs. Mistrust) :
- 2) ความเป็นตัวของตัวเองอย่างอิสระ – ความสงสัยไม่แน่ใจตัวเอง (Autonomy vs. Shame and doubt)
- 3) การเป็นผู้คิดริเริ่ม – การรู้สึกผิด (Initiative vs. Guilt)
- 4) ความต้องการที่จะทำกิจกรรมอยู่เสมอ – ความรู้สึกด้อย (Industry vs. Inferiority)
- 5) การสร้างเอกลักษณ์ – ความสับสนในตนเอง (Identity vs. Role confusion)
- 6) ความใกล้ชิดผูกพัน – ความโดดเดี่ยว (Intimacy vs. Isolation)
- 7) ความเป็นห่วงชนรุ่นหลัง – ความคิดถึงแต่ตนเอง (Generativity vs. Stagnation)
- 8) ความพอใจในตนเอง – ความสิ้นหวังในตน (Ego integrity vs. Despair)

จากทฤษฎีพัฒนาการทางด้านจิตวิเคราะห์ของ Freud และทฤษฎีพัฒนาการทางด้านจิตสังคมของ Erikson จะเห็นว่าการแบ่งขั้นพัฒนามีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ซึ่ง David R. Shaffer และ Katherine Kipp ได้เปรียบเทียบพัฒนาการขั้นต่างๆในแต่ละช่วงวัยตามทฤษฎีของ Freud และ Erikson ได้ ดังนี้

ช่วงอายุ	ขั้นพัฒนาการตามทฤษฎีของ Erikson	รายละเอียดงาน	ขั้นพัฒนาการตามทฤษฎีของ Freud
แรกเกิด – 1 ปี	Trust vs. Mistrust	ทารกจำเป็นต้องเรียนรู้ในการไว้วางใจคนอื่นจากการให้ความเอาใจใส่ในความต้องการขั้นพื้นฐาน หากไม่ได้รับสิ่งที่ต้องการอาจพัฒนาเป็นคนที่มีมองว่าโลกนี้เป็นอันตราย ไม่สามารถไว้วางใจสิ่งใดได้ ดังนั้นผู้ดูแลจึงเป็นส่วนสำคัญในวัยนี้	Oral
1 – 3 ปี	Autonomy vs. Shame and doubt	เด็กมีการเรียนรู้การเป็นตัวของตัวเอง ต้องการพึ่งตัวเองในการเรียนรู้พฤติกรรมของสังคม หากพ่อแม่บังคับเด็กให้ทำสิ่งต่างๆเกินความจำเป็น เด็กจะรู้สึกละอาย	Anal

		และสงสัยในความสามารถของตนเอง พ่อแม่เป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กในวัยนี้	
3 – 6 ปี	Initiative vs. Guilt	เด็กพยายามเลียนแบบผู้ใหญ่ มีความคิดริเริ่มอยากจะทำอะไรด้วยตนเองจากจินตนาการ และอยากจะทำอะไรเองไม่ฟังผู้ใหญ่ ซึ่งอาจขัดแย้งกับความคิดของคนในครอบครัว ส่งผลให้เด็กรู้สึกผิดได้ ดังนั้นครอบครัวจึงมีความสำคัญในการรักษาสมดุลนี้	Phallic
6 – 12 ปี	Industry vs. Inferiority	เด็กในวัยนี้จำเป็นต้องเรียนรู้การเข้าสังคม และได้รับทักษะทางวิชาการ เป็นช่วงที่เด็กมักจะเปรียบเทียบความสามารถของตนเองกับเพื่อน เพื่อเพิ่มความมั่นใจในตนเอง แต่หากไม่สำเร็จเด็กจะรู้สึกมีปมด้อย ดังนั้นผู้ที่มีความสำคัญในวัยนี้คือ ครูและเพื่อน	Latency
12 – 20 ปี	Identity vs. Role confusion	เด็กวัยนี้เป็นช่วงเปลี่ยนผ่านจากวัยเด็กไปสู่วัยรุ่นผู้ใหญ่ เด็กจะตั้งคำถามกับตนเองว่าตนเองเป็นใคร เด็กในวัยนี้มีความต้องการสร้างบทบาทที่ชัดเจนของตนเอง ซึ่งหากเด็กขาดความมั่นใจ ไม่รู้ว่าตนเองมีบทบาทอย่างไร จะทำให้เด็กรู้สึกสับสนในความต้องการของตนเอง มักจะเลียนแบบผู้อื่นหรือใช้เวลานานในการค้นหาตนเอง ซึ่งผู้ที่มีความสำคัญในวัยนี้คือ สังคมของเพื่อน	Early genital (adolescence)
20 – 40 ปี (Young adulthood)	Intimacy vs. Isolation	บุคคลในวัยนี้เป็นวัยที่มีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับผู้อื่น ทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ ซึ่งหากบุคคลไม่สามารถสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ จะมีความรู้สึกโดดเดี่ยว ดังนั้นผู้ที่มีความสำคัญในวัยนี้ คือ คนรัก สามีหรือภรรยา และเพื่อนสนิท	Genital
40 – 65 ปี (Middle adulthood)	Generativity vs. Stagnation	บุคคลในวัยนี้เป็นวัยที่มีความมั่นคงในหน้าที่การงาน และมีการขยายครอบครัวไปสู่รุ่นต่อไป โดยมีการส่งผ่านวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งบุคคลที่ไม่สามารถบรรลุงานในขั้นนี้	Genital

		ได้จะเป็นบุคคลที่มองแต่ตนเอง และใน ความสำคัญกับตนเองมากกว่าการดูแลผู้อื่น ดังนั้นสิ่งที่สำคัญในวัยนี้คือ คนรัก ลูกหลาน และค่านิยมทางวัฒนธรรม	
65 ปี ขึ้นไป	Ego integrity vs. Despair	บุคคลในวัยนี้เป็นวัยที่มองย้อนไปยังชีวิตที่ ผ่านมาของตนด้วยความพอใจและมี ความสุข แต่หากคนที่ไม่มีความภูมิใจกับ ชีวิตที่ผ่านมาของตนจะมีความรู้สึกสิ้นหวัง และคิดว่าชีวิตนี้ยังไม่สมบูรณ์ แต่ก็สาย เกินไปที่จะแก้ไขแล้ว ดังนั้นประสบการณ์ที่ ผ่านมา และความพอใจในชีวิตจึงเป็นสิ่งที่ สำคัญสุดท้ายของชีวิต	Genital

ตอนที่ 2 การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

1. ความหมายและที่มาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

1) ความหมายของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

สำหรับการให้ความหมายของการจัดการเรียนร่วม มีนักการศึกษา หน่วยงานทางการศึกษาพิเศษ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้มากมาย ดังนี้

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551⁽¹⁴⁾ ระบุว่า การเรียนร่วม หมายความว่า การจัดให้คนพิการได้เข้าศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไป ทุกระดับ และหลากหลายรูปแบบ รวมถึงการจัดการศึกษา ให้สามารถรองรับการเรียนการสอนสำหรับคนทุกกลุ่มรวมทั้งคนพิการ

ณัฐฤตา ไพศาลสมบัติ⁽¹⁵⁾ กล่าวว่า การเรียนร่วม หมายถึง การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียน และทำกิจกรรมร่วมกับเด็กปกติในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด โดยคำนึงถึงความสามารถรายบุคคล ซึ่งถือเป็นการส่งเสริมพัฒนาการ และพัฒนาความสามารถของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาได้อย่างเต็มศักยภาพ สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้

บังอร ต้นปาน⁽¹⁶⁾ กล่าวว่า การเรียนร่วม หมายถึง การจัดการศึกษาให้เด็กพิเศษมีโอกาสได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยประเมินตามความสามารถของแต่ละบุคคล และสามารถรับความช่วยเหลือได้เฉพาะเมื่อจำเป็น เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนร่วม หมายถึง การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษในด้านต่างๆได้เข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยมีการจัดการศึกษาที่เหมาะสมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเหมาะสม ในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้ได้พัฒนาความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มความสามารถ พร้อมกับการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในการอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

2) ที่มาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ⁽¹⁷⁾

ในอดีตการจัดการศึกษามีได้บังคับให้นักเรียนทุกคนต้องเข้าเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ต่อมาเมื่อมีการออกพระราชบัญญัติประถมศึกษาภาคบังคับใน พ.ศ. 2478 ซึ่งยกเว้นการเข้ารับบริการทางการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จึงทำให้เด็กเหล่านี้ขาดโอกาสในการเรียน อย่างไรก็ตามในปีพ.ศ. 2523 มีการเปลี่ยนมาใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความต้องการพิเศษสามารถเข้าศึกษาได้ และมีสิทธิเท่าเทียมกับนักเรียนปกติ เนื่องจากว่ากระทรวงศึกษาธิการได้ทำการทดลองสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท ตั้งแต่พ.ศ. 2482 และพบว่านักเรียนเหล่านี้สามารถเรียนได้ ไม่ว่าจะเป็นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือทางสติปัญญา

การเรียนร่วมเริ่มต้นขึ้นครั้งแรกในปีพ.ศ. 2500 โดยกระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีการทดลองเรียนร่วมครั้งแรกในโรงเรียนประถมศึกษา 7 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนพญาไท วัดชนะสงคราม วัดพญายัง วัดหนึ่ง วัดนิมานนรดี สามเสนนอกและวัดชัยชนะสงคราม โดยนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มแรกที่เข้าไปทดลองเรียนคือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และต่อมาปี พ.ศ. 2507 มูลนิธิช่วยคนตาบอดโพ้นทะเลแห่งสหรัฐอเมริกา (American Foundation Oversea for the Blind) ได้สนับสนุนด้านวิทยากรแก่กระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดให้มีการสอนคนตาบอดเรียนร่วมในโรงเรียนปกติขึ้น จึงทำให้การเรียนร่วมเป็นที่รู้จักและแพร่หลายในหมู่ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หลังจากนั้นเป็นต้นมาได้มีการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมอย่างต่อเนื่อง มีการจัดให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินได้เข้าเรียนในโรงเรียนพญาไทเพิ่มอีกหนึ่งกลุ่ม จนกระทั่งในพ.ศ. 2520 ได้มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ขึ้น และมีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษว่า “เป็นการศึกษาที่จัดให้แก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษหรือผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ อาจจัดเป็นสถานศึกษาเฉพาะหรือจัดในโรงเรียนธรรมดาก็ได้ตามความเหมาะสม”

2. รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

ถึงแม้จะมีการจัดการเรียนร่วมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติก็ตาม แต่ในสภาพความเป็นจริงนั้นสิ่งที่ควรคำนึงถึงมากที่สุด คือ บรรยากาศในการเรียนต้องมีความเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการที่แตกต่างกันออกไป โดยรูปแบบของการจัดการเรียนร่วมนั้น ผดุง อารยะวิญญู ได้สรุปไว้ 7 รูปแบบ⁽¹⁸⁾ ดังนี้

- I. เรียนร่วมในชั้นปกติ ซึ่งเป็นการจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมเหมือนกับเด็กปกติทุกประการ โดยเด็กที่จะเข้าเรียนในลักษณะนี้ได้ ควรเป็นเด็กที่มีความพิเศษน้อย มีความพร้อมในการเรียน รวมไปถึงความพร้อมทางด้านวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคมด้วย
- II. เรียนร่วมในชั้นปกติและมีครูพิเศษให้คำแนะนำปรึกษา ซึ่งวิธีการนี้จะมีความคล้ายคลึงกับวิธีการแรก หมายความว่า นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติเต็มเวลา แต่จะมีครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือครูประจำชั้น และครูประจำวิชา โดยทำหน้าที่เสมือนเป็นครูที่ปรึกษา แต่จะไม่ทำการสอนด้วยตนเอง ทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำแก่ครูที่สอนเด็กเท่านั้น
- III. เรียนร่วมในชั้นปกติ และรับบริการจากครูเรียนสอน เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ และรับบริการด้านการสอนเพิ่มเติมจากครูการศึกษาพิเศษ ซึ่งจะเดินทางไปสอนยังโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก เนื่องจากจำนวนเด็กในแต่ละโรงเรียนมีไม่มากนัก ครูจึงเดินทางจากโรงเรียนหนึ่งไปยังโรงเรียนหนึ่ง โดยเมื่อครบสัปดาห์ก็วนกลับมาสอนเด็กกลุ่มเดิมในโรงเรียนเดิมอีก จึงเรียกครูประเภทนี้ว่า ครูเดินสอนหรือครูเวียนสอน
- IV. เรียนร่วมในชั้นปกติ และรับบริการจากครูเสริมวิชา ซึ่งครูที่ทำหน้าที่เสริมวิชาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษคือครูการศึกษาพิเศษที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ในห้องเสริมวิชาการ โดยเด็กจะเข้ามาเรียนกับครูเสริมวิชาการวันละ 1-2 ชั่วโมง หรือมากกว่านี้ ขึ้นอยู่กับความต้องการพิเศษของเด็ก การสอนเด็กอาจกระทำเป็นรายบุคคลหรือสอนเป็นกลุ่มเล็กๆก็ได้ และสอนในเนื้อหาที่เด็กไม่ได้รับการสอนในชั้นปกติ หรือเนื้อหาที่เด็กยังไม่เข้าใจ นอกจากนี้ครูเสริมวิชาการยังมีหน้าที่ในการให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูปกติในการปฏิบัติต่อเด็กประเภทนี้อีกด้วย
- V. ห้องเสริมวิชาการ (Resource Room) เป็นห้องที่มีขนาดเท่ากับห้องเรียนหรือมีขนาดใหญ่กว่าหรือเล็กกว่าห้องเรียนได้ ในห้องนี้มีอุปกรณ์เครื่องมือ ตลอดจน

เอกสารและหนังสือที่จำเป็นต้องใช้ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หากห้องนี้มีขนาดใหญ่และมีเครื่องมือและอุปกรณ์มาก และให้บริการแก่เด็กอย่างกว้างขวาง อาจเรียกว่าเป็นศูนย์วิชาการ (Resource Center)

- VI. ชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ และเรียนร่วมบางเวลา หมายถึง ห้องที่มีการจัดการเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ในชั้นเดียวกันเป็นกลุ่มเล็กๆ มีครูประจำชั้นสอนแทบทุกวิชา ยกเว้นบางวิชาที่เด็กต้องไปเรียนร่วมกับเด็กปกติ
- VII. ชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ เป็นการจัดการเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกันไว้ในกลุ่มเดียวกัน และเป็นกลุ่มขนาดเล็ก เด็กเหล่านี้เรียนในชั้นพิเศษตลอดเวลา ครูประจำชั้นสอนทุกวิชาการเรียนร่วม ในลักษณะนี้เหมาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษค่อนข้างมาก

3. การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม

ในห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการออกแบบรูปแบบบรรยากาศในห้องเรียนให้เหมาะสม โดยภูฟ้า เสวกพันธ์⁽¹⁷⁾ กล่าวว่าในปัจจุบันมีการจัดรูปแบบของการเรียนร่วมออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

- 1) จัดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ และรับบริการพิเศษบ้าง เช่น การสอนซ่อมเสริม การฟื้นฟูสมรรถภาพ การรับบริการจากครูเดินสอน
- 2) จัดเป็นชั้นเรียนพิเศษเฉพาะและเข้ารับการเรียนร่วมกับนักเรียนปกติบางวิชา
- 3) จัดเป็นชั้นเรียนพิเศษเฉพาะ แต่ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้มีกิจกรรมทางสังคมร่วมกับนักเรียนปกติในโรงเรียน

ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน⁽¹⁹⁾ ได้วางหลักเกณฑ์การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 4 รูปแบบ คือ

- 1) หากมีจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษน้อยอาจจัดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในชั้นปกติ โดยครูคอยให้ความช่วยเหลือบ้าง และรับบริการบางเวลา
- 2) พิจารณาจากระดับความพิการและความสามารถของตัวนักเรียน โดยคำนึงถึงอุปสรรคที่ส่งผลต่อการเรียนว่ามีมากน้อยเพียงใด รวมถึงความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ ภาษา และผลการเรียนโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถทางด้านการศึกษาความหมาย
- 3) ประเภทของความพิการ โดยจัดตามลักษณะความพิการหรือปัญหาที่เรื้อรังที่เกิดจากความพิการประเภทต่างๆ

4) มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคมที่พร้อมเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ เนื่องจากอาจต้องเผชิญกับปัญหาในด้านดังกล่าวกับนักเรียนปกติได้

ตอนที่ 3 บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น

1. นิยามบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น

กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ⁽²⁰⁾ กล่าวว่า การให้คำนิยามสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศ และแตกต่างกันในจุดมุ่งหมายหรือตามแพทย์ผู้วินิจฉัย โดยมีการให้ความหมายแตกต่างกัน ดังนี้

ความหมายทางการศึกษา หมายถึง ผู้ที่ไม่สามารถรับการศึกษาได้โดยการเห็นหรือการใช้สายตา แต่สามารถศึกษาได้โดยการฟัง การสัมผัส การดมกลิ่น และการใช้กล้ามเนื้อ เป็นต้น

ความหมายทางการแพทย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งของอเมริกา กำหนดไว้ว่า ผู้ใดมองเห็นต่ำกว่าปกติ 10% ถือว่าเป็นคนตาบอด ทั้งนี้รวมทั้งผู้ที่มีลานสายตาแคบด้วย

ส่วนองค์การอนามัยโลกให้นิยามว่า คนตาบอดคือบุคคลที่ไม่สามารถใช้สายตาเป็นส่วนสำคัญในการทำงานใดๆ

จากนิยามข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็นคือผู้ที่มีความสามารถในการเห็นต่ำกว่าบุคคลทั่วไป ซึ่งรวมถึงผู้ที่มองเห็นได้เลือนลางเช่นกัน ดังนั้นทางกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษาเพิ่มเติมไว้ในพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551⁽¹⁴⁾ ดังนี้

บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น ได้แก่ บุคคลที่สูญเสียการเห็นตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงตาบอดสนิท ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภทดังนี้

1) คนตาบอด หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นมาก จนต้องใช้สื่อสัมผัสและสื่อเสียง หากตรวจวัดความชัดของสายตาข้างดีเมื่อแก้ไขแล้ว อยู่ในระดับ 6 ส่วน 60 (6/60) หรือ 20 ส่วน 200 (20/200) จนถึงไม่สามารถรับรู้เรื่องแสง

2) คนเห็นเลือนลาง หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็น แต่ยังสามารถอ่านอักษรตัวพิมพ์ขยายใหญ่ด้วยอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก หากวัดความชัดของสายตาข้างดีเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับ 6 ส่วน 18 (6/18) หรือ 20 ส่วน 70 (20/70)

2. ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น

วารี ธีระจิตร์⁽²¹⁾ ได้เสนอลักษณะอาการของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่มีความผิดปกติทางด้านสายตา ดังนี้

- 1) มีอาการคันตาเรื้อรัง น้ำตาไหลอยู่เสมอ หรือมีอาการตาแดงบ่อยๆ
- 2) มักมองเห็นภาพซ้อน วิงเวียนศีรษะ มองเห็นไม่ชัดเจนในบางครั้ง
- 3) เวลามองวัตถุระยะไกลๆ ต้องขยี้ตาหรือทำหน้าย่น ขมวดคิ้ว
- 4) เวลาเดินต้องมองอย่างระมัดระวังหรือเดินช้าๆ โดยกลัวจะสะดุดสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ขวางหน้า
- 5) ไม่มีความสนใจดูภาพที่ติดตามฝาผนัง หรือข้อความที่เขียนบนกระดานดำ
- 6) มักขยี้ตาบ่อยๆ
- 7) ไม่ชอบทำงานที่ต้องใช้สายตา
- 8) กะพริบตาบ่อยๆ
- 9) อ่านหนังสือได้ระยะเวลาสั้น
- 10) สายตาสูญเสียแสงสว่างไม่ได้

โดยลักษณะอาการทางกายเหล่านี้ส่งผลให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีพฤติกรรมการเรียนที่มีลักษณะเฉพาะกลุ่ม ซึ่งผู้สอนสามารถสังเกตเห็นได้ ดังนี้

- 1) พูดเสียงดัง
- 2) ชอบนั่งก้มหน้า
- 3) มีอาการปฏิกิริยาที่ไม่เหมาะสมจนติดเป็นนิสัย เช่น กดลูกตา นั่งสายศีรษะ โยกตัว หมุนตัว สะบัดนิ้ว เล่นแสดง เป็นต้น
- 4) เวลาพูดไม่มองหน้าผู้ฟัง
- 5) สร้างภาษาเฉพาะของตนเอง เพื่อไม่ให้ผู้อื่นรู้ความลับเมื่อคุยกัน
- 6) ชอบเกาะแขนเดินคุยกันไป – มา เพื่อไม่ให้ผู้อื่นแอบฟัง และให้แน่ใจว่าผู้ที่คุยด้วยมิได้แยกไปที่อื่น ทั้งยังสร้างความสนิทสนมในกลุ่มเดียวกัน
- 7) ชอบเลียนเสียงต่างๆ เช่น เสียงครู เสียงรถ และเสียงธรรมชาติ
- 8) ชอบฟังสิ่งต่างๆเป็นพิเศษ เช่น ฟังเพลง นิยาย เป็นต้น

3. การจัดการเรียนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ในระดับประถมศึกษาการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นอาจมีความแตกต่างกับนักเรียนปกติ ทั้งนี้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย ทางการศึกษา และทางด้านความคิดที่มีความเป็นเหตุเป็นผล และสามารถแยกแยะความเหมาะสมได้ ดังนั้นหลักสูตรสำหรับใช้ในการศึกษาจึงมีลักษณะคล้ายคลึงกับนักเรียนปกติ เพียงแต่อาจมีการปรับเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น และเพิ่มเติมสิ่งที่ขาด เพื่อให้เด็กเหล่านี้ได้รับประโยชน์มากที่สุด ทั้งนี้ผดุง

อารยะวิญญู⁽¹⁸⁾ ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ดังนี้

- 1) เรียนร่วมเต็มเวลาในชั้นเรียนปกติ และได้รับความช่วยเหลือจากครูซึ่งเป็นครูการศึกษาทางด้านการศึกษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นโดยเฉพาะ
- 2) เรียนในชั้นเรียนพิเศษ ซึ่งเป็นห้องเสริมวิชาการ มีครูประจำชั้น เด็กไปเรียนร่วมกับเด็กปกติ บางเวลา แต่เวลาส่วนใหญ่อยู่ห้องเสริมวิชาการที่จัดขึ้นสำหรับเด็กประเภทนี้โดยเฉพาะ
- 3) จัดบริการสอนตามบ้าน ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดส่งครูไปสอนนักเรียนเป็นรายบุคคลที่บ้านของเด็ก
- 4) เรียนในชั้นพิเศษเต็มเวลา เป็นชั้นพิเศษที่อยู่ในโรงเรียนปกติหรือเป็นชั้นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษที่ให้บริการทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทอื่น

4. การปรับตัวและพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

วารี ธีระจิตร⁽²¹⁾ กล่าวว่า ภาวะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีต่ำกว่านักเรียนที่สายตาปกติ ทั้งนี้การปรับตัวของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่ ได้เอื้อในเรื่องการปรับตัวมากน้อยเพียงใด นอกจากนั้นยังขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของเด็กในครอบครัวนั้น การยอมรับของสังคมและการยอมรับสภาพของตนเอง ถ้าเด็กได้รับการยอมรับทางสังคมมาก มีความสำเร็จส่วนตัวดี ก็จะสามารถทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ดี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลเชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม และวัตถุประสงค์รองเพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม ซึ่งก่อนการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยได้มีการศึกษางานวิจัย ข้อมูลความรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของเด็กในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความสามารถในการปรับตัว และลักษณะทั่วไปของการอยู่ร่วมกันในสังคมของเด็กในช่วงวัยนี้ โดยขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรเป้าหมาย (Target Population)

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น และนักเรียนปกติชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ครู และบุคลากรในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร

2) ประชากรตัวอย่าง (Sample Population) ได้แก่

- นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น อายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ และโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เนื่องจากเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่มีจำนวนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมากที่สุด โดยคัดเลือกจำนวนนักเรียนโรงเรียนละ 3 คน และหากมีจำนวนมากกว่าที่กำหนดจะใช้วิธีการคัดเลือกโดยการจับสลากชื่อของนักเรียน ทั้งนี้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นแบบบอดสนิท และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นแบบเลือนลางอย่างละเท่าๆกัน ซึ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นจะได้รับการระบุสัญลักษณ์แทนการระบุชื่อจริง คือ “BL”

- ครู มีวิธีการคัดเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบสโนว์บอลล์ โดยข้อมูลมาจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ซึ่งจะคัดเลือกมา 3 คน ได้แก่ ครูที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบ ครูที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบ และครูอื่นที่สอนในห้องที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นร่วมเรียนที่ได้จากการจับสลาก ทั้งนี้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการระบุสัญลักษณ์แทนการระบุชื่อจริง เพื่อป้องกันการเปิดเผยตัวบุคคล ซึ่งครูที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบใช้สัญลักษณ์แทน คือ “LT” ครูที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบใช้สัญลักษณ์แทน คือ “UT” และครูที่สอนในห้องที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นร่วมเรียนใช้สัญลักษณ์แทน คือ “OT”
- นักเรียนปกติ มีวิธีการคัดเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบสโนว์บอลล์ โดยข้อมูลมาจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ซึ่งจะคัดเลือกมา 3 คน ได้แก่ นักเรียนปกติที่มีความสนิทสนมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น นักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นไม่ชอบ และนักเรียนปกติคนอื่นที่เรียนร่วมในห้องที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เรียนร่วมอยู่ด้วยที่ได้จากการจับฉลาก โดยคุณสมบัติของเพื่อนนักเรียน มีดังต่อไปนี้
 - 1) เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนเดียวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น
 - 2) เคยเรียนร่วมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น
 - 3) ยินยอมรับการสัมภาษณ์จากผู้วิจัย โดยผ่านความเห็นชอบจากผู้แทนโดยชอบธรรม

ทั้งนี้ นักเรียนปกติที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการระบุสัญลักษณ์แทนการระบุชื่อจริง เพื่อป้องกันการเปิดเผยตัวบุคคล ซึ่งนักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบใช้สัญลักษณ์แทน คือ “LN” นักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบใช้สัญลักษณ์แทน คือ “UN” และนักเรียนปกติที่เรียนร่วมในห้องที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นร่วมเรียนใช้สัญลักษณ์แทน คือ “ON”
- บุคลากรอื่นๆ ได้แก่ แม่ค้าในโรงอาหาร ภารโรง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ซึ่งมีวิธีการคัดเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบสโนว์บอลล์ โดยข้อมูลมาจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น โดยจะคัดเลือกมา 3 คน ได้แก่ บุคลากรที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบ บุคลากรที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบ และบุคลากรอื่นในโรงเรียนที่ได้จากการจับฉลาก ซึ่งคุณสมบัติของบุคลากรอื่น ๆ นั้น ได้แก่
 - 1) มีประสบการณ์ในการให้บริการแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น
 - 2) ไม่เป็นญาติ หรือมีความเกี่ยวข้องพิเศษใดๆกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ทั้งนี้บุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการระบุสัญลักษณ์แทนการระบุชื่อจริง เพื่อป้องกันการเปิดเผยตัวบุคคล ซึ่งบุคลากรที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบใช้สัญลักษณ์แทน คือ “LP” บุคลากรที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบใช้สัญลักษณ์แทน คือ “UP” และบุคลากรที่มีประสบการณ์การให้บริการนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นอื่นๆใช้สัญลักษณ์แทน คือ “OP”

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

— เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 ตัวผู้วิจัย

เนื่องจากการทำวิจัยเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งจะต้องมีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งแบบเชิงลึก และแบบกลุ่ม ดังนั้นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ ตัวผู้วิจัย ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ และในการสัมภาษณ์นั้นตัวผู้วิจัยจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมเป็นอย่างดี โดยการทบทวนวรรณกรรม ทบทวนและทำความเข้าใจในคำถามที่จะใช้สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด และเพื่อให้งานวิจัยออกมามีคุณภาพ อีกทั้งยังสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่เรียนร่วมอยู่กับผู้อื่นในสังคมโรงเรียน

ในการทำวิจัยครั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยเคยมีประสบการณ์ด้านการสอนเด็กปกติในโรงเรียนเรียนร่วมมาก่อน ซึ่งทำให้เห็นพฤติกรรมต่างๆทั้งเหมาะสมและไม่เหมาะสมของเด็กนักเรียนปกติที่กระทำต่อเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น แต่มิได้เข้าไปศึกษาในเชิงลึกเพื่อให้ได้ทราบข้อมูลที่แท้จริงว่าความสัมพันธ์ระหว่างเด็กทั้ง 2 กลุ่มแท้จริงแล้วเป็นอย่างไร ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว ทำให้เมื่อเห็นเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นอาจเกิดความรู้สึกสงสาร หรือความรู้สึกเห็นอกเห็นใจเป็นพื้นฐาน อันจะส่งผลทำให้เกิดความลำเอียงในการดำเนินการเก็บข้อมูลได้ ดังนั้นในการดำเนินการเก็บข้อมูลการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจำเป็นต้องระมัดระวัง และอารมณ์ส่วนบุคคล เช่น ความสงสาร ความตื่นเต้น และความไม่พอใจของตนเอง เพื่อเปิดรับมุมมองและทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการสรุปผลการดำเนินการวิจัยให้มีคุณภาพมากที่สุด

2.2 คำถามที่ใช้ในการวิจัย

ในการดำเนินการเก็บข้อมูลของการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ลักษณะคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยให้การสัมภาษณ์นั้นเป็นไปอย่างราบรื่น และเป็นประโยชน์แก่ผู้สัมภาษณ์ ซึ่งก็คือผู้วิจัย เพราะจะช่วยให้ผู้วิจัยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์อย่างชัดเจน ไม่หลงประเด็น และสอบถามข้อมูลได้อย่างครอบคลุมเนื้อหา นอกจากนี้หากมีการสร้าง

คำถามที่ตีร่วมกับทำที่ผ่อนคลายของผู้วิจัย ก็จะช่วยให้ผู้รับการสัมภาษณ์รู้สึกผ่อนคลาย และเปิดใจมากยิ่งขึ้น

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการสร้างคำถามไว้ทั้งหมด 6 ชุด แบ่งสำหรับการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลเชิงลึก (In-depth Interview) 4 ชุด และการสนทนาแบบกลุ่ม 2 ชุด (Focus Group Discussion) โดยแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 รูปแบบ มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลเชิงลึก (In-depth Interview) 4 แบบ ใช้สำหรับการสัมภาษณ์
 ต่อ 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น นักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆ ซึ่งมีรายละเอียดของคำถาม ดังนี้

1. แนวคำถามศึกษาในกลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

- 1.1 ลักษณะการดำเนินชีวิตในโรงเรียนร่วมกับผู้อื่นเป็นอย่างไร และรู้สึกอย่างไร
- 1.2 นักเรียนได้รับการสนับสนุนในด้านใดบ้างจากคนอื่นในโรงเรียน เช่น ครู เพื่อนร่วมห้อง บุคลากรอื่นๆ เป็นต้น และนักเรียนรู้สึกอย่างไร
- 1.3 นักเรียนคิดว่าอะไรเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตในโรงเรียนร่วมกับผู้อื่น
- 1.4 นักเรียนมีประสบการณ์ในการให้ความช่วยเหลือเพื่อน ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนอย่างไรบ้าง และรู้สึกอย่างไรต่อเหตุการณ์ครั้งนั้น
- 1.5 นักเรียนคิดว่า เพื่อน ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียน จำเป็นต้องปรับตัวหรือเปลี่ยนแปลงอะไรเป็นพิเศษกว่าปกติ เมื่อต้องการติดต่อ หรือทำกิจกรรมใดๆร่วมกับนักเรียนหรือไม่ เพราะอะไร และอย่างไร
- 1.6 ในมุมมองของนักเรียนคำว่า “ชีวิตที่มีค่า” เป็นอย่างไร และนักเรียนคิดว่าตนเองได้ใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าแล้วหรือไม่
- 1.7 ข้อเสนอแนะอื่นๆเพื่อลดข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียน

2. แนวคำถามศึกษาในกลุ่มนักเรียนปกติที่เรียนร่วมกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น

- 2.1 ลักษณะการดำเนินชีวิตในโรงเรียนร่วมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นอย่างไร และรู้สึกอย่างไร
- 2.2 นักเรียนเคยมีประสบการณ์ในการสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นอย่างไรบ้าง และรู้สึกอย่างไรต่อเหตุการณ์นั้น
- 2.3 นักเรียนคิดว่าอะไรเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตในโรงเรียนร่วมกับผู้อื่นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- 2.4 จากประสบการณ์ของนักเรียน นักเรียนที่มีบกพร่องทางการเห็นเคยให้ความช่วยเหลือ หรือให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมใดบ้าง และนักเรียนรู้สึกอย่างไร

- 2.5 นักเรียนคิดว่า เพื่อน ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียน จำเป็นต้องปรับตัวหรือเปลี่ยนแปลงอะไรเป็นพิเศษกว่าปกติ เมื่อต้องการติดต่อ หรือทำกิจกรรมใดๆร่วมกับนักเรียนหรือไม่ เพราะอะไร และอย่างไร
- 2.6 ข้อเสนอแนะอื่นๆเพื่อลดข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

3. แนวคำถามศึกษาในกลุ่มครูที่จัดการเรียนการสอน และดูแลเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น

- 3.1 คุณครูมีการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเพื่อให้เหมาะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเรียนร่วมอย่างไรบ้าง (หลักสูตร สภาพห้องเรียน อุปกรณ์และสื่อการสอน)
- 3.2 ลักษณะการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมภายในชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นอย่างไร
- 3.3 ลักษณะการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมภายนอกชั้นเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นอย่างไร
- 3.4 จากประสบการณ์ของคุณครู นักเรียนที่มีบกพร่องทางการเห็นเคยให้ความช่วยเหลือ หรือให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทางสังคมใดบ้าง และคุณครูรู้สึกอย่างไร
- 3.5 คุณครูคิดว่าอะไรเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตในโรงเรียนร่วมกับผู้อื่นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- 3.6 คุณครูคิดว่า คิดว่า เพื่อน ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียน จำเป็นต้องปรับตัวหรือเปลี่ยนแปลงอะไรเป็นพิเศษกว่าปกติ เมื่อต้องการติดต่อ หรือทำกิจกรรมใดๆร่วมกับนักเรียนหรือไม่ เพราะอะไร และอย่างไร
- 3.7 ข้อเสนอแนะอื่นๆเพื่อลดข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

4. แนวคำถามศึกษาในกลุ่มบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม

- 4.1 คุณทราบหรือไม่ว่าในโรงเรียนมีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเรียนร่วมอยู่ด้วย
- 4.2 ประสบการณ์การให้บริการ หรือการอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น พร้อมอธิบาย
- 4.3 มุมมองของคุณที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นอย่างไร
- 4.4 ท่านคิดว่า เพื่อน ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียน จำเป็นต้องปรับตัวหรือเปลี่ยนแปลงอะไรเป็นพิเศษกว่าปกติ เมื่อต้องการติดต่อ หรือทำกิจกรรมใดๆร่วมกับนักเรียนหรือไม่ เพราะอะไร และอย่างไร

การสนทนาแบบกลุ่ม (Focus Group Discussion) 2 แบบ ใช้สำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น และกลุ่มนักเรียนปกติ โดยนักเรียนที่เข้าสนทนาแบบกลุ่มทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่เคยเข้ารับการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลเชิงลึกมาก่อน ซึ่งมีรายละเอียดของคำถาม ดังนี้

1. แนวคำถามศึกษาในกลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

- 1.1 ลักษณะการดำเนินชีวิตในโรงเรียนร่วมกับผู้อื่นเป็นอย่างไร และรู้สึกอย่างไร
- 1.2 นักเรียนได้รับการสนับสนุนในด้านใดบ้างจากคนอื่นๆในโรงเรียน เช่น ครู เพื่อนร่วมห้อง บุคลากรอื่นๆ เป็นต้น และนักเรียนรู้สึกอย่างไร
- 1.3 นักเรียนคิดว่าอะไรเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตในโรงเรียนร่วมกับผู้อื่น
- 1.4 นักเรียนมีประสบการณ์ในการให้ความช่วยเหลือเพื่อน ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนอย่างไรบ้าง และรู้สึกอย่างไรต่อเหตุการณ์ครั้งนั้น
- 1.5 ในมุมมองของนักเรียนคำว่า “ชีวิตที่มีค่า” เป็นอย่างไร และนักเรียนคิดว่าตนเองได้ใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าแล้วหรือไม่
- 1.6 ข้อเสนอแนะอื่นๆเพื่อลดข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียน

2. แนวคำถามศึกษาในกลุ่มนักเรียนปกติที่เรียนร่วมกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น

- 2.1 ลักษณะการดำเนินชีวิตในโรงเรียนร่วมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นอย่างไร และรู้สึกอย่างไร
- 2.2 นักเรียนเคยมีประสบการณ์ในการสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นอย่างไรบ้าง และรู้สึกอย่างไรต่อเหตุการณ์นั้น
- 2.3 นักเรียนคิดว่าอะไรเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตในโรงเรียนร่วมกับผู้อื่นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- 2.4 จากประสบการณ์ของนักเรียน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเคยให้ความช่วยเหลือหรือให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมใดบ้าง และนักเรียนรู้สึกอย่างไร
- 2.5 ข้อเสนอแนะอื่นๆเพื่อลดข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

2.3 เครื่องบันทึกเสียง

สำหรับใช้ในการบันทึกเสียงผู้วิจัย และกลุ่มตัวอย่างขณะดำเนินการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยใช้เครื่องบันทึกเสียงดิจิทัล และบันทึกไฟล์เสียงไว้ในคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันข้อมูลไว้เป็นความลับ ผู้วิจัยจึงได้มีการตั้งรหัสส่วนตัว และจะมีการทำลายข้อมูลทั้งหมดทิ้งเมื่อการทำวิจัยสิ้นสุดลง

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) จัดทำหนังสือจากภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือก เพื่อขออนุมัติและแจ้งวัตถุประสงค์ในการขอ สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง
- 2) เมื่อผู้วิจัยทราบข้อมูลนักเรียนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการขอความยินยอมด้วยตนเอง โดย ผู้อำนวยการโรงเรียน และบุคลากรอื่น ๆ จะไม่เกี่ยวข้องในการรับรู้ความลับของกลุ่มตัวอย่าง และในกรณีที่เป็นนักเรียนอายุต่ำกว่า 18 ปี จะใช้เอกสารยินยอมผู้แทนโดยชอบธรรมจาก ผู้ปกครอง เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมเข้าร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เป็น รายบุคคล โดยวิธีการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลเชิงลึก (In – depth Interview) ซึ่งใช้เวลาในการ สัมภาษณ์ 45 – 55 นาที หรือ ประมาณ 1 คาบเรียน
- 3) ขณะดำเนินการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะอธิบายรายละเอียดและชี้แจงวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจกับกลุ่มตัวอย่าง เน้นเรื่องการเก็บข้อมูลเป็นความลับ การขออนุญาตบันทึกเสียง และ สิทธิการตอบคำถามของกลุ่มตัวอย่าง
- 4) หลังจากเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์นักเรียนที่มีความ บกพร่องทางการเห็นในรูปแบบการสนทนากลุ่ม โดยจะใช้เวลาสัมภาษณ์ ประมาณ 45 – 55 นาที หรือประมาณ 1 คาบเรียน
- 5) เมื่อผู้วิจัยสัมภาษณ์นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัย ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ คือ การสัมภาษณ์ครู เพื่อนนักเรียน และ เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนตามลำดับ โดยการขอสัมภาษณ์ครู เพื่อนนักเรียน และเจ้าหน้าที่ของ โรงเรียนจะกระทำโดยแจ้งผู้ถูกสัมภาษณ์ว่าเป็นการขอสัมภาษณ์โดยการสุ่ม โดยจะไม่ได้บอก ว่าถูกเลือกมาสัมภาษณ์เนื่องจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบแต่อย่างใดเพื่อป้องกันการเสียสัมพันธภาพระหว่างกัน
- 6) การดำเนินการสัมภาษณ์ จะดำเนินการสัมภาษณ์โดยเรียงลำดับไปที่ละโรงเรียน ซึ่งเกณฑ์ที่ ใช้ คือ เลือกจากโรงเรียนที่ตอบอนุมัติ และยินยอมให้เข้าสัมภาษณ์ รวมถึงความพร้อมของ ตัวผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วย
- 7) เมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ออกจดบันทึก และตรวจสอบความครบถ้วนของ คำตอบ
- 8) หลังจากตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการทำลายเครื่องบันทึกเสียง โดยผู้วิจัยจะใช้รหัสแทนการระบุชื่อของกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ทั้ง ระหว่างการดำเนินการ และหลังจากเสร็จสิ้นการวิจัย ผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ โดยไม่มีการเปิดเผยข้อมูลรายบุคคลให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู ผู้ปกครอง เพื่อน

นักเรียน และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนทราบ ซึ่งในการนำเสนอผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น

9) ดำเนินการวิเคราะห์คำตอบของกลุ่มตัวอย่างจากบทสนทนาที่ผู้วิจัยถอดเทปออกมา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการดำเนินการเก็บข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยมีกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนของระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา ดังต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียงมาถอดความแบบคำต่อคำ เป็นรูปแบบตัวอักษร โดยมีการฟังก้อนซ้ำเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยทำการแยกบทสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่าง (นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น นักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆ) และอ่านบทสัมภาษณ์ของแต่ละกลุ่มซ้ำกันหลายๆครั้ง เพื่อทำความเข้าใจกับข้อมูลทั้งหมดในภาพรวมของกลุ่ม จากนั้นผู้วิจัยดึงข้อมูลหรือประเด็นที่ผู้วิจัยตีความได้ออกมาลงรหัสข้อความ (open coding) โดยข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่วิเคราะห์ผ่านประสบการณ์มุมมอง และการรับรู้ของผู้วิจัย

4.3 ผู้วิจัยถอดข้อความจากบทสนทนาอีกครั้ง โดยในครั้งนี้เป็นการถอดข้อมูลตามมุมมองประสบการณ์ และอารมณ์ความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นประเมินหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อความของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนในแต่ละกลุ่ม เพื่อจัดกลุ่มข้อความที่เหมือนกันเข้ากลุ่มเดียวกัน เป็นประเด็นหลัก (theme) ของกลุ่มนั้นๆ โดยมีการยกประโยคคำพูดของผู้ให้ข้อมูลมาเป็นตัวอย่างประกอบในประเด็นที่ตีความออกมา และนำข้อความที่ผู้วิจัยถอดความไว้ในขั้นตอนที่ 4.2 มาเปรียบเทียบเพื่อหาความสัมพันธ์ และความเป็นเหตุเป็นผลระหว่างข้อมูลที่ตีความจากของกลุ่มตัวอย่างและผู้วิจัย

4.4 ผู้วิจัยสรุปข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็น จากนั้นตรวจสอบข้อมูลที่ได้ อย่างละเอียด และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมช่วยตรวจสอบ รวมถึงให้คำแนะนำเพิ่มเติม เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลถูกต้อง และครอบคลุมทุกประเด็น อีกทั้งยังเป็นการป้องกันการบิดเบือนข้อมูล และลดอคติในการตีความของผู้วิจัย

4.5 ผู้วิจัยส่งผลการวิจัยที่สรุปได้ให้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเป็นเหตุเป็นผลของผลการวิจัย

4.6 ผู้วิจัยสรุปผลจากการเก็บข้อมูลในการทำวิจัย และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของการเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

5. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของงานวิจัย

5.1 ในกระบวนการถอดข้อความจากเครื่องบันทึกเสียงแบบคำต่อคำนั้น เมื่อถอดข้อความออกมาเป็นบทสนทนาแล้วจะมีการฟังซ้ำ เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของบทสนทนา

5.2 ก่อนการวิเคราะห์และตีความข้อความบทสนทนา ผู้วิจัยได้มีการอ่านบทสนทนาอย่างน้อย 2 ครั้ง เพื่อให้มีความเข้าใจข้อมูลอย่างลึกซึ้งที่สุด

5.3 หลังจากการวิเคราะห์และตีความข้อมูล ผู้วิจัยมีการส่งข้อมูลกลับไปให้ผู้ให้ข้อมูล หรือกลุ่มตัวอย่างตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะอย่างอิสระ (member checking) เพื่อเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจในข้อสรุปที่แสดงให้เห็นถึงว่ามาจากประสบการณ์ของกลุ่มตัวอย่างอย่างแท้จริง

5.4 ในขั้นตอนของการนำเสนองานวิจัยนั้นสามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลได้โดยมีหลักฐานแสดง เช่น ไฟล์เสียงการสัมภาษณ์ บทสนทนาที่ถอดเสียงออกมาเป็นอักษร เป็นต้น

6. การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลวิจัย

เนื่องจากในการวิจัยเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการทำวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งมีรูปแบบการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างถึงความสัมพันธ์ทางสังคมในโรงเรียนของนักเรียนที่มองไม่เห็นกับกลุ่มบุคคลอื่นๆที่ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมปิด กล่าวคือ หลังจากเข้ารับการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลเหล่านี้ก็ยังคงดำเนินชีวิตอยู่ในร่วมกัน ยังมีการติดต่อ และมีโอกาสพบปะกันสูง ดังนั้นเพื่อเป็นการรักษาความสัมพันธ์ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละกลุ่มให้สามารถดำเนินไปอย่างปกติ ผู้วิจัยจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการวิจัย และการพิทักษ์สิทธิให้แก่ผู้ให้ข้อมูลวิจัย โดยมีหลักการดังต่อไปนี้

6.1 หลังจากได้รับการอนุมัติหัวข้อในการทำวิทยานิพนธ์จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในคน (Institutional Review Board; IRB) ผู้วิจัยเป็นผู้ติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มต่างๆอย่างเป็นขั้นตอน พร้อมทั้งอธิบายให้ทราบถึงรายละเอียดในการทำวิจัยในครั้งนี้ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลได้ตัดสินใจเข้าร่วมการสัมภาษณ์ด้วยความสมัครใจ และเมื่อสมัครใจเข้าร่วมการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยจะให้ผู้ให้ข้อมูลลงลายมือชื่อในเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย

6.2 เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งผู้ให้ข้อมูลบางกลุ่มมีอายุต่ำกว่า 18 ปี ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้มีการติดต่อผู้แทนโดยชอบธรรมในการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับงานวิจัย การเก็บข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้ และผลกระทบที่จะเกิดต่อผู้ให้ข้อมูล เพื่อยินยอมให้ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มดังกล่าวเข้าร่วมการสัมภาษณ์ด้วย

ความสมัครใจ โดยมีการลงลายมือชื่อของผู้แทนโดยชอบธรรมในเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย

6.3 หลังจากผู้ให้ข้อมูลสมัครใจเข้าร่วมในการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยมีการนัดหมายวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์โดยให้ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้กำหนด ซึ่งการเลือกสถานที่นั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงความปลอดภัย และการรักษาความลับของข้อมูลเป็นหลัก

6.4 ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลในการบันทึกเสียงสัมภาษณ์ทุกครั้ง และแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลดังกล่าวไว้เป็นความลับ โดยมีการบันทึกไฟล์เสียงลงในคอมพิวเตอร์ที่มีการตั้งรหัส ซึ่งผู้ที่เข้าถึงข้อมูลได้มีเพียงผู้วิจัยเท่านั้น จากนั้นผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับงานวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการสัมภาษณ์ และสิทธิของผู้ให้ข้อมูล โดยในการสัมภาษณ์นั้น หากผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกอึดอัด ไม่สบายใจ หรืออยากถอนตัวออกจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสามารถทำได้ตลอดระยะเวลาการสัมภาษณ์ นอกจากนี้ยังสามารถเรียกคืนข้อมูลการสัมภาษณ์หากผู้ให้ข้อมูลต้องการถอนตัวออกจางานวิจัย ซึ่งในการถอนตัวออกจางานวิจัย ผู้ให้ข้อมูลจะไม่ได้รับผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้น

6.5 ผู้วิจัยจะดำเนินการแจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลทราบถึงประโยชน์ และผลกระทบ (ถ้ามี) ของงานวิจัย เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความสบายใจ และแจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลทราบถึงความเสี่ยงในการถูกรบกวนขณะดำเนินการสัมภาษณ์ เนื่องจากผู้วิจัยอาจเกิดความไม่สบายใจ หรือรู้สึกเบื่อหน่ายได้ ซึ่งผู้วิจัยสามารถขอยุติการให้สัมภาษณ์เพื่อนัดวัน และเวลาในการสัมภาษณ์ใหม่ในภายหลัง หรือขอถอนตัวออกจางานวิจัย

6.6 เนื่องจากในการทำวิจัยในครั้งนี้มีการดำเนินการเก็บข้อมูลในกลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องมีการอธิบายถึงสภาพแวดล้อมของสถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการสัมภาษณ์ รวมถึงการแจ้งรายละเอียดถึงสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวตลอดระยะเวลาการสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความสบายใจ และรู้สึกผ่อนคลายในการสัมภาษณ์

6.7 หลังการดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเน้นย้ำถึงการเก็บข้อมูลเป็นความลับอีกครั้ง และแจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลทราบว่าข้อมูลต่างๆจะถูกทำลายทิ้งทั้งหมดเมื่อเสร็จสิ้นการทำวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในหัวข้อเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้สัมภาษณ์นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ และโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย โดยคัดเลือกจำนวนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นโรงเรียนละ 3 คน รวมสัมภาษณ์ทั้งหมด 6 คน นักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆด้วยวิธีการสุ่มแบบสโนว์บอล ซึ่งข้อมูลมาจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น กลุ่มละ 18 คน ประกอบด้วยบุคคลที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบ บุคคลที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบ และบุคคลอื่นที่มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ซึ่งรูปแบบการเก็บข้อมูลทั้ง 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลเชิงลึก (In-depth Interview) และมีการเก็บข้อมูลแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น และนักเรียนปกติ

หลังจากการดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างข้างต้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนการจัดการเรียนร่วม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยแบ่งออกเป็น 7 ประเด็น ดังนี้

1. การดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

- 1.1 มุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- 1.2 มุมมองของนักเรียนปกติ
- 1.3 มุมมองของครู
- 1.4 มุมมองของบุคลากรที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

2. การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

- 2.1 การรับรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นต่อการได้รับการสนับสนุน (เพื่อน ครู บุคลากร)
- 2.2 การให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นโดยนักเรียนปกติ
- 2.3 การให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นโดยครู
- 2.4 การให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นโดยบุคลากร

3. อุปสรรคในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

- 3.1 มุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- 3.2 มุมมองของนักเรียนปกติ
- 3.3 มุมมองของครูที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- 3.4 มุมมองของบุคลากรที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

4. พฤติกรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น

- 4.1 มุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- 4.2 มุมมองของนักเรียนปกติ
- 4.3 มุมมองของบุคลากร

5. การปรับตัวของบุคคลอื่นต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

- 5.1 มุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- 5.2 มุมมองของนักเรียนปกติ
- 5.3 มุมมองของครูที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

6. มุมมองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นต่อความหมายของ “ชีวิตที่มีค่า”

7. แนวทางการลดข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นร่วมกับคนอื่น

- 7.1 มุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- 7.2 มุมมองของนักเรียนปกติ
- 7.3 มุมมองของครูที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- 7.4 มุมมองของบุคลากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้มีจำนวนทั้งหมด 6 คน แบ่งเป็นเพศชาย 3 คน และเพศหญิง 3 คน โดยจำนวนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในแต่ละประเภทประกอบด้วย นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น แบบบอดสนิท 3 คน ได้แก่ BL2, BL5 และ BL6 และแบบเลือนลาง 3 คน ได้แก่ BL1, BL3 และ BL4

2. นักเรียนปกติ

จำนวนนักเรียนปกติที่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัยมีทั้งหมด 18 คน ประกอบด้วยนักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบ 6 คน ได้แก่ LN1, LN2, LN3, LN4, LN5 และ LN6 นักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบ 5 คน ได้แก่ UN1, UN2, UN3, UN4 และ UN5 และนักเรียนปกติที่เคยเรียนร่วมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น 7 คน ได้แก่ ON1, ON2, ON3, ON4, ON5, ON6 และ ON7

3. ครู

จำนวนครูที่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัยมีทั้งหมด 18 คน ประกอบด้วยครูที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบ 4 คน ได้แก่ LT1, LT2, LT3 และ LN4 ครูที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบ 5 คน ได้แก่ UT1, UT2, UT3, UT4 และ UT5 และครูที่มีประสบการณ์การสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น 10 คน ได้แก่ OT1, OT2, OT3, OT4, OT5, OT6, OT7, OT8, OT9 และ ON10

4. บุคลากร

จำนวนบุคลากรที่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัยมีทั้ง 18 คน ซึ่งจากการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนมีความสัมพันธ์เพียงเล็กน้อย ดังนั้นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นจึงไม่สามารถระบุทัศนคติของตนเองที่มีต่อบุคลากรได้ จึงมีการคัดเลือกจากบุคลากรที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเคยมีปฏิสัมพันธ์ หรือเคยให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ตอนที่ 2 ลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนการจัดการเรียนร่วม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1. การดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

การดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม คือ การจัดให้นักเรียนเหล่านี้ได้มีโอกาสศึกษา และใช้ชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมเช่นเดียวกับนักเรียนปกติในโรงเรียน โดยจัดให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้เข้าเรียนแบบเต็มเวลา สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการดำเนินกิจกรรมประจำวันในโรงเรียนได้ตามความเหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นแต่ละคน จากการสัมภาษณ์ถึงลักษณะการดำเนินชีวิตของนักเรียนเหล่านี้ในโรงเรียนตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ ในมุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น มุมมองของนักเรียนปกติ มุมมองของครู และมุมมองของบุคลากร พบว่าในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง มีมุมมองดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 มุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

สำหรับมุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นทั้งแบบบอดสนิท และแบบเลื่อนกลางพบว่าลักษณะการดำเนินชีวิตในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม กับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆ มีทั้งมุมมองที่เหมือนกับนักเรียนปกติทั่วไป และแบบที่ต้องมีการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และการใช้ชีวิตในโรงเรียน

1) มุมมองในลักษณะการดำเนินชีวิตที่เหมือนนักเรียนปกติในโรงเรียน

ลักษณะการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่เหมือนนักเรียนปกติ คือ การดำเนินชีวิตในด้านการเรียน และการทำกิจกรรม โดยนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น โดยเฉพาะแบบเห็นเลื่อนกลางมองว่าการดำเนินชีวิตของตนปกติ ไม่ได้รู้สึกแตกต่างจากนักเรียนปกติคนอื่นๆในโรงเรียน ซึ่งคำว่า “ปกติ” ของนักเรียนเหล่านี้ หมายถึง หลักสูตรการเรียน และการได้มีส่วนร่วมในชั่วโมงเรียนทุกๆชั่วโมง ทั้งชั่วโมงที่เป็นการเรียนแบบทฤษฎี และชั่วโมงเรียนที่เป็นแบบปฏิบัติ

ส่วนในด้านกิจกรรมที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้มีส่วนร่วมเหมือนนักเรียนปกติขึ้นอยู่กับลักษณะของกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมที่นักเรียนเหล่านี้สามารถเข้าร่วม และได้ปฏิบัติ เป็นกิจกรรมที่ไม่เน้นการเคลื่อนไหวของร่างกาย หรือเป็นกิจกรรมที่อยู่กับโต๊ะ เช่น เข้าร่วมการแข่งขันทักษะทางวิชาการ การเข้าร่วมกิจกรรมถวายบังคม เป็นต้น โดยอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

BL1 : “ก็ปกติครับ ไม่แตกต่างอะไรกับคนอื่นครับ”

BL3 : “ก็เหมือนเพื่อนปกติค่ะ ไปไหน เขาทำกิจกรรมอะไรก็เข้าร่วมค่ะ อย่างครูเขาสอนถวายบังคม เพื่อนไม่ได้ เราก็สอน”

BL4 : “ก็เป็นกิจกรรมตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์ สังคมก็ไปด้วยกันครับเกี่ยวกับการเรียนมากกว่า เล่นก็มีบ้างแต่ไม่ค่อยมีหรอก ส่วนมากนั่งอยู่กับโต๊ะ”

BL5 : “ก็เรียนหนังสือเหมือนกับคนทั่วไปค่ะ”

2) มุมมองในลักษณะการดำเนินชีวิตที่ต้องมีการปรับตัว

ลักษณะการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่ต้องมีการปรับตัว เพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และการใช้ชีวิตในโรงเรียน เป็นการปรับตัวด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตของตน ในการทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งด้านการเรียน การทำกิจกรรม และการปฏิบัติกิจวัตรขณะอยู่ในโรงเรียน เช่น การเดินทาง การรับประทานอาหาร เป็นต้น โดยสามารถวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นได้ ดังนี้

ด้านการเรียน : ถึงแม้ว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นจะสามารถเข้าร่วมเรียนในทุกชั่วโมงกับนักเรียนปกติได้ แต่อุปสรรคสำคัญของนักเรียนเหล่านี้คือ การมองเห็น ดังนั้นรูปแบบในการเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ การให้เพื่อนช่วยอ่านข้อความบนกระดาน เพื่อจดบันทึกเป็นอักษรเบรลล์ด้วยตนเอง รวมถึงเมื่อเกิดข้อสงสัยนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น จะขอให้ครูอธิบายเนื้อหาในชั้นเรียนอีกครั้ง หรือขอยืมสมุด หนังสือของนักเรียนปกติกลับไปคัดลอก เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนมากขึ้นสำหรับวิชาที่เป็นทฤษฎี ส่วนวิชาที่เป็นวิชาปฏิบัติ เช่น วิชาพลศึกษา จะขึ้นอยู่กับศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน โดยหากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นสามารถร่วมปฏิบัติได้ ครูก็จะอนุญาตให้เข้าร่วมในชั้นเรียนของคาบเรียนนั้น

นอกจากนี้ในด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีการปรับตัวในการเข้าร่วมกลุ่มในการทำงาน โดยการแสดงความเห็น หรือการอาสาเตรียมอุปกรณ์มาให้กับกลุ่มของตนเอง ส่วนงานเดี่ยวนักเรียนเหล่านี้จะมีการปรับวิธีการทำงาน หากไม่สามารถทำได้ โดยขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอนในวิชานั้นๆ

BL2 : “ถ้าอาจารย์สอนไปแล้ว อาจารย์เหมือนว่าจะลืมๆหนูไปบ้าง หนูก็จะเรียกเลยคะ “อาจารย์ขา แล้วหนูจะต้องยังไงคะ หนูไม่เข้าใจคะอาจารย์” อาจารย์เขาก็จะ “อ้อ ครูขอโทษลูก” ครูเขาก็จะมาอธิบายอะคะว่าเป็นอย่างนี้ หรือไม่ก็เรียกหนูไปสรุปตัวต่อตัวเลย ไปติวอะไรประมาณเนี่ยคะ อาจารย์ที่นี้เขาจะเอื้อเพื่อ ช่วยเหลือดีมากคะ ดีมาก”

BL3 : “ก็คือถ้างานที่เราทำไม่ได้ อาจารย์ให้เราไปทำอย่างอื่นแทนก็ทำคะ”

BL4 : “ปกติผมก็มียืมหนังสือ สมุดเพื่อนไปลอกการบ้านในวันที่เราไม่มา หรือจดไม่ทัน เราก็ยืมเพื่อนไปลอกครับ คาบพลผมไม่ได้เรียนครับ ผมก็นั่งอยู่เฉยๆ เพราะว่าตีเบตเนี่ยเราก็มองไม่เห็นลูก แต่ถ้าเป็น ม.2 จะเป็นวิชาเทควันโด เราก้ยังได้มีส่วนร่วมเพราะว่าไม่ได้ใช้ตา มอง ใช้ทักษะในการฝึกท่า”

BL6 : “ด้านการเรียนเพื่อนก็ช่วยครับ อย่างบนกระดานครูเขาจดเพื่อนก็จะอ่านให้ฟัง เราก้จดเป็นอักษรเบรลล์ ไปทำเป็นการบ้าน”

ด้านการทำกิจกรรม : ในการทำกิจกรรมพบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ ทั้งนี้ลักษณะกิจกรรมที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นสามารถเข้าร่วมได้ ส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่เป็นการแสดงศักยภาพแบบอยู่กับที่ หรือเป็นกิจกรรมที่หลีกเลี่ยงการใช้สายตา เช่น การตอบปัญหาแข่งขันทางวิชาการ การร้องเพลงประสานเสียง เป็นต้น ซึ่งการได้เข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้ส่งผลให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกมีคุณค่า และภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้น อย่างไรก็ตามกิจกรรมบางกิจกรรม เช่น กีฬาสี นักเรียนเหล่านี้ไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าร่วมถึงแม้ว่ามีความประสงค์อยากจะเข้าร่วมก็ตาม

BL3 : “ก็รู้สึกว่ามันก็ดีไปอีกแบบหนึ่ง รู้จักแบบว่าเขาที่มีกิจกรรมอะไรให้ทำ แล้วเพื่อนก็จะสอนว่าเขาให้ทำยังไงยังไงอย่างเนี่ยค่ะ”

BL4 : “ก็เป็นกิจกรรมตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์ ลังคมอะไรอย่างนี้ ก็ไปด้วยกันครับ เกี่ยวกับการเรียนมากกว่า แต่ว่าเล่นก็มีบ้าง แต่ไม่ค่อยมีหรือส่วนมากนั่งอยู่กับโต๊ะ”

BL5 : “ก็ที่นี่จะมีด้านการร้องเพลงค่ะ เป็นกิจกรรม ถ้ามีงาน เขาก็จะให้ไปแบบแสดงการร้องเพลงให้คนอื่นได้ดูอะค่ะ ก็รู้สึกดีใจนะค่ะ คนอื่นเขาจะให้เห็นความสามารถของเรา แล้วก็ดีใจที่อย่างน้อยเราก็เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน น่าจะทำอะไรใหม่ๆให้เขาได้บ้าง และอย่างน้อยหนูก็สามารถทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียง”

BL6 : “กิจกรรมก็ช่วยนะครับ อย่างปิงปองตีแข่งเขา ไปแข่งตอบคำถาม ไปแข่งมา 2 ที่ แข่งวิทยุตอบคำถาม แล้วก็คอมพิวเตอร์ แต่ถ้ากีฬาสีไม่ได้เข้าร่วมครับ อยากเข้าร่วมครับ”

การปฏิบัติกิจวัตร : กิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่ดำเนินชีวิตอยู่ในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมประกอบด้วย การเข้าแถวหน้าเสาธงในตอนเช้า การเดินเปลี่ยนห้องเรียน และการรับประทานอาหารกลางวัน โดยลักษณะการดำเนินกิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นแบบบอดสนิท (BL2, BL5, BL6) และแบบเลือนลางมีลักษณะแตกต่างกัน (BL1, BL3, BL4) โดยนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นแบบบอดสนิทพบว่าแนวโน้มในการได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น มีมากกว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นแบบเลือนลางที่จะต้องพึ่งตนเอง ทั้งนี้จากการวิจัยยังพบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นนิยมการช่วยเหลือตนเองมากกว่าการได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น

ส่วนเรื่องการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับนักเรียนปกตินั้นพบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีมุมมองเกี่ยวกับการเล่นกับนักเรียนปกติไปในเชิงบวก โดยขึ้นอยู่กับวิธีการที่นักเรียนปกติเล่นกับนักเรียนเหล่านี้

BL1 : “ไม่มีครับ ก็อาจจะมีการแก่งกันเบาๆบ้างครับ แบบล้อกันเล่นครับ ขำๆครับ สนุกดี”

BL2 : “อย่างนี้เป็นพยามอย่างนี้ค่ะ พี่รปภ. คือหนูจะต้องเดินทางไปทำการบ้านที่หอพักอะคะ ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ พยามเขาก็จะพาเดินข้ามถนนแล้วก็โบกรถให้อะคะ ถามว่าจะไปไหน ถามว่าวันนี้เป็นไงบ้าง เรียนเครียดไหม ทักทายตามภาษาผู้ใหญ่เอ็นดูเด็กๆอะคะ ส่วนการเดินทางถ้าเป็นหนูนะ หนูก็จะลองสังเกตว่ามีใครอยู่แถวนั้นไหม หนูก็จะพูดว่า “ขอโทษนะคะ ตรงนี้คือตรงไหนแล้ว หนูอยู่ตรงไหน หนูรบกวนช่วยพาหนูไปได้ไหมคะ”

BL3 : “มาอยู่ที่นี้เราก็คือช่วยเหลือตัวเองมากขึ้น”

BL4 : “ปกติเดินมาห้องเรียนร่วมครับ มาสวัสดิศிருตอนเช้า อยู่คุยเล่นกับเพื่อนบ้าง แล้วก็รอเข้าแถวครับ แต่วันไหนมีซ้อมร้องเพลงผมก็นั่งอยู่ เพราะว่าผมไม่ได้ซ้อมเพลงครับ แล้วก็ขึ้นห้องเรียนตามปกติ เป็นอย่างนี้ทุกวันครับ เวลากินข้าวก็ไปคนเดียว ไม่มีเพื่อนไปด้วย เวลาทำงานมีอะไรก็ช่วยจุง เพราะว่าผมมองเห็นอยู่ใครครับ”

BL5 : “หนูเรียนที่ชั้น 3 อาคาร 2 ค่ะ บางทีเพื่อนก็จะมารับ แต่ส่วนใหญ่หนูจะไปเอง คือกมันชินมันก็จะไปถูก เรื่องแกลังก็มีแกลังบ้าง เล่นๆกันบ้าง มันก็ต้องแล้วแต่วิธีการแกลังของเขาด้วยค่ะ”

BL6 : “ก็มันก็ต้องปรับตัวครับ จากที่เรา ถ้าแต่ก่อนเนี่ยเราอยากเดินไปไหนเราก็ดูเดินๆๆๆ รีบเดิน ก้าวขย่าวๆได้ แต่เดี๋ยวนี้อะเรามองไม่เห็นปึบ เราเกาะคอกเพื่อนอย่างเนี่ยเราก็คงปรับตัวให้มันช้าลงให้พอดีกับเพื่อน ถ้าเราเดินเร็วเดี๋ยวก็นชนเพื่อนข้างหน้า ของผมเพื่อนช่วยตลอดเลยครับ ดีมากเลยครับ เข้าแถวเพื่อนก็จะพาไปเข้าแถว พอเข้าแถวเสร็จนั่ง เพื่อนก็จะบอก “เออ นั่งนะ” กินข้าวเพื่อนก็เป็นคนซื้อข้าวให้กิน ก็แล้วแต่เพื่อนเลยครับ เพื่อนบอก “อยากกินไร” “แล้วแต่” แล้วเพื่อนก็ไปหามาให้กิน ก็รู้สึกดี แต่อีกอย่างก็เกรงใจเขาเหมือนกันครับที่ต้องให้เขาช่วยตลอดเวลา”

1.2 มุมมองของนักเรียนปกติที่มีต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

สำหรับมุมมองของนักเรียนปกติที่มีต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากนักเรียนปกติทั้งหมด 3 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบ (LN) นักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบ (UN) และนักเรียนปกติที่เรียนร่วมอยู่ในห้องเดียวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น (ON) ซึ่งผลจากวิเคราะห์บทสัมภาษณ์พบว่า นักเรียนทั้ง 3 กลุ่มมองว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่เรียนร่วมมีการดำเนินชีวิตที่ปกติเหมือนกับนักเรียนทั่วไป คือช่วยเหลือตนเองได้บ้าง เช่น การเดินทางโดยใช้ไม้เท้าในนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นแบบบอดสนิท การเดินทางโดยไม่พึ่งคนนำทางในนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นแบบเลือนกลาง การเรียนขณะอยู่ในห้องเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งนี้อาจจะต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษในบางเรื่อง เช่น การเดินทางในสภาพที่ไม่คุ้นเคย การมีส่วนร่วมทางการเรียนบางอย่าง เป็นต้น หรือหากมีสิ่งใดที่นักเรียนที่มีความ

บกพร่องทางการเห็นต้องการความช่วยเหลือพิเศษ นักเรียนเหล่านี้จะเป็นผู้แจ้งให้เพื่อนได้ทราบ โดยอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

LN1 : “ก็เหมือนเขาแบบใช้ชีวิตเหมือนคนปกติทั่วไป แต่เพียงแค่ว่าเขามองไม่เห็น”

LN2 : “ก็ปกติเขาก็จะตั้งใจเรียน เวลาทำอะไรเขาก็ขอให้ผมช่วยบ้าง ขอให้คนอื่นช่วยบ้าง”

LN3 : “คล้ายๆกับนักเรียนปกติทั่วไปครับ ก็เรียนตามปกติ แต่เรื่องงานจะลำบากหน่อย เวลาทำการบ้าน ก็จัดเป็นเบรลล์ไปก่อน แล้วค่อยมาให้ผู้ปกครองเขียน แล้วเอามาส่งตอนเช้าอีกที ของอีกวันหนึ่ง”

UN 1 : “ก็เรียนเหมือนเพื่อนปกติคะ พอติเขานั่งใกล้หนูด้วยอะคะ ใช้ชีวิตเหมือนคนธรรมดา แต่การเขียนเขาก็จัดเบรลล์เอา แล้วมีอะไรเขาก็ถามคนที่อยู่ใกล้ๆอะคะ ว่าเป็นอะไรบ้าง ใช้ชีวิตเหมือนคนทั่วไปอะคะ เดินเขาก็ถ้ามีเพื่อนเขาก็จะให้เพื่อนจับมือ บางทีถ้าเกิดไม่วางเขาก็จะใช้ไม้ของเขาเดินเองอะคะ”

ON 2 : “ก็รู้สึกว่าเขาปกติเหมือนเพื่อนทั่วไป เพียงแต่ว่าเขามองไม่เห็นคะ”

ON 3 : “ก็ปกติอะ เขาดูเหมือนคนปกติเลยอะ ไม่ค่อยเป็นภาระเท่าไร”

ON6 : “หนูว่าเขาเหมือนคนปกตินะคะ แต่เพียงแค่ว่าเวลาอ่านหนังสือแล้วก็เวลาเขียนเขาแค่ส่องไฟฉาย แต่ว่าเวลาเดินก็ปกติ ไปกินข้าวก็ปกติ”

นอกจากนี้นักเรียนปกติทั้ง 3 กลุ่ม ยังมีมุมมองที่เห็นตรงกันว่านักเรียนปกติที่มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย ถึงแม้ว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นจะเป็นผู้ชายก็ตาม ดังบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

LN1 : “เขาก็มีความสัมพันธ์กับเพื่อนในห้องดีเหมือนกันคะ ส่วนมากจะเป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ผู้ชายเขาจะไม่ยุ่งกับเพื่อนเลย คือเพื่อนเขาจะสนิทกับผู้หญิงมากกว่า เขาจะไม่คุยกับผู้ชายเลย ผู้ชายเขาก็จะเล่นในส่วนของผู้ชาย”

UN4 : “มีครับ ส่วนมากแล้วเขาสนิทกับผู้หญิง เป็นกลุ่มคนตาบอดเฉพาะที่ห้องเรียนร่วม แต่ในห้องไม่รู้เหมือนกัน เห็นมีแต่เพื่อนที่เขานั่งอยู่ด้วยกัน ซึ่งเขาก็คอยสอน”

ON7 : “ก็คือเขาไม่ค่อยมีเพื่อน แล้วก็เป็นคนเงียบๆ ไม่ค่อยไปอยู่กับเพื่อนเท่าไร มีก็มีแบบเป็นเพื่อนผู้หญิงอย่างพวกหนู แล้วเพื่อนตาเขาเป็นคนขี้สงสัย แล้วไอ้พวกผู้ชายพวกนั้นมันรำคาญ มันไม่ชอบคนที่แบบมาถามจุกจิกจู้จี้ มันก็เลยไม่อยากเป็นเพื่อนด้วยคะ”

อย่างไรก็ตามมุมมองด้านความรู้สึกของนักเรียนปกติที่ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีความแตกต่างกันออกไป โดยนักเรียนในแต่ละกลุ่มมีมุมมอง ดังนี้

1.1) นักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น รู้สึกชอบ

จากการวิจัยพบว่านักเรียนปกติในกลุ่มนี้ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นด้วยความรู้สึกห่วงใย และมองว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อน อาจจะมี

การหยอกล้อกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นบ้าง แต่เป็นการหยอกล้อเพื่อความสนุกสนาน ซึ่งคำนึงถึงศักยภาพของเพื่อนมากกว่าการแกล้งเพื่อให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกแตกต่าง

LN1 : “ก็รู้สึกแบบว่าเขาก็เก่งอะคะ รู้สึกว่าได้ช่วยเหลือนักเรียนที่ตาบอดอะคะ รู้สึกภูมิใจกับตัวเองด้วยที่ได้ช่วยเหลือ ในชีวิตหนึ่งก็ทำไปเถอะ”

LN3 : “แรกๆผมก็ไม่ได้ดูแลเขาหรอกครับ แต่มีเพื่อนอีกคนหนึ่ง เพื่อนคนนั้นเขาไม่ค่อยใส่ใจเท่าไรหรอก เพราะว่าเขาเรียนปรับพื้นฐานห้องเดียวกับเขา ผมเลยรู้จักนิดๆ แล้วพอที่นี่ได้เรียนอยู่ห้องเดียวกัน ผมเลยได้ดูแลเลยครับ ช่วยพาเดินไปเรียนที่ต่างๆ เขานิยัติน้ำใจ ผมรู้สึกสบายใจที่ได้อยู่กับเขาครับ”

LN5 : “ให้พาไปดีกว่าครับ บางที่เราติดธุระเราก็ให้เพื่อนพาไป บางทีเราก็เป็นห่วงเขาเหมือนกันนะ บางทีเขาก็เดินไปคนเดียวไง แล้วก็ไปเป็นห่วง เอ๊ะ เขาจะไปได้รึเปล่า เขาแบบยังทุลักทุเลอยู่เลย”

LN6 : “หนูว่าเขาเรียนเก่งกว่า เวลาทำอะไรไม่เข้าใจกันก็จะถาม ถามกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน หนูว่าหนูสบายใจที่จะอยู่กับเพื่อนคนนี้เป็นเด็กสายตามากกว่าคะ ถึงเขามองไม่เห็นแต่เขาก็ให้ความร่วมมือ คอยช่วย ดีกว่าสายตาคิดแต่ไม่ทำอะไรเลย รอส่งงานอย่างเดียว”

1.2) นักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบ

ในการสอบถามนักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบเกี่ยวกับในแง่ของการดำเนินชีวิต พบว่าถึงแม้นักเรียนเหล่านี้จะมองว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นจะมีลักษณะการดำเนินชีวิตที่ปกติก็ตาม แต่การได้รับความช่วยเหลือ หรือสิทธิพิเศษบางอย่างทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองถูกเอาเปรียบ เช่น การบ้านหรืองานศิลปะที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นต้องให้ผู้อื่นช่วยทำให้แต่ได้รับคำชมเชยจากครู การดูแลความสะอาดให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นพิเศษ เป็นต้น ซึ่งอ้างอิงได้จากความคิดเห็นต่อไปนี้

UN1 : “ก็ผลัดกันไปผลัดกันมาคะ แต่ว่ามันเป็นช่วยแค่กลุ่มเดียวคะ แต่ว่าในห้องเรียนเขาก็แบบไม่ค่อยช่วยกันเท่าไร เขาก็จะต่างคนต่างอยู่ไป ถ้าเกิดว่าเหมือนว่ามันก็จะมียุก็คนคะที่ช่วยอะคะ”

UN 2 : “นิคหน่อยอะคะ อย่างวิชาศิลปะอะคะ หนูว่าครูช่วยเยอะอะ แต่เขาให้รุ่นพี่วาดให้ช่วย สวย แล้วคุณครูเขาก็ให้คะแนน ก็รู้สึกคุณครูเขาไม่ยุติธรรมนิคหน่อย แต่พอคิดอีกด้านว่าเพื่อนมองไม่เห็นก็คงให้คนอื่นทำให้อย่างเนียนะ มีบางคนก็มีความคิดว่ามันแตกต่างกันอะคะ เหมือนทุกคนคิดว่าครูจะเอาใจเขามากกว่า ครูเขาสนใจเพื่อนเรียนร่วมมากกว่า เหมือนจะไม่ให้ความสนใจทุกคนในห้องเลยอะคะ”

UN 3 : “คือสนามโรงเรียนผมมันจะมีสแตนด์ 5 สแตนด์ เขาก็จะนั่งอยู่ตรงสแตนด์ที่สอง เขาจะแยกเด็กตาออกมา ส่วนพวกผมก็จะยืนปกติ เวลาเพลงชาติขึ้นเขาก็ลุกขึ้นมา ร้องเพลงชาติ สวดมนต์ ร้องเพลงโรงเรียน ระหว่างที่เขานั่งผมก็นั่งนะ คือข้อแตกต่างคือเขานั่ง แต่เขานั่งบนสแตนด์ ยืนเขาก็ยืนก็ไม่มีอะไร จริงๆก็นั่งกับพื้นก็ได้ แต่เด็กตาอาจกลัวแบบลื้มอะไรอย่างเนี่ย นั่งบนสแตนด์ก็ถูกแล้ว”

1.3) นักเรียนปกติที่เรียนร่วมชั้นเดียวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

จากผลการดำเนินการสัมภาษณ์นักเรียนปกติที่เรียนร่วมชั้นคนอื่นๆพบว่ามุมมองที่มีต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีลักษณะชื่นชมในศักยภาพของนักเรียนเหล่านี้ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน คือ ด้านความสามารถทางการเรียน อุปนิสัย การพึ่งพาตนเอง

● ด้านความสามารถทางการเรียน

ในการดำเนินการเก็บข้อมูลพบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น มีทักษะทางการเรียนอยู่ในระดับดี ถึงดีมาก โดยส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการใช้ทักษะในการฟังเพื่อจดจำข้อมูลต่างๆ ขณะนั่งเรียน โดยเฉพาะวิชาที่ต้องใช้ทักษะในการจำ เช่น ภาษาอังกฤษ ดังนั้นในบางครั้งนักเรียนเหล่านี้จึงสามารถช่วยสอน และอธิบายให้กับเพื่อนนักเรียนปกติได้

ON1 : “เขาก็คอยนั่งฟังที่ครูพูดอะคะ แต่ว่าเขาเรียนได้ดี”

ON2 : การเรียนของเขาก็อยู่ในระดับดีคะ เขาจะเก่งไปทางด้านภาษาคะ แต่ถ้าทางด้านวิชาอื่นก็ยังไม่ทราบเหมือนกัน

ON3 : “ก็เรียนดีอะ ในสนามเขาก็ปกติอะ อาจแบบเล่นแรงๆไม่ค่อยได้”

ON4 : “เขาเก่งคะ เวลาเขาจะทำอะไรเขาก็สอน”

ON6 : “ก็ถึงเขาจะไม่มีตา เขาก็ยังมีแบบฟังใช่ไหม เขาก็ยังฟังอาจารย์รู้เรื่อง พอหนูไม่เข้าใจแบบเนี่ย หนูก็จะถามเขา แล้วพอเขาไม่เข้าใจอะไร ก็ช่วยกันสอนกันไป สอนกันไป ต่างคนต่างเข้าใจก็เข้าใจตรงกัน”

● ด้านอุปนิสัย

จากการสัมภาษณ์นักเรียนปกติที่เรียนร่วมห้องเดียวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นโดยส่วนใหญ่ มองว่านักเรียนกลุ่มนี้มีอุปนิสัยที่ดี มีน้ำใจ และมีมนุษยสัมพันธ์ดี ซึ่งอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ON1 : “เพื่อนคนนี้ก็นิสัยดีคะ เขาช่วยเหลือเพื่อนเท่าที่จะเป็นไปได้คะ แล้วก็มีความน้ำใจ ตอนนั้นเพื่อนหนูเขาทำลิกวิดหายอะคะ แล้วหนูก็ไปยืมลิกวิดของเพื่อนเรียนร่วม แล้วเขาก็ให้เรายืมก็แบ่งขนมให้ด้วย ให้หลายคนเลยคะ ก็รู้สึกได้ถึงแม้เขาจะเป็นเด็กตา แต่เขาก็มียนิสัยที่ดีกว่าคนทั่วไปอะคะ เพื่อนบางคนเขาเป็นคนปกติอะคะ แต่เพื่อนเรียนร่วมเขาเป็นเพื่อนที่ดี หนูพูดไม่ถูกอะคะ”

ON2 : “ให้ความร่วมมือดีค่ะ คือไม่มีปัญหากับใครมากอะค่ะ”

ON3 : “ผมสนิทผู้ชายมากกว่า คุณกันบ่อย เป็นเพื่อนในกลุ่มเดียวกัน เวลาอยู่ในกลุ่มเขาก็เป็นคนปกติ เฮฮาดี”

อย่างไรก็ตามพบว่าอุปนิสัยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นบางส่วน ทำให้เป็นข้อจำกัดในการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนนักเรียนปกติ ดังเช่นกรณีของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นต่อไปนี้

ON7 : “ก็คือเขาไม่ค่อยมีเพื่อน แล้วก็เป็นคนเงียบๆ ไม่ค่อยไปอยู่กับเพื่อนเท่าไร มีก็มีแบบเป็นเพื่อนผู้หญิงอย่างพวกหนูอะไอย่างเนี่ยค่ะ เพราะสงสัยว่าเพื่อนบางคนรับไม่ได้ที่แบบเป็นคนตาบอด ไม่ใช่คนปกติอะไอย่างเนี่ย แล้วอย่างไ้พวกคนที่ชอบแกล้งอะค่ะ มันก็ไม่ค่อยให้ร่วมกลุ่มเท่าไร เวลานั่งโต๊ะ จัดกลุ่มอย่างเนี่ยค่ะ มันก็ไม่ค่อยให้มานั่งร่วมกันเท่าไร เพื่อนตาเขาเป็นคนขี้สงสัย แล้วไ้พวกผู้ชายพวกนั้นมันรำคาญอะค่ะ มันไม่ชอบคนที่แบบมาถามจุกจิกจู้จี้ะไอย่างเนี่ยค่ะ มันก็เลยไม่อยากเป็นเพื่อนด้วย บางครั้งเพื่อนหนูบางคนมันก็รำคาญ มันก็บอก “เออ เนี่ยอย่าพึ่งถามนะ เพราะว่าตอนนี้กำลังเรียนอยู่ เพราะว่าตอนนี้กำลังทำงานอยู่ อย่าพึ่งมาถามนะ โอเคไหม” แล้วเพื่อนเขาก็จะโอเค จะยังไม่ถามแล้วเขาก็ค่อยมาถามทีหลัง”

● การพึ่งพาตนเอง

ถึงแม้ว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นจะมีอุปสรรคในการใช้สายตา อย่างไรก็ตามนักเรียนปกติมองว่านักเรียนเหล่านี้มีลักษณะการดำเนินชีวิตแบบพึ่งพาตนเองเป็นส่วนใหญ่เวลาเดินไปยังที่ที่คุ้นเคย ซึ่งอ้างอิงได้จากการให้ข้อมูล ดังนี้

ON1 : “เวลาถ้าเพื่อนๆไปไม่ได้ เพื่อนเรียนร่วมก็จะไปกรอกน้ำ เขาก็สามารถทำได้อยู่ เขาสามารถเดินได้โดยไม่ต้องมีคนจูงอะค่ะ แต่ถ้าบางที่ที่ยังไม่คุ้นเคยก็ยังไม่ค่อยได้”

ON2 : “บางครั้งเขาชอบเดินไปไหนคนเดียวเวลาเพื่อนผลอ”

ON3 : “เด็กผู้ชายก็พอมองเห็นอะ พอช่วยตัวเองได้ เข้าห้องน้ำอะไอย่างเนี่ยครับ ยังเข้าเองได้ เด็กผู้หญิงเขาก็ช่วยตัวเองได้บ้าง แต่บางที่เข้าห้องน้ำก็ต้องให้เพื่อนช่วย”

ON5 : “ก็ดีใจค่ะ ดีใจที่เขาช่วยเหลือตัวเองได้ค่ะ เวลาลงบันไดเขาก็ลงเองค่ะ ขึ้นเขาก็ขึ้นเองค่ะ ต้องพาเขาไปที่บันไดก่อน แล้วก็บอกเขาว่าขึ้นหรือลง เขาก็ไปเองได้ค่ะ”

1.3 มุมมองของครูที่มีต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ในการสอบถามมุมมองของครูที่มีต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ผู้วิจัยได้สอบถามในแง่มุมมองของการให้ความร่วมมือของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น โดยแบ่งหัวข้อในการสอบถามเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ การให้ความร่วมมือของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในชั้นเรียน การให้ความร่วมมือของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นนอกชั้นเรียน

และการให้ความร่วมมือของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคม โดยมีรายละเอียดในแต่ละหัวข้อ ดังนี้

1) การให้ความร่วมมือของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในชั้นเรียน

จากการสอบถามครูทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ครูที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบครูที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบ และครูที่มีประสบการณ์การสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับมุมมองที่มีต่อการให้ความร่วมมือของนักเรียนเหล่านี้ในชั้นเรียน พบว่าครูโดยส่วนใหญ่ของทั้ง 3 กลุ่ม มองว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทั้งทางการเรียน และการรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี ทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม โดยพฤติกรรมปกติในห้องเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นจะตั้งใจฟังขณะครูสอน มีความกระตือรือร้นในการซักถามและการตอบคำถาม มีทักษะการจำดี และมีผลการเรียนที่อยู่ในลำดับที่ดีของห้องเรียน

LT3 : “ฟังแล้วเขาก็จะจดด้วยตัวหนังสือเบรลล์ เขาจะจำอะไรเขาจะจดไว้ แต่ส่วนใหญ่ นักเรียนพวกนี้มีความจำดี จะจำดีกว่านักเรียนปกติ เราพูดอะไรไปที่เดียวเขาจะจำเลย เขาจะจำได้สนิทเลย แล้วก็ผลการเรียนออกมาก็ถือว่าใช้ได้ บางทีนำพวกปกติด้วยนักเรียนทั้งหมดที่สอนมีพฤติกรรมในการทำกิจกรรมเนี่ยดีมากพอๆกับนักเรียนปกติ ผลเอานักเรียนปกติก็ยังมีดี้อะไรบ้าง แต่นักเรียนสายตานี้ให้ความร่วมมือดีนะครับ”

LT4 : “พฤติกรรมเขาก็จะนั่งเฉยๆ แล้วก็จดนิ่งๆ ถ้าวันไหนเรียกถามเขาก็จะตอบ ตอบได้ดี ดีกว่าเด็กโดยทั่วไป เพราะเหมือนกับสมาธิเขาก็ฟังอยู่แต่เรา จดจ่ออยู่กับเราอะไรอย่างเนี่ย ไม่ได้คุยกับเพื่อน รู้สึกดีนะ เพราะว่าเด็กบางคนเรียนดีอะที่สอนอะ เวลาวัดระดับการสอบออกมาเนี่ยผลมีค่าเท่ากับเด็กปกติที่เรียนเหมือนแบบ สมมติที่ออกไปในห้องนี้ก็จะเท่ากับเด็กสายตา แต่ก็อาจจะไม่ได้เก่งทุกคน แต่อย่างน้อยก็ยังมีเด็กสายตาที่คะแนนเท่ากับเด็กปกติที่เป็นเด็กที่พออะไรอย่างเนี่ย”

UT1 : “พฤติกรรมของเด็กเรียนร่วมเนี่ยจะดีกว่าเด็กปกติโดยทั่วไป เขาจะให้ความสนใจ แล้วก็ประสาทสัมผัสเขาจะดี เราพูดประมาณซัก 2 ครั้ง เขาก็จะจำได้”

UT2 : “เด็กพิเศษให้ความร่วมมือดี ดีมากถือว่าแบบเวลาเราสั่งงานแล้วเขาไม่เข้าใจ เขาก็จะ “อาจารย์คะ ต้องทำอย่างนี้ใช่ไหมคะ””

OT4 : “บางเรื่องที่สงสัยที่เขาไม่เลยเนี่ยนะ เขาก็ยกมือถามขึ้นมา วิชาความจำเด็กพวกนี้จะไม่โอเคเลย แต่วิชาคำนวณไม่รู้มันคิดยังไงอะ ครูก็ดูวิธีคิดมันไม่เป็น คือไม่เหมือนปกติอะ คือถ้าเด็กปกติเนี่ยคิดมันก็จะเห็นตัวเลข แต่เวลาคิดมันก็ทึบๆตึ๊งๆไม่รู้มันคิดยังไงของมัน แต่จะอธิบายก็ไม่รู้ว่าจะอธิบายยังไง”

OT9 : “ส่วนใหญ่เขาก็จะให้ความร่วมมือดีนะคะ ก็คือถึงเขาทำอะไรไม่ได้เขาก็จะนั่งแล้วฟัง ฟังอยู่กับกลุ่มนั่นละคะ อะไรที่เขาให้ความร่วมมือได้ มีส่วนร่วมได้ เขาก็จะเข้าไปมีส่วนร่วม เพราะฉะนั้นเขาก็ให้ความร่วมมืออย่างดี โดยส่วนใหญ่ค่ะ”

อย่างไรก็ตามมีมุมมองของครูที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบบางส่วน มองว่านักเรียนกลุ่มนี้ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน เช่น วิชาพลศึกษา โดยมีพฤติกรรมที่แสดงออกคือ ขาดการฝึกซ้อมนอกเวลาเรียน ไม่นำอุปกรณ์กีฬามาเรียน ไม่ยอมรับร่วม ปฏิบัติกิจกรรมโดยขอทำกิจกรรมอื่นทดแทน เช่น การทำรายงาน การร้อยลูกปัด เป็นต้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

UT3 : “ก็อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ เพราะว่าเขาไม่ได้มีฤทธิ์มีเดชอะไร นอกเวลาเรียนไม่เคยให้ความร่วมมือซักคนเดียวเด็กสายตา ก็คือจะอยู่ใต้ถุนตึก ต้องการเช็คดูว่าความขยันในการหมั่น ฝึกซ้อมของเขาเนี่ยเป็นยังไง ไม่เคยมี ไม่มาซ้อมนอกเวลา เพราะฉะนั้น ความขยันขันแข็ง 10% เนี่ย เราก็ต้องตัด เวลามาเรียนมาครบไหม ขาดบ้างก็ตัดคะแนนไปบ้าง บางทีมีแต่ไม่ไม่มีลูก ครูต้องมาเสียเวลาหาเข็มเจาะลูก ให้เด็กไปช่วยเอาทรายมา ต้องคัดเลือกเม็ดทรายด้วยนะ เพราะว่าเจาะไปเนี่ยเม็ดทรายเล็กมันก็ร่วงออกมา ต้องเม็ดทรายพอดีๆ แต่ก็ไม่ยากหรอก เพราะทรายเยอะอยู่แล้ว แล้วบอกทำไมไม่ไปซื้อลูกที่สมาคมคนตาบอด มันอยู่คนละทิศ แล้ว ก็แพง ซื่ออาจารย์คิดว่า อาจารย์บริการดี กลายเป็นว่าโรงเรียนนี้ต้องรับเลี้ยงเด็กพิเศษ ทางด้านสายตาอย่างนั้น”

UT4 : “นักเรียนไม่ค่อยปฏิบัติในสิ่งที่สอน อ้างว่าตาไม่ดี ขอทำอย่างอื่นที่ไม่ต้องปฏิบัติ อย่างเช่น ส่งร้อยลูกปัดมั้ง ขอทำรายงานมั้ง จะไปได้ยังไงละ เพราะมันไม่ใช่ในสิ่งที่เราสอน จริงไหม”

2) การให้ความร่วมมือของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นนอกชั้นเรียน

จากการสอบถามมุมมองของครูทั้ง 3 กลุ่ม พบว่าในการให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเข้าร่วมกิจกรรมนอกชั้นเรียน จำเป็นต้องได้รับการพิจารณาตามความเหมาะสมของกิจกรรมนั้นๆ โดยกิจกรรมที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นสามารถเข้าร่วมได้ ได้แก่ 1. กิจกรรมลูกเสือ - ยุวกาชาดในส่วนของภาคทฤษฎี 2. การเดินสวนสนามซึ่งจะต้องอาศัยนักเรียนปกติที่อยู่ด้านหน้าเป็นผู้นำทาง 3. กิจกรรมชมรม 4. การทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ ซึ่งหากครูผู้สอนเห็นว่ามีความเสี่ยง ก็จะอนุญาตให้ผู้ปกครองตามไปดูแลได้ 5. การแข่งขันทักษะต่างๆ เช่น ภาษาอังกฤษ งานประดิษฐ์ การร้องเพลง และคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะมีบัดดี้เป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ เป็นต้น 6. กิจกรรมร้องเพลง

UT1 : “เด็กเหล่านี้ก็จะมีอาจารย์ที่คอยดูแลอยู่ แล้วก็จะมีโครงการเพื่อนช่วยเพื่อนอะไรอย่างเนี่ย ที่เขาร้องเพลงเป็นประจำ ร้องเพลงให้มีความสุขกับเพื่อนๆอะไรอย่างเนี่ย ก็ถ้าเป็นกิจกรรมนอกห้องเรียนต้องถามที่ห้องกิจกรรมเรียนร่วมเนี่ย”

OT1 : “เขาก็จะขอช่วยเหลือ ร่วมกิจกรรมอะไรอย่างเนี่ยอยู่เสมอนะคะ เช่น งานวันแม่อย่างเนี่ยคะ เขาก็จะมีการให้เด็กนักเรียนเรียนร่วมมาร้องเพลงให้แม่อย่างนี้คะ แล้วก็ร่วมการเดินขบวนสวนสนามอะไรอย่างเนี่ย ถึงแม้ว่าเขาจะไม่มีความสะดวกในการมาร่วมกิจกรรม แต่ว่าเขาก็มีความพยายามที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนี้ให้ได้อย่างเนี่ยคะ”

OT2 : “กิจกรรมพิเศษ ปกติแล้วตามตารางเรียนเขาก็จะมี อย่างเช่น กิจกรรมลูกเสือ เขาก็ร่วมอยู่แล้วแต่ก็เขาก็จะร่วมอะไรไม่ได้มาก หรือกิจกรรมอย่างอื่น คือ เด็กนักเรียนเรียนร่วมเขาจะมีความสามารถพิเศษหลายด้านอยู่เหมือนกัน ก็คือทางด้านภาษาอังกฤษเขาจะเก่งมาก หรือร้องเพลงด้านดนตรี หรือทางด้านประดิษฐ์อะไรอย่างเนี่ยที่เคยเป็นคณะกรรมการของนักเรียนเรียนร่วมก็จะเห็นว่านักเรียนไปแข่งขันพวกประกวดประดิษฐ์ พวกนวัตกรรมอะไรอย่างเนี่ย จะได้รางวัลเก่งเลย หรือแบบไปแข่งอะไรอย่างเนี่ย”

OT4 : “เขาก็จะแยกออกมาเลยนะ คือกิจกรรมอะไรที่หน้าเสาธงที่เด็กปกติทำกันนะ เช่น ลูกเสือ เขาจะแยกออกมาให้มานั่งเฉยๆ แต่ว่าวันเดินสวนสนามเขาก็ยังเดินสวนสนามอยู่นะ คือแบบให้จับหลังคนตาดีเดินนะ ซ้ายขวาซ้าย แต่มันก็มีเดินเซกันบ้าง แต่เห็นทำ”

OT7 : “เป็นภายนอก กิจกรรมภายนอกก็มีอย่างเช่น ไปแหล่งเรียนรู้อะไรอย่างเนี่ยคะ ถ้าในวิชานั้นอาจารย์เจ้าของวิชาเนี่ยเห็นถึงความสำคัญว่าต้องไป แล้วเราจะมีบัดดี้คอยดูแลเธอตลอด เขาจะพยายามสนับสนุน หรือบางที่เราเห็นว่ามันเสี่ยงกับอันตรายซึ่งลงอะไรหลายๆ หรือเดินอย่างเนี่ย เราก็จะให้ผู้ปกครองไปด้วย”

จากบทสัมภาษณ์ข้างต้นจะเห็นว่ามุมมองของครูทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นคือ นักเรียนเหล่านี้มีความสามารถที่หลากหลาย ซึ่งโดยส่วนใหญ่ทัศนคติของครูที่มีต่อความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นคือ รู้สึกชื่นชม และภูมิใจในตัวนักเรียนเหล่านี้ อย่างไรก็ตามมีครูบางส่วนที่มีทัศนคติที่แตกต่างออกไป คือ มองว่าเป็นเพราะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้รับโอกาสในการแสดงความสามารถของตนออกมา ซึ่งหากมีการเปิดโอกาสให้กับนักเรียนปกติคนอื่นๆ นักเรียนปกติก็สามารถทำได้เช่นกัน โดยอ้างอิงจากบทสนทนาต่อไปนี้

UT3 : “ทุกคนก็อยากแสดงออก ตาบอดก็อยากแสดงออก จริงๆฝึกเด็กตาดีก็ได้ แต่ว่าการที่เขาดูแลเด็กตาบอดเนี่ยก็เป็นกิจกรรมของเขา เอาเด็กกิจกรรม เอาเด็กตาบอดหลายๆกลุ่ม มารวมกันทั้งหมดในโรงเรียนเนี่ยมารวมกันเพื่อทำกิจกรรม เพื่อให้สังคมได้รับรู้ว่าถึงแม้ตาบอดก็ยังมีความสามารถอยู่เนี่ย ยังทำอะไรได้ ก็เป็นเรื่องที่ดี ไม่ได้เสียหาย แต่ว่าเด็กตาดีเนี่ยน่าจะมีชมรมเยอะๆ

โรงเรียนนี้ก็ขาดเรื่องชมรม มีชมรมอยู่ 20 30 ชมรม แต่ไม่มีเงิน งบประมาณสนับสนุน ไม่มีใครตอบได้นะ เปิดชมรมก่อน ขณะที่ตัดงบประมาณไปแล้ว สถานที่ชมรมอยู่ไหน ไม่รู้ รู้อย่างเดียว อาจารย์สอนให้ได้แล้วกันอันนี้เป็นปัญหาชาติละ”

3) การให้ความร่วมมือของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในกิจกรรมทางสังคม

จากการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียนแล้ว กิจกรรมจิตอาสาที่ทำประโยชน์เพื่อสังคม โดยมีการให้ความร่วมมือกับองค์กรภายนอกที่ขอความร่วมมือมา นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นก็ได้มีโอกาสนำศักยภาพทางการร้องเพลงของตนไปแสดงให้แก่บุคคลภายนอกโรงเรียนได้ชื่นชม เช่น การร้องเพลงในโรงพยาบาลเพื่อสร้างความสุขให้แก่ผู้ป่วย เป็นต้น ซึ่งตามมุมมองของครูมองว่าการเปิดโอกาสลักษณะนี้ เป็นการเสริมสร้างให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้เห็นคุณค่า และเกิดความภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้น

OT9 : “ทางครูก็ทำกิจกรรมเกี่ยวกับจิตอาสาในแถวนี้ ครูก็จะนำเด็กเหล่านี้ แนะนำครูที่เขาดูแลเด็กเหล่านี้ว่าชวนเขาว่าให้เด็กกลุ่มนี้ให้เขาได้เห็นคุณค่าในตนเองว่าเขามาอยู่ในโรงเรียนแล้ว เขาไม่ได้เป็นภาระอย่างเดียว เขาสามารถที่จะทำอะไรให้กับสังคมเยอะ ครูก็เลยพาเขาไปทำกิจกรรมข้างนอก ก็คือไปร้องเพลงสร้างสุขในโรงพยาบาล แล้วก็ไปร้องเพลงตามสถานที่ต่างๆที่เขาขอมาก็เยอะ แล้วเด็กพวกนี้ทำกิจกรรมข้างนอกก็เยอะอยู่ เขาก็ดีใจกับเสียงตบมือ คนจะตบมือดังๆ เขาก็ดีใจ เขาก็ภาคภูมิใจ แล้วกลุ่มนี้ก็ทำมานานแล้วจนถึงปัจจุบัน ได้รางวัลมาเยอะ ได้การยกย่อง ได้การออกนำเสนอทางสื่อทีวีก็เยอะนะคะ เพราะเขาทำข้างนอก”

อย่างไรก็ตามในมุมมองของครูที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบบางส่วนมองว่าการที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นไปแสดงตามที่ต่างๆ ที่มีเฉพาะทางด้านมาร้องเพลงเพียงเท่านั้น ส่งผลกระทบต่อหน้าที่ของนักเรียนที่ยังต้องรับผิดชอบทางการเรียนอยู่

UT3 : “ช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมเนี่ย จะเป็นอาจารย์อีกท่านหนึ่งจะรวมเด็กที่พิการทางตาร้องรำทำเพลง แล้วก็เอาเด็กอันเนี่ยไปแสดงให้ต่อหน้าชุมชนหรือสังคมดู ก็ได้แค่นั้นแหละ แต่ว่ากิจกรรมอย่างอื่นไม่มี และถ้าไปโชว์ตามสถานที่ต่างๆบ่อย ก็แสดงว่าขาดเรียนบ่อย ดังนั้นมันเป็นตัวบังคับว่าไปบ่อยไม่ได้ เพราะว่ายังเป็นนักเรียนอยู่”

1.4 มุมมองของบุคลากรที่มีต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

เนื่องจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นไม่สามารถระบุบุคลากรที่รู้สึกชอบ และรู้สึกไม่ชอบได้ เนื่องจากไม่ได้มีความสัมพันธ์แบบสนิทสนม ดังนั้นผู้วิจัยจึงให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นระบุบุคลากรที่เคยให้บริการ หรืออำนวยความสะดวกคนละ 3 คน เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สรุปผล ซึ่งในการวิเคราะห์มุมมองของบุคลากรในโรงเรียน

เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ 1) การรับรู้เกี่ยวกับการมีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในโรงเรียน และ 2) มุมมองที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) การรับรู้เกี่ยวกับการมีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในโรงเรียน

ในการสอบถามบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมทั้ง 2 โรงเรียน พบว่าบุคลากรทั้งหมดทราบว่าโรงเรียนที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่นั้นมีนักเรียนเรียนร่วมที่เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเรียนอยู่ด้วย โดยส่วนใหญ่สามารถระบุได้ว่าทางโรงเรียนเปิดรับเฉพาะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเพียงอย่างเดียว และมีทั้งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นแบบบอดสนิท และแบบเลือนกลาง ซึ่งสามารถอ้างอิงได้จากตัวอย่างบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

P1 : “รู้ว่ามิได้ก็สายตาไม่ค่อยดีนะ มาเรียนอยู่ มีทั้งตาบอดสนิท บางคนก็มองเห็นเล็กน้อยมีหมด”

P2 : “ก็หลายคนนะที่เรียนร่วมอยู่ที่นี่ ที่เราเห็นๆนะ ส่วนมากจะเป็นเด็กผู้หญิงนะ ผู้ชายไม่ค่อยเห็นนะ เห็นเด็กผู้หญิงส่วนมากจะเป็นม.ปลายหลายคน ม.ปลายซีก 6 - 7 คน ม.ต้นน้อยมากแทบจะไม่เห็น ก็เห็นบางคน สองคน แต่ก็แทบจะไม่เห็น”

P5 : “ก็ที่อยู่โรงเรียนนี้นะ ก็จะเป็นเด็กสายตานั้น บางทีสายตาองไม่เห็น ลางๆบ้าง แล้วก็พอเห็นแบบนิดๆ ระยะเวลาสั้นบ้าง ระยะเวลาไกลบ้าง แต่ก็ไม่ได้ชัดเจน”

P13 : “พวกเกี่ยวกับสายตา ส่วนมากจะเป็นพวกเกี่ยวกับสายตาเยอะ มีทั้งบอดสนิทบ้าง เลือนกลางประมาณคนสองคน เขาจะให้พวกเลือนกลางเดินนำ”

P16 : “มีพิการทางสายตาอย่างเดียวจะ ไม่มีทางแขนขาเนี่ย จะไม่มีเพราะว่าการช่วยเหลือมันค่อนข้างจะลำบาก ถ้าเกิดสายตาเนี่ยมันค่อนข้างที่จะช่วยเหลือได้ง่าย”

2) มุมมองที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

จากการเก็บข้อมูลพบว่าบุคลากรในโรงเรียนมีมุมมองต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นไปในเชิงบวก คือ มีความรู้สึกชื่นชมความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ประทับใจในกิจกรรมายาและอุปนิสัย ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รวมไปถึงความรู้สึกสงสาร และเห็นใจ โดยอ้างอิงได้จากข้อความ ดังนี้

P1 : “ปกติเด็กพวกนี้บางคนฐานะก็ดี บางคนก็ฐานะไม่ดี ปากก็เห็นปากก็แบบสงสาร ก็นึกถึงลูกเราก็สงสาร ปากก็เลยไม่เก็บตังค์ เพราะว่า คือก็รู้ว่าบางคนเขาก็รวย แต่เรารู้ว่าเขาไฉนดีกว่าเรา เราก็อย่าไปเอาเลย เขาก็ดีแหละ เขาก็มีสัมมาคาราวะดี”

P2 : “สำหรับเรานะ เราเฉยๆนะ ถือว่าปกติ เพราะเด็กที่นี้ปกติ ให้เหมือนปกติเลยเวลาเจอเขาอะ อย่างเวลาเดินลงบันดงบันไดเขาก็เดินลงฉับๆ เขาก็เก่งนะพวกนี้ ทำไม่ถึงเก่งก็ไม่ว่าที่เรามองเรารู้เหมือนเด็กปกตินะ ในโรงเรียน แต่ข้างนอกอาจจะบ้างที่เขาเดินชน เดิน

อะไร ที่เราเห็นตามท้องถนน แต่ที่นี้ไม่เคยเห็นเลย แทบจะไม่เคยเห็นเลย เขาสามารถเดิน จากตึก 1 ไปตึก 2 อย่างเนี้ย สบายมากอะ ไม่เข้าใจว่าทำไมเขาเก่งอย่างนี้”

P4 : “มูมมองเหรอ ก็นิสัยดีทุกคนนะ แล้วก็มารยาทเขาก็โอเค เมื่อเทียบกับคนปกติแล้วเขา เรียนเก่งนะ คนตาบอดเนี้ย”

P5 : “ผมมองว่าเป็นนักเรียนของเราะ ไม่ว่าจะพิการอะไรก็ช่าง คือเขาก็เป็นนักเรียนคน หนึ่งที่อยู่ในสถาบัน ที่ก็เป็นเหมือนนักเรียนทั่วไป ที่สามารถที่จะเรียนวิชานี้ได้ วิชานี้ได้ นะ ครับ คือเขาเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียนนะ”

P9 : “เด็กเรียนร่วมก็จะมีควมรับผิดชอบดีหมดทุกคนนะ ที่สังเกตดูนะ ที่เขาเข้ามาเนี้ยนะ แล้วก็ยังมีมนุษยสัมพันธ์ดีกับทุกคนนะ”

P11 : “เด็กนักเรียนเรียนร่วมที่นี้น่ารักมากเลยอะ แล้วเขาจะเป็นแค่เรื่องเกี่ยวกับสายตา แต่ ความจริงแล้วเนี้ยเขาเก่งกว่าเด็กสายตาปกติอีก การเรียนรู้มารยาททุกอย่างนี่บอกตรงๆเลย นะคะว่าครูมาทำงานอยู่ที่นี้รู้สึกภูมิใจ และรู้สึกว่าเขาไม่ทำให้รู้สึกว่ามีปมด้อยอะไร แต่เขาทำ ให้รู้สึกว่าเขาสุดยอดจริงๆ บางคนที่รู้จักเนี้ยจะเป็นเด็กที่แบก้าวแรกเข้ามา รอยยิ้ม แล้วรู้จัก ไหว รู้จักทักทาย รู้จักอะไรหลายๆอย่าง มันทำให้เราประทับใจใจอะ”

P13 : “ก็รู้สึกว่าสงสารอะไรอย่างเนี้ย สงสาร สงสารที่เขา มองไม่เห็น”

P17 : “ผมว่าเขาพัฒนาตัวได้ดี แล้วเขาก็ใช้ชีวิตเหมือนคนปกติ ไม่ย่อท้อดีกว่าเด็กบางคน เด็กบางคนตาดีแต่บ่พร่องหลายอย่าง กิริยามารยาทแย แต่เขาเนี้ยถูกฝึกสอนมาดี เขาไม่ด้อย กว่าคนตาดีเลยละเด็กพิการทางสายตาอะ”

2. การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ในการให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียน ร่วม เป็นการให้การสนับสนุนให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับ นักเรียน และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด โดยในหัวข้อนี้จะเป็น การสัมภาษณ์มุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นต่อการได้รับการสนับสนุนจาก นักเรียนปกติ ครู และบุคลากรคนอื่นๆ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 มุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นต่อการได้รับการสนับสนุนจากผู้อื่น

1) การได้รับการสนับสนุนจากเพื่อน

จากการสัมภาษณ์นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นพบว่าลักษณะการได้รับการ สนับสนุนจากเพื่อนมีด้วยกัน 2 ประเด็น คือ ด้านการเรียน และการเดินทาง

1.1) ด้านการเรียน

ลักษณะของการสนับสนุนทางการเรียนของนักเรียนปกติที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ การช่วยอธิบายข้อความบนกระดานให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นฟัง การช่วยนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นคัดลอกงาน หรือให้นักเรียนเหล่านี้ยืมสมุดเพื่อไปคัดลอกเอง และการรับเพื่อนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเวลาทำงานกลุ่ม

BL1 : “เช่น ถ้ามองไม่เห็นเขาก็จะบอกว่าคืออะไร หรือบางทีก็ให้ลอกอะครับ”

BL2 : “อธิบายว่าขณะนี้อาจารย์กำลังทำอะไรอยู่ที่หน้าชั้นเรียน อาจารย์เข้ามาแล้ว ก็บอกให้รู้ อย่างนี้ค่ะ แล้วก็บอกเวลาอาจารย์เขียนบนกระดาน ก็บอกให้หยุด เขาก็จะช่วยเหลือเราตลอด”

BL3 : “แล้วอย่างครูเขาให้จดอะไรลงในหนังสือเพื่อนเขาก็จะจดให้ จะทำอะไรให้ ในห้องอย่างเนี่ยค่ะ อย่างการบ้านเราไม่ได้ทำมาเพื่อนเขาก็จะมาลอกให้อย่างเนี่ยค่ะ”

BL4 : “ก็ไม่นะครับ ปกติเวลาผมก็มียืมหนังสือ สมุดเพื่อนไปลอกการบ้านในวันที่เราไม่มาหรือจดไม่ทัน เราก็มยืมเพื่อนไปลอกแค่นั้นย่ะครับ แล้วก็ไปให้พวกอาสาสมัครที่โรงเรียนสอนคนตาบอดช่วยลอกให้ ส่วนเวลาอยู่ในห้องเรียน ถ้าแบบจด ผมก็ให้เพื่อนอ่านให้ฟังครับ”

BL5 : “การเรียน บางทีครูเขาก็จะเขียนบนกระดาน แล้วเราก็จะไม่ว่าเขาให้ทำอะไร เพื่อนหนูเขาก็จะอธิบายให้ฟัง หรือไม่ถ้าหนูไม่ทันจริงๆอะคะ สมุดเพื่อนก็จะให้ยืมไปดู เวลาทำงานกลุ่มเพื่อนของหนู ชวนหนูเข้ากลุ่มตลอด อย่างน้อยถึงหนูเขียนไม่ได้ ทำอะไรไม่ได้ เขาก็จะให้หนูแสดงความคิดเห็นออกมา ก็รู้สึกแบบดีมาก ประทับใจในตัวเขามาก อย่างแบบอย่างน้อยเขาก็ยังมองเห็นความสามารถของเราค่ะ”

BL6 : “ด้านการเรียนเพื่อนก็ช่วยครับ อย่างบนกระดานครูเขาจดเพื่อนก็จะอ่านให้ฟัง เราก็จดเป็นอักษรเบรลล์ ไปทำเป็นการบ้าน เวลาลอกการบ้านอาจจะมึนงงบ้างอะไรบ้างครับ ผมรู้สึกเฉยๆมาก เพราะยังงั้นเดี๋ยวกเขาก็ทำให้เราอยู่ดีแหละครับ เขาก็เก๋กันไป เก๋กันเพื่ออะไรไม่รู้ครับ เดี๋ยวกเขาก็มาช่วยกันคิด มารวมหัวกัน ข้อนี้ตอบอันนี้นะ อีกคนก็ข้อนี้ตอบอันนี้ แต่ถ้าเก๋กันพาไปที่ต่างๆอย่างนี้ไม่มีครับ”

1.2) ด้านการเดินทาง

ลักษณะการให้การสนับสนุนด้านการเดินทางของนักเรียนปกติที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ การพานักเรียนเหล่านี้ไปยังจุดมุ่งหมาย เช่น พาไปรับประทานอาหาร พาไปพบคุณครู เป็นต้น โดยลักษณะการนำทางของนักเรียนปกติขึ้นอยู่กับวิธีการของแต่ละบุคคล ตัวอย่างเช่น การพาเดินและมีการบรรยายการเคลื่อนไหวของ

สภาพแวดล้อม หรือการบรรยายเส้นทางให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้ทราบ เป็นต้น

BL2 : “พาไปที่ต่างๆอย่างเนี่ยคะ พาไปส่งงานอาจารย์ พาไปกินข้าว หรือว่าอธิบายว่าคนนี่เดินมาแล้วนะ คนนี่มาใกล้แล้ว อะไรประมาณนี้”

BL3 : “ก็เพื่อนเขาก็จะพาไปตลอดอะคะ แล้วก็ทำให้ชินว่าทางโรงอาหารไปทางไหน ห้องนี้ไปทางไหนอย่างเนี่ยคะ ก็อย่างไปกินข้าวอย่างเนี่ยอะคะ เขาก็จะพาไป”

2) การได้รับการสนับสนุนจากครู

จากการสอบถามนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนจากครู พบว่าครูผู้สอนมีการให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ มีการสละเวลาในการอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนเหล่านี้เป็นกรณีพิเศษ การปรับเปลี่ยนสื่อการสอนให้มีความเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ซึ่งจากกรณีดังกล่าวทำให้นักเรียนเหล่านี้รู้สึกประทับใจในความเอาใจใส่ของครู และมีความรู้สึกที่ตนเองไม่ได้ถูกละเลยจากบุคลากรในโรงเรียน โดยมีข้อความสนับสนุน ดังนี้

2.1) การสละเวลาในการอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนเหล่านี้เป็นกรณีพิเศษ

BL1 : “บางที่เรียนแล้วมองไม่เห็น ครูเขาก็จะอ่านคร่ำ ให้พร้อมกับนักเรียนร่วมอีกคน คร่ำ นอกจากนี้เวลาเรียนแล้วไม่เข้าใจอย่างเนี่ยคร่ำ ก็จะไปเรียนนอกชั่วโมง ตอนเย็น”

BL2 : “ครูเขาก็จะมาอธิบายอะคะว่าเป็นอย่างนี้ หรือไม่ก็เรียกหนูไปสรุปตัวต่อตัวเลย ไปติวอะไรประมาณเนี่ยคะ อาจารย์ที่นี้เขาจะเอื้อเพื่อ ช่วยเหลือดีมากคะ ดีมาก ทำให้หนูรู้สึกว่ หนูไม่ได้อยู่บนโลกใบนี้อย่างโดดเดี่ยวคนเดียวอะคะ เหมือนยังมีคนเข้าใจ ถึงแม้ว่าจะเจอเพื่อนไม่ดีบ้าง เพื่อนไม่เข้าใจบ้าง แต่คือหนูก็ไม่ได้อยู่กับเพื่อนตลอด อาจเจอครูหนูก็เล่าให้ครูฟังบ้าง ครูเขาก็จะให้กำลังใจ ถึงแม้พวกหนูจะเป็นชนส่วนน้อยในโรงเรียน 3 พันกว่าคนนี่คะ แต่ก็ยังมีคนใส่ใจเหลือวแล ก็รู้สึกดีคะ ไม่ว่าจะเหว่ ขอขอบคุณอะไรก็ตามที่ทำให้หนูได้มาอยู่โรงเรียนนี้คะ”

BL4 : “กับครูก็ช่วยเหลือดีคร่ำ เหมือนเพื่อนเลย เวลาสงสัยเราก็ไปถามได้คร่ำ”

BL6 : “ของผผครูก็ดีคร่ำ นัดติวตลอดเลยคร่ำ ถ้าผผไม่เข้าใจผผก็จะถาม ถ้าถามเขาก็ “โอเค เดี่ยวเลิกคาบนี้มาเจอกับครูตัวต่อตัว” แบบนี้คร่ำ ผผก็ไป ไม่เคยพลาดคร่ำ อยากรู้ ความรู้”

2.2) การปรับสื่อการสอนให้มีความเหมาะสมและสนับสนุนความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

BL2 : “ก็เวลาเรียนตะกร้อก็จะเป็นตะกร้อสาน ก็จะมีรูอยู่ที่ใช้เชือกฟางร้อยสองรู แล้วก็เอามาผูกกันไว้ข้างบน หนูก็จะเตะได้ก็ไม่ลำบากเลย

BL5 : “ไม่ยากเลยคะ มันจะมีโต๊ะ ไม่ปึงป่อง ก็เหมือนคนปกติเลยคะ แต่ครูเขาจะมีวิธีทำให้พวกหนูเล่นได้ ก็คือเอาเจาะลูกปึงป่องแล้วก็เอาทรายเข้าไป”

อย่างไรก็ตามการได้รับการสนับสนุนจากครูในบางเรื่อง เช่น การให้สิทธิพิเศษเกี่ยวกับงานการบ้าน หรือการสอบ ที่นักเรียนปกติในชั้นเรียนต้องปฏิบัติ แต่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นไม่จำเป็นต้องทำ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกลับมองว่าเป็นการได้รับการสนับสนุนจากครูที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากว่าเป็นการเอาเปรียบนักเรียนปกติคนอื่นๆ และมองว่าเป็นการกระทำที่ไม่น่าภาคภูมิใจ ซึ่งอ้างอิงจากข้อความต่อไปนี้

BL2 : “ก็อาจารย์บางท่านอะคะ ก็จะบอกว่า “อันนี้หนูไม่ต้องทำหรอกนะ ถ้าหนูทำไม่ได้ก็ไม่ต้องทำหรอก เดี่ยวครูให้คะแนนเลย” หนูก็เลยคิดว่า คือ ถ้าหนูทำได้ก็อยากทำ เพราะว่าถ้าหนูไม่ทำแล้วได้คะแนนดี ๆ หนูจะไม่ภูมิใจ หนูไม่ชอบอะคะ กับการที่หนูได้คะแนนมาฟรีๆ ทั้งๆที่หนูไม่ได้ทำอะไรเลย”

BL3 : “ของหนูก็มีความแตกต่างก็คือ แบบบางอย่างเนี่ยที่เราแบบทำไม่ได้ อาจารย์เขาก็บอกว่าหนูไม่ต้องทำหรอก ให้ใส่ชื่อไปกับเพื่อน แล้วหนูแบบไม่มีส่วนร่วมในการทำงาน คือแบบได้คะแนนฟรี”

BL6 : “ไอ้หมั่นไส้ผมไม่มีปัญหา ผมแค่ไม่อยากเอาเปรียบเพื่อน บางทีการบ้านอย่างเนี่ยครึบอย่างการบ้านคณิตอย่างเนี่ย ส่วนใหญ่ผมจะไม่ค่อยได้ทำเพราะว่าครูบอกว่ามองไม่เห็นไม่ต้องทำหรอก แล้วก็ได้คะแนนฟรีๆ ผมไม่เอาอะ ไม่อยากได้ ผมยิ่งเก่งคณิตอยู่ด้วย ผมนี่ตามไปเอาถึงห้องเลยครึบ”

3) การได้รับการสนับสนุนจากบุคลากร

จากการสอบถามนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น พบว่าบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยและแม่ค้าในโรงอาหาร ซึ่งลักษณะการให้ความช่วยเหลือของบุคคลทั้ง 2 กลุ่มนั้น ทำให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกประทับใจ และมีกำลังใจในการดำเนินชีวิตในสังคมร่วมกับนักเรียนปกติคนอื่นๆ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.1) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย หรือ ยาม จะมีหน้าที่ในการโบกรถยนต์รับจ้างเพื่อรับ - ส่ง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นไปยังมูลนิธิคนตาบอดแห่งประเทศไทย ซึ่งในบางครั้งขณะที่ให้บริการนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยได้มีการทักทาย และถามไถ่ความรู้สึกของนักเรียนเหล่านี้ ทำให้นักเรียนเหล่านี้เกิดความรู้สึกประทับใจ ซึ่งเป็นความประทับใจในการดูแลเอาใจใส่ และความมีน้ำใจของ

เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่คอยเป็นกำลังใจให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ซึ่งอ้างอิงได้จากข้อมูลต่อไปนี้

BL2 : “อย่างเป็นทางการอย่างนี้ค่ะ พี่รปภ. คือหนูจะต้องเดินทางไปทำการบ้านที่หอพักอะคะ ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ พี่ยามเขาก็จะพาเดินข้ามถนนแล้วก็โบกรถให้อะคะ ถามว่าจะไปไหน ถามว่าวันนี้เป็นไงบ้าง เรียนเครียดไหม เพื่อนเป็นยังไง ทักทายตามภาษาผู้ใหญ่ เอ็นดูเด็ก ๆ อะคะ หนูก็จะบอกว่าวันนี้ไม่ค่อยดีเลยอะคะ จะเล่าให้ฟัง พี่ยามก็จะบอก “ไม่เป็นไรนะ ชีวิตเราก็ต้องต่อสู้ไป อนาคตเราจะเป็นยังไง เดี่ยววันนี้เราลำบากไปก่อน อนาคตเราอาจจะสบายก็ได้” ประมาณนี้ค่ะ พยายามปรับตัว เขาก็จะให้กำลังใจ”

BL6 : “ก็ดีครับ ช่วยเหลือเรียกรถอย่างเนี่ยครับ ตอนจะกลับไปทำการบ้านอย่างเนี่ยครับ เขาก็จะมียามคอยเรียกรถแท็กซี่ให้”

3.2) แม่ค้าในโรงอาหาร

ลักษณะการสนับสนุนจากแม่ค้าในโรงอาหารที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้รับ คือ ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้รับประทานอาหารกลางวันโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย อีกทั้งในบางครั้งเมื่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นไปใช้บริการแม่ค้าในโรงอาหารมักจะให้ปริมาณอาหาร ขนมหวาน หรือเครื่องดื่มเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ในช่วงที่มีนักเรียนมาใช้บริการเป็นจำนวนมาก แม่ค้าเหล่านี้จะให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นไปนั่งรอที่โต๊ะ แล้วจะนำอาหารไปบริการให้ ซึ่งอ้างอิงได้จากข้อมูล ดังนี้

BL3 : “อย่างในโรงอาหารอย่างเนี่ยคะ ก็จะมีร้านอยู่ประมาณซัก 2 ร้านคะ เขาก็จะให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตาไปกินข้าวฟรี หนูก็รู้สึกว่าก็ดีเหมือนกัน เพื่อแบบว่าเราไม่มีเงินอย่างนี้ ลืมขอเงินพ่อแม่ก็สามารถไปทานร้านนั้นได้อะคะ”

BL5 : “ดีคะ ช่วยเหลือดี โดยเฉพาะที่โรงอาหาร แม่ค้าบางทีก็จะมาบริการ คนมันจะเยอะใช้ไหมคะตอนกลางวันอย่างเนี่ย แล้วพวกเราก็จะหาที่นั่งได้ยากมาก เพราะพวกเราก็มองไม่เห็น แล้วคนก็เยอะ คนที่จะช่วยเหลือเราก็มีน้อยมาก บางทีแม่ค้าก็นำอาหารมาเสิร์ฟให้เรา หาที่นั่งให้เราประมาณเนี่ยคะ โดยในตอนแรกเราก็ไปบอกเขาก่อน แล้วทุกครั้งอะคะเราจะต้องยืนรอรับที่นั่นเลย รับตรงนั้นเลยอะคะ รับอาหารเสร็จแล้วเราต้องมาเดินหาที่ แต่เดี๋ยวนี้ก็ไม่ต้องแล้ว แค่ไปบอกว่าใครเอาอะไรบ้างคะ แล้วเขาจะพาเดินไปหาที่นั่ง แล้วก็เขาก็จะเอาอาหารมาเสิร์ฟให้”

2.2 มุมมองของนักเรียนปกติต่อการให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ลักษณะการให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นของนักเรียนปกติ พบว่าสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) การสนับสนุนด้านการเรียน และ 2) การสนับสนุนด้านสังคม โดยมีรายละเอียดในแต่ละประเภท ดังนี้

1) การสนับสนุนด้านการเรียน

ในการสนับสนุนทางด้านการเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นของนักเรียนปกติ ทั้งนักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบ นักเรียนปกติที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบ และนักเรียนปกติที่เรียนร่วมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น พบว่าลักษณะการให้การสนับสนุนของนักเรียนปกติในทั้ง 3 กลุ่ม มีลักษณะที่เหมือนกัน คือ ช่วยอ่าน/อธิบายข้อความให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นฟัง ช่วยในด้านการคัดลอกงานหรือการบ้าน และช่วยในด้านการส่งงาน โดยเป็นการให้ความช่วยเหลือในกิจกรรมที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

- **ช่วยอ่าน/อธิบายข้อความให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นฟัง**

ON1 : “เคยค่ะ ตอนนั้นหนูเข้าไปถามเพื่อนว่า มีอะไรให้หนูช่วยติวไหม เพราะว่าตอนนั้นมันใกล้จะสอบแล้ว แล้วหนูก็อ่านหนังสือให้เขาฟัง เพราะเดี๋ยวนี้หนูก็ทำอยู่แล้วค่ะ”

ON3 : “ก็เวลาเรามองกระดานไม่เห็นก็มองให้ซะ นั่งไม่ได้ใกล้กันเท่าไรหรอก แต่บางครั้งเขาก็มานั่งด้วย”

ON5 : “อ้อ เวลาอ่านให้เขาจดอักษรเบรลล์”

ON6 : “ช่วยค่ะ ก็เวลาครูเขาเขียนขึ้นกระดาน หนูก็อ่านให้เขาฟัง เขาถามอะไรก็ตอบค่ะ”

LN6 : “เรามองเห็นกลางๆ แต่ไม่เห็นชัดมาก เวลาทำอะไรก็เหมือนคอยบอกเขา เขาจะได้เขียนได้ค่ะ หรืออย่างเวลาเรามีอะไรไม่เข้าใจเขาก็จะมาถามหนู หรือไม่ก็ยืมงานไปดู หรือไม่ก็อธิบายให้เขาฟังอย่างเนี่ยค่ะ”

- **ช่วยจด/คัดลอกงานหรือการบ้าน**

ON5 : “เวลาครูถามหรือสั่งการบ้านก็ช่วยเหลือเขาค่ะ ก็ช่วยจดให้”

ON7 : “เพราะว่าหนูก็นั่งข้างกันเลยค่ะ เวลาทำงานอย่างเนี่ยหนูก็จะเป็นคนช่วยจดอะไรให้แทน หรือบางทีก็มีเพื่อนมาช่วยจดให้ค่ะ แล้วก็แบบเวลามีการบ้านหรือว่าวันที่เขาไม่มา ถ้าเขามาหนูก็จะบอกว่าเออ วันนี้มีการบ้านวิชาคณิตนะ ให้ลอกตาม เดี่ยวลอกให้ หรือบางทีก็มีเพื่อนมาลอกให้อีกคนหนึ่งอะค่ะ แบบมีเพื่อนมาเขียนให้อีกคนหนึ่งอะค่ะ”

LN1 : “อ้อ ถ้าสมมติเขาไม่ได้ลอกการบ้านมาแล้วเขาให้หนูลอกให้ หนูก็เต็มใจลอกก็จดให้เขา แล้วให้แม่ของเขาอ่าน แล้วเขาก็ให้เขาจำ”

LN4 : “การทำงานอย่างเนี่ยครับ ถ้ามีอะไรที่ผมเขียนได้ ผมก็จะเขียน ถ้าผมกำลังเขียนงานผมยังไม่เสร็จ แล้วเพื่อนผมมันเขียนงานเสร็จแล้ว ผมก็จะให้เพื่อนฝากเขียนไว้ก่อน แล้วถ้าผมเขียนเสร็จแล้ว ผมก็จะเอามาเขียนต่ออย่างนี้ครับ”

LN6 : “บางทีเขาจดไม่ได้ หรือไม่ได้ให้พี่อาสาจดหนูก็อาสาจดให้เขาค่ะ คอยเขียนให้เขา”

UN1 : “ก็บางทีก็ทำการบ้านให้บ้าง ก็ให้เขาบอกค่ะ แล้วหนูก็ฟังเขามาแล้วก็จดๆ”

UN2 : “ทางด้านการเรียนก็มีถามหลายอย่างค่ะ ก็การบ้านอย่างเนี้ยค่ะ บางทีก็ให้เพื่อนทำให้อะค่ะ ทุกอย่างเลยค่ะ”

- **ช่วยในการส่งงาน**

ON6 : “เวลาไปส่งงาน เวลาไปนำเสนอหน้าห้องเรียนหนูก็จะเป็นคนพาเขาไป ส่งงานก็ส่งให้แล้วเวลาเขาขอยืมอะไรก็ให้ยืม”

2) การสนับสนุนด้านสังคม

ลักษณะการให้การสนับสนุนด้านสังคมของนักเรียนปกติ คือ การส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นสามารถดำเนินชีวิตในโรงเรียนโดยมีข้อจำกัดน้อยที่สุด ซึ่งได้แก่ การสนับสนุนทางด้านการเดินทางและการอำนวยความสะดวกในการซื้ออาหาร โดยนักเรียนปกติทั้ง 3 กลุ่ม มีวิธีการให้การสนับสนุนของนักเรียนปกติที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในด้านการเดินทาง คือ เป็นผู้ที่ยกย่นำทางให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นไปยังที่ต่างๆได้อย่างปลอดภัย โดยการให้นักเรียนเหล่านี้เอามือแตะที่ข้อศอก จากนั้นก็เดินตามนักเรียนปกติ

ON1 : “อ อันนี้หนูยังไม่เคยทำงานกลุ่มกับเขา แต่ว่าหนูคอยช่วยเวลาเขาไปไหนมาไหน แล้วก็ช่วยพาเขาไปหาครู บางครั้งทีหนูไม่ว่าง เพื่อนเขาก็ช่วยพาไปส่งแทนหนู”

ON3 : “ก็จะถ้าเดินข้ามถนนก็ดูรถให้เขา”

ON5 : “ก็ช่วยเหลือเวลาเขาเดินค่ะ เวลาจะเดินลงก็บอกเขา ถ้าไม่บอกเขาก็จะล้มค่ะ”

LN1 : “พอเลิกเรียนอย่างวันนี้ เขาก็จะเรียนผู้บำเพ็ญแบบหนู หนูก็จะเดินมาส่งเขา”

LN2 : “ก็เขาก็จะจับตรงข้อศอก แล้วก็ให้ผมนำมาครับ มีเก้าอี้ มีบันไดตรงไหนก็ให้บอก แต่ส่วนใหญ่เขาจะรู้เอง”

UN2 : “ไม่ค่อยได้เดินไปไหนเพราะจะมีพวกกลุ่มพวกหนูคอยจูงอยู่ค่ะ”

UN3 : “ตอนขึ้นบันไดอาจารย์ให้ผมพาเขาขึ้นไป เขาเป็นเด็กตาอะ ถ้าผมไม่ว่างมากขนาดต้องช่วยเขาอย่างเนี้ย หรือไม่ก็ติดธุระอะไรอะผมก็คงต้องหาเพื่อนคนอื่นที่ว่างมาช่วยเขา ไม่งั้นเขาก็เดินไปเองไม่ได้”

UN4 : “เคย พาเดิน อย่างเวลาไปเรียนอย่างเนี้ย ก็พาเดิน”

UN5 : “บางครั้งผมเห็นเขาผมก็ถามเขาว่า เขาจะไปไหน สมมติเขาจะไปห้อง ผมก็พาเขาไปห้องครับ”

นอกจากการให้การสนับสนุนด้านการเดินทางแล้ว นักเรียนปกติยังมีการสนับสนุนในด้านการอำนวยความสะดวกในการซื้ออาหารให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นด้วย เนื่องจากว่าในช่วงพักรับประทานอาหารกลางวันเป็นช่วงที่นักเรียนในระดับชั้นต่างๆพัก ทำให้มีนักเรียนจำนวนมากทยอยมาซื้ออาหาร ซึ่งทำให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการ

เห็นไม่สะดวกในการซื้ออาหารมารับประทานด้วยตนเอง โดยนักเรียนปกติต่างก็ช่วยเหลือ
นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น อ้างอิงได้จากบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

LN2 : “ก็ซื้อข้าวกลางวัน หรือว่าช่วยถือของ ส่งงานให้”

LN4 : “ผมเป็นคนซื้อให้ครับ แล้วก็ถ้าเป็นบางวันแม่ของเพื่อนห้อง 4 จะมานั่งรอแล้วซื้อ
กับข้าวมาให้ พร้อมครับ”

UN3 : “เป็นเพื่อนผู้หญิงที่ซื้อขนมให้ แล้วก็จะเป็นคนที่พาเขาเดินไปมาด้วยครับ ส่วนใหญ่
จะเป็นคนนี้ แต่ถ้าเขาไม่มาบางทีก็จะเป็นผม บางทีก็จะเป็นเพื่อนผู้หญิงคนอื่นครับ”

จากลักษณะการให้การสนับสนุนของนักเรียนปกติที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการ
เห็นข้างต้น เป็นลักษณะที่มีรูปแบบการสนับสนุนที่คล้ายคลึงกันของนักเรียนปกติทั้ง 3 กลุ่ม คือ
นักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบ นักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความ
บกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบ และนักเรียนปกติที่เรียนร่วมห้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่อง
ทางการเห็น ทั้งนี้สิ่งที่มีความแตกต่างในการให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น
คือ ความรู้สึกที่มีต่อการให้การสนับสนุนนักเรียนเหล่านี้ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) ความรู้สึกของนักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบในการให้ การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ในการให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น นักเรียนปกติในกลุ่มนี้มีความ
ความรู้สึกดีใจที่ได้ให้ความช่วยเหลือ โดยมองว่าการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่อง
ทางการเห็น เกิดจากความรู้สึกสงสาร และน่าเห็นใจ โดยก็เหมือนกับการช่วยเหลือคนที่กำลังต้องการ
ความช่วยเหลือทุกๆไป

LN2 : “ก็รู้สึกแต่ว่าช่วยก็ดี อยากรช่วย เต็มใจที่จะช่วย ไม่รู้สึกลำบากนะครับ รู้สึกสบายด้วย
ซ้ำ เพราะว่าได้ช่วยคน ชอบช่วย”

LN4 : “ไม่เลยครับ มีความสุขครับ มีเพื่อนเดินเล่นด้วยครับ แล้วก็สงสารครับ เคยถามว่า
ทำไมถึงเป็นแบบนี้ เขาก็บอกทุกอย่างเลยครับ”

LN 5 : “ก็ไม่นะ ไม่รู้สึกอะไร ก็รู้สึกดีใจนิดหน่อย ซึ่งเขาก็เหมือนปกป้องเราเหมือนกันนะ”

LN6 : “ก็รู้สึกดีอะคะ แบบเปรียบเทียบกับถ้าเราเป็นแบบนี้บ้าง เราจะยังไง ก็ต้องหาคนช่วย
หนูก็รู้สึกเห็นใจเขา เรียนก็เรียนเก่ง”

2) ความรู้สึกของนักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบในการ ให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ความรู้สึกของนักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบ ที่มีต่อการให้
การสนับสนุนนักเรียนเหล่านี้ มีด้วยกัน 2 ลักษณะ คือ

2.1) รู้สึกดีที่ได้ให้ความช่วยเหลือ เนื่องจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และเมื่อได้ช่วยเหลือนักเรียนเหล่านี้แล้วจะมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเพิ่มขึ้น รู้สึกมีคุณค่าในตนเองเพิ่มมากขึ้น

UN2 : “ก็รู้สึกดีค่ะที่ได้ช่วยเหลือพวกที่ด้อยกว่าค่ะ หนูรู้สึกว่าเป็นประสบการณ์ที่ดีที่มีเพื่อนที่บกพร่องอย่างนี้ ทำให้เราได้คิดว่าเราดีแล้วนะที่เกิดมาสมบูรณ์ เราก็น่าจะช่วยเหลือเขาบ้างอะไรอย่างเนี่ยค่ะ”

UN4 : “ก็รู้สึกดี ได้ช่วยเหลือเขา”

UN5 : “ก็ดีใจครับ ว่าได้ช่วยเหลือเพื่อนในห้องที่สายตาไม่ดี รู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่ามากขึ้นครับ”

2.2) รู้สึกว่าการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นเรื่องปกติ ทั้งนี้ก็อยากให้นักเรียนเหล่านี้ได้ช่วยเหลือตัวเองมากกว่า เนื่องจากว่าเวลาไม่มีเพื่อนคอยให้ความช่วยเหลือ นักเรียนเหล่านี้ก็จะสามารถช่วยเหลือตนเองได้

UN1 : “ก็รู้สึกปกติอะค่ะ เพราะว่ามันก็เหมือนเป็นหน้าที่เราไปแล้วอะค่ะ เหมือนชีวิตประจำวันอะค่ะ เพราะทำบ่อย แต่ก็อยากให้ช่วยเหลือตัวเองค่ะ เพราะว่าในอนาคตข้างหน้าก็อาจจะไม่ได้เจอเพื่อนแล้ว หรือว่าถ้าเกิดว่าเราทำให้เขาตลอดเวลา เขาก็จะทำอะไรเองไม่ได้ แบบในอนาคตเขาก็จะไม่มีใครคอยช่วยเหลืออะค่ะ ถ้าไม่เจอเพื่อนที่ดีแล้ว”

2.3 มุมมองของครูต่อการให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

จากการสัมภาษณ์ครูที่เคยมีประสบการณ์การสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นทั้งหมด 18 คน แบ่งเป็นครูที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบ 4 คน ครูที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบ 4 คน และครูที่มีประสบการณ์การสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น 10 คน โดยในการวิจัยได้มีการสัมภาษณ์และวิเคราะห์ผลการวิจัยใน 3 ประเด็นต่อไปนี้

1) การจัดหลักสูตร/ประเมินผล

หลักสูตร หมายถึง ขอบเขตของเนื้อหาความรู้ที่นักเรียนต้องเรียนในแต่ละระดับ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยครูผู้สอนจะต้องจัดให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่มีกำหนดในหลักสูตรแกนกลางการจัดการศึกษา พุทธศักราช 2551 ทั้งนี้เพื่อเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ตลอดทั้งภาคการศึกษา ครูผู้สอนจะต้องมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลขึ้น เพื่อใช้ในการวัดความก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคน

ทั้งนี้จากการวิจัยในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม พบว่าลักษณะของขอบเขตเนื้อหาของนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีลักษณะที่ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้เรียนในเนื้อหาเดียวกันกับนักเรียนปกติ อย่างไรก็ตามสิ่งที่

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีความแตกต่างออกไปคือ การประเมินผล ซึ่งครูแต่ละวิชามี การปรับเกณฑ์การประเมินผลให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการ เห็น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

LT2 : “เหมือนกันๆ ก็คือเรียนเหมือนเด็กนักเรียนทั่วๆไปตามปกติ จะเด็กแบบไหนก็ เหมือนกัน จะเด็กที่เกเร พฤติกรรมที่ไม่ดี หรืออะไรก็แล้วแต่ก็เรียนเหมือนกัน ไม่มีการเขียน แผนการสอนขึ้นมาเฉพาะสำหรับเด็กเรียนร่วมเลย”

UT1: “เรียนเหมือนเพื่อนในห้องเรียนเลย คือสร้างโปรแกรมก็สร้างโปรแกรมเหมือนกัน เพียงแต่ว่าเวลาเราวัดแล้วก็ประเมินเนี่ยก็จะต่างกันนิดนึง อย่างเช่นว่าเพื่อนสามารถจะเขียน เป็นรูปโพธิ์ชาร์ตได้ เป็นผังงานเป็นระบบหน่วยงาน แต่เขาก็ต้องมาเล่า คือแบบเขาอาจจะ เขียนไม่ได้ แต่เขาพิมพ์ได้ บังคับให้พิมพ์ ทุกคนต้องพิมพ์ได้ ก็ต้องพิมพ์ บอกว่าต้องทำ อะไรบ้าง 1 2 3 4 แล้วใช้รูปอะไร ก็วัดเหมือนกันแต่เพียงแต่ว่าจะมีเกณฑ์ของเขาอีกเกณฑ์ นึง ถ้าทำได้ตามขั้นตอนก็จะได้คะแนนตามเพื่อน”

UT3: “ปรับเกณฑ์ก็ดูเรื่องของการพัฒนาการ ทางด้านกล้ามเนื้อ ทางด้านการฟังเสียง ด้าน การบังคับทิศทางของลูก เพราะว่ามือจะเป็นตัวบังคับทิศทางลูก ถ้ามือเอียงลูกมันก็จะ กระดอนซ้ายกระดอนขวา ถ้ามือตรงก็ตรงกับทิศทางที่ตรงไป และลูกก็จะกลับมาตรงมา เหมือนกัน เพราะว่ากระดานไม่หนี แล้วก็เอาหูเนี่ยดักเสียงว่าเสียงมาจากด้านไหน 1 ลูกเนี่ย ตีได้ตลอดก็ต้องใช้มือ ใช้มือเดียวก็ได้ อันนี้ถือว่าพัฒนาดีแล้ว ตอนนี่ครูจะสอนเฉพาะกลุ่มตา บอด ส่วนตาดีมีฝึกสอนช่วย ฝึกสอนก็เป็นไปตามขั้นตอนซึ่งเกณฑ์ในการวัดผลก็คนละเกณฑ์ ทีนี้เด็กตาไม่ดีเนี่ยเราก็ต้องดูเรื่องความขยันขันแข็ง ดูเรื่องพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป หรือ เรื่องการบังคับระบบกล้ามเนื้อประสาทว่าสัมพันธ์กันมากน้อยแค่ไหน ซึ่งอันเนี่ยเวลาเราจะ ขยายความเนี่ยมันยากที่จะพูด เพราะว่ามันมีหลายเคส บางคนทีพิการจับไม้ไม่ค่อยถนัด มัน ยังไงก็ไม่ได้ มันก็ต้องมาเล่นเรื่องจับไม้ก่อน บังคับกล้ามเนื้อตัวเอง”

OT8 : “ถ้ามีก็คือ ถ้าสมมติเป็นเรื่องของคะแนนเก็บบอระ คือคะแนนเก็บเนี่ยถ้าเป็นเด็กปกติ เราอาจจะจัดสอบย่อยใช้ใหม่ครับ แต่ถ้าเกิดเป็นเด็กเรียนร่วมอะ มันบางทีเราสอบย่อยกับ เขาไม่ได้ เพราะว่าเขาไม่สะดวกที่จะทำ เราก็จะมีการเรียกเขามาแล้วก็จะเป็นการประเมิน เชิงคุย สัมภาษณ์ สอบถามมากกว่า”

OT9 : “ในเกณฑ์ประเมินผลโดยทั่วไปแล้วกับเด็กกลุ่มเนี่ยเราก็จะลดเรทลงมาให้อยู่แล้ว แต่ ถ้าถามว่าเราเคยใช้เรทที่เหมือนกันอย่างเช่น สอบเหมือนกันในข้อสอบเดียวกันนะคะ หลาย ครั้งหรือก็จำนวนเยอะที่เด็กพวกนี้ทำได้ดีกว่าเด็กปกติด้วยซ้ำนะคะ”

2) การจัดสภาพห้องเรียน/ที่นั่ง

การจัดสภาพห้องเรียนที่ดี เป็นปัจจัยหนึ่งในการส่งเสริมให้นักเรียนมีความสนใจต่อการเรียนเพิ่มมากขึ้น โดยจากการสอบถามพบว่าวิธีการที่ครูผู้สอนใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ การจัดให้นักเรียนเหล่านี้ได้นั่งในตำแหน่งที่อยู่ใกล้ครูมากที่สุด นั่นคือ ให้นั่งในส่วนหน้าห้องประมาณแถวที่ 1 - 3 และมีเพื่อนที่คอยทำหน้าที่เป็นผู้เหลือ (Buddy) นั่งประกบด้านข้าง เพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้ยินสิ่งครูสอนได้อย่างชัดเจน รวมถึงเมื่อนักเรียนคนอื่นในห้องส่งเสียงรบกวนในห้องเรียน ครูก็จะมีการตักเตือนในเบื้องต้น นอกจากนี้ในห้องเรียน เช่น วิชาดนตรี ซึ่งนักเรียนสามารถเลือกที่นั่งได้อย่างเสรี และมีการใช้เครื่องดนตรีเป็นสื่อในการเรียนการสอน ครูผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น โดยมีการจัดห้องเรียนให้มีพื้นที่ว่าง และไม่มีอุปกรณ์หรือเครื่องดนตรีวางไว้อย่างระเกะระกะ

LT1 : “ครูจะจัดโดยการให้เขานั่งหน้านะคะ แล้วก็ขอเพื่อนในห้องเป็นอาสาสมัครคอยดูแล คอยประกบเขาอยู่ตลอดเวลา ว่าเวลาไปอะไรทำอะไรให้เพื่อนช่วยเพื่อนที่มีจิตอาสาช่วยเขา พาไปนั่นไปนี่ ก็คือจัดสภาพแวดล้อม คือจัดสถานที่ให้เขา แล้วก็ให้เขานั่งหน้า เพื่อให้ได้ยินครู ทีนี้เด็กเรียนร่วมเนี่ยบางครั้งเขาจะไม่ค่อยได้ยิน มีเรื่องหุด้วยจึงต้องมานั่งข้างหน้า ประมาณโต๊ะตัวที่สอง แถวกลางเพราะว่าครูจะยืนก็จะมองเห็น”

LT3 : “การจัดการเรียนในห้องครับ สำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางสายตาเนี่ยนะ เราจะเน้นการอธิบายให้เขาฟัง แล้วก็เรียกเขามานั่งฟังใกล้ๆเราอย่างเนี่ย ซึ่งจากการเรียนการสอนที่ผ่านมาก็ถือว่าใช้ได้ผลนะ ส่วนการจัดห้องเนี่ยเราต้องจัดให้อื้ออานวยกับเขา ไม่ทำให้ของมันเกะกะ เพราะว่าเขาก็ต้องเดินไปเดินมา เวลาเขาเดินเข้าไปก็ต้องทำให้ห้องมันสะอาด ให้มันเอี่ยม ไม่ให้มีอะไรมาเกะกะเขา เป็นอันตรายกับเขา”

UT1 : “ถ้าเป็นเลขที่ สมมติว่าเขาเลขที่ 3 อย่างเนี่ยก็จะนั่งตามเลขที่เลย อย่างห้องคอมก็จะจะมี 30 คน จะให้นั่งตามเลขที่หมด แต่ถ้ากรณีว่าเขาเป็นคนสุดท้าย 30 อย่างเนี่ย ก็จะทำให้เขียบมาเป็นคนที่ 29 เพื่อที่ว่าจะให้อีกคนปิดท้ายคนนึงแล้วก็ข้างหน้า ก็คือจะให้นักเรียนปกติชนบข้าง 2 คน”

UT2 : “ด้วยความที่เด็กเรียนร่วมจะไม่ได้เห็นภาพที่เราเอามา บางครั้งก็ดูเป็นการลำบากที่จะจัดสื่อให้เด็กพวกนี้ ก็จะทำให้มาอยู่ด้านหน้าๆ เพื่อให้ได้ยินเสียงเราชัดเจนขึ้นอะไรอย่างนี้ เหมือนกับว่าเป็นการทดแทนด้านสื่อที่เขามองไม่เห็น”

OT1 : “เราก็จะให้อื้ออานวยความสะดวกเขา ก็คือให้เขามานั่งข้างหน้าห้องนะคะ แล้วก็ก็มีเพื่อนคอยช่วยเหลือในการดูกระดานหรือว่าฟังอะไรอย่างเนี่ยคะ”

OT5 : “คือ อันดับแรกในห้องเด็กมันจะมันมากไงคะในห้องเรียน 50 คน เขาก็ต้องคุยเสียงดังอยู่แล้วพวกนี้ เราก็ต้องควบคุมชั้นเรียนก่อน เพื่อที่ว่าจะอำนวยความสะดวกให้กับน้องที่เขาสายตาพิการค่ะ”

3) อุปกรณ์/สื่อการสอน

อุปกรณ์ หรือสื่อการสอนที่ครูผู้สอนใช้ประกอบการสอน เป็นเครื่องมือที่ครูใช้สำหรับสื่อสารให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าลักษณะสื่อที่ครูใช้ในการประกอบการสอนนักเรียนในห้องที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเรียนร่วมอยู่ด้วยนั้นขึ้นอยู่กับมุมมองในการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูแต่ละคนให้เหมาะสมกับเนื้อหาของแต่ละบทเรียน ซึ่งมีทั้งการใช้เสียงเป็นสื่อหลัก เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้จดโดยการใช้อักษรเบรลล์ และเพื่อให้นักเรียนเหล่านี้ได้ใช้จินตนาการของตนเองจินตนาการตามเนื้อหาที่ครูสอน การใช้เอกสารประกอบการสอนซึ่งจัดทำโดยให้ครูการศึกษาพิเศษแปลเป็นอักษรเบรลล์ การนำเสนอเนื้อหาผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น โปรแกรม Power Point Presentation และโปรแกรมตาทิพย์ ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ถูกออกแบบมาเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นให้มีความสะดวกมากขึ้น นอกจากนี้หากครูผู้สอนประจำวิชาเห็นว่าเนื้อหาดังกล่าวสามารถสื่อสารอย่างเป็นรูปธรรมได้ ก็จะมีการผลิตสื่อเพื่อให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้เรียนรู้บทเรียนนั้นผ่านการสัมผัส เช่น วิชาคณิตศาสตร์ วิชาดนตรี เป็นต้น รวมถึงวิชาพลศึกษา ซึ่งครูผู้สอนมีการปรับอุปกรณ์กีฬาให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เพื่อให้นักเรียนเหล่านี้ได้มีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด

LT1 : “ครูมีความรู้สึกที่ว่าสื่อการสอนเนี่ย ต้องใช้เสียงครูนี้เป็นหลัก แล้วก็ให้เขาจิ้มเบรลล์ตลอด แล้วครูก็คอยบอก แล้วก็มีการบอกติเนี่ยมอบให้กับผู้ปกครอง แล้วก็อาจจะเป็นคนปกติ เพื่อนฝูงเขาที่ตาดีอย่างเนี่ย ก็ช่วยไปอ่านเสริม หรือมีงานที่เขาจดไม่ทันอะไรอย่างเนี่ย ก็เสริมเขา ครูก็จะใช้แบบนี้ ทั้งม.ต้นม.ปลายครูก็ให้ทำแบบนี้”

LT2 : “สื่อการสอนนี้ ถ้าพูดถึงแล้วเราคำนี้ถึงเด็กกลุ่มใหญ่ เด็กกลุ่มใหญ่ก็หมายถึงเด็กที่เป็นปกติ ก็จะใช้สื่อพวก Power Point สื่อที่เป็นอุปกรณ์เช่นแผ่นที่อย่างเนี่ย ก็ยอมรับว่าเด็กเหล่านี้ก็เป็นอุปสรรคในการมองเห็นเหมือนกัน เราก็ไม่ได้ทำเรื่องตรงนี้ให้ชัดเจนให้สำหรับเขา”

LT3 : “การใช้สื่อการสอนนะฮะ ก็จะมีเอาทางทฤษฎีก่อนนะ ทางทฤษฎีก็จะมีการอธิบายโดยใช้ปาก แล้วก็พวก Power Point ทาง Power Point นักเรียนไม่เห็นอะ นักเรียนมองไม่เห็น เราก็ต้องอธิบายให้เขาเห็นภาพว่ามันเป็นยังไงอย่างนั้น อย่างนี้ อธิบายสิ่งที่เขาควรจะเห็น ก็คือให้เขาจินตนาการ ก็คือให้เขาเห็นไปตามรูปที่เราควรจะต้องเห็นอะนะฮะ เพราะเขาก็ใช้

จินตนาการ เราก็ถามแล้วว่า “อย่างนี้หนูคิดว่ามันเป็นยังไง” เขาบอกว่าจินตนาการเอา แล้วเขาก็ถือว่าจินตนาการได้ถูก แล้วก็ในการดูจากผลสัมฤทธิ์ในการสอบแต่ละครั้ง แต่ละครั้งคือ เขามีความเข้าใจในที่เราสอน แล้วก็การใช้สื่อก็จะต้องเป็นเสียงอย่างเดียว เพราะว่าเขาบกพร่องทางการมองเห็น จะให้ไปดูภาพก็คงจะไม่ได้ สัมผัสก็จะเป็นเครื่องดนตรีนะฮะ”

LT4 : “ก็จะเป็นวิดีโอ เป็น Power Point ค่ะ หลักๆ แล้วก็ฟังเอา แล้วก็เขาจะมีโปรแกรมอยู่ด้านล่างอะนะ เรียก “ดาทิพย์” อะไรของเขาอะคะ แต่เวลาหาข้อมูลอะไรเขาก็จะเชิร์ชหาด้านล่าง ที่มีเสียงด้วยอะคะ”

UT3 : “ลูกก็ต้องเจาะเพื่อใส่ไม้ค้ำทราย อันนี้ประดิษฐ์ขึ้นเองนะ ที่อื่นคงไม่มี ยัดไม้ค้ำทรายไปอย่างน้อยต้อง 4 ไม้ เพื่อให้ลูกมีเสียง เด็กจะใช้หูฟังเสียงในการเคลื่อนไหวของลูก ถ้าไปซื้อลูกมีเสียงที่สมาคมตาบอดก็ 30 กว่าบาทขึ้นไป อันนี้ลูกละ 5 บาท แล้วเจาะเอา”

OT1 : “ก็เหมือนกับเด็กปกติอะคะ แต่ในส่วนไหนที่เขาทำไม่ได้เขาก็จะเอาชิ้นงานที่เรามอบให้ไปให้อาจารย์เรียนร่วมเขาช่วยแปล หรือว่าช่วยทำให้อีกทีนึงอะคะ”

OT2 : “เวลาเรียนก็อย่างบางเรื่องที่จะต้องใช้เกี่ยวกับพวกกราฟ พวกรูปภาพอะไรอย่างเนี่ย ก็จะมีบ้างที่เตรียมสื่อที่เคยมีอยู่แล้ว เอาออกมาใช้ เพื่อให้นักเรียนได้สัมผัส แล้วก็ให้เห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น หรือจะไปขอที่ห้องนักเรียนเรียนร่วม เพราะว่าบางสื่อเนี่ย เช่น พวกพีระมิด พวกวงกลม พวกทรงกระบอกก็จะเอาแบบของใกล้ตัว เช่น กระบอกน้ำ เช่น แก้ว หรือรูปทรงพีระมิด เราทำทุกอย่างที่มีอยู่แล้วเนี่ย ก็มาให้นักเรียนจับ มาให้สัมผัส”

2.4 มุมมองของบุคลากรต่อการให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

จากการสัมภาษณ์บุคลากรที่มีประสบการณ์การให้บริการนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม พบว่าบุคลากรทั้ง 18 คน มีลักษณะการให้บริการนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นตามหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ และขึ้นอยู่กับโอกาสในการพบนักเรียนเหล่านี้ ซึ่งจากการสอบถามสามารถแบ่งกลุ่มของบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการให้บริการนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้ ดังนี้

1) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

ลักษณะการสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เป็นการให้การสนับสนุนในด้านการอำนวยความสะดวกในการโบกรถยนต์รับจ้าง (Taxi) เพื่อเดินทางไปยังมูลนิธิคนตาบอดแห่งประเทศไทย โดยจะต้องเป็นผู้ดูแลความปลอดภัยในการข้ามถนน เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ โดยอ้างอิงจากข้อความต่อไปนี้

P8 : “ก็ดูแลรักษาเรื่องดูแลคนเข้าออก เวลาที่มีหน่วยงานอื่นเข้ามาเราก็ดูแลด้วยฮะ แล้วก็ในกรณีของนักเรียนเรียนร่วม เวลาจะกลับบ้านเราก็อำนวยความสะดวก เรียกรถแท็กซี่ให้ แล้วก็พาเดินข้ามถนนเพื่อป้องกันอุบัติเหตุช่วงเวลาที่เขาเดินข้ามแค่นั้นเอง”

P13 : “ผมจะโบกรถแท็กซี่ให้จอด เวลาเขาลงรถลงอะไร เราก็เปิดประตูให้เขา จูงเดินเข้ามา แล้วเขาก็เดินของเขาเอง ไม่มีไม้เท้า ที่นี่เขาจะให้เด็กเดินเองหลังจากลงจากรถแล้ว นอกจากนี้ก็แนะนำเวลาเขาเดินนอกฤดู นอกเส้นทางครับ เวลาที่มีกิจกรรมผมก็จะออกช้าหน่อย ต้องโบกแท็กซี่ จะมีปัญหาเรื่องโบกแท็กซี่ แท็กซี่ไม่ค่อยจะรับ”

2) แม่ค้าในร้านอาหาร

ลักษณะการให้บริการของแม่ค้าในร้านอาหาร พบว่ามีการให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ จัดให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้รับประทานอาหารหรือเครื่องดื่ม โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย นอกจากนี้เมื่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมาใช้บริการแม่ค้าในร้านอาหารจะให้ความสะดวกโดยการเดินเข้าถาม หรือเป็นผู้อธิบายเมนูอาหาร หรือเครื่องดื่มให้นักเรียนเหล่านี้ฟัง เพื่อเป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่มีอุปสรรคในการใช้สายตา

P1 : “ก็ส่วนมากที่เขามากินร้านอาหารป่าเนี่ย เขาจะให้เพื่อนมาซื้อโดยร้านป่าเนี่ยจะไม่เก็บตังค์เลย เด็กด้านสายตาเนี่ย ป่าจะให้บริการฟรี”

P2 : “ถ้าเกิดเขาจะมาเขาจะจับคู่กันเหมือนกับว่าอีกคนนึงจะบอด แต่อีกคนนึงจะมองเห็น รับประทานอาหารด้วยกันส่วนมาก แล้วก็ถามว่า เอาอะไร ไมโล โกโก้ ก็แล้วแต่ว่าเขาจะสั่งอะไร แต่เขาก็มองไม่เห็นอยู่แล้วเนอะ เราก็จะต้องใช้บอกเขาอย่างเนี่ย เขาไม่ค่อยได้ชิมหรอก ส่วนมากถ้าเขาอยากได้อะไรเขาก็จะบอกเลย ส่วนมากจะกินอะไรซักๆ ไม่ค่อยเปลี่ยน อย่างไวท์มอลล์ก็จะกินแต่ไวท์มอลล์ แต่ส่วนมากที่ร้านก็จะให้ฟรีบ่อยมาก”

อย่างไรก็ตามจากการวิจัยพบว่ามุมมองของแม่ค้าในร้านอาหารที่มีการสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเนื่องมาจาก แม่ค้าในร้านอาหารมองว่าการให้การสนับสนุนนักเรียนเหล่านี้ เพราะรู้สึกสงสาร และอยากทำบุญกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ซึ่งอ้างอิงได้จากคำพูดต่อไปนี้

P1 : “เพราะป่าเป็นเด็กยากจนมาก่อน ป่านะเคยไปโรงเรียน แล้วไม่มีเงินกินข้าวเลย ไปกินน้ำในห้องน้ำเอา ป่าก็นึกถึงตัวเองสมัยเรียน เงินค่ารถยังไม่มีเลย ต้องเดินไปโรงเรียน ป่าพอป่าชายของป่าก็อยากทำทานกับเด็กที่มีสภาพเดียวกับป่าตอนเด็กๆ”

P2 : “เราก็เหมือนกับเราทำบุญอะเนอะ เราก็อยากทำบุญกับเขาอะ ตอนเย็นๆจะประจำมาที่ร้านกันเยอะ”

P12 : “ถ้าตามองไม่เห็นมีความรู้สึกที่เรา เราสงสารเขาเนะ เขาอยู่ในโลกมืด คือเราให้อะ เพราะว่าเราก็อยากทำบุญอะเนอะ จริงๆเราก็อยากทำบุญคนตาบอด คนพิการอะไรอย่างเนี่ย เราก็อยากจะช่วยเหลือ เขาอยู่ในโลกมืดไง บางทีบาปบุญคุณโทษมันมีจริงนะ”

3) เจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุงประจำโรงเรียน

ลักษณะการให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นของเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุงประจำโรงเรียน คือ จะมีการติดตั้ง ซ่อมแซมอุปกรณ์ไฟฟ้า หรือระบบน้ำขึ้นเป็นพิเศษ เพื่อให้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นสะดวกในการใช้ นอกจากนี้หากเจ้าหน้าที่พบนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นใช้ชีวิตประจำวันโดยไม่มีเพื่อนให้ความช่วยเหลือ ก็จะเข้าไปให้ความช่วยเหลือตามโอกาส เนื่องจากกลัวว่าหากนักเรียนเหล่านี้เดินทางด้วยตนเองอาจเกิดอุบัติเหตุขึ้น

P7 : “ก็เกี่ยวกับพวกคอมพวกเนี่ย เขาเรียนเกี่ยวกับพวกคอมใช้ไหม ระบบไฟระบบอะไร ผมเป็นช่างไฟ ถ้าระบบไฟผมจะทำให้เขาสะดวกสบายอะ ที่แรกปลั๊กไฟมันวางอยู่บนผมก็จับวางไว้ข้างบน ทำเป็นมีสะพานไฟ เป็นเบรกเกอร์ปิด-เปิด สำหรับเวลามันช็อตอะไร ก็ให้ความสะดวกกับเขา เรื่องที่ยกปลั๊กไฟขึ้นมาวางก็ทำเพื่อเด็กเหล่านี้เลย สำหรับห้องเขาโดยเฉพาะ เวลาเขาเรียนเขาอะไรจะไม่มีปัญหาเกิดขึ้นครับ หรือบางครั้งถ้าหากอยู่ 2 คน โดยที่ว่ามีคนนำทางไม่เห็น เขาก็จะใช้ไม้ แล้วก็จูงกันไป แต่เราเห็นเขาบีบเนี่ย ด้วยเราเป็นบุคคลสายตาดำเราก็บอก “เอามานักเรียน เดี่ยวลุงจะช่วยพาเดิน จะเดินไปไหน” ถามเขาก่อนอะว่าจะเดินไปไหน ไปโรงอาหาร มาเดี๋ยวจะพาไป ขึ้นหอประชุมหรือจะไปเข้าห้องเรียนอย่างเนี่ย เราจะพาเดินไป”

P9 : “ก็มีอย่างในห้องเรียนก็ไฟ น้ำ ก็แจ้งมาก็ต้องรีบไปทำ ก็บำรุงให้เขา นอกจากนี้ก็ทัศนคติธรรมดา บางทีก็ให้ความช่วยเหลือเขาอะ เวลาเขาจะเดิน ไม่มีพี่เลี้ยงนำ เขาไม่เห็นก็แนะนำให้เขา หรือไม่ก็พาเขาไปส่งอย่างเนี่ย”

4) พนักงานขับรถ

ในการเดินทางไปทำกิจกรรมตามงานต่างๆ บุคคลที่ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น นอกจากครูและเพื่อนที่คอยดูแล ยังมีพนักงานขับรถที่คอยให้ความช่วยเหลือนักเรียนเหล่านี้ด้วย โดยลักษณะการให้การช่วยเหลือและสนับสนุนคือ เป็นผู้ขับรถรับ-ส่งนักเรียนไปตามงาน คอยเป็นผู้นำทางให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเวลาอยู่นอกสถานที่ จัดเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น ซึ่งหากไม่ได้เดินทางไปทำกิจกรรมนอกโรงเรียน บุคคลเหล่านี้จะคอยดูแลความปลอดภัย และการเดินทางภายในโรงเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น รวมถึงขับรถไปส่งนักเรียนเหล่านี้ที่มูลนิธิคนตาบอดแห่งประเทศไทยในบางครั้งเมื่อมีโอกาส

P5 : “ส่วนมากแล้วจะพาเด็กไปทำกิจกรรมด้านนอกโรงเรียนครับ ไปแข่งขันบ่อยๆ อย่างเช่นงานศิลปหัตถกรรมที่แข่งขันที่จังหวัดระยองที่ผ่านมา เรามีโครงการที่ไปแข่งขันในเรื่องของการร้องเพลง ที่จัดงานเนี่ย เขาก็ได้อันดับ 2 มาแล้วก็ ผมเป็นคนพาเขาไป หิวข้าว เราก็จะพาเขาไป”

P17 : “ในการเดินในโรงเรียน หรือขึ้นรถเมล์คือเด็กๆเขามองไม่เห็น เราต้องช่วย เราต้องช่วยดูแล ไม่ใช่เราจะเมินเฉย แล้วพอตอนมาตอนกลับบ้าน ถ้าผมอยู่หน้าโรงเรียนก็จะช่วยบริการส่งขึ้นรถ ไม่มอเตอร์ไซด์ก็แท็กซี่ บางที่เราขี่มอเตอร์ไซด์ไปเจอคนนั่ง เราก็มารู้ว่าเขาไปแยกตึกชัย ผมก็พ่วงเขาไปส่งถึงที่เลย ส่งมูลนิธิคนตาบอดตรงนั้นเลย”

5) ครูฝ่ายพยาบาล

ลักษณะการให้การสนับสนุนของครูฝ่ายพยาบาล ซึ่งเป็นหนึ่งในบุคลากรหนึ่งของโรงเรียน พบว่านอกจากการให้บริการทางด้านดูแลเรื่องความเจ็บป่วย บุคลากรที่อยู่ในฝ่ายนี้ยังเป็นผู้ที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นไว้วางใจในการปรึกษาในเรื่องที่ตนเองรู้สึกไม่สบาย หรือพูดคุยกับครูคนอื่นไม่ได้

P10 : “ก็ปกติดีอะนะคะ ก็ให้บริการตามที่ได้จะมาขอร้องว่าเป็นอะไรบ้างอย่างเนี่ยคะ ถ้าเขาทำอะไรเขามาปรึกาก็โอเค แต่ว่าจะมีอาจารย์ที่ดูแลเป็นพิเศษอยู่แล้ว แต่นอกจากนั้นก็มีอะไรที่เขาไม่กล้าพูดเราก็ช่วยเขาบ้างอย่างเนี่ยคะ เราก็จะเป็นตัวกลางให้เขาบ้าง ถ้าเกิดคุยกับอาจารย์ที่ดูแลไม่รู้เรื่องหนูก็มาหาครูได้ มีปัญหาที่มา เขาก็จะกล้าคุยกล้าพูด คือเราให้ความเมตตาเขาเป็นพิเศษอยู่แล้วไงคะ”

จากข้อมูลอ้างอิงข้างต้นสามารถสรุปได้ว่ามุมมองของบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่อการสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เป็นมุมมองในเชิงบวก และพร้อมให้การสนับสนุนนักเรียนเหล่านี้เป็นพิเศษ โดยการให้การสนับสนุนนั้นเนื่องมาจากบุคลากรเหล่านี้มีความรู้สึกสงสาร เห็นใจ อยากรให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ซึ่งบุคลากรของโรงเรียนเหล่านี้มองว่ามีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองได้น้อยกว่านักเรียนปกติทั่วไป นอกจากนี้ยังถือว่าการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นการทำบุญ ทำกุศล

3. อุปสรรคในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

3.1 มุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม จากผลการวิจัยพบว่าสิ่งที่เป็นอุปสรรคของนักเรียนเหล่านี้ในมุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น นอกจากความสามารถในการใช้สายตาเพื่อมองสิ่งต่างๆรอบตัว ยังมีอุปสรรคอื่นๆซึ่งสามารถแยกออกได้ 3 ประเด็นหลัก คือ อุปสรรคด้านบุคคล อุปสรรคด้านการเรียน และอุปสรรคด้านสภาพแวดล้อม

1) อุปสรรคด้านบุคคล

จากการวิจัยพบว่าลักษณะความสัมพันธ์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับบุคคลอื่นๆในโรงเรียน ทั้งนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆ โดยเฉพาะนักเรียนปกติ และครูที่มีการใช้คำพูดที่กระทบกระเทือนจิตใจของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เช่น การเรียกปมด้อยทางสายตา แทนการเรียกชื่อของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น การพูดประชดประชัน เป็นต้น ซึ่งอ้างอิงจากตัวอย่างคำพูดได้ ดังนี้

BL 1 : “การใช้คำพูด คือ ครูชอบใช้คำพูดที่ดังอะครับ แล้วก็ไม่ค่อยสุภาพเท่าไร บางทีอะครับ มันค่อนข้างหยาบ และมันรู้สึกรบกวนการที่เพื่อนจิตใจ”

BL 2 : “ก็เหมือนกับเขาพูดกับเพื่อนด้วยตัวเองอะคะว่า โทษนะคะ พูดประมาณว่า “เฮ้ย มึงๆ มึงเอามันไปดิ มึงจูงมันหน่อย กูชี้เกี่ยจแล้ว” อะไอย่างเนี่ยคะ “เฮ้ย มึงลากมันไปด้วย เอามันไปด้วย” อะไอย่างนี้คะ เหมือนเขาใช้สรรพนามกับหนู หนูเหมือนไม่ใช่คน”

BL 4 : “ก็มีเพื่อนคนนึง แต่ก่อนก็ดี ๆ กันอยู่แต่เวลาอะไรเขาก็เรียกเราบ้าง “ไอ้เหล่” “ไอ้บอด” อย่างเนี่ยครับ ตอนแรกก็รู้สึกเจ็บๆ หลังๆ ไปก็ชิน เพราะว่าเราก็ทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ไป คิดว่าผ่านมาก็ผ่านไป แต่เวลาคนนั้นจะมายืมอะไรเรา เขามาพูดคืออะไอย่างเนี่ย”

BL 5 : “บางทีหนูก็เคยคิดนะคะ คือเพื่อนนะคะ เวลาจะดูแลหนู บางทีก็จะมีคนดูแล เขาก็จะเกี่ยกัน หนูก็เคยคิดนะคะว่าหนูเป็นภาระให้เขาขนาดนั้นเลยหรือ หนูทราบได้จากคำพูดอะคะ ประมาณว่า “เฮ้ย ใครเป็นบัดดี้มันนะ มาจูงมันดิ” ประมาณเนี่ยคะ”

2) อุปสรรคด้านการเรียน

ในด้านการเรียนที่เป็นอุปสรรคสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น พบว่าลักษณะอุปสรรคในด้านนี้ คือ เนื้อหาและรูปแบบของบทเรียนที่ยากต่อการทำความเข้าใจ หรือการปฏิบัติของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ พลศึกษา เป็นต้น รวมถึงวิชาที่มีความเสี่ยงในการใช้ไฟ เช่น วิชางานบ้าน

BL1 : “ก็ไม้อู้อะครับ มันกะตำแหน่งลูกไม่ค่อยถูก แล้วก็การบ้านเยอะมากครับ คือมีหลายงาน หลายวิชาครับ เลยบริหารจัดการเวลาไม่ทัน”

BL2 : “ก็มีบ้างคะ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ที่เป็นการทดลอง แล้วก็ก็เป็นรูปภาพส่วนใหญ่ แล้วคือเพื่อนเขาก็จะอธิบายไม่ค่อยได้ อย่างนี้คะ หนูก็ลำบากนิดนึง ถ้ามอาจารย์ คือบางทีเขาก็อธิบายไม่ได้อะคะ อย่างปฏิกิริยาเคมี เกี่ยวกับฟิลิกส์อย่างนี้คะ ที่อะไรบวกอะไรแล้วจะเกิดสารใหม่ การแยกสาร จำแนกสารยังงี้ มันจะเป็นรูปภาพอะคะ เขาก็อาจจะอธิบายได้ไม่ค่อยละเอียด”

BL3 : “ก็มีวิชาพละคะ เขาให้ตีปิงปองกระทบกับกำแพงอย่างเนี่ยคะ แล้วเอามือจับลูก ถึงแม้ว่าจะมองเห็นกลางๆแต่ก็ทำไม่ค่อยได้คะ”

BL5 : “ตอนนี้ของหนูเรียนเทควันโดอยู่อะคะ แล้วบางท่าหนูก็ไม่เข้าใจ เพราะว่ามันทำยาก แล้วก็ยังมีวิชาคณิตศาสตร์ หนูไม่ค่อยเข้าใจ อีกอย่างมันยากด้วยแหละหนูเข้าใจ หนูก็เลยแบบ ได้ 2 คะแนน มันก็ไม่ค่อยจะดี แล้วก็วิชาเกษตร งานบ้าน ทำอาหาร แล้วหนูก็ทำไม่ได้ เพราะมันต้องใช้ไฟคะ หนูก็แบบอยากทำ”

BL6 : “ในโรงเรียนอาจจะมี เช่น กีฬา ครบ ปิงปองอย่างเนี่ย เราไม่ถนัดอย่างเนี่ย เราไม่สามารถที่จะตีได้เต็มที่ เราก็ตีได้เลียบๆกับโต๊ะไปครับ มันไม่ใช่ความสามารถที่เต็มที่ของเรา”

3) อุปสรรคด้านสภาพแวดล้อม

ลักษณะสภาพแวดล้อมที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ สภาพแวดล้อมที่สกปรก ไม่ได้มีการดูแลเอาใจใส่ มีของวางระเกะระกะ หรือเป็นสถานที่ที่มีสิ่งของถูกจัดวางเป็นจำนวนมาก

BL2 : “หนูไม่รู้สักท้อใจหรืออะไรเลยนะคะ แต่คือแบบทางมันยาว แล้วมันก็มีแบบ มันมีอะไรก็ไม่รู้เยอะแยะเต็มถนนไปหมดเลย เดี่ยวก็มีเด็กนักเรียน เดี่ยวก็มีแต่รองเท้าที่เขาถอดไว้ มีป้ายบอก ป้ายอะไรอย่างเนี่ยอะคะ แล้วบางวันก็ไม่เหมือนกัน บางวันก็จัดนิทรรศการ เดี่ยววันภาษาไทย เดี่ยววันวิทยาศาสตร์อะไรอย่างเนี่ยอะคะ แล้วบอร์ดเขาตั้งไว้แบบค่อนข้างที่จะเยอะ แล้วหนูก็จะเดินชนอะไรอย่างเนี่ย หนูว่าอันนี้มันน่ากลัวกว่าเยอะ เดินคนเดียวเดินได้ แต่เหมือนมีทางมีสิ่งกีดขวางเยอะไปหน่อยอะคะ”

3.2 มุมมองของนักเรียนปกติเกี่ยวกับอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

สำหรับมุมมองของนักเรียนปกติที่มีต่ออุปสรรคในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

1) อุปสรรคด้านร่างกาย

จากมุมมองของนักเรียนปกติ นักเรียนเหล่านี้มองว่าเนื่องจากความไม่สมบูรณ์ของสภาพร่างกาย ซึ่งจากในกรณีนี้คือ ความไม่สมบูรณ์ในการมองเห็น ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ถึงแม้จะมีอุปกรณ์เสริมก็ตาม เช่น ด้านการเรียน ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นในสังคม ด้านบุคลิกภาพ เป็นต้น ซึ่งอ้างอิงได้จากบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

LN3 : “เรื่องการมองเห็นอะครับ แล้วก็เรื่องการจะไปไหนมาไหนก็จะลำบากหน่อยอะครับ อย่างเช่น เจอคนใหม่ๆที่แปลกหน้า เขาก็จะไม่ว่าคนนั้นหน้าตาเป็นยังไง เขาก็จะฟังได้แค่เพียงเสียงเท่านั้นอะครับ”

LN6 : “ด้านเขามอง เขียน ไม่ค่อยเห็น ถ้าเขามองกระดาษได้ เขาก็คงจดแบบรู้เรื่องแล้ว แต่เนี่ยเขามองไม่เห็นกระดาษต้องเปิดไฟ แล้วก็ใกล้จอเขาถึงจะเขียนได้ ถ้าแบบมองกระดาษมองไม่ค่อยเห็นอะคะ แสงขาวๆ ต้องมีไฟส่อง แล้วก็เขียนติดหนังสือถึงจะเขียนได้”

UN4 : “มองไม่เห็น ไปไหนก็ไม่ค่อยสะดวก”

ON5 : “การมองไม่เห็นค่ะ แบบว่าลำบากต้องเขียนอักษรเบรลล์ เวลาเพื่อนได้ทำอะไร เขาก็จะไม่ค่อยได้ทำอะไรค่ะ เช่น เวลาอาจารย์ให้อ่านกับเพื่อน เขาก็จะไม่ได้อ่าน ไม่ได้ความรู้ค่ะ”

ON7 : “ก็มองเห็นแบบมั่วๆค่ะ แต่ว่าต้องใช้ไฟฉายส่องตลอดเวลา ถึงแม้จะเป็นกลางวันก็ต้องใช้ไฟส่อง แล้วก็ต้องก้มลงไปมองแบบเพ่งนานๆด้วย ไม่งั้นเขาจะมองไม่เห็น”

2) อุปสรรคด้านบุคคล

มุมมองหนึ่งของนักเรียนปกติซึ่งสอดคล้องกับมุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของนักเรียนเหล่านี้ในโรงเรียนเรียนร่วม คือ อุปสรรคด้านบุคคล โดยนักเรียนปกติมองว่าพฤติกรรมของเพื่อนนักเรียนปกติคนอื่นๆเป็นอุปสรรคสำคัญของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เนื่องจากนักเรียนปกติ โดยเฉพาะนักเรียนชาย หรือนักเรียนรุ่นพี่ในโรงเรียนมักจะแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น โดยสามารถแบ่งประเด็นออกเป็น 2 ประเด็น คือ 2.1) พฤติกรรมทางกาย และ 2.2) พฤติกรรมทางวาจา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1) พฤติกรรมทางกาย

ลักษณะพฤติกรรมทางกายที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนปกติที่แสดงออกต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เช่น การแกล้งเตะไม้เท้าของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น การแกล้งหยิบไฟฉายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นแบบเลื่อนกลางมาเล่น การแกล้งลูบหัว เป็นต้น โดยอ้างอิงได้จากข้อความต่อไปนี้

LN1 : “ก็มีนะค่ะ ก็มีสะกิด แล้วพอเขากล่าวว่าใคร ก็ไม่ตอบ แล้วก็แกล้งแหะเขาอะค่ะ”

LN3 : “ก็บางครั้งครับ ถ้าเขาคิดอยากแกล้ง เขาก็เดินมาแกล้งครับ แค่อับหู พี่เขาไม่ชอบให้ลูบหัว ก็มีเพื่อนเขามาลูบหัว พี่เขาก็จะจับมือแล้วก็ทุบมือ เพื่อนเขาก็ “โอ้ เก่งจังเลย” เขาก็เดินไป”

LN6 : “เพื่อนผู้ชายมันชอบแกล้ง เขาวางไฟฉายไว้แล้วเขาฟังอาจารย์อย่างเนี่ย ก็อาจหยิบไฟฉายของเขาไปส่องเล่นบ้างอะไรบ้างค่ะ”

UN2 : “คือบางทีพวกหนูก็อาจจะลืมบางค่ะ เพราะว่าคนมันเยอะค่ะ ประมาณ 8 - 9 คนค่ะ เราก็คิดกันว่าคนนั้นอาจจะพาไป คนนี้อาจจะพาไปอย่างนี้ค่ะ ส่วนเรื่องแกล้ง ผู้หญิงไม่น่าจะมี แต่ส่วนผู้ชายก็มีบ้างค่ะ แกล้งเล็กๆอะค่ะ แบบเอาปากกาชนไปที่ลูกๆเพื่อนอย่างนี้อะค่ะ เขาก็จะบอกว่า “อย่าเป่าสิ อย่าเป่าสิ””

UN5 : “เพื่อนอีกคนที่พอเห็นบ้างวันนั้นพวกผมก็อยู่ประมาณ 4 - 5 คน แล้วมีเพื่อนคนหนึ่งไปตบหัวเขา เล่นกัน แล้วมันอยู่ในห้องเรียนครับ แล้วเขาก็มองเห็น เขาก็วิ่งไล่ตาม แต่คือเขา

มองเห็นไม่เห็น เขาวิ่งชน ชนกระดาน แปรงลบกกระดานครับ เสียงดัง ร้องเลยครับ ร้อง “โอย เจ็บ” อย่างนี้ครับ พวกผมก็ฮา”

ON1 : “ส่วนการแกลังก็แกลังไม่บ่อยอะคะ เขาแกลังขโมยหมวกเพื่อนอะคะ แล้วก็หยิบไป แล้วเพื่อนก็หา เพื่อนเขาก็มองไม่เห็น เขาก็ไม่รู้ว่ามีใครหยิบไป คนอื่นก็แกลังด้วย เช่น จ๊กจ๊อะคะ แล้วก็เอามือปิดหน้าไป”

ON4 : “ก็จะมีเพื่อนห้องอื่นๆมาแกลังจะมาแบบว่า “เออ หัวดี” แล้วก็จะมาจับหัวเขา อย่างเนี่ยคะ เขาก็ต๋อยคะ คือเขาจะเคืองเพราะว่าเขาเป็นพีโตกว่าหนูคะ”

ON5 : “มีคะ แบบว่าเขาจะชอบแกลังแบบต๋อยอย่างเนี่ยคะ แต่เพื่อนเขาก็จะไม่ฟ้องครูนะคะ เขาอดทน”

2.2) พฤติกรรมทางวาจา

ลักษณะพฤติกรรมทางวาจาที่ไม่พึงประสงค์ที่นักเรียนปกติแสดงต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เช่น การพูดหยอกล้อสิ่งที่เป็นปมด้อย การใช้คำพูดประชดประชัน เป็นต้น โดยมีข้อความอ้างอิง ต่อไปนี้

LN3 : “บางครั้งเดินแล้วก็เรียก “ฮุย ทำไมไม่ยอมลืมตา เขาเลิกนั่งสมาธิกันแล้ว ลืมตาดี” บางครั้งเขาก็บอกอย่างเนี่ยครับ”

LN6 : “ส่วนมากเห็นหยอกล้อ กวนประสาท แบบเวลาอาจารย์เขาจดกระดานแล้วเรามองไม่เห็น เพื่อนข้างหลังจะบอกว่า “ไม่ได้จดก็ก้มหัวลงไปสิ นั่งบัง ไม่ได้จด””

UN1 : “ก็แบบเพื่อนเขาอ้วน ตัวอ้วนอะคะ แล้วมีเพื่อนมาแซวบ้าง “หมูอ้วน หมูอ้วน”คะ แล้วช่วงนั้นนะเหมือนมีเพื่อนเห็นไขเหาอยู่บนหัวนักเรียนเรียนร่วม เขาก็ต่ากันใหญ่เลยคะ “ทำไมเธอเป็นเหา ทำไมเธอไม่รักษา” แล้วหนูก็บอกเขาไปก่อนหน้านี้อแล้วว่า “นี่เธอ เธอเป็นเหานะ เธอต้องไปรักษาออกนะ” หนูก็บอกอย่างนี้ แล้วเขาก็บอกว่า “ได้ แล้วเดี๋ยวเราจะรีบทำ” แล้วเพื่อนคนอื่นเขามา เขาก็เห็นคะ ก็มารุมคะ แล้วเขาก็ร้องให้ หนูก็ไปลอบ อุบสรรคก็คือเพื่อน เพื่อนชอบมาล้ออะไรอย่างนี้”

UN5 : “ส่วนมากจะเป็นกลุ่มผู้ชาย กลุ่มผมเองครับ ถ้าเป็นเพื่อนตาบอดก็แบบอำชื่อเพื่อนว่าเพื่อนคนนี้ชอบเขาอย่างนี้ครับ แล้วเพื่อนตาเขาก็เขิน บางทีเขาก็โกรธ ถ้าเล่นมากเขาก็โกรธครับ”

ON7 : “เพื่อนผู้ชายในห้องส่วนใหญ่มันจะชอบแกลังกันอะคะ ชอบแกลังคนที่พิการทางสายตา ว่าต๋อยอะไรอย่างเนี่ยคะ แบบสมมติเขานั่งอยู่ แล้วครูเขาให้จด แล้วไอ้นั้นนะมันก็บังมิดเลยอะ เพื่อนก็บอกให้ก้มหัวลง แต่พอก้มหัวลงมันก็ไปบอกอาจารย์ว่าคนนี้เขานอนอะไรแบบเนี่ย เพื่อนเขาก็จะแบบทำหน้าที่แบบรู้สึกน้อยใจเสียใจอย่างเนี่ย อย่างตอนเช้าก็มีอะคะคือเพื่อนเป็นคนขี้สงสัย ถ้ามเยอะมากๆเลย แล้วพอเขาถามเยอะไอ้คนที่สายตาธรรมดาก็จะ

บอกว่า “มีinghamทำไมอะ รู้อยู่แล้วแล้วจะถามทำไม” คือเพื่อนตาเขาเป็นคนขี้สงสัย แล้วไอ้พวกผู้ชายพวกนั้นมันรำคาญอะคะ มันไม่ชอบคนที่แบบมาถามจุกจิกจู้จี้อะไรอย่างเนี่ยคะ มันก็เลยไม่อยากเป็นเพื่อนด้วย”

3) อุปสรรคด้านสภาพแวดล้อม

อุปสรรคสำคัญอีกด้านหนึ่งซึ่งนักเรียนปกติมีมุมมองที่สอดคล้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เป็นอุปสรรค ซึ่งลักษณะสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นตามมุมมองของนักเรียนปกติ คือ สถานที่ของห้องเรียนที่อยู่ห่างไกล สภาพพื้นทางเดินที่ไม่เรียบ เป็นเนิน ซึ่งส่งผลกระทบต่อให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ โดยอ้างอิงจากคำพูดของนักเรียนปกติต่อไปนี้

LN4 : “ก็บางครั้งครับ บางครั้งสะดุด เดินแล้วก็เสียเวลา บางครั้งเพราะสถานที่อยู่ไกล บางครั้งก็ปวดขาบ้างอะครับ”

UN2 : “น่าจะมียุทธศาสตร์ทางเดิน เพราะเขาชอบไปเหยียบน้ำตรงทางเดินอยู่เรื่อยเลย อย่างน้ำบางทีก็เกือบสะดุดอะคะ แต่ไม่เคยได้รับอุบัติเหตุอะคะ มีแต่สะดุดเล็กๆคะ”

UN5 : “บางทีผมก็เห็นเขาเดิน บางทีเขาก็ไม่รู้จะคิดว่ามันมีเนินหรือมีอะไร บางทีเขาก็เดินชน บางครั้งก็ล้ม ผมก็เข้าไปช่วยบ้าง แต่บางครั้งเขาก็ไม่ล้มครับ”

ON2 : “สิ่งที่เป็นอุปสรรคของเขาก็เป็นสถานที่อะ เพราะไม่ใช่สถานที่คุ้นเคย และฟังเข้ามาอะคะ”

3.3 มุมมองของครูเกี่ยวกับอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

จากการวิจัยพบว่ามุมมองของครูเกี่ยวกับอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ด้าน คือ อุปสรรคด้านสื่อการสอน อุปสรรคด้านบุคคล อุปสรรคด้านสภาพแวดล้อม อุปสรรคด้านกายภาพ และอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) อุปสรรคด้านสื่อการสอน

ในการจัดการเรียนการสอนปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้บรรยากาศในการชั้นเรียนมีความน่าสนใจมากขึ้น คือ สื่อการสอนที่ครูผู้สอนนำมาประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและเข้าถึงในบทเรียนมากขึ้น รวมถึงเพื่อให้ผู้เรียนได้สัมผัสบทเรียนอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามบทเรียนบางบทเรียนก็เป็นภาระต่อการผลิตสื่อการสอน ดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องใช้รูปแบบการสอนโดยการอธิบายเพียงอย่างเดียว ซึ่งส่งผลต่อการทำความเข้าใจของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในบางบทเรียน เช่น การคำนวณในวิชาคณิตศาสตร์ การเรียน

เรื่องแผนที่ในวิชาสังคมศึกษา เป็นต้น นอกจากนี้ถึงแม้ในบางบทเรียนครูได้นำสื่อการสอนมาใช้ แต่อาจไม่เหมาะสมกับห้องที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเรียนร่วมอยู่ เช่น การใช้โปรแกรม Power Point Presentation การผลิตเอกสารประกอบการสอนเพิ่มเติมโดยไม่ได้ผลิตเป็นเอกสาร พิมพ์เบรลล์ เป็นต้น ดังนั้นมุมมองของครูผู้สอนส่วนใหญ่จึงมองว่าเรื่องสื่อการสอนจึงเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตทางการเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น โดยมีข้อความอ้างอิง ดังนี้

OT2 : “ปัญหาในการเรียนของเขาสำหรับคณิตศาสตร์เนี่ยมันต้องพึ่งสื่อมากขึ้น ซึ่งบางทีถ้าเกิดในห้องนั้นมีแต่นักเรียนเรียนร่วมเราก็ต้องปรับตัวในการสอน ต้องมีสื่อ คิดค้นสื่อที่ให้เหมาะกับเด็กนักเรียน แต่ว่าคือตอนนี้คุณครูแต่ละคนก็ไม่ใช่ว่าจะมีสื่อที่จะพร้อมให้กับนักเรียนเรียนร่วม ก็เลยมีอาจารย์ที่เขาอยู่กับนักเรียนเรียนร่วมอยู่แล้วเนี่ยไปอบรมมาเพื่อทำสื่อ แต่ว่าเราได้หยิบอันนั้นมาใช้ใหม่ ก็ไม่ได้ใช้ เด็กจะได้ใช้ก็ต่อเมื่อเขาไปอยู่ห้องนั้น แต่ในห้องปกติเนี่ยคุณครูแต่ละท่านก็จะสอนเหมือนตามปกติ เหมือนว่าเขาก็เป็นคนปกติอย่างเนี่ยค่ะ”

OT3 : “ถ้าถามเขาตอบได้ แต่ถ้าให้ปฏิบัติในการที่มีการออกทำทางเนี่ย เขาก็จะออกไม่ได้ เพราะว่าเขามองไม่เห็นใช่ไหมคะ แล้วก็อย่างถ้าครูให้นักเรียนจัดชั้นหนังสืออย่างเนี่ย เด็กเขาก็จะจัดไม่ได้เพราะว่ามันไม่เอื้อกับเด็กตา มันไม่มีภาษาของเขา เขาสัมผัส เขาก็คงไม่ทราบว่า เป็นหนังสืออะไร เพราะว่าเราไม่มีตรงนั้นให้เขา”

OT5 : “ครูคิดว่าต่อให้เขาเรียนดีในห้องยังไงมันก็ต้องมีข้อจำกัดอะเนอะ ในการใช้ชีวิต คือโอกาสหลายๆอย่างมันก็ไม่ถึงตัวเขาอะ อย่างเช่น ครูทำ Power Point มา เพื่อนได้เห็นภาพที่มันแบบ “ดูนะๆ ครูเปิด YouTube ให้อู มันเป็นแบบอย่างนี้ๆ” เขาก็ฟังอย่างเดียว ซึ่งเขาฟังอย่างเดียว มันก็ไม่ดีอะ ไม่ได้รับเต็มทีในการจัดการเรียน ก็เป็นด้านของสื่อเนอะ”

OT8 : “อย่างเด็กที่ห้องที่สอนเนี่ยมันก็จะมียุคนเดียว แล้วก็เด็กในห้องมันจะมีอยู่ 40 คน บางครั้งการสอนของเรา เราก็ไม่ได้ยึดตามหนังสือเรียน บางครั้งเรายึดเอกสารของเราเอง เราสร้างเอกสารของเราเองขึ้นมา เพื่อให้เหมาะกับสภาพของเด็กที่มีอยู่ในห้องนั้นนะครับ พอเราสร้างขึ้นมาปุ๊บ บางทีเด็กเขาก็ไม่มีคู่มือที่เป็นตัวเบรลล์ของเขา เวลาเราพูดหรืออะไรอย่างเนี่ย เขาก็ได้แค่อาจจะแค่นั่งฟังอย่างเดียว แต่ว่าเด็กคนอื่นก็จะเห็นชี้เห็นอะไรอย่างเนี่ย”

UT1 : “ถ้าเป็นอุปสรรคก็คือ โรงเรียนเราก็อาจยังขาดพวกสื่อโดยเฉพาะวิชาหลักๆเนี่ย เช่น สื่อทางด้านคณิตศาสตร์ หรือสื่อที่เป็นหนังสือเสียง หรือสื่อทางด้านคอมพิวเตอร์เนี่ย เขาอ่านได้ใช่ไหม เขาพิมพ์ได้ เขาสามารถสัมผัสได้ แต่คือบางวิชาเนี่ยไม่มีตัวอักษรเบรลล์ที่เป็นแบบเล่มใหญ่ๆ แล้วมีอักษรเบรลล์ให้เขาอ่าน คณิตศาสตร์ถ้าเป็นคณิตศาสตร์พื้นฐานเขาก็พอจะเรียนได้ แต่ถ้าเป็นพวกขั้นสูง พวกคิดคำนวณอะไรก็อาจจะยังทำไม่ได้ อาจจะยังไม่สื่อตรงนั้นโดยตรง”

2) อุปสรรคด้านบุคคล

จากการวิจัยพบว่ามุมมองด้านอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่มีความสอดคล้องกันมากที่สุด คือ อุปสรรคด้านบุคคล ซึ่งนอกจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น และนักเรียนปกติที่มีมุมมองที่ตรงกันแล้ว ครูผู้สอนยังมีความเห็นที่สอดคล้องเกี่ยวกับประเด็นนี้เช่นกัน โดยครูผู้สอนมองว่าลักษณะอุปสรรคด้านบุคคลที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ การสรรหานักเรียนปกติที่จะมาทำหน้าที่เพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy) เนื่องจากนักเรียนปกติที่อาสาทำหน้าที่นี้จะต้องเป็นนักเรียนที่คอยดูแลช่วยเหลือ และนำทางให้แก่ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น นอกจากนี้อุปสรรคด้านบุคคลอีกประการหนึ่งคือ พฤติกรรมของนักเรียนปกติคนอื่นๆ ที่แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เช่น การปล่อยเพื่อนสาวยตาให้ช่วยเหลือตนเองเมื่อนักเรียนปกติที่ทำหน้าที่ดูแลไม่สะดวก การล้อเลียนปมด้อยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น หรือแม้แต่การแสดงพฤติกรรมล่วงละเมิด เช่น การจับหน้าอกของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเพศหญิง ซึ่งมีรายละเอียดข้อความดังต่อไปนี้

OT4 : “ความคิดเห็นตัวเองนะ เพื่อนมากกว่า อาจจะมีแบบว่าเพื่อนแกล้ง มีอยู่ แต่ก็ได้ไม่ได้ แกล้งแบบรุนแรงแบบนั้น แบบว่าหยอกล้ออย่างเนี่ย มี มีหยอกล้อ ประมาณนั้น”

OT5 : “คืออย่างที่ครูมองเห็นภาพก็คือ เพื่อนบางคนเขาจะไม่มาอยู่ด้วยเลย คือในห้องเพื่อน พิจารเขาจะมีคู่ซี้ของเขา 2 - 3 คนที่อยู่ในห้อง บางคนเขาก็ไม่มาอยู่เลย ซึ่งครูก็ไม่เข้าใจ เหมือนกันว่าเพราะอะไร คืออย่างเด็กปกติเขาก็เดินเป็นกลุ่มใช้ไหมคะ แต่ถ้าเพื่อนกลุ่มนี้ไม่มา หรือว่าขาดเรียนอะ เขาจะนั่งคนเดียวนี่คือปัญหา แล้วเขาจะมีใครจูง แต่เขาก็เอาตัวรอดได้นะ เขามีไม้ คือเราก็พยายามบอกว่าช่วยเหลือเพื่อนนะ แต่เหมือนกันว่าไม่ใช่หน้าที่ฉันก็ไม่ทำ เขาก็จะไม่ยุ่ง บางครั้งเด็กก็เห็นแก่ตัวบ้างอย่างเนี่ย”

OT7 : “ครูว่าสิ่งแรกก็คือบัดดี้อะเนอะเป็นอุปสรรค เป็นเพราะว่าบางทีเขากว่าหาบัดดี้ที่ทำจากใจได้ บางทีเด็กๆก็จะคิดว่า “โ้ย้อ อะไรต้องพาไปทุกชั่วโมง ช่วยบอกทางทุกชั่วโมง” ก็คือมีอยู่บ้างแต่น้อย ก็ต้องใช้เวลาส่วนหนึ่ง มีเหมือนกันที่เด็กบางคนก็ดูเหมือนโดดเดี่ยวก็เคยเจออะ เกิดขึ้นแต่น้อย เขาก็จะมีกลุ่มของเพื่อนเขาอยู่แล้ว แต่ขาดเพื่อนที่อยู่ในห้องเท่านั้นแหละ ซึ่งครูที่ปรึกษาจะต้องเข้าไปช่วยเหลือ เพราะว่าเด็กเนี่ยไม่มีเพื่อน หรือ alone ไม่มีเลยจริงๆเนี่ย มีบ้างแต่ครูว่าน้อย เพราะว่าอาจารย์ที่ปรึกษายอมรู้อยู่แล้ว”

OT9 : “เด็กเหล่านี้ถ้าอุปสรรคในการดำเนินชีวิตกับคนอื่นก็คือ การต้องหาพี่เลี้ยงให้เขา ซึ่งก็ต้องเป็นเด็กที่มีใจจริงๆที่จะดูแลเขาเนอะคะ ในการจูงเขาไปนั่นไปนี่อย่างนี้อะคะ ถ้าอุปสรรคโดยส่วนตัวของเด็กก็คือโดยนิสัย เราก็ต้องเข้าใจว่าเด็ก เด็กทุกคนมันมีนิสัยที่เป็นธรรมชาติของตัวเอง เด็กบางคนก็ไม่น่ารัก เด็กบางคนก็พูดจาไม่ค่อยดีเหมือนกับว่าเพื่อนต้องช่วยฉัน

ตลอดเวลาอะไรทำนองเนี่ย แต่มีไม่เยอะนะคะ ในเด็กม.ต้นเนี่ยม.1 ม.2 เนี่ยมีบ้างที่ได้ยิน มีบ้างที่แกล้งเพื่อน เห็นเพื่อนมองไม่เห็น หรือเพื่อนมองไม่เห็นคนนั้นอาจจะพูดจาไม่น่าฟัง เพราะไม่ชอบ เขาก็เลยแกล้งโดยไม่มีเหตุผลอะไร ก็คือแกล้ง อาจจะแกล้งแต่ก็ปรับขึ้นเรื่อย ๆ”

LT2 : “มี เมื่อปีที่แล้วจะล้อเด็กตา สายตาไม่ปกตินี้แหละ ล้อว่า “อึบอด” บ้างอะไรอย่างนี้ บ้าง ก็จะเรียกเด็กกลุ่มนั้นนะมาคุย แล้วก็ปัญหานั้นก็หมดไป”

LT4 : “อาจจะเป็นตัวเพื่อนมั้ง บางครั้งอะไรอย่างเนี่ย อาจจะโดนแกล้ง ที่มีเคลสนี้ก็อาจจะสมมติให้เขานั่งตรงนี้ อาจจะแกล้งให้เขาไปนั่งอีกที่นึง แต่ในเคลสนี้อาจจะมีการปฏิบัติที่แบบเพื่อนโตเป็นสาวอาจจะแกล้งจับหน้าอกอะไรอย่างนี้ ก็แบบเคลสนี้ก็แบบย้ายห้องอะคะ เพราะเพื่อนแกล้งประมาณนี้อะคะ”

UT2 : “ก็คือเพื่อนบางคนอย่างนี้ เพื่อนบางคนก็แบบเข้าใจเห็นใจช่วยเหลือ ในขณะที่เพื่อนบางคนก็แบบไม่เข้าใจเด็กบางคนก็แบบ เหมือนการรับรู้ต่างกันอะ เพื่อนบางคนอย่างเนี่ยพอเห็นเพื่อนก็เข้าไปช่วยเหลือ แต่ในขณะที่บางคนเห็นแล้วก็กลั่นแกล้ง อาจจะแกล้งเล็กๆน้อยๆ แบบ เพื่อนมองไม่เห็นใช่ปะ เขาจะแกล้งนั้นแกล้งนี้ แต่มันก็จะแกล้งแบบน่ารัก น่ารักอะไรอย่างเนี่ย”

UT3 : “เพื่อนในโรงเรียนตอนม.1 จุง พอม.2 มันจะมีแฟนก็ปล่อยทิ้งเลย ตาบอดไม่ใช้เครื่องช่วยก็จะเดินลำบาก ม.2 ว่าแหวน้อย ม.1 ทุกคนรักหมดแหละ เพื่อนจะช่วยดี พอขึ้นม.2 เริ่มเห็นห่าง พอม.3 ก็ตัวใครตัวมัน เพื่อนก็ไปเกเร ไปอิสระ อะไรต่ออะไรบ้าง เป็นเรื่องธรรมดาเลย เพราะฉะนั้นเด็กเวลาให้ความรู้เด็กก็ต้องบอก ม.1 เพื่อนช่วยเยอะ แล้วก็พอทำกิจกรรมอะไรเราก็รู้สึกสนุกสนาน พอมาม.2 มันเริ่มทิ้งเราละ พอมาม.3 ปล่อย โดดเดี่ยวและเดียวดาย”

3) อุปสรรคด้านสภาพแวดล้อม

ลักษณะอุปสรรคด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในมุมมองของครู พบว่ามีลักษณะที่สอดคล้องกับมุมมองของนักเรียนปกติ คือสภาพของสถานที่ในโรงเรียนที่มีสิ่งกีดขวางที่ไม่แน่นอนในแต่ละวัน ระยะทางของการเดินทางไปยังห้องเรียนที่แตกต่างกันในแต่ละชั่วโมงเรียน นอกจากนี้มุมมองของครูเกี่ยวกับอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมเพิ่มเติม คือ ในบางครั้งการเดินทางไปยังมูลนิธิคนตาบอดแห่งประเทศไทยโดยการใช้บริการรถรับจ้างส่วนบุคคล (Taxi) นักเรียนเหล่านี้จะถูกโกงค่าโดยสาร ซึ่งเป็นอันตรายต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นอย่างยิ่ง

OT1 : “ก็อาจจะเป็นการที่จะต้องเดิน อย่างแต่ก่อนของเราเนี่ยย้าย ไม่ใช่ห้องเรียนประจำคะ เขาต้องเดินเปลี่ยนห้องอะไรอย่างนี้คะ ก็จะต้องมีเพื่อนคอยช่วยเหลือนิดหน่อยคะ”

OT5 : “เวลาเดินอะไรอย่างเนี่ยก็อันตรายบ้างนะ แต่พื้นที่มันก็โอเคแหละ มันจะโล่งๆอะไรอย่างเนี่ย แต่ในห้องบางครั้งเหมือนเขาจะไปสะดุดอะไรอย่างเนี่ย มันยังไม่ค่อยอำนวยความสะดวกให้กับเด็กพวกนี้เท่าไร ตรงนั้นก็เป็นการจำกัดของเขาในสภาพแวดล้อมของโรงเรียน แต่ตรงนี้ก็ดีตรงที่มีเพื่อนจูง แต่วันนึงถ้าเขาเดินคนเดียวก็ไม่สะดวกเท่าไร นอกนั้นก็ไม่มีอะไร”

OT6 : “อย่างบางวิชาแบบเนี่ย ถ้าจะขึ้นมาบนห้องเนี่ยมันจะลำบากมาก มันจะซับซ้อนมากกว่าเขาจะจำได้ เคยไปถามเขา เขาว่าก้าวสั้นก้าวยาว เขาบอกว่าขึ้นบันไดหอประชุมที่จะเดินขึ้นมาห้องครูเนี่ยมันไม่เท่ากัน เขาจำได้ขนาดระยะห่าง เราไปลองเดินดูตรงไหน ก็ไม่เข้าใจเขาเหมือนกัน เขาจะเดินลำบาก กว่าที่เขาจะรู้จักสถานที่ใหม่เนี่ย เขาอาจจะต้องใช้เวลา”

LT3 : “มีอยู่เรื่องนึงก็คือเขาไปขึ้นแท็กซี่ แล้วแท็กซี่โกงค่าแท็กซี่เขา คุณกันทางเพสบู๊คว่า “หนูทำยังไง ไม่ไว้วางใจ” เขาบอก “หนูไม่ไว้วางใจหรอก หนูก็ให้เขาไป แต่หนูก็ไม่ไหวว่าจริงๆ ขอหนูก็ได้หนูก็ให้ หนูก็มีตั้งค์ ไม่น่าโกงกันเลย ส่วนอุบัติเหตุก็มีเหมือนกันแต่ไม่ใช่อุบัติเหตุใหญ่โตอะไรหรอก เช่น เดินๆแล้วมันมีรถจอดอยู่อย่างเนี่ยนะ ทางที่เขาเคยไปนั้นแหละ ทางที่เขาเคยไปแต่มีรถไปขวาง ทีนี้เขาเดินตรงไปเนี่ย ซ้ายก็ติดขวาก็ติด เราก็ต้องบอกเขา”

UT3 : “เรื่องการเดินทาง เด็กตาบอดบางคนเนี่ย ไม่ยอมใช้อุปกรณ์ช่วย ไม่เท่าอะ ดังนั้นก็มีเหมือนกันเดินตกร่อง เดินชนกำแพง เดินตกขอบ เพราะบางทีพื้นทางเดินขอบไม่เท่ากัน เอียงซ้าย ล่องไปในเรื่องน้ำ ทีนี้เรื่องน้ำทีนี้มีน้ำเฉอะแฉะ ทำซ้ายหรือทำขวาอยู่ในเรื่องน้ำข้างหนึ่งจุ่มลงไปใต้น้ำคลำมันก็เหม็นข้าง อีกข้างก็ไม่เหม็น”

4) อุปสรรคด้านร่างกาย

จากมุมมองของครูมองว่าอุปสรรคทางด้านร่างกายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ การใช้สายตามอง และรับรู้เนื้อหาต่างๆผ่านสื่อที่ครูใช้สอน หรือรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ซึ่งอุปสรรคทางด้านนี้ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในภาพรวม เช่น ทางด้านสังคม การเรียน เป็นต้น โดยอ้างอิงจากข้อความต่อไปนี้

OT3 : “อุปสรรคก็คงจะมองไม่เห็นอะคะ เพราะว่าสื่อบางอย่างในการสอนของเด็กปกติ ต้องอาศัยการมองเห็นเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ ไวท์บอร์ด กระดาน คอมพิวเตอร์ มันเอื้อกับเด็กปกติมากกว่าเป็นอุปสรรค แล้วก็ภาษา ถ้าเป็นการฟังการพูดก็คงไม่มีปัญหา คงจะเป็นที่สื่ออื่นแหละ”

UT3 : “ปัญหาอุปสรรคเนี่ยเขามีแน่ถ้าตามองไม่เห็น อันที่ 1 เขารู้ใหม่ว่าผักไอนี้เขาใส่อะไรลงไปบ้างไม่รู้ เนื้อทำไม่มันเหนียว ผัดกะเพราเนื้อทำไม่มันเหนียว หนังสือก็กลับละเอียดแล้วใส่ลงไปด้วย เพราะว่าแม่ค้าอาจจะเผอเรออะไรก็แล้วแต่อย่างเนี่ย ผมไปกินร้านแม่ค้าหนึ่งเขาก็มองไม่เห็นว่าจะเอาจริงหรือไม่ สองมีสิ่งแปลกปลอมใหม่ในเรื่องอาหาร สามจะเลือกได้ไหม

อาหารขาดไขมันอะไร ผักอะไร เลือกไม่ได้ ดังนั้นก็ต้องอาศัยคนตาดีโดยการบอก คนตาดีบอกอ้อย คนตาบอดก็ต้องตามคนตาดี ถึงต้องมีเพื่อนช่วยเพื่อน จูงไปกินด้วย”

5) อุปสรรคด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม

นอกจากกิจกรรมการเรียนในห้องเรียนตามหลักสูตรแล้ว นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นจะต้องผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเช่นกัน ทั้งนี้บางกิจกรรม เช่น กีฬาสี หรือ การเข้าค่ายพักแรม ถือเป็นข้อกีดขวางในการเข้าของนักเรียนเหล่านี้ ซึ่งมีผลมาจากความบกพร่องทางการเห็นตามมุมมองของครู

LT1 : “อุปสรรคหรือ ที่นี้ส่วนใหญ่เนี่ยมันก็เล็กๆน้อยๆ เช่น ก็บางครั้งเนี่ยอย่างเช่นในกิจกรรมในการดำเนินชีวิต อย่างบางอย่างเรื่องกีฬาสีอย่างเนี่ย เขาก็ไม่สามารถจะไปร่วมประมืออะไรอย่างเนี่ยได้ ไปยืนสแตนด์ก็ไม่ได้ เข้าแข่งขันอะไรก็ไม่ได้ เขาก็ต้องอยู่ข้างนอกอยู่ที่ห้องเรียนร่วม อันนี้ข้อที่ 1 เวลาที่มีกิจกรรมสำคัญของโรงเรียน เขาไม่สามารถขึ้นสแตนด์ได้ เขาไม่สามารถที่จะไปแข่งขันวิ่งอะไรได้ นี่คืออุปสรรคของเขา แต่เขาก็ยอมรับสภาพได้ และอีกอย่างหนึ่งคือการเข้าค่าย เวลาจะพาเขาไปเข้าค่ายที่อื่นเนี่ย มันค่อนข้างลำบากในการเดินทางเข้าห้องน้ำเนี่ย เพราะว่าการเข้าค่ายข้างนอกเนี่ยมันจะเป็นอุปสรรคต่อตัวเขา มันต้องแข่งขันกับเวลา”

3.4 มุมมองของบุคลากรเกี่ยวกับอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

จากการวิจัยมุมมองของบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่ออุปสรรคในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นพบว่าส่วนใหญ่จะมองว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นสามารถใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมได้อย่างราบรื่น ไม่มีอุปสรรค

P16 : “ตรงส่วนนี้ผมก็ยังไม่เห็นปัญหา เพราะว่าเด็กที่เรียนร่วมอยู่ในแต่ละห้อง สภาพสิ่งแวดล้อมคิดว่าไม่น่าจะมีปัญหา เพราะว่าในห้องเขาสามารถที่จะฟังอาศัยซึ่งกันและกันได้ ไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติ เขาก็จะคอยจูงคอยแนะนำ คอยอะไรอย่างเนี่ย ไปด้วยกันได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเรียนหรือเรื่องอื่นๆ ในการใช้ชีวิตของเขาคิดว่าไม่น่าจะมีปัญหา ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางไปเรียนห้องนั้น ห้องนี้ก็มีเพื่อนคอยแนะนำตลอด คอยนำทางตลอด”

P17: “ไม่มีนะ เด็กพวกนี้ไม่มีอุปสรรค เพราะว่าเขาพร้อมอะ บางคนผู้ปกครองมาเฝ้าเข้าชั้นเรียนเลย บางคนก็เข้ามาส่งเย็นมารับ”

อย่างไรก็ตามมีบุคลากรบางส่วนที่มองว่าการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมมีอุปสรรค ซึ่งอุปสรรคที่บุคลากรเหล่านี้กล่าวถึงคือสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่อาจส่งผลให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเกิดอันตรายได้ เช่น

การเดินทางที่อธิบายไว้ นอกจากนี้อุปสรรคอีกประการหนึ่งคือ การเดินทางโดยการโดยสารรถยนต์รับจ้าง (Taxi) ที่ยากต่อการเรียกใช้บริการ

P13 : “เป็นส่วนใหญ่นะครับ ส่วนมากเวลาโบกแท็กซี่ ถ้าจอดส่วนมากมักจะให้ไปส่ง เขาก็บอกว่าไม่ว่าง ไม่ว่างอย่างเนี่ย หรือไม่ก็ไม่ว่าง ปฏิเสธตลอด”

P14 : “เด็กพวกนี้จะมีอันตรายก็คือ ปากกล้วยอย่างหนึ่งคือมันมีอุบัติเหตุหลายๆครั้งอยู่เหมือนกันว่าเขาเดินทางที่อธิบายไว้ หน้าห้องน้ำมันจะมีแบบเขาไม่รู้ตรงไหนกระโดดกระเดกใช้ไหม เป็นตะข่าเหล็ก อาจจะเป็นไม้ว่า เวลาเหยียบอีกมุมหนึ่งอีกมุมหนึ่งมันก็กระดก เขาก็จะจิ้มไปในน้ำ นั่นแหละเขาก็จะเป็นอันตรายแค่นั้นแหละ”

4. พฤติกรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น

4.1 มุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

นอกจากการได้รับความช่วยเหลือบุคคลอื่นในโรงเรียนแล้ว นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นยังสามารถให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นได้เช่นกัน ซึ่งกลุ่มบุคคลที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเคยมีประสบการณ์ในการให้ความช่วยเหลือตามมุมมองของนักเรียนเหล่านี้ มีดังนี้

1) นักเรียนปกติ

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือนักเรียนปกติตามมุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือทางด้านการศึกษา การให้ความช่วยเหลือทางด้านกิจกรรม และการให้ความช่วยเหลือโดยไม่ระบุงาน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1) การให้ความช่วยเหลือทางด้านการศึกษา

เนื่องจากว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีความสามารถทางการเรียน โดยเฉพาะวิชาที่ใช้ทักษะทางด้านภาษา เช่น วิชาภาษาอังกฤษ ทำให้เมื่อนักเรียนปกติต้องการผู้ชี้แนะ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นจึงสามารถอธิบายให้นักเรียนปกติฟังได้ นอกจากนี้ในวิชาอื่นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นก็สามารถเรียนได้ดีเช่นกัน เนื่องจากในเวลาเรียนนักเรียนเหล่านี้ตั้งใจ และมีสมาธิในการเรียนมากกว่านักเรียนปกติ ดังนั้นนอกจากในวิชาภาษาอังกฤษแล้ว ในวิชาอื่นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นก็สามารถอธิบายให้นักเรียนปกติได้เช่นกัน ซึ่งอ้างอิงได้จากข้อความต่อไปนี้

BL2 : “คือพวกหนูเรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพจะค่อนข้างมีพื้นฐานทางภาษาอังกฤษมาเยอะ แล้วนักเรียนปกติอะคะ ภาษาอังกฤษเขาไม่ค่อยได้เท่าหนูเง เขาก็จะมาถามว่า อะอันนี้สะกด อันนี้แปลว่าอะไรอย่างเนี่ยคะ หนูก็จะพอตอบได้ เวลาทีมงานกลุ่มเวลามีฟรีเซมงาน เพื่อนๆก็จะให้หนูไปพูด ไปพูดหน้าชั้นเรียน”

BL5 : “วิชาไหนที่เพื่อนไม่รู้เพื่อนก็มาถามเรา แล้วเรารู้เราก็ตอบได้”

BL6 : “การบ้านอย่างเนี่ยเขาทำไม่ได้ผมก็ช่วยสอน แลกเปลี่ยนกันผลัดกันช่วย เราก็อช่วยด้านวิชาการเขาไป บางงานทำไม่เสร็จ บางทีก็ค้างอยู่อย่างเนี่ยครับ ซึ่งเราทำเสร็จแล้ว เราให้เพื่อนลอก”

1.2) การให้ความช่วยเหลือทางด้านกิจกรรม

ในด้านกิจกรรมที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นให้ความช่วยเหลือนักเรียนปกติจะเป็นลักษณะกิจกรรมที่อยู่กับที่ เช่น กิจกรรมทางด้านดนตรี ซึ่งเป็นกิจกรรมที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีความถนัด โดยจากการวิจัยพบว่าลักษณะการให้ความช่วยเหลือนักเรียนปกติในด้านนี้ คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นจะช่วยนักเรียนปกติปรับเสียงเครื่องดนตรี เช่น กีตาร์ อะคูเลเล่ เป็นต้น เนื่องจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีทักษะในการฟังค่อนข้างดี

BL2 : “ดนตรีคะ เพื่อนชอบเล่นกีตาร์ ก็แะแบวันต่อวันก็จะหยิบกีตาร์มา “ปรับสายให้หน่อยได้ไหม” หนูก็ “อะได้สิปรับสาย” ก็จะมีคูเลเล่บ้าง กีตาร์บ้าง ก็แะแล้วแต่ว่าเพื่อนเขาจะยังง ใ้ปรับอะไร หนูก็ปรับได้ แล้วยังมีช่วยสร้างควมบันเทิง หนูก็ร้องเพลงให้เพื่อนฟังบ้าง เท่าที่เพื่อนอยากฟังประมาณเนี่ยคะ”

1.3) การให้ความช่วยเหลือโดยไม่ระบุงาน

นอกจากการให้ความช่วยเหลือทางการเรียน และทางด้านกิจกรรมแล้ว นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นยังสามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนปกติในเรื่องต่างๆไปได้เช่นกัน เช่น การให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม โดยการจัดหาอุปกรณ์ หรือปริญงาน ช่วยถือของ เป็นต้น

BL1 : “เวลาเขามีอะไรให้ช่วยเหลือ ถ้ามีอะไรที่เราช่วยเหลือได้ เราก็อช่วยเหลือเขาครับ”

BL3 : “ก็อย่างเพื่อนเขาฝากปริญงาน ก็ทำให้เขา ช่วยเหลือเล็กๆน้อยๆอะคะ ปากกาตกก็หยิบให้ ช่วยถือของ”

2) ครู

วิธีการในการให้ความช่วยเหลือครูของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น มีลักษณะดังนี้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นสามารถช่วยครูจัดเตรียมเอกสารประกอบการสอนได้ ช่วยครูถือของได้ และเป็นล่ามให้ครูต่างประเทศในการรับข้อมูลเกี่ยวกับงานที่ต้องทำ ซึ่งความรู้สึกหลังจากได้ช่วยเหลือครู พบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกมีความภูมิใจในตนเองที่ได้ช่วยเหลือและแบ่งเบาภาระของครูผู้สอน ซึ่งอ้างอิงได้จากข้อความต่อไปนี้

BL1 : “ก็ พวกเย็บชิต หรือไม่ก็ตรวจข้อสอบครับ”

BL2 : “ช่วยงานครูเธอคะ ก็อย่างคุณครูมีชิตเอกสารมาอะคะ แล้วยีบวางไม่เป็นระเบียบ แล้วยคุณครูเขาจะชอบเอามาวางไว้ที่โตของหนูอะคะ เพราะหนูจะนั่งแถวหน้าสุด แล้วยคุณครู

เขาเดินจะวางของได้เลย เพราะหนูจะไม่ค่อยมีอะไรอยู่บนโต๊ะใหม่คะ หนูเจออะไรที่ไม่เป็นระเบียบหน่อย หนูก็จะ “อาจารย์ขาหนูเรียงให้ใหม่คะ” ครูจะบอก “เอาสิลูก” หนูจะช่วยเรียงซีทเอกสารให้เป็นระเบียบอะคะ แล้วเวลา Teacher สั่งงานเพื่อนๆ เพื่อนชอบคุยกัน แล้วเขาก็เหมือนกับฟังไม่ออกอะคะ Teacher ก็จะเดินมาหาหนูเลย แล้วก็ “วันนี้ Teacher จะให้เพื่อนคุณทำอย่างนี้ อย่างนี้ อธิบายให้ด้วย” เหมือนหนูก็เป็นล่ำไปโดยปริยาย”

BL4 : “ก็เวลาครูถืออะไร ผมก็ช่วยถือบ้าง ถ้ามีบางโอกาส ผมก็รู้สึกดีใจครับ เพราะว่าเราได้ช่วย เราได้ตอบแทนครู เพราะครูช่วยเรา เรามีอะไรที่ช่วยเหลือครูได้ก็ช่วยๆครูครับ”

BL5 : “อ้อ เคยคะ หนูจำได้ว่าเป็นวิชาประวัติศาสตร์คะ ครูเขาก็จะมีใบงานอยู่หลายๆปีกอะคะ เขาก็จะบอกว่าให้หนูอะ มันจะมีอยู่ 3 ปีก คือทางซ้าย ตรงกลาง แล้วก็ข้างขวา ครูเขาก็ให้หนูนั่งเรียง เอาอันซ้ายไว้ข้างบน เอาอันขวารองลงมา เอ้ย อันตรงกลางรองลงมา แล้วก็อันขวามือเอาไว้ล่างสุดอะคะ แล้วก็ให้หนูเย็บ แล้วครูเขาก็จะเอาไปแจกเพื่อน ก็รู้สึกภูมิใจอะ อย่างน้อยหนูก็ทำประโยชน์ให้เพื่อนๆได้บ้าง”

3) บุคลากรอื่นๆ

ในการให้ความช่วยเหลือบุคลากรอื่นๆตามมุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น พบว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือผ่านทางสื่อสื่อสาร ซึ่งมีทั้งแบบวจนภาษา และแบบอวจนภาษารวมถึงการแสดงออกทางการกระทำที่ไม่สร้างภาระให้แก่บุคลากรในโรงเรียน โดยมีข้อความอ้างอิงดังต่อไปนี้

- แบบวจนภาษา คือ การแสดงออกโดยการเปล่งคำพูดออกมา ซึ่งในมุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น มองว่าเป็นการแสดงน้ำใจ ตอบแทน และเป็นการให้กำลังใจบุคลากร

BL5 : “ยังไม่เคยคะ ส่วนใหญ่จะเป็นการขอบคุณ แล้วก็ยิ้มซะมากกว่า”

BL6 : “พี่ถามอย่างเนี่ย ก็มีขอบคุณเวลาเขาเรียกรถให้ ก็มีขอบคุณอย่างเนี่ยครับ ก็ถือเป็นการตอบแทนเท่าที่เราทำได้”

- แบบอวจนภาษา คือ การแสดงออกทางสีหน้า ท่าทางที่มีความหมาย โดยไม่มีการเปล่งเสียง หรือคำพูดใดๆออกมา เช่น การยกมือประนม หรือยิ้มเพื่อแสดงการขอบคุณ

BL2 : “ก็ยิ้มแล้วก็ยกมือไหว้ตลอด”

- การแสดงออกทางการกระทำ การกระทำที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมองว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือบุคลากรในโรงเรียน เป็นการกระทำที่ไม่ได้สร้างภาระให้แก่บุคลากรเหล่านี้เพิ่มขึ้น เช่น การไม่ทำพื้นห้องเรียนสกปรก การช่วยเก็บเศษขยะหากสามารถรับรู้ได้ เป็นต้น

BL2 : “ช่วยก็เก็บของในโต๊ะเรียนเรียบร้อย พยายามไม่มีขยะใต้โต๊ะ หรือว่าใต้เก้าอี้ของหนูอะคะ ก็จะพยายามไม่ปล่อยกระดาษ ไม่ปล่อยเศษอะไรลงไปคะ ก็ช่วยเหมือนกันนะ”

BL4 : “ก็สิ่งไหนที่เราช่วยได้ก็อาจจะช่วย เช่น แม่บ้าน เราเดินไปเรามองเห็น เราก็มีเศษกระดาษ เราก็ช่วยเก็บลงถังดีกว่า คือดีกว่าให้เขามาเดินกว้าไปหมดอย่างเนี่ย”

4.2 มุมมองของนักเรียนปกติ

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในมุมมองของนักเรียนปกติ พบว่านักเรียนปกติที่เรียนร่วมห้องของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นทั้งหมด 7 คน กล่าวในลักษณะเดียวกันทั้งหมด คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นให้ความช่วยเหลือนักเรียนปกติในด้านการเรียน เนื่องจากนักเรียนเหล่านี้มีความสามารถ และมีทักษะทางการเรียนดีมาก เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับบทเรียนก็จะให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นผู้อธิบายให้ ซึ่งสอดคล้องกับนักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบ และรู้สึกไม่ชอบให้ข้อมูลไว้ ดังนี้

ON2 : “ก็อย่างเราจะไม่ค่อยถนัดทางภาษาอย่างนี้ใช้ไหมคะ เราก็อาจจะไปถามเขาได้”

ON3 : “ก็บางทีเลขไม่เข้าใจ ก็ไปถามเขา เขาเก่งครับ งานคอมด้วยอะ ก็ให้เขาช่วยทำให้เขาสอนอะไรอย่างนี้ครับ”

ON4 : “เขาเก่งคะ เวลาเขาจะทำอะไรเขาก็สอน เวลาหนูไม่เข้าใจการบ้านคณิตอะคะ พอหนูถาม เขาก็อธิบายเป็นขั้นตอน”

ON7 : “ก็เคยคะ แบบคือเขาเป็นคนเก่งมาก เรียนเก่ง เวลาหนูไม่เข้าใจก็ “เออ นี่มาตีวให้หน่อย” ตีววิชาภาษาไทยอย่างเนี่ยคะ ก็จะทำให้เขาช่วย อย่างวิชาคณิตหนูไม่รู้ว่ามีขั้นตอนอะไร แล้วเขาก็จะแบบว่าฉันบอกโจทย์มาดี แล้วเขาก็จะบอกว่าแกลองคิดเอาอันนี้คุณกันหารกัน แล้วหนูก็จะคิดแล้วได้คำตอบ”

LN2 : “ก็บางทีแบบอาจารย์ให้เขาย้ายที่เขาก็ช่วยสอนผมบ้าง บางทีที่ผมไม่เข้าใจ”

LN4 : “ก็ช่วยกันสอน ถ้าอันไหนผมไม่เข้าใจ เขาก็ช่วยสอนผมครับ”

UN1 : “ก็รู้สึกไม่เสียเปรียบอะ ปกติ เพราะว่าถ้าข้อไหนหนูไม่รู้ หนูก็ถามเขา เขาก็ตอบได้คะ เพราะว่าคนที่พิการทางด้านนี้เขาจะสมองดีคะ จดจำได้เยอะคะ”

UN2 : “ช่วยเหลือหลายอย่างคะ เช่นว่าเวลาเราตอบไม่ได้แล้วถามเขา เขาก็จะตอบมาให้อะคะ พวกวิชาภาษาไทย คณิต วิทยาศาสตร์อย่างเนี่ยอะคะ”

ถึงแม้ว่าจากการวิจัย พบว่านักเรียนปกติส่วนใหญ่ในทั้ง 3 กลุ่ม แสดงมุมมองต่อการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเกี่ยวกับทางด้านการเรียนมากที่สุด

อย่างไรก็ตามนักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบได้เพิ่มเติมลักษณะการให้ความช่วยเหลือของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ดังนี้

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในมุมมองของนักเรียนปกติที่นักเรียนเหล่านี้รู้สึกชอบ นอกจากด้านการเรียน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นยังมีการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นในด้านสังคมเช่นกัน เช่น การช่วยเพื่อนไม่ให้ถูกลงโทษ การช่วยเป็นที่ปรึกษาให้แก่เพื่อน การแนะนำเพื่อนให้ไปช่วยเหลือเพื่อนคนอื่นๆ การให้ความเข้าร่วมมือและช่วยเหลือในการทำงานกลุ่มเป็นอย่างดี เป็นต้น ซึ่งจากลักษณะดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนปกติรู้สึกสบายใจ และเต็มใจในการเป็นเพื่อนกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

LN1 : “เขาเคยช่วยเหลืออย่างเพื่อนยืมเงิน เขาก็ให้ยืมอะคะ แล้วก็มียูเอวันหนึ่งหนูไม่ได้เอาหนังสือภาษาไทยมา เขาก็เอาหนังสือแอบใต้โต๊ะส่งมาให้หนูอะคะ ก็เลยขอบคุณเขา อีกอย่างเวลาของตก สมมติของตกไปทางหน้าโต๊ะอย่างเนี่ยคะ เพื่อนคนที่ทำตกอะเขาหยิบไม่ถึง เขาก็จะบอกให้เพื่อนสายตาหยิบให้หน่อย โดยเขาจะใช้มือคลำๆหา เขาก็หยิบให้”

LN3 : “ก็เป็นผู้รับฟังเวลาที่เด็กปกติมีเรื่องอะไรกันก็จะมาเล่าให้ฟัง ซึ่งก็ดีครับ เขาเป็นผู้รับฟัง เราก็อธิบาย”

LN4 : “อืม...แนะนำครับ แนะนำให้ไปทำเรื่องที่ดีๆครับ เช่น ให้ไปช่วยคนนั้นคนนี้บ้างครับ เนี่ยช่วยเพื่อนห้อง 4 กะห้อง 8 ด้วยครับ ที่เป็นเพื่อนตาเหมือนกันครับ”

LN6 : “บางทีก็ต้องมอบหมายให้เขาบ้าง หรือเขาอาสา “เดี๋ยวเรากลับไปหาอันนี้เอง” อย่างเขาก็จะให้ความร่วมมือ แต่ถ้าเด็กปกติอาจจะไม่ทำ ชี้เกี่ยจ หาเอง หรือไม่ก็หารเงินอย่างเดียว ซึ่งถึงแม้เขาจะมองไม่เห็นแต่เขาก็ให้ความร่วมมือ คอยช่วย ดีกว่าสายตาคงดีแต่ไม่ทำอะไรเลย รอส่งงานอย่างเดียว”

4.3 มุมมองของครู

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในมุมมองของครู พบว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือทางด้านจิตใจ หมายความว่าครูรู้สึกมีความสุขที่เห็นนักเรียนเหล่านี้แสดงออกถึงความพยายามในการให้ความช่วยเหลือ เช่น การอาสาให้ความช่วยเหลือครู การประดิษฐ์สิ่งของมาให้ครู การชื่นชมครูผู้สอน เป็นต้น ซึ่งลักษณะพฤติกรรมดังกล่าวส่งผลให้ครูรู้สึกมีกำลังใจในการทำงาน รู้สึกประทับใจในน้ำใจของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ซึ่งอ้างอิงได้จากข้อความต่อไปนี้

LT2 : “เคยอยู่ครั้งนึงไปแอบฟังว่าเขาพูดอะไรกันไม่ให้เขารู้ตัว ก็ปรากฏว่าเขาพูดถึงเราว่าแบบ “เออ เนี่ยอาจารย์ใจดีเนอะ” เราก็รู้สึกดี รู้สึกยิ้มอยู่ใน ยิ้มออกมาแหละ แล้วเราก็เดินออกไป ก็มีความรู้สึกว่าเป็นกำลังใจให้เราเหมือนกันนะ ทำให้เราทำงานได้ถึงทุก

วันนี้อย่างเนี่ย เขาเคยพูดว่าเราดู แต่ดูกับเด็กที่พฤติกรรมไม่ดี แต่ถ้าพฤติกรรมดีแล้วเนี่ย อาจารย์ไม่ดูหรอก อาจารย์ใจดี อะไรอย่างเนี่ย”

OT2 : “ก็ที่เคยสัมผัส เขาก็จะอาสาไปเอานั่นมาให้ ถึงแม้เขาจะมองไม่เห็น แต่ว่าคือทำให้ช่วยถือของเขาก็ไม่จะไม่เห็นเราหรอกว่าครูอยู่ตรงไหน ส่วนใหญ่ก็จะเป็นเด็กปกติที่จะมาเป็นแบบนี้มากกว่า แต่เรื่องที่ เขาก็มีน้ำใจอยู่แล้ว เด็กพวกนี้คืออะไรที่เขาช่วยได้ อะไรที่เขาช่วยแบบเดียวหนูไปบอกเพื่อนให้หะคะ อะไรอย่างเนี่ย ครูฝากไปบอกเพื่อนที่หะ อย่างเนี่ย เล็กๆน้อยๆ เขาก็จะช่วยอยู่แล้ว แล้วครูได้คุมสอบเขาทุกเทอม เขาก็จะเดียวหนูช่วยทำอันนี้ให้ใหม่ คือเขาจะถนัดเรื่องที่ทำอะไรประคองประดิษฐ์ ทำบุญแจอะไรอย่างเนี่ย เขาบอกเดียวหนูทำมาฝาก เพราะว่าเราชมเขาไงคะว่าทำสวย แล้วก็เห็นเขาทำแล้วก็ไปแข่งมาอย่างเนี่ย ก็รู้สึกประทับใจที่เขาก็ก็นึกถึงครู แล้วก็พยายามทำในสิ่งที่เขาถนัดเนี่ยมาให้ครู คือก็รู้สึกขอบคุณที่แบบว่ายังดีกว่าเด็กตาดี ที่อาจจะแบบว่าไม่ได้นึกถึงครูอะไรอย่างเนี่ยคะ”

OT4 : “ถ้าในห้อง Resource เขาก็ใช้หะ คือข้อสอบเนี่ยบางครั้งแปลงคำพูดปกติให้เป็นภาษาเบรลล์เนี่ย เขาก็ช่วย”

5. การปรับตัวของบุคคลอื่นต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ในการอยู่ร่วมกันในสังคมมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคคลที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมนั้นๆจะต้องมีการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ดังนั้นเมื่อโรงเรียนมีการจัดตั้งเป็นโรงเรียนเรียนร่วมที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม บุคคลอื่นๆทั้งครู บุคลากร และนักเรียนปกติ รวมถึงนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่เข้ามาเรียนจึงต้องมีการปรับตัวเข้าหากัน ทั้งนี้ในการปรับตัวอาจยังมีอุปสรรคอยู่บ้างในแต่ละกลุ่มบุคคล โดยเฉพาะในนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ฉะนั้นในการวิจัยจึงได้มีการสอบถามถึงมุมมองในการปรับตัวของบุคคลอื่น ๆ ที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ทั้งในมุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเอง มุมมองของนักเรียนปกติ และมุมมองของครู เนื่องจากเป็นมุมมองของบุคคลที่มีความใกล้ชิด และมีการปฏิสัมพันธ์ร่วมกันค่อนข้างมาก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.1 มุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

มุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่มีต่อการปรับตัวของบุคคลอื่นในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม แบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ มุมมองที่มีต่อการปรับตัวของนักเรียนปกติ มุมมองที่มีต่อการปรับตัวของครู และมุมมองที่มีต่อการปรับตัวของบุคลากร ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละกลุ่มบุคคล ดังนี้

1) มุมมองที่มีต่อการปรับตัวของนักเรียนปกติ

จากการวิจัยพบว่าลักษณะการปรับตัวของนักเรียนปกติในมุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ นักเรียนปกติจะมีการแบ่งหน้าที่ในการคอยให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เช่น มีกลุ่มที่คอยดูแลด้านการเรียน มีกลุ่มที่คอยดูแลด้านการเดินทาง เป็นต้น

BL2 : “เหมือนกับเพื่อนเขาแบ่งหน้าที่กันมาแล้วค่ะ อย่างในห้องเรียนหนูก็อยู่กับกลุ่มนี้เขาก็จะช่วยหนูด้านการเรียน แล้วก็มีเพื่อนอีกกลุ่มหนึ่งที่จะแบบพาเดินไปนั่นไปนี่อะค่ะ ก็ไม่ลำบากซักเท่าไร”

2) มุมมองที่มีต่อการปรับตัวของครู

ลักษณะการปรับตัวของครูจากมุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ ครูมีการให้ความเอาใจใส่นักเรียนเหล่านี้เป็นอย่างมาก เช่น มีการอธิบายที่ละเอียดมากขึ้น มีการปรับวิธีการประเมินผลให้มีความเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น และคอยสอบถามถึงปัญหา และความสะดวกในการใช้ชีวิตในโรงเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกประทับใจเป็นอย่างมาก

BL2 : “อาจารย์เขาก็ใส่ใจดี ถามว่า “เธอทำได้ไหม” งานบางชิ้น อะไรร้อยอย่างเนี่ยค่ะ “แล้วถ้าทำไม่ได้ เธอทำอันนี้แทนได้ไหม” อย่างในกรณีหนูอะค่ะ อาจารย์ให้การบ้านวาดภาพพระบายสีมา แล้วซึ่งหนูทำเองไม่ได้เลย หนูต้องใช้ที่อาจารย์สมัครให้วาดให้ระบายให้ตลอดอะค่ะ อาจารย์เขาก็จะให้หนูไปคิดว่าหนูจะทำอะไร ก็อย่างเนี่ยค่ะ เวลาสอบอาจารย์เขาจะสอบทำปิงปองอะค่ะ อาจารย์ก็จะให้หนูไปจดมาว่าทำนี้หนูต้องทำยังไงบ้าง หนูก็จะไปเขียนมา แล้วก็มาอ่านให้อาจารย์ฟัง อาจารย์ก็จะให้คะแนน”

BL3 : “คุณครูก็ช่วยเหลืออะค่ะ คุณครูเขาก็จะมาถามบ่อยๆอะค่ะ คุณครูประจำชั้นอะค่ะ ว่ามีปัญหาเรื่องเพื่อนไหม เพื่อนทำอะไรรีไปล่าอะไรอย่างเนี่ยอะค่ะ”

BL5 : “อธิบายมากขึ้น รู้สึกประทับใจ รู้สึกดี อย่างน้อยก็ยังมีครูที่ยังไม่รำคาญ ไม่มองว่าเราเป็นอากาศ อย่างน้อยเขาก็ยังหันมาดูแลเรา”

BL6 : “มีครับ ครูก็จะแบบพูดออกมาไม่ชัดตลอดเลยว่า เตี่ยวาดโค้งตัดเส้นนี้เส้นนี้ ตรงนี้เป็นจุดอะไร อย่างนี้ครับ”

3) มุมมองที่มีต่อการปรับตัวของบุคลากร

ลักษณะการปรับตัวของบุคลากรในมุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น พบว่านักเรียนเหล่านี้ไม่มีความต้องการให้บุคลากรต้องปรับตัว เนื่องจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับบุคลากรเหล่านี้เป็นไปแบบผิวเผิน คือ ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกัน

BL3 : “ไม่ค่ะ เขา คือเขาก็ไม่ค่อยมาอะไรมาก ส่วนมากไม่ค่อยได้เจอที่ยามอะค่ะ เพราะว่า ส่วนมากคุณแม่ไปรับไปส่งอะค่ะ”

5.2 มุมมองของนักเรียนปกติเกี่ยวกับการปรับตัวของบุคคลอื่นต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ลักษณะมุมมองของนักเรียนปกติเกี่ยวกับการปรับตัวของบุคคลอื่นต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น สามารถแบ่งกลุ่มในการวิจัยได้ทั้งหมด 3 กลุ่ม ดังนี้

1) มุมมองที่มีต่อการปรับตัวของนักเรียนปกติ

ลักษณะการปรับตัวของนักเรียนปกติที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นของนักเรียนปกติ พบว่ามีมุมมอง 2 มุมมอง ได้แก่ ควรต้องมีการปรับตัว และไม่จำเป็นต้องมีการปรับตัว ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.1) มุมมองของนักเรียนปกติที่เห็นว่าควรต้องมีการปรับตัว

นักเรียนปกติในกลุ่มนี้มองว่าในการปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น นักเรียนปกติควรต้องมีการปรับตัวในด้านการสื่อสาร และด้านพฤติกรรม

ด้านการสื่อสาร

จากมุมมองของนักเรียนปกติ พบว่าในการสื่อสารกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นควรใช้ภาษาที่สุภาพ และมีน้ำเสียงที่นุ่มนวล เพราะหากใช้คำหยาบหรือรุนแรง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นจะไม่มีปฏิสัมพันธ์ด้วย นอกจากนี้ในบางครั้งหากเรื่องที่สนทนาเป็นเรื่องที่เน้นความเข้าใจ และสำคัญ นักเรียนปกติจะต้องมีวิธีการอธิบายที่มีความละเอียดมากขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นจำได้ และเกิดความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ

LN2 : “ส่วนใหญ่ที่เข้าไปพูดคุยกับเด็กตาที่เรียวร้อย พูดคุยแบบสุภาพอะครับ ก็ไม่ค่อยมีที่เข้าไปหยาบคาย แต่ว่าถ้าไปเดินชนหรืออะไรก็จะขอโทษทันทีครับ และถ้าไม่ใช่เรื่องทะเล่เอียดจริงๆก็ไม่ต้องละเอียดมาก แต่ถ้าเรื่องทะเล่เอียดจริงๆก็จะละเอียดนิดหน่อย”

UN1 : “ต้องพูดมากค่ะ ก็สมมติว่าเวลาเรียนภาษาไทยก็ต้องเล่า เล่าตั้งแต่บทที่ 1 จนจบบทเล่ยอะค่ะ เขาถึงจะเข้าใจจุดนั้น แล้วถ้าสมมติเราลืม เร่ยนลืม เราก็มาถามเขาใหม่ค่ะ เขาก็ตอบให้เราได้อะค่ะ”

UN5 : “ก็น่าปรับปรุงคำพูด แล้วก็ค่อยพูดคุยกับเขา พูดหวานๆ เช่น ใช้แทนตัวเขาว่าเธอ แต่ไม่ต้องพูดคำที่ไม่สุภาพครับ เพราะถ้าพูดคำที่ไม่สุภาพแล้วเขาก็จะไม่ฟังเอา”

ON6 : “ปรับค่ะ เหมือนเล่นกับเพื่อนอื่นๆเราก็จะเล่นแรงๆ พูดแบบคำหยาบอะไรแบบเน่ย์ แต่พออยู่กับเขาหนูก็แบบเปลี่ยนไป ไม่พูดคำหยาบ ไม่ด่า ไม่เล่นรุนแรง”

ด้านพฤติกรรม

ลักษณะพฤติกรรมในมุมมองของนักเรียนปกติที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น จากการวิจัยพบว่าควรจะมีการปรับลักษณะพฤติกรรมเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งมากขึ้น เช่น การปรับวิธีการเล่น โดยลดระดับความรุนแรง การเป็นผู้เริ่มความสัมพันธ์กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นก่อน เป็นต้น นอกจากนี้เมื่อได้รับงานที่ได้รับมอบหมายจากครูก็ต้องมีการถามเพื่อนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นด้วย

LN5 : “ในห้องก็เวลาเรียนเขาจะมีใบงานมา แล้วผมก็จะถามเพื่อนว่าของเพื่อนละครับ ครูก็บอกว่าเดี๋ยวให้มาเอาอย่างนี้ครับ”

ON1 : “ก่อนหน้านี้เหมือนเพื่อนเขาเป็นคนขี้จุกจิกนะคะ แต่หลังๆก็ไม่ใช้ หนูรู้จักเขาก็เพราะว่าก่อนหน้านี้มีคนที่เขาไม่ค่อยเล่นกับเพื่อน ที่นี้หนูกับเพื่อนอีก 2 คนก็เลยเข้าไปช่วยเขา ตอนนั้นก็กลายเป็นกลุ่มเดียวกัน”

ON3 : “ก็อาจจะเล่นแรงๆไม่ได้อะไรอย่างนี้ เช่น เวลาวิ่งอย่างเนี่ย ต้องผลักเรื่อยๆ ก็อยากให้เราเล่นฟุตบอลด้วยถ้าเป็นไปได้”

ON6 : “ปรับค่ะ เหมือนเล่นกับเพื่อนอื่นๆเราก็จะเล่นแรงๆ พุดแบบคำหยาบอะไรแบบเนี่ย แต่พออยู่กับเขาหนูก็แบบเปลี่ยนไป ไม่พุดคำหยาบ ไม่ด่า ไม่เล่นรุนแรง”

1.2) มุมมองของนักเรียนปกติที่เห็นว่าไม่จำเป็นต้องมีการปรับตัว

ลักษณะมุมมองของนักเรียนปกติที่เห็นว่าไม่จำเป็นต้องมีการปรับตัวในการดำเนินชีวิตร่วมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ มองว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นก็เป็นเหมือนเพื่อนทั่วไปคนหนึ่ง ซึ่งเวลาสนทนา หรือมีปฏิสัมพันธ์ด้วยก็ไม่จำเป็นต้องมีการปรับตัวใดๆ ซึ่งมีข้อมูลอ้างอิงดังต่อไปนี้

LN1 : “คิดว่าไม่น่ามีการเปลี่ยนแปลงนะคะ เพราะเราเป็นคนกันเองอยู่แล้ว ในความคิดของหนูนะคะ”

UN4 : “ไม่จำเป็น เพราะเขาก็เหมือนคนธรรมดาเนี่ยครับ”

ON7 : “ไม่จำเป็นค่ะ เพราะว่าส่วนใหญ่เนี่ยพวกหนูเนี่ยก็เวลาเรื่องงานค่ะ ก็จะเดินเข้าไปถามเลย ไม่ต้องปรับตัวอะไรค่ะ เราเป็นตัวของตัวเองค่ะ ไม่ต้องไปปรับตัว เกรงใจกันค่ะ เป็นตัวของตัวเองเลย”

2) มุมมองที่มีต่อการปรับตัวของครู

มุมมองของนักเรียนปกติในการปรับตัวของครูที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น พบว่ารูปแบบการปรับตัวของครูเป็นไปในลักษณะของการเอาใจใส่ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมากกว่านักเรียนปกติ โดยเฉพาะทางด้านการเรียน ประกอบด้วยการจัดกระบวนการ

เรียนการสอน การบรรยาย การเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน การมอบหมายงาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1) การจัดการกระบวนการเรียนการสอน

ในการจัดการกระบวนการเรียนการสอน ครูผู้สอนใช้หลักสูตรเดียวกันกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ทั้งนี้ในมุมมองของนักเรียนปกติมองว่าครูจะเอาใจใส่กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมากกว่าการสอนนักเรียนปกติ เช่น การสอบถามความคืบหน้าระหว่างการเรียนรู้ การควบคุมชั้นเรียนให้มีบรรยากาศทางการเรียนที่เอื้อให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น การส่งงาน เป็นต้น

LN5 : “ส่วนมากจะคุย เพื่อนจะคุยกันเสียงดัง ครูก็จะบอก “เจ็บบๆหน่อย เพื่อนสายตาเขาเรียนด้วยนะ เขาต้องใช้สมาธิ””

UN3 : “คือโรงเรียนผมเป็นโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับเด็กตามาก (ลากเสียงยาว) เวลาเขาจะสอน เขาก็จะต้องถามเด็กตาด้วยว่าถึงไหนแล้ว จดอยู่ไหม คือเขาจะจดอยู่ได้โตะ เขาจะไม่วางไว้บนโตะ”

UN4 : “วิชาพลครูจะช่วยจัดทำให้เขา แล้วก็สอนถีบ จับขาถีบแรงๆ”

ON7 : “อย่างครูก็ปรับตัวนะคะ ก็เวลาเขียนหนังสือก็ไม่ต้องให้เพื่อนเขียนคะ จะบอกเพื่อนให้กลับไปทำที่บ้านอะไรอย่างเนี่ยคะ”

2.2) การบรรยาย

จากมุมมองของนักเรียนปกติ ลักษณะการบรรยายของครูผู้สอนในบางท่านมีความละเอียดและมีความชัดเจนมากขึ้น แต่ในบางท่านนักเรียนปกติมองว่าอาจจะต้องมีการปรับการบรรยาย ทั้งในด้านความละเอียด ด้านการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เนื่องจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นอาจไม่เข้าใจ และเสียโอกาสในการเรียนไป

LN3 : “ก็น่าจะมีนะครับ อย่างเช่นเวลาสอบก็มีการไปอ่านให้เขาฟังครับ อ่านตัวเลือก อ่านโจทย์”

LN6 : “ก็ควรแบบอธิบายให้ละเอียดมากขึ้น แบบพูดแบบให้เขานึกภาพตามได้ เพราะบางทีเขาไม่เข้าใจ เขาก็ถามอาจารย์ อาจารย์เขาก็อธิบายให้ละเอียดยิ่งขึ้นกว่าที่สอนเด็กปกติคะ”

UN1 : “คุณครูจะนั่งอธิบายจนแบบเขาเข้าใจจะคะ ถามเข้าใจไหม เข้าใจไหม ถามจนเขาเข้าใจหมดนะคะ ถึงจะออกไป”

UN4 : “อาจารย์เขาจะมานั่งบอกอีกทีหนึ่งว่าข้อไหน เขียนยังไง”

UN5 : “ผมว่าการสอนก็สอนดี แต่ว่าเปลี่ยนแปลงคำพูดให้นักเรียนเข้าใจด้วยครับ เพราะว่านักเรียนสายตาดีแล้วก็สายตาที่ไม่ดี ก็เขาอาจจะฟังไม่รู้เรื่องก็ได้ครับ”

ON1 : “น่าจะอธิบายให้ชัดเจนขึ้นอะคะ บางครั้งครูก็จะปล่อยไปบางครั้งอะคะ”

2.3) การเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน

ลักษณะของครูผู้สอนบางท่านนักเรียนปกติมองว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นถูกละเลยในการให้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน เช่น การเรียกตอบคำถาม เนื่องจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นต้องการโอกาสในการแสดงความสามารถของตนเอง ทั้งนี้มักจะไม่ได้รับโอกาส ซึ่งนักเรียนปกติมองว่าครูเหล่านี้ควรจะมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้แสดงออกทางความคิดบ้าง

ON4 : “ก็ต้องเรียกเขาตอบคำถามบ้างอะคะ เพราะว่าเขาตอบได้ เวลาตอบเขาก็ตอบได้ทุกอย่างเลย แต่ครูไม่ค่อยเรียกให้เขาตอบบ่อยๆ”

2.4) การมอบหมายงาน

ในการมอบหมายงานให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น ครูผู้สอนมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการมอบหมายงาน โดยให้ออกงานนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้ส่งงานช้ากว่านักเรียนปกติ เพื่อให้เด็กเหล่านี้ได้มีเวลาในการทำงานอย่างเต็มที่

ON7 : “อย่างครูก็ปรับตัวนะคะ ก็เวลาเขียนหนังสือก็ไม่ต้องให้เพื่อนเขียนคะ จะบอกเพื่อนให้กลับไปทำที่บ้านอะไรอย่างเนี่ยคะ”

3) มุมมองที่มีต่อการปรับตัวของบุคลากร

ในมุมมองของนักเรียนปกติเกี่ยวกับการปรับตัวของบุคลากรที่มีต่อเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น พบว่าสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 มุมมอง ดังนี้

3.1) มุมมองของนักเรียนปกติที่เห็นว่าบุคลากรจำเป็นต้องมีการปรับตัว

จากการวิจัยพบว่านักเรียนปกติบางส่วนมองว่าบุคลากรจำเป็นต้องมีการปรับตัวในการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น ซึ่งลักษณะที่นักเรียนปกติมองว่าบุคลากรควรปรับ คือ ควรมีการให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น และการสื่อสารที่มีความชัดเจนกับเด็กเหล่านี้ เพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้รู้สึกว่าเป็นโรงเรียนที่มีกลุ่มคนที่คอยให้ความช่วยเหลือ ไม่ได้ละเลยพวกเขา

LN2 : “ก็สุภาพ ระเบียบร้อย แล้วก็ช่วยเหลือเขาคับ ควรจะพูดให้เคลียร์ๆ ชัดเจนคับ”

LN6 : “ก็มีคะ ช่วยๆกัน เขาจะได้มีความแบบภูมิใจ หรืออะไรซักอย่างอะคะ ที่มีคนคอยช่วยเหลือเขา ไม่ได้ทิ้งเขาให้ทำคนเดียวอยู่คนเดียว”

3.2) มุมมองของนักเรียนปกติที่เห็นว่าบุคลากรไม่จำเป็นต้องมีการปรับตัว

ทั้งนี้เด็กนักเรียนปกติบางส่วนมองว่าบุคลากรไม่จำเป็นต้องมีการปรับตัวใดๆ เนื่องจากว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับบุคลากรนั้น เป็นไปแบบห่างเหิน ดังนั้นจึงไม่ต้องการปรับตัวในการอยู่ร่วมกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น

LN1 : “เจ้าหน้าที่ในโรงเรียน ก็ไม่น่ะคะ เพราะไม่ค่อยได้คุยกันเท่าไร”

UN1 : “อันนี้ก็ไม่ต้องคะ เพราะว่าคุยด้วยกันได้อยู่แล้วคะ”

5.3 มุมมองของครูที่มีต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ลักษณะมุมมองของครูเกี่ยวกับการปรับตัวของบุคคลอื่นต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น สามารถแบ่งกลุ่มในการวิจัยได้ทั้งหมด 3 กลุ่ม ดังนี้

1) มุมมองที่มีต่อการปรับตัวของนักเรียนปกติ

ลักษณะการปรับตัวของนักเรียนปกติที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในมุมมองของครู พบว่ามี 3 ลักษณะ ดังนี้

1.1) การเข้าใจในศักยภาพของเพื่อนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ในกิจกรรมบางกิจกรรมพบว่าความบกพร่องทางสายตาเป็นข้อจำกัดหนึ่งในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนเหล่านี้ เช่น การทำความสะอาดห้องเรียน การทำรายงาน การเดินทาง โดยเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผู้ที่สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเหล่านี้ได้ คือ เพื่อนที่อยู่ร่วมห้อง ดังนั้นเพื่อนนักเรียนปกติซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและคอยอำนวยความสะดวกให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น จำเป็นต้องมีความเข้าใจในศักยภาพของเพื่อน และมองว่านักเรียนเหล่านี้ก็คือเพื่อนนักเรียนคนหนึ่งในห้องเรียนที่เราต้องมีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งจะช่วยให้ไม่รู้สึกลำบากใจเมื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

LT3 : “มีอย่างเดียวคือ เขาไม่ทำเวร เขาคงไม่เห็นความสะอาด ไม่มีอะไรก็อยู่กับปกติ เพื่อนก็ต้องเข้าใจเพื่อนว่าเพื่อนไม่สามารถจะมาใช้คนตาบอดกวาดพื้นอย่างเนี่ย มันก็ไม่ใช้เรื่องใช้ไหมฮะ อย่างน้อยเราต้องมีความเข้าใจกันตรงนั้น ก็ต้องปรับตัวเข้าหากัน แล้วบางทีกิจกรรมบางกิจกรรมเพื่อนไม่สามารถทำได้อย่างเนี่ย เช่น การทำรายงานอย่างเนี่ยให้รายงานไปเล่มหนึ่ง จะให้คนตาบอดพิมพ์เป็นอักษรเบรลล์มา ครูก็อ่านไม่ออกดิ ใช้ไหมฮะ ก็ต้องอาศัยเพื่อนอะช่วยทำ”

OT3 : “ก็รู้สึกดีนะว่าเขาดูแลกันอะ แล้วเขาก็แบบคือที่ครูรับรู้มาเนี่ย เด็กที่ตาปกติเนี่ยจะไม่ค่อยเข้าใจว่าเด็กเรียนร่วมที่เขามองไม่เห็นนะเป็นยังไง ทำไมเขาต้องไปบอก ทำไมเขาต้องไปช่วยอย่างโน้นอย่างนี้ ทั้งๆที่งานเขาก็มี มีทำเหมือนกันอะ”

OT9 : “เด็กทั่วไปก็จะไม่ได้มองว่าเขาเป็นเด็กตาบอด ก็จะมองว่าเขาเป็นเพื่อนคนนึงในห้องเป็นปกติ แต่เขาจะได้รับการดูแลเป็นพิเศษจากครู ได้รับการดูแลเป็นพิเศษ โดยรับความช่วยเหลือจากเพื่อน ในเรื่องการอ่านให้ฟังอะไรพวกเนี่ยแต่เด็กเขาก็เป็นธรรมชาติ เขาไม่ต้องปรับก็ไม่อึดอัด เด็กทั่วไปเนี่ย เด็กปกติก็ไม่ได้อึดอัดอะไร”

1.2) มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มากขึ้น

จากมุมมองของครูที่มีต่อการปรับตัวของนักเรียนปกติเมื่ออยู่ร่วมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นพบว่าห้องที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเรียนร่วมอยู่ด้วย นักเรียนปกติจะมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มากกว่านักเรียนปกติในห้องที่ไม่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเรียนร่วมอยู่ ซึ่งครูสังเกตได้จากพฤติกรรมของนักเรียนปกติ ดังนี้

การให้ช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

เมื่อเปิดภาคการศึกษา ครูประจำชั้นจะเป็นผู้แจ้งให้นักเรียนในห้องทราบว่าจะมีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเรียนร่วมอยู่ด้วย เพื่อให้นักเรียนปกติคนอื่น ๆ ช่วยกันดูแล และช่วยเหลือเพื่อนเมื่อต้องมาดำเนินชีวิตร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ในโรงเรียน หลังจากนั้นจะมีการแบ่งหน้าที่ผู้ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เช่น การพาเดินทางเมื่อมีการเปลี่ยนห้องเรียน เป็นผู้นำทางเมื่อต้องไปรับประทานอาหาร การให้ความช่วยเหลือทางด้านการเรียน เป็นต้น ซึ่งครูผู้สอนมองว่าเมื่อนักเรียนปกติได้มีโอกาสในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นก็จะทำให้นักเรียนเหล่านี้มีจิตใจที่ดี มีน้ำใจ และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มากขึ้น ทั้งนี้ก็มีครูบางส่วนมองว่าการให้ช่วยเหลือนักเรียนเหล่านี้มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น อาจส่งผลให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเกิดความเคยชิน และจะไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมที่กว้างขึ้นได้หลังจบการศึกษา

UT1 : “ถ้าเป็นม.1 เราจะต้องปรับเพราะว่าเราจะต้องช่วยเหลือคนที่เขามองไม่เห็น แต่พอมาอยู่ม.2 ม.3 เขาก็ปกตินะ เขาก็ปรับตัวได้ปกติ วิ่งเล่นแบบสนุก เหมือนเด็กปกติ แต่ก่อนถ้าอยู่ม.1 เนี่ย จะมีไม้เท้า แต่พอขึ้นมาม.3 ก็ไม่เห็นใครถือไม้เท้าแล้วนะ เห็นเดินแล้วเขาจะจับแขนมากกว่า เขาใช้ความเคยชิน คิดว่าควรจะช่วยกันดูแลมากกว่า คือพอมีเด็กสายตามาอยู่ในห้องเรียน เด็กในห้องนั้นก็กลายเป็นเด็กที่อ่อนโยนมากขึ้น ที่สังเกตได้คือว่าสมมติว่ามีอยู่ 10 ห้อง มีเด็กสายตาอยู่ประมาณซัก 6 คน ก็จะมีอยู่ 6 ห้อง 6 ห้องนี้ก็จะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี คนก็จะช่วยเหลือเด็กที่เขามองไม่เห็นไง เวลาที่เขาเดินมาเข้าห้องก็จะช่วย อ่านหนังสือให้อะไรอย่างเนี่ย”

OT2 : “พฤติกรรมนอกห้องเรียนก็เห็นเขาร่าเริงดี เหมือนเขามีเพื่อนช่วยเหลือ ดูแล บางทีเพื่อนช่วยเหลือจนเกินไปก็มี บางทีไม่ใช่ไม่เดิน โดยปกติเราจะเห็นว่า เออ บางคนก็จะใช้ไม้เดิน แต่พอได้เห็นเพื่อนให้ความช่วยเหลือ เขาก็จะแบบมีเพื่อนนำ ไม้ก็เลยไม่ใช่ ก็เลยกลายเป็นว่าติดนิสัยแบบอย่างเนี่ยค่ะ”

การยอมรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

ตามมุมมองของครู พบว่าอุปสรรคในด้านความแตกต่างของร่างกายระหว่างนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมิใช่อุปสรรคในการอยู่ร่วมกัน ถึงแม้ว่านักเรียน

บางกลุ่มมีการปฏิเสธนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเข้าร่วมกลุ่ม ทั้งนี้นักเรียนปกติส่วนใหญ่มีความยินดีให้นักเรียนเหล่านี้ได้มาเข้าร่วมกลุ่มของตน และมีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น เวลาทำงานกลุ่ม เวลาสอบ เป็นต้น

OT4 : “มันมีส่วนที่เป็นรายงานก็อนุโลมให้เขาได้อยู่กลุ่มที่มีความรับผิดชอบ เพื่อนสนิทเขาเป็นเด็กเรียนอยู่แล้วด้วยแหละ คือกลุ่มเด็กพวกเนี้ยมักจะอยู่กับกลุ่มที่เป็นเด็กเรียน ดังนั้นเขาก็จะเอาเด็กเหล่านี้เข้าไปอยู่กลุ่มด้วย”

OT5 : “อย่างเช่นบางครั้งครูให้จัดกลุ่มอะไรอย่างเนี้ยคะ เขาก็จะพยายามที่จะดึงเพื่อนเข้ามา “อะ อยู่กลุ่มเดียวกันนะ เตี้ยเว้าอ่านโจทย์ให้ฟัง” พวกนี้คะ อย่างเช่นบางครั้งครูอยากสอบย่อยบาลี - สันสกฤตอย่างเนี้ย ก็ต้องให้เพื่อนเขาช่วยอ่าน”

1.3) **ปรับวิธีการสื่อสารให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น**

การสื่อสารระหว่างนักเรียนปกติในบางครั้งไม่จำเป็นต้องสื่อสารด้วยคำพูดก็สามารถเข้าใจได้จากลักษณะท่าทางของอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งนี้สำหรับการสื่อสารระหว่างนักเรียนปกติ และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น พบว่านักเรียนปกติมีการปรับตัวเพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เช่น การใช้นิ้วของตน เขียนลงบนมือของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เพื่อสื่อสารในเชิงสัญลักษณ์ เป็นต้น

OT6: “เพื่อนเขาจะมีวิธีอธิบายอะ คือไม่เข้าใจว่าเขาอธิบายกันยังไง อย่างเนี้ย สอนเรื่องกฎแจชอล เพื่อนก็จะบอกมันเป็นชดๆอย่างนี้เนาะ เขาก็ไม่รู้ เราก็ไม่รู้จะอธิบายยังไง เพื่อนก็จะวาดที่มีมือ เพื่อนเขาจะวาดตามให้”

2) **มุมมองที่มีต่อการปรับตัวของครู**

จากการวิจัยพบว่าในมุมมองของครูที่มีต่อการปรับตัวของครูในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้นั้น มีด้วยกัน 3 ลักษณะ ดังนี้

2.1) **ปรับลักษณะการทำงานเป็นแบบสหวิทยาการ**

จากมุมมองของครูพบว่าการทำงานของครูมีการปรับเป็นรูปแบบของสหวิทยาการมากขึ้น กล่าวคือมีการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง ครูผู้สอนในวิชาต่างๆ และครูการศึกษาพิเศษอย่างจริงจัง โดยจะมีการประชุมการวางแผนการดำเนินงานในห้องที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเรียนร่วมอยู่ในกลุ่มครูด้วยกัน และจะมีการประสานทางด้านการเรียนและพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับผู้ปกครองโดยตรง ซึ่งทำให้การดูแลนักเรียนเหล่านี้เป็นการดูแลแบบประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด

LT1 : “ในเมื่อว่าอันนี้เป็นคำอธิบายของครูนอกเหนือจากหนังสือเบรลล์ที่เขาถืออยู่เสร็จแล้วก็จะช่วยโดยการที่ให้เขาไปศึกษาโดยการไปติดต่อกับผู้ปกครองเขาที่มารับมาส่งอย่างเนี้ย หรือ

ครูที่เป็นครูผู้ดูแลช่วยเหลือเนี่ยเวลาจะพิมพ์เอกสารอะไรเพิ่ม หรือการสอบเนี่ย ครูก็จะโคกกับครูที่เป็นผู้รับผิดชอบนักเรียนเรียนร่วม ปัญหาอะไรเราก็จะคุยกัน แล้วก็ให้อาจารย์เขาทำเอกสารเพิ่ม หรือช่วยสอบครูจะทำอย่างนี้ ครูผู้สอนทุกคนก็ต้องมาปรึกษาหารือว่า “เอ๊ะ ฉันทสอนแล้วคนนี้เป็นอย่างนี้นะ วิชานี้เป็นใหม่” ต้องปรึกษาหารือ ต้องกระตุ้นเขา แล้วอีกอย่างก็คือผู้ปกครอง ทุกฝ่ายเนี่ยต้องหันหน้าเข้าหากัน มาประชุม มาปรึกษาหารือกัน”

OT2 : “ก็คือเราก็ไปคุยกับอาจารย์ที่เขาดูแลที่ห้องนักเรียนเรียนร่วม อาจารย์เขาก็จะช่วยกำชับให้เด็กเนี่ยติดตาม แบบว่าติดตามขอแก้ ขอส่งการบ้าน ทายอๆส่ง ไม่จำเป็นคือเราก็หยวนให้ ก็คือทำมาไม่ครบไม่เป็นไร เราขอแค่ตั้งใจทำมาส่งอย่างเนี่ย คือก็อาจจะแบบเราคงจะยืดหยุ่นมากกว่าเด็กปกติ เขาก็ไม่ค่อยเขียนเอง เขาก็ให้คนอื่นเขียนให้ แต่วิธีทางออกของเราก็คือ ให้เขาเนี่ยทำเป็นเบรลล์มาเลย ไม่ต้องเขียนด้วยตัวหนังสือปกติ ทำเป็นเบรลล์มาเลยเดี๋ยวทางคุณครูก็จะไปขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่เขาอ่านเบรลล์ออกอย่างนั้นหาทางออกอย่างเนี่ยค่ะ”

2.2) ปรับมุมมองที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น โดยมองว่าสามารถเรียนรู้ได้ไม่แตกต่างจากนักเรียนปกติ

ในการปรับตัวสำหรับครูในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น พบว่าสิ่งหนึ่งที่มีการปรับ คือ การปรับมุมมองที่มีต่อนักเรียนที่มีการมองเห็น โดยมองว่านักเรียนเหล่านี้สามารถเรียนรู้ได้เช่นเดียวกับนักเรียนปกติ ซึ่งผู้เป็นครูควรมีการปรับวิธีการสอน และกิจกรรมของตนเองให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียนที่อยู่ในห้องเรียนนั้นๆมากที่สุด ฉะนั้นครูควรปรับมุมมองของตนเอง โดยมองว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นก็เป็นนักเรียนทั่วไปคนหนึ่งในชั้นเรียน และสามารถเรียนรู้ได้อย่างไม่แตกต่างกับนักเรียนคนอื่นๆ

LT2 : “สิ่งสำคัญก็คือคุณครู ครูเนี่ยแหละที่จะต้องให้กำลังใจเขา อีกอย่างหนึ่งคือจะต้องไม่มองเขาว่าเป็นเด็กไม่ปกติ จะต้องให้เขาเนี่ยทำอะไรทุกอย่างให้เหมือนเด็กปกติให้ได้ เขาจะรู้ว่าไม่ด้อย แล้วก็อีกอย่างพอมองอีกมุมหนึ่งคือ ถ้ากลุ่มนี้ไปอยู่ห้องที่ที่เป็นเด็กตั้งใจเรียน เรียนหนังสือเก่ง สำหรับครูนะครูว่ามันก็ไม่ดีเท่าไร เพราะเด็กที่เรียนเก่งบางทีการใช้ชีวิตในสังคมจะค่อนข้างเห็นแก่ตัว ดังนั้นถ้าอยู่อย่างเด็กห้องท้ายๆไม่ได้เรียนเก่งมากเนี่ย เขาจะเรียนรู้ในสังคมที่เป็นจริงมากกว่า”

LT3 : “ถึงขนาดปรับตัวใหม่ไม่ถึงขนาดปรับตัว แต่เราก็ใส่ใจเขาเป็นพิเศษหน่อย ก็คือต้องดูว่ากิจกรรมนั้นมันเอื้อกับเขาไหม ก็คือเราต้องปรับเปลี่ยน หรือปรับกิจกรรมต่างๆให้เหมาะกับเขาด้วยนะครับ เพื่อให้เขาได้มีสิทธิ์ มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ก็คือจะไม่เกิดความรู้สึกว่าเขาทำไม่ได้ ก็เพียงเท่านั้น เราไม่ถือเป็นการปรับตัวเพราะว่าไม่รู้สึกรู้ว่าเดือดร้อน หรือไม่

รู้สึกมีส่วนเกินอะไรอย่างเนี่ย ไม่มีรู้สึกว่าเป็นอย่างนั้นเลย ก็คือรู้สึกว่าเป็นปกติ เหมือนนักเรียนปกติทุกประการ”

2.3) ปรับกระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรม โดยเอื้อต่อความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

นอกจากการปรับมุมมองที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ครูผู้สอนมองว่าสิ่งที่ต้องปรับเพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมที่ใช้ประกอบการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นสามารถเรียนรู้ร่วมกับนักเรียนปกติคนอื่นๆได้อย่างมีความสุข ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมที่ครูผู้สอนมีการปรับนั้น ได้แก่ การใช้สื่อการสอน การอธิบาย การมอบหมายงาน การประเมินผล และเกณฑ์การประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

การใช้สื่อการสอน

ในการใช้สื่อการสอน พบว่าครูผู้สอนต้องมีการใช้สื่อการสอนที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้มีโอกาสสัมผัส หรือเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจในบทเรียนนั้นๆ โดยสื่อการสอนที่ใช้อาจเป็นสื่อที่ครูผลิตขึ้นมาเอง หรืออาจจะใช้อวัยวะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในการสื่อเนื้อหาในบทเรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์ของครูผู้สอน

LT4 : “เขามองไม่เห็นภาพก็จะจับมือเขา สมมตินี่เป็นการถ่ายโอนข้อมูลนะ นิ้วทั้ง 5 เส้นที่หนึ่ง เส้นที่สอง ถ่ายโอนมาทั้งอย่างนี้เลย ถ่ายมาทั้งแถวแบบนี้ ไม่ได้ถ่ายทีละหนึ่ง สอง สาม ไม่ได้หมายถึงการขึ้นบันได เราก็จะจับมือสัมผัส”

UT1 : “นอกจากคอมพิวเตอร์ก็จะมีอย่างฟิวเจอร์บอร์ด สมมติคือตัวเองสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการคิด ผังงานอะไรอย่างเนี่ย ก็จะมีตัดฟิวเจอร์บอร์ดเป็นรูปสี่เหลี่ยม เป็นรูปผังงานอะไรอย่างเนี่ย เวลาถามก็จะให้เขาคำ แต่เด็กพวกนี้จะเน้นเป็นภาษาอังกฤษ จะให้จำเป็นภาษาอังกฤษ แล้วก็เอาสื่อวางไว้ แล้วก็ถาม “ถ้าเป็นพวกที่ใช้ในการตัดสินใจจะใช้รูปอะไร” อย่างเนี่ย ก็จะให้เขาจับ เขาสัมผัสเอา”

OT7 : “ครูเนี่ยก็คงจะมีเรื่องของวัสดุ สื่อการสอนที่สำคัญ แต่เราก็อิงว่าเป็น 80% ที่เราสามารถร่วมกับเราได้ อีก 20% เนี่ยมันก็เป็นเพียงแค่บางรายวิชา ซึ่งจะใช้ในการปรับไปปรับไปว่าเขาทำตัวนี้ไม่ได้เขาจะทำยังไงนะคะ ก็ห่วงแต่เรื่องสื่ออุปกรณ์เท่านั้นเอง”

การสื่อสารและการอธิบาย

ในการสื่อสารระหว่างครูและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น พบว่าในมุมมองของครูนั้น มองว่าจำเป็นจะต้องมีการปรับให้มีระดับความเร็วในการพูด การอธิบายที่ช้าลง พูดซ้ำๆในเนื้อหาเดิม มีความชัดเจน และมีความละเอียดมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนเหล่านี้

สามารถจินตนาการภาพและทำความเข้าใจตามได้ ซึ่งครูบางท่านจำเป็นต้องมีการนัดหมายนอกเวลาเรียนเพิ่มเติมเพื่อจะได้มีเวลาในการอธิบายบทเรียนให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมากขึ้น

LT4 : “ถ้าในคาบอย่างเนี้ยก็จะบอกให้เขาจดในคาบด้วย แล้วก็เรียกมาเรียนนอกเวลาตอนเย็น นัดเขาวางวันไหนให้ขึ้นมา ขึ้นมาสอนเพิ่ม สอนแยก เพราะว่าถ้าเราสอนเขาในคาบอย่างเนี้ย มันจะไม่ทัน ไม่ทันในที่นี้หมายถึงว่าเด็กเราส่วนมาก คือในคาบเรียนก็ให้เขาแบบว่าเตรียมจดในสิ่งที่พูดไปในคาบ แล้วตอนเย็นที่สอนให้เขาเนี้ย เราก็เพิ่มเติมอีกทีนึง สอนใหม่ แล้วก็ลองสอบถามเขา ถามปากเปล่า สอบถามกัน คู่กัน เข้าใจไหม เป็นยังไงบ้าง”

UT1 : “ก็คือคิดว่าต้องค่อยๆเป็นค่อยๆไป ช้าๆ แล้วก็เหมือนประมาณว่าใส่ใจเขามากขึ้น ก็คือในเมื่อเขาเรียนตามห้องปกติไม่ได้แล้ว ทีนี้พอมาเรียนกับเราก็ต้องให้แบบ อย่างเช่น อ่านให้ฟังก็ต้องอ่านให้ช้าๆ ค่อยๆอธิบาย คือบางทีเราอ่านให้เด็กปกติ 2 รอบฟังเขาก็เข้าใจ แต่ถ้าเป็นเด็กสายตาต้อง 3 รอบอย่างเนี้ย ต้องอ่านบ่อยๆ แล้วก็ต้องให้เวลากับเขา”

UT2 : “พยายามให้ช้าลง พยายามหลายๆอย่างให้แบบ พยายามพูดช้าๆพูดซ้ำกับเขาเป็นพิเศษด้วยกับคนอื่นก็ถือว่าระดับนึง แต่กับเขาก็ต้องมากกว่า เพราะว่าอย่างเขารับรู้ได้แค่การได้ยิน ในขณะที่คนอื่นรับรู้ด้วยสายตา”

OT6: “คือห้องที่มีเด็กเรียนร่วมเท่าที่อธิบายก็คือ จะเหมือนกับพยายามจะไปบอกเขาว่ามันเป็นอย่างนี้ พยายามเหมือนกับต้องอธิบายให้คนส่วนใหญ่ก่อน แล้วค่อยไปหาเขาส่วนตัว ถ้าเหมือนกันว่าถ้าเขาเสร็จปุ๊บก็อาจไปหาไปคุยกับเขาว่า “อะไม่เข้าใจตรงไหน”

OT7: “อย่างตัวเองเนี้ยสอนเรื่องแอดมินชั้นการเข้าศึกษาต่อก็จะมีคลิปของมหาวิทยาลัยต่างๆ บางทีเราก็จะบอก “เดี๋ยวเธอมานั่งข้างๆครูเลย ครูจะได้อธิบายซ้อนไป” แล้วคนอื่นก็อาจจะชมไป”

OT8 : “ก็คือถ้าเราสอนเด็กเรียนร่วมด้วยเนี้ย วิธีการอธิบายโจทย์เนี้ยต้องพูดเยอะขึ้น แต่ถ้าเป็นเด็กตาดี เด็กปกติทั้งหมดเลยเนี้ย บางครั้งเราอาจจะไม่ต้องอธิบายหมด บางครั้งเราเขียนสมการเนี้ยเราก็เขียนๆๆๆๆ เขาก็จะมอง แล้วก็เข้าใจ แต่ถ้าเป็นเด็กเรียนร่วมปุ๊บ เราเขียนสมการด้วยแล้วเราก็ต้องพูดไปด้วย”

การมอบหมายงาน

สำหรับการมอบหมายงานให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ครูผู้สอนมีการปรับตัวสำหรับการมอบหมายงานให้แก่นักเรียนเหล่านี้ คือ ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นสามารถส่งงานในรูปแบบของอักษรเบรลล์ โดยที่ครูในวิชานั้นจะนำไปให้ครูการศึกษาพิเศษแปลความหมายออกมา เพื่อทำการตรวจในขั้นต่อไป ซึ่งหากนักเรียนเหล่านี้ไม่ส่งงานตามกำหนดก็จะมีการยืดหยุ่นเวลาให้เป็นกรณีพิเศษ นอกจากนี้ในส่วนของงานที่

ปฏิบัติในห้องเรียนครูผู้สอนจะเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นสามารถ
นำกลับไปทำที่บ้านและนำมาส่งในวันถัดไปได้

UT2 : “ทำรายงานยังมีทำอันนั้นได้ อันนั้นเขาก็คือแปดอักษรเบรลล์เป็นภาษาปกติให้เรา
ตรวจได้อย่างเนี่ย ให้เขาเขียนอักษรเบรลล์แนบมากับใบงานมา อะเขาเขียนมาแล้วโอเค คำ
แปดก็ถูกต้องอะไรอย่างเนี่ย เข้าใจได้ก็โอเค”

OT1 : “บางที่เราก็กต้องให้งานเขากลับไปทำที่บ้านเพราะว่าเขาอาจจะไม่สะดวกที่จะทำใน
ห้องพร้อมกับเพื่อนๆนะคะ แต่ในส่วนไหนที่เขาทำไม่ได้เขาก็จะเอาชิ้นงานที่เรามอบให้ไป
ให้อาจารย์เรียนร่วมเขาช่วยแปล หรือว่าช่วยทำให้อีกทีนึงอะคะ”

OT2 : “ก็คือเราก็กไปคุยกับอาจารย์ที่เขาดูแลที่ห้องนักเรียนเรียนร่วม อาจารย์เขาก็จะช่วย
กำกับให้เด็กเนี่ยติดตาม แบบว่าติดตามขอแก้ ขอส่งการบ้าน ทายอ่ะส่ง คือเราก็กหยวนให้ ก็ก
คือทำมาไม่ครบไม่เป็นไร เราขอแค่ตั้งใจทำมาส่งอย่างเนี่ย คือก็อาจจะแบบเราคงจะยึดหยุ่น
มากกว่าเด็กปกติ เขาก็กไม่ค่อยเขียนเอง เขาก็กให้คนอื่นเขียนให้ แต่วิธีทางออกของเราก็กคือ ให้
เขาเนี่ยทำเป็นเบรลล์มาเลย ไม่ต้องเขียนด้วยตัวหนังสือปกติ ทำเป็นเบรลล์มาเลย เดี่ยวทาง
คุณครูก็จะไปขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่เขาอ่านเบรลล์ออกอย่างนั้น”

การประเมินผล

ในการประเมินผลสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นพบว่าครูผู้สอน มี
การปรับเกณฑ์ และวิธีการประเมินผลเพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความ
บกพร่องทางการเห็น โดยในการทดสอบบางวิชาที่สามารถแปลเป็นอักษรเบรลล์ได้ เช่น วิชา
ภาษาอังกฤษ ครูผู้สอนจะนำข้อสอบดังกล่าวมาให้ครูการศึกษาพิเศษแปลงเป็นอักษรเบรลล์
ก่อนนำไปให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้ทดสอบ เป็นต้น ส่วนเกณฑ์สำหรับการ
ประเมินนักเรียนเหล่านี้ ในบางวิชาที่ไม่สามารถประเมินร่วมกับนักเรียนปกติได้ ครูผู้สอนจะ
ปรับเกณฑ์ใหม่ให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น
เช่น วิชาพลศึกษา เป็นต้น

UT3 : “โดยปกติแล้วเด็กตาบอดกับเด็กตาดีเนี่ยมันต้องมีเกณฑ์ของเด็กตาบอดกับเด็กตาดี
ต้องแยกจากกัน ปนกันไม่ได้ เพราะว่าความพิการมันไม่เท่ากัน มันต้องดูพื้นฐาน พื้นฐาน
ความสมบูรณ์ไม่เท่ากันแล้วจะเอาเกณฑ์มาให้เท่ากัน เป็นไปไม่ได้นะ ทำไม่ได้ ในหลักการ
สอนไม่มีใครเขาทำกัน ต้องดูเกณฑ์ เขาเรียกว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคล ต้องแยกความ
แตกต่างระหว่างบุคคลออกมาก่อน แล้วจึงจะตั้งเกณฑ์ของความแตกต่างระหว่างบุคคลว่า
ควรใช้เกณฑ์ใด ถ้าทำอย่างนี้แล้วตาบอดศักยภาพก็แบบเด็กตาบอด ตาดีก็ศักยภาพแบบเด็ก
ตาดีแยกจากกันคนละเรื่องไม่เกี่ยวกัน”

OT5 : “การวัดผลประเมินผล เขาก็ไม่สามารถสอบได้ เพราะว่าครูต้องอ่านให้ฟัง บางครั้งครูก็ต้องไปประสานงานกับครูที่อยู่เรียนร่วมว่าครูจะเอาชุดข้อสอบไปให้ ช่วยเอาไปสอบนักเรียนหน่อยนะ”

3) มุมมองที่มีต่อการปรับตัวของบุคลากร

จากมุมมองของครูในการปรับตัวของบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น พบว่าลักษณะของบุคลากรที่มีการปรับตัวในการดำเนินชีวิตในโรงเรียนเรียนร่วม คือ บุคลากรเหล่านี้จะมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นอย่างดี โดยมีการทักทาย และให้ความช่วยเหลือนักเรียนเหล่านี้เป็นพิเศษ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

LT2 : “จากการสังเกตเวลาเด็กเหล่านี้จะเดินกลับบ้าน ออกนอกโรงเรียนเนี่ย บางทีเขาก็ นั่งแท็กซี่กลับบ้าน บางทีเราจะเห็นพี่รปภ.โรงเรียนเนี่ย ก็จะไปส่งขึ้นรถ หรือบางทีคณะกรรมการนักเรียนก็จะไปส่งเขาหน้าประตูโรงเรียน จูงขึ้นส่งรถ ก็จะช่วยบออยู่ตรงนี้ ก็คือเรามองว่าก็ยังมียุติธรรมหรือผู้ใหญ่เนี่ยดูแลเขา เมตตาเขา แล้วก็ช่วยเหลือเขาตลอดเวลา”

LT3 : “โดยปกติคนอื่นก็ไม่มีอะไร เป็นปกติดีก็จะช่วยเหลือบอกกัน บอกทางอย่างที่เห็นก็มี บางทีก็นั่งอยู่ “ไอ้หนูตรง ซ้าย ขวา” อะไรอย่างเนี่ย ก็คือดูจากสภาพแล้วคือเราอยู่ร่วมกันมานาน โครงการเรียนร่วมมีมาหลายปี ก็ทุกคนก็คงปรับตัวเข้าหากัน คือรู้สึกว่าเป็นเรื่องปกติไปแล้ว แล้วก็เป็นส่วนที่เราต้องรับผิดชอบแล้วก็ช่วยเหลือกันเพื่อมนุษยสัมพันธ์”

OT9 : “อ้อ อันนี้มันก็เป็นประจำอยู่นะ เพราะว่าทุกคนให้ความเอ็นดู ให้ความเมตตา ฉะนั้นเขาจะมาคุยกับเด็กกลุ่มนี้อยู่เป็นประจำ เจอกันก็ทักทาย มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ช่วยเหลือกันนะคะ เด็กกลุ่มนี้ก็จะรู้จักสวัสดิกันอยู่ตลอดเพราะเป็นคนที่เขาจะทักทายอยู่เรื่อยๆ ทั้งยามเช้ามาก็ต้องทักกัน แม่ค้าโรงอาหาร เจ้าหน้าที่คนอื่นๆ”

6. มุมมองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นต่อความหมายของ “ชีวิตที่มีค่า”

จากการวิจัยพบว่า นิยามคำว่า “ชีวิตที่มีค่า” ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น หมายถึง การที่ทำให้ผู้อื่นยอมรับในความสามารถของตนเอง และได้ทำสิ่งที่มีประโยชน์ต่างๆ เพื่อผู้อื่น เช่น การตั้งใจเรียน การไม่ทำตัวให้เป็นภาระ และเป็นที่รักของคนอื่น เป็นต้น ซึ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมองว่าสิ่งที่ได้ก็ตามที่ทำแล้ว ไม่ส่งผลร้ายต่อผู้อื่น แต่ทำให้ผู้อื่นมีความสุข นั่นคือสิ่งที่ทำให้ชีวิตของนักเรียนเหล่านี้มีค่าเพียงพอแล้ว ซึ่งอ้างอิงจากบทสนทนาต่อไปนี้

BL1 : “ก็ เป็นที่รักของครอบครัว เพื่อนๆ คุณครูครับ”

BL2 : “ชีวิตที่มีค่า เกิดมาแล้วอะคะ ไม่ว่าจะเป็นคนปกติหรือว่าจะเป็นคนพิการทางสายตา อย่างหนูอย่างนี้อะคะ ก็เอาตัวหนูเองอะนะคะ มันมีปมด้อยเยอะมากที่จะแบบทำอะไรไม่ได้

มีคนมาดูถูก เอ้ยตาบอดทำอะไรได้บ้าง พอดีหนูเกิดมามีความสามารถ ร้องเพลงเพราะ ภาษาอังกฤษดี ไม่ถึงกับเรีdekก็ได้ ก็สื่อสารได้อย่างเนี้ยคะ หนูก็จะพยายามเอาอันนี้มาเป็น จุดเด่น ปิดจุดด้อย พยายามทุกทางอะคะให้คนอื่นเห็นคุณค่าในตัวเราให้ได้ มองเห็นว่าคน มองไม่เห็นทุกคนทำได้เหมือนกัน แล้วถ้าเราปูพื้นฐานไว้ดี พยายามมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ พุดกับอาจารย์ เรียนรู้อ่างๆนานา แล้วทำแต่คุณประโยชน์ที่ดี อาจารย์ก็จะจดจำ ทาง โรงเรียนก็จะมองนักเรียนเรียนร่วว่าเขาก็ยังตั้งใจเรียน ยังพร้อมที่จะเรียน ยังพร้อมที่จะฝ่า พินถึงแม้เขาจะมองไม่เห็น แล้วรุ่นน้องก็จะได้อานิสงส์ไปด้วย รุ่นน้องที่จะมาเข้าเรียนต่อๆ อย่างเนี้ยคะ”

BL4 : “ก็ เราอาจจะทำสิ่งที่มีประโยชน์ หรืออะไรในสังคมบ้าง เช่น ตั้งใจเรียน จะได้เป็นคน ดีในสังคม ในอนาคตอะไรพวกเนี้ย”

BL5 : “ชีวิตที่มีค่าหรือคะ ก็คือเป็นชีวิตชีวิตหนึ่งที่เกิดมาแล้วสามารถทำให้คนอื่นมีความสุข ได้ ไม่เป็นภาระของคนอื่น”

BL6 : “ก็อยู่ที่ตัวเลยครั้บ อยู่ที่ว่าเราทำตัวเราอ่างงั อยู่ที่เราจะให้มันมีค่าขึ้นมาได้ สมมติผม มองไม่เห็นบางคนอาจจะมองว่าผมไม่มีค่าก็ได้ แต่ถ้าผมทำตัวดี มีประโยชน์ มันก็จะมีค่า ขึ้นมา แบบก็อยู่ที่ตัวทำอะครั้บ”

7. แนวทางลดข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นร่วมกับคนอื่น

จากการวิจัยพบว่าอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ร่วมกับคนอื่นในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมีมากมาย ซึ่งเป็นอุปสรรคที่เกิดจากตัวบุคคล และ จากสิ่งแวดล้อม อ่างไรก็ตามในมุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น นักเรียนปกติ ครู และบุคลากร ต่างก็มีข้อเสนอแนะในการลดข้อจำกัดเพื่อให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น สามารถดำเนินชีวิตในโรงเรียนได้อย่างมีความสุข ดังนี้

7.1 มุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

จากการวิจัยพบว่าในมุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นสามารถแบ่งแนวทาง ลดข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตร่วมกับคนอื่นในโรงเรียนออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) แนวทางลด ข้อจำกัดในด้านบุคคล และ 2) แนวทางลดข้อจำกัดในด้านของสิ่งแวดล้อม โดยมีรายละเอียดในแต่ละ ด้าน ดังนี้

1) แนวทางลดข้อจำกัดในด้านบุคคล

สำหรับแนวทางลดข้อจำกัดในด้านบุคคล ตามมุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการ เห็นพบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น 4 ใน 6 คน มองว่าการใช้คำพูดของเพื่อนเป็น

ข้อจำกัดที่ควรมีการลดมากที่สุด รองลงมาคือลักษณะการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1) การใช้คำพูดของเพื่อน

จากมุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น มองว่าการใช้คำพูดของเพื่อนเป็นข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรวมเป็นอย่างมาก ดังนั้นแนวทางในการลดข้อจำกัดในด้านนี้คือ การลดคำพูดที่กระทบกระเทือนจิตใจ หรือกล่าวถึงความบกพร่องของนักเรียนเหล่านี้ ซึ่งสามารถหลีกเลี่ยงได้โดยการเรียกชื่อของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นแทน

BL2 : “ถ้าเป็นเพื่อนนะ หนูเข้าใจนะจะว่ายังดีก็อยู่ แต่ว่าลดลงหน่อยได้ไหมอะ คำพูดที่แบบว่า “เอามันไปดิ ไม่อยากจุงแล้ว ชี้เกี่ยจ” คือไปพูดกันที่ไหนก็ได้ แต่ว่าอย่าให้หนูได้ยินได้ไหม เหมือนมันสะเทือนใจ เหมือนกับหนูเป็นตัวอ่วงให้เขาหรือเปล่า แล้วทุกที่เวลาเจอพวกพิการ อาจจะคนอื่นด้วยที่ไม่ได้พิการทางสายตา บางทีจะแสดงท่าทางรังเกียจ หนูคิดว่าทุกคนก็เกิดมาแล้วอะนะคะ เลือกเกิดไม่ได้ ก็ไม่อยากจะให้ไปซ้ำเติมอะคะ”

BL4 : “เปลี่ยนก็ อาจจะเป็นการพูดกระทบกระแทกให้พูดแบบนี้ปกติเหมือนเดิม เหมือนอย่างเรารู้ว่าเขามองไม่เห็น เราก็เรียกชื่อ หรือว่าเรียกนายดีกว่า “เฮ้ย นายนั้น นายชื่ออะไร” อย่างเนี่ย ดีกว่าเรียก “เฮ้ย ไม่รู้ ไบ่บอดมานี้ดิ” อะไอย่างเนี่ย ให้แบบ “เฮ้ย นาย นายชื่อไร” “ออ ชื่อนี้” “เฮ้ย เดี่ยวเราพาไปนูนป่าว”

1.2) ลักษณะการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู

จากการสอบถามถึงแนวทางการลดข้อจำกัดของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นพบว่าลักษณะการจัดการเรียนการสอนแบบไม่ให้นักเรียนเหล่านี้มีส่วนร่วมในการทำงานหรือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม แต่มีการให้คะแนนเกิดขึ้น ทำให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกว่าเป็นการกระทำที่ไม่น่าภาคภูมิใจสำหรับตนเองเท่าใดนัก ดังนั้นจึงได้เสนอในการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยการเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้มีส่วนร่วมในการทำงานหรือเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อแลกกับคะแนนที่เหมาะสมมากกว่าการได้รับคะแนนโดยที่ไม่ได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยมีข้อความอ้างอิงจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ดังนี้

BL2 : “อาจารย์บางท่านจะคิดว่าพวกหนูมองไม่เห็น พวกหนูไม่ต้องทำหรอก แล้วเพื่อนคนอื่นเขาทำอะ แล้วเขาได้คะแนน แล้วหนูไม่ได้อะ หนูคิดว่าทำไมเธอ ทำไมเราไม่ได้บ้าง อาจารย์จะบอกว่า “ไม่เป็นไรลูก เดี่ยวครูให้คะแนนฟรีๆเลย” หนูคิดว่าถ้าเป็นตัวหนูเองหนูไม่ภูมิใจอะคะ เพราะว่าคะแนนไม่ได้มาจากความคิดจากสติปัญญาที่หนูมี แต่ว่าเป็นเพราะว่าอาจารย์สงสารรีเปลาอะไอย่างเนี่ยคะ หนูก็เลยอยากให้อาจารย์แบบเข้าใจ อยากให้อาจารย์ลองให้พวกหนูได้ทำบ้าง เพราะว่าพวกหนูก็ อาจจะทำได้ไม่เหมือนคนอื่น แต่ก็อาจจะหาอะไอย่างอื่นมาทดแทนได้เหมือนกันคะ”

นอกจากนี้การบรรยาย และสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นก็ถือเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้เสนอแนวทางการลดข้อจำกัดในด้านนี้คือ ครูจะต้องมีการอธิบายที่มีความละเอียดมากกว่านี้ โดยเฉพาะในเรื่องงาน และการเรียนที่เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ซึ่งอ้างอิงได้จากข้อความต่อไปนี้

BL5 : “หนูอยากให้เวลาคูยกับหนู ก็อยากให้อธิบายให้ละเอียดอย่างเนี้ยคะ เช่น งาน การเรียน อย่างเนี้ยคะ”

2) แนวทางการลดข้อจำกัดในด้านสิ่งแวดล้อม

สำหรับการลดข้อจำกัดด้านสิ่งแวดล้อมในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น นักเรียนเหล่านี้มองว่าทางโรงเรียนควรมีการดูแล และอำนวยความสะดวกให้แก่เด็กนักเรียนมากกว่านี้ คือ การดูแลความสะอาดของสถานที่และอุปกรณ์ต่างๆอย่างทั่วถึง การจัดทำตู้เก็บหนังสือให้แก่เด็กนักเรียน เนื่องจากนักเรียนต้องแบกกระเป๋าที่มีน้ำหนักค่อนข้างมาก

นอกจากนี้ทางด้านการเรียนพบว่าสิ่งที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเสนอเพื่อลดข้อจำกัดในด้านนี้ คือ ด้านการใช้สื่อประกอบในวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อเปิดโอกาสทางด้านเรียนรู้โดยการสัมผัสให้แก่เด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมากขึ้น รวมถึงการเปิดโอกาสทางด้านกีฬาให้นักเรียนเหล่านี้ได้มีส่วนร่วม โดยมีการเสนอกีฬาโกลบอล ซึ่งเป็นกีฬาที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นสามารถเข้าร่วมด้วยได้

BL1 : “คือ อยากให้มีที่เก็บหนังสืออะครับ จะได้ไม่ต้องแบกครับ แล้วก็ด้านความสะอาดครับ บางที่มันก็จะสะอาดมากครับ แต่มันยังมีบางจุดที่สกปรกครับ”

BL6 : “ถ้ามีสื่อได้ก็ดีเหมือนกันครับ จะดีมากเลยครับ เพราะเราจะได้ใช้ความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเราได้เต็มที่ คือจะได้สัมผัสมันได้ครับ อีกร้อยกก็กีฬาครับ อยากให้เปิดกว้างกว่านี้ มีกีฬาที่เด็กสายตาสามารถทำได้เต็มที่ เช่น โกลบอลอย่างเนี้ยครับ กีฬาของคนสายตาโดยเฉพาะเลย เราก็จะได้เต็มที่เลย”

7.2 มุมมองของนักเรียนปกติ

สำหรับมุมมองของนักเรียนปกติที่มีต่อแนวทางการลดข้อจำกัดของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในการดำเนินชีวิตร่วมกับคนอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม พบว่านักเรียนปกติเสนอแนวทางสำหรับการลดข้อจำกัดใน 2 ด้าน ดังนี้

1) แนวทางการลดข้อจำกัดในด้านบุคคล

สำหรับบุคคลที่นักเรียนปกติมองว่าเป็นข้อจำกัดสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น และเสนอให้มีการลด คือ กลุ่มนักเรียนปกติ กลุ่มครู และแนวทางอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับบุคคล โดยมีรายละเอียดในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

1.1) กลุ่มนักเรียนปกติ

ข้อจำกัดที่นักเรียนปกติเสนอให้มีการลดในกลุ่มนักเรียนปกติเพื่อเป็นการส่งเสริมการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ได้แก่ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่นักเรียนปกติแสดงออกต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ทั้งทางด้านวาจา และทางด้านร่างกายโดยนักเรียนปกติในทั้ง 3 กลุ่ม (นักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบ นักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบ และนักเรียนปกติที่เรียนร่วมชั้นกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น) มองว่านักเรียนปกติที่แสดงออกอย่างไม่เหมาะสมควรจะมีการลดพฤติกรรมดังกล่าว โดยให้คำนึงถึงความรู้สึกของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นบ้าง และหากต้องการแสดงปฏิสัมพันธ์ เช่น การถามชื่อ ก็ควรถามนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นหรือนักเรียนปกติที่เป็นเพื่อนอย่างชัดเจน ตรงไปตรงมา ดีกว่าการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น เรียกปมด้อยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น หรือการเตะไม้เท้านำทาง เป็นต้น

LN3 : “ก็อยากให้คนอื่นที่ไม่ได้ตาบอดน่าจะเข้าใจนะครับว่าความรู้สึกของการตาบอดเป็นยังไง ว่าเขาใช้ชีวิตยังไง”

LN4 : “ก็น่าจะเปลี่ยนครับ ก็เดินมาบอกชื่ออะไร ถามผมก็ได้ครับถ้าไม่กล้าถามพี่เขา แค่ไม่ให้พวกเขาถูกรบกวนพวกคนตาบอดก็พอแล้วครับ”

LN6 : “ก็ควรแบบเอาใจเขามาใส่ใจเรา ไม่ได้คอยแกล้งหยอกล้อไป ดูแลกันช่วยๆกัน ก็จะได้สำเร็จ เสร็จงาน”

ON6 : “อยากเสนอในด้านที่เขารุ่นพี่แกล้งพวกคนสายตา เดินเตะบ้าง อยากจะบอกให้เขาลดๆลงบ้าง พอเราไม่มีแบบเขาเราก็จะรู้ว่าเขารู้สึกยังไง ส่วนมากเป็นพื้นที่ 5 ม.6”

นอกจากนี้ในการดูแลนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นควรจะมีการแบ่งหน้าที่กันอย่างทั่วถึง เพื่อไม่ให้เป็นที่ของใครกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือปล่อยให้ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นต้องดำเนินชีวิตในโรงเรียนตามลำพัง ทั้งในด้านสังคม และด้านการเรียน โดยนักเรียนปกติมองว่าการที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างเต็มที่อาจทำให้เกิดอันตรายต่อตัวของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้ เช่น การเดินเหยียบน้ำ การเดินชนสิ่งของ เป็นต้น

UN2 : “ก็อาจจะต้องมีการดูแลเพื่อนที่ดีกว่านี้อะค่ะ เพราะว่าบางทีเดินคุยๆกันไป มองหน้ากันไปก็ไม่ได้มองเท้าเขาเลยอะค่ะ เขาก็เลยเหยียบน้ำ ถุงเท้าเปียกเลย”

UN5 : “บางครั้งบันไดก็สูง บางครั้งบันไดเขาก็ต้องเดินขึ้นคนเดียว ผมก็อยากให้มีคนไปด้วยกับเขาตลอด บางทีผมก็เห็นเขาเดินชนบันได เดินชนนี่ บางครั้งเขาไปคนเดียวเขาก็ไม่ค่อยเห็นครับ”

ON7 : “น่าจะจะมีเป็นกลุ่มแบบแบ่งกลุ่มกันช่วยดูแลค่ะ เพราะว่าถ้าสมมติว่าปล่อยให้เขาทำงานคนเดียวเขาก็จะทำไม่ได้ แล้วก็เพื่อนบางคนมันก็ไม่ค่อยช่วย ไม่ค่อยอะไรเท่าไร ก็จะมีแต่กลุ่มพวกหนูที่เรียนๆอะค่ะ”

1.2) กลุ่มครู

สำหรับข้อจำกัดของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่เกี่ยวกับครูซึ่งส่งผลต่อการดำเนินชีวิตในโรงเรียนตามมุมมองของนักเรียนปกติ คือ มุมมองของครูที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น โดยนักเรียนปกติมองว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในมุมมองของครูผู้สอน คือ นักเรียนเหล่านี้ไม่สามารถทำงานได้ ดังนั้นงานใดก็ตามที่ครูมองว่าเป็นอุปสรรคต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ครูจะไม่ให้โอกาสนักเรียนเหล่านี้ในการได้ลองทำ

LN6 : “แบบอย่าไปแบ่งแบบ “เขาสายตาไม่ดี ทำไม่ได้หรอก” อย่าไปตัดสินแบบนั้นค่ะ ถึงเขาจะมองไม่เห็นแต่เขาก็มีความคิดที่จะทำได้”

นอกจากนี้ตามมุมมองของนักเรียนปกติยังมองว่าครูผู้สอนควรให้การดูแล และเอาใจใส่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมากกว่าที่เป็นอยู่ในเรื่องของสื่อ การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน และการกระตุ้นให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างตั้งใจ เนื่องจากว่าในปัจจุบันที่เป็นอยู่นั้นการดูแลนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นยังไม่มี ความใส่ใจเท่าที่ควร ซึ่งอ้างอิงได้จากข้อความต่อไปนี้

UN3: “วิชาคอม มันจะมี คอมของคนตาบอด ก็อยากให้มี คือเขาจะได้มาเรียนกับเราด้วย เพราะเวลาเขาเรียน เขาจะเรียนแต่ทฤษฎีครบ ก็อยากให้เขาพิมพ์ อยากให้เขาอะไรมั้ง”

ON1 : “ก็เหมือนสอนให้เพื่อนอ่านอักษรเบรลล์ด้วย เพราะส่วนใหญ่หนูไม่ค่อยเห็นเพื่อนเอาอักษรเบรลล์ขึ้นมา หนูก็เลยอยากให้ครูสอนอักษรเบรลล์ด้วย”

ON3 : “ก็อยากให้แบบได้นั่งใกล้กระดานมากขึ้น อันที่จริงก็ไม่ได้นั่งไกลมาก แต่ก็อยากให้นั่งใกล้กว่านี้ จะได้มองเห็นได้ชัดขึ้น”

1.3) แนวทางอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับบุคคล

สำหรับแนวทางอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับบุคคลตามมุมมองของนักเรียนปกติ หมายถึง การจัดให้มีพี่เลี้ยงสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้เพื่อนเหล่านี้ได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด และเป็นการลดข้อจำกัดในการใช้ชีวิตสำหรับกรณีที่นักเรียนปกติไม่สามารถให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้

ON3 : “ก็อยากให้มีพี่เลี้ยงครับ เพราะจะได้ดูแลได้ดีขึ้น บางทีเพื่อนก็อาจจะไม่ว่างอะไรอย่างเนี่ยครับ”

นอกจากนี้การแนวทางลดข้อจำกัดอีกประการ คือ ตัวของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่ควรจะต้องมีการสื่อสารให้ชัดเจน และสื่อถึงสิ่งปรารถนาออกมาให้มากขึ้น เนื่องจากนักเรียนปกติไม่ทราบว่าแท้จริงแล้วนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นต้องการ หรือคิดสิ่งใดอยู่ ดังนั้นนักเรียนเหล่านี้จึงควรมีการสื่อสารที่ชัดเจน และตรงประเด็น

UN2 : “ก็ให้เขาพูดมาได้ทุกอย่างเลยอะ ตอนนั้นจะพาไปกินข้าวเขาถามว่า “เค้าไปด้วยได้ไหม” หนูก็บอกว่า “ไปได้” แล้วเขาก็เหมือนจะกลัวๆอะไรซักอย่าง เขาก็เลยไม่ไปอะคะ ก็แบบว่าถ้ามีอะไรก็พูดได้อะคะ”

2) แนวทางลดข้อจำกัดในด้านสิ่งแวดล้อม

จากการวิจัยพบว่าตามมุมมองของนักเรียนปกติข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเป็นอุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น โดยนักเรียนปกติเสนอให้มีการปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเป็นโรงเรียนเรียนร่วมที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเรียนร่วมอยู่ด้วย เช่น การทำทางเดินพิเศษที่ปราศจากสิ่งกีดขวาง การทำพื้นทางเดินให้เรียบเสมอกัน เพื่อไม่ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเดินสะดุด หรือเดินตกหลุม รวมถึงการปรับระดับของชั้นบันไดให้มีความชันและความสูงน้อยลง เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่คาดไม่ถึง

นอกจากนี้นักเรียนปกติยังเสนอให้มีการใช้อุปกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นให้มากขึ้น เช่น ไม้เท้า อุปกรณ์หรือเครื่องหมายบอกทาง เป็นต้น

ON2 : “อยากจะเสนอเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอะคะ อาจจะช่วยทำทางเดินสำหรับเพื่อนที่พิการทางสายตาอะคะ เพื่อที่จะได้สะดวกขึ้นอะคะ”

ON3 : “ก็ยังอะ อยากให้เป็นพื้นเรียบๆ ไม่ค่อยอยากให้เป็นฟุตบอลเหยอะครีบ บางจุดอยากให้บันไดแบบชันน้อยลง”

ON4 : “คือ เวลาทำอะไรอย่างเนี่ยอะ พอจะเดินก็น่าจะมีเครื่องบอกทางไปซ้าย ไปขวาอย่างเนี่ยอะ”

LN4 : “เพื่อนเขาชอบบ่นว่าเราน่าจะมีบันไดเลื่อน เขาจะได้เดินสบายหน่อย”

UN2 : “ก็อาจจะต้องมีการดูแลเพื่อนที่พิการนี่อะคะ เพราะว่าบางทีเดินคุ้ยๆกันไป มองหน้ากันไปก็ไม่ได้มองเท้าเขาเลยอะคะ เขาก็เลยเหยียบน้ำ ภู่งเท้าเปียกเลย”

UN3 : “ก็ช่วยหาไม้เท้าให้หน่อย เผื่อเวลาเขาเดินไปจะได้ใช้ไม้เท้าได้ ทางขึ้นบันไดบางอันมันจะพัง ก็ทำให้ตีๆหน่อย กันลื่น”

UN5 : “บางครั้งบันไดก็สูง บางครั้งบันไดเขาก็ต้องเดินขึ้นคนเดียว ผมก็อยากให้มีคนไปด้วยกับเขาตลอด บางทีผมก็เห็นเขาเดินชนบันได เดินชนนี่ บางครั้งเขาไปคนเดียวเขาก็ไม่ค่อยเห็นครับ”

7.3 มุมมองของครู

สำหรับมุมมองของครูที่มีต่อแนวทางการลดข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นพบว่ามีทั้งหมด 3 มุมมอง ได้แก่ 1) แนวทางการลดข้อจำกัดในด้านบุคคล 2) แนวทางการลดข้อจำกัดด้านการเรียน 3) แนวทางการลดข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

1) แนวทางการลดข้อจำกัดในด้านบุคคล

สำหรับมุมมองของครูในการลดข้อจำกัดด้านบุคคล พบว่าครูผู้สอนได้เสนอแนวทางสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น และครูผู้สอนในโรงเรียนในการปรับตัวเพื่อเป็นการลดอุปสรรคหรือข้อจำกัดในการดำเนินชีวิต ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นควรมีการเพิ่มศักยภาพของตนเอง

เนื่องจากว่าอุปสรรคหนึ่งของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นตามมุมมองของครูผู้สอนคือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นจะได้รับความช่วยเหลือจากนักเรียนปกติตลอด ซึ่งบางครั้งนักเรียนปกติไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ ส่งผลให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นต้องพึ่งพาตนเอง ดังนั้นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยลดข้อจำกัดของอุปสรรคนี้ได้คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นต้องมีการเพิ่มศักยภาพในการพึ่งพาและช่วยเหลือตนเอง เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตในโรงเรียนได้แม้จะไม่มีนักเรียนปกติให้ความช่วยเหลือก็ตาม รวมถึงฝึกความสามารถของตนในด้านใดด้านหนึ่งให้เป็นความสามารถพิเศษของตนเอง นอกจากนี้ทักษะที่นักเรียนเหล่านี้ควรได้รับโอกาสให้ได้ศึกษาเพิ่มเติม คือทักษะทางด้านการสร้างความปลอดภัยในชีวิต เช่น การเรียนรู้เรื่องเพศ การป้องกันภัยจากสังคมออนไลน์ เป็นต้น

OT9 : “ครูก็อยากจะเสนอแนะว่าให้เด็กกลุ่มนี้เพิ่มศักยภาพในเรื่องของการฝึกทักษะในการช่วยตัวเองให้มากๆ เพื่อว่าเวลาไม่มีคน บัดดีไม่วางอย่างเนี่ยเขาก็จะช่วยตัวเองได้เนาะ แล้วก็ฝึกศักยภาพความเป็นอัจฉริยะซักด้านใดด้านหนึ่ง แล้วเด็กตาบอดเกือบส่วนใหญ่ที่เขาจะขาดก็คือการพัฒนาศักยภาพของเขาในเรื่องของการสร้างภูมิคุ้มกันในชีวิต ในการสร้างความปลอดภัยในชีวิต อาจจะยังน้อยไปหน่อยก็คืออยากจะให้เขารู้จักความปลอดภัยในชีวิต ก็คือจะเดินไปไหนยังไง ความปลอดภัยในสังคม อีกเรื่องนึงคือที่น่าเป็นห่วงก็คือเรื่องเพศ เรื่องกิจกรรมที่เกี่ยวกับรักในวัยเรียนหรืออะไรอย่างเนี่ย ซึ่งเด็กพวกนี้บางครั้งครูว่าเหมือนจะถูกหลอกง่าย แล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่งไปเล่นเฟซบุ๊ก ไปโทรศัพท์เนี่ย มองไม่เห็นหน้าเห็นตากันก็จะโดนหลอกง่าย ก็อยากให้ทุกสถาบัน ในโรงเรียนเรียนร่วมเปิดโอกาสให้เขาได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างภูมิคุ้มกันในเรื่องของเอดส์ เพศ ท้องไม่พร้อม แล้วเราก็มีบุคคลภายนอกมาจัดกิจกรรม จัดอบรมสัมมนาให้ความรู้ เด็กพวกนี้ก็ต้องได้ฟัง ก็จะต้องไม่แปลกแยกว่าเขาฟังไม่ได้ เขาดูไม่ได้ เขาเห็นไม่ได้ ทำอะไรไม่ได้”

1.2) ครูต้องเป็นผู้สนับสนุนความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

แนวทางอีกแนวทางหนึ่งสำหรับการลดข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในมุมมองของครูผู้สอน คือ การสนับสนุนความสามารถของนักเรียนเหล่านี้ให้ได้เห็นคุณค่าในตนเอง มีการส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นไม่รู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีปมด้อย

LT3 : “ถ้าจะแนะนำก็คือส่งเสริมให้เขาได้เห็นคุณค่าของตัวเองแล้วก็เห็นคุณค่าของเขา ช่วยส่งเสริมทุกอย่างที่เขาสามารถจะทำได้ คงจะเป็นแค่นั้น เพราะว่าจากที่ดูมาก็ปัญหาไม่มี ไม่มีปัญหาอุปสรรคอะไรที่มันจะใหญ่โตที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข”

1.3) จัดหาครูการศึกษาพิเศษมาแทนครูที่กำลังจะเกษียณ

แนวทางหนึ่งในการลดข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ การจัดหาครูการศึกษาพิเศษที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะมาประจำในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม ดังนั้นหากครูที่ประจำอยู่ถึงเวลาเกษียณอายุราชการจำเป็นจะต้องมีการจัดหาครูการศึกษาพิเศษคนใหม่มาประจำ เพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

OT7 : “ข้อเสนอแนะจริงๆครูว่าที่โรงเรียนนี้กำลังมีอาจารย์ที่เกษียณอะ อาจารย์ที่ดูแลเนี่ย โรงเรียนตาพิการเนี่ยจะส่งครูอย่างนี้มาให้เราเรีไปเล่า เพราะถือว่าโรงเรียนเราเนี่ยเป็นโรงเรียนที่โชคดี”

2) แนวทางลดข้อจำกัดด้านการเรียน

สำหรับมุมมองของครูที่มีต่อแนวทางลดข้อจำกัดทางการเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเด็น ดังนี้

2.1) มีการจัดทำสื่อการสอนเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ในการออกแบบสื่อการสอนเพื่อเอื้อต่อการสื่อสารให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีความเข้าใจมากขึ้น ถือเป็นข้อจำกัดสำคัญอย่างหนึ่งในมุมมองของครูผู้สอน ซึ่งแนวทางที่ครูผู้สอนเสนอ คือ ควรมีการผลิตสื่อการสอนที่เจาะจงสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นออกมาโดยเฉพาะ มีการผลิตสื่อการสอนที่นักเรียนเหล่านี้สามารถนำกลับไปศึกษาต่อด้วยตนเองได้ และมีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการสื่อสารเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ครูผู้สอนยังเสนอให้ทางสมาคมคนตาบอดมีการผลิตและจัดส่งอุปกรณ์หรือสื่อการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นให้แก่โรงเรียนที่เปิดเป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมให้ทางโรงเรียน เนื่องจากอุปกรณ์ที่มีการผลิตขึ้นมาเฉพาะจะช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้เหมาะสมกว่า

LT2 : “ก็คือถ้าอยากเสนอก็คือ อยากให้มีสื่อการสอนอะ ที่เจาะจงสำหรับพวกเขาอย่างเนี่ย มันเหมือนกับว่าเขาจะได้เรียนรู้ไปพร้อมกับเด็กปกติ เพราะว่าเรายอมรับว่าสำหรับวิชาที่ตัวเองสอนเหมือนกัน ก็ไม่ได้มีสื่อสำหรับเด็กพวกนี้โดยเฉพาะ มันก็เลยทำให้เขาเรียนรู้ไม่ไปพร้อมกับเพื่อนๆ”

LT4 : “อาจจะเพิ่มเติมสื่อเทคโนโลยีที่เขาอาจจะต้องใช้เพิ่มมากขึ้นนอกจากเด็กปกติแค่นี้แหละ สื่อ เครื่องไม้เครื่องมือที่อาจจะต้องมีไว้สำหรับเขามากขึ้นอีกหน่อย แค่นี้แหละค่ะ”

UT1 : “ก็คือว่าอยากจะต้องมีแบบว่า มีสื่อที่เหมาะสมกับเด็ก และก็มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก แล้วก็แบบว่ามีครูที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านอักษรเบรลล์ เพราะว่าอย่างโรงเรียนเราเนี่ยก็คือ โรงเรียนเราก็คือ เราไม่มีหนังสือที่เป็นแบบอักษรเบรลล์ของแต่ละวิชา ถ้ามีเด็กเขาก็จะได้ยืมไปอ่านด้วยอะไรอย่างเนี่ย แต่ส่วนใหญ่ก็คือเราจะให้เด็กอ่านในห้อง อ่านให้ฟังซะมากกว่า แต่ถ้าเขามีโอกาสกลับไปอ่านที่บ้าน เขามีสื่อเขามีอะไร ตัวอย่างอะไร เขาก็น่าจะเอาไปทำที่บ้าน แล้วก็น่าจะได้รับความรู้มากขึ้น”

UT3 : “สมาคมเด็กตาบอด ควรจะสอบถามที่นี้เรียนอะไรอะไรบ้าง อุปกรณ์ยกมาให้เลยได้ไหม อันนี้ไม่มาเลย มาแต่ตัว กับหัวใจ แล้วก็ที่ยังขาดห้องบริหารกายกับซ่อมแซม สร้างเสริมสมรรถภาพทางกายนี้ต้องเสริม ถ้ามีเนี่ยเด็กตาบอด ถ้าเรียนยิมนาสติกน่าจะดีกว่า สามารถโชว์ได้เป็นกิจกรรมหนึ่ง แต่ว่าต้องใช้อุปกรณ์ต้องใช้งบประมาณ ต้องใช้ทุน แล้วก็ต้องใช้ผู้บริหารที่มีสมองด้านเนี่ย แต่ถ้าไม่มีก็ไม่ใช่ไร ช่วยไม่ได้ ก็ได้แค่นี้”

2.2) จัดให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเรียนในโรงเรียนเฉพาะ

จากการวิจัยพบว่ามุมมองของครูผู้สอนบางกลุ่มมองว่าแนวทางการลดข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ การจัดให้นักเรียนเหล่านี้ได้เรียนอยู่ในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเฉพาะ เนื่องจากการเปิดสอนแบบโรงเรียนเรียนร่วมนั้น ส่งผลให้ครูต้องรับภาระหนักขึ้นในการดูแลนักเรียนทั้งนักเรียนปกติ และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น และมีอุปสรรคในด้านการสื่อสารที่ครูไม่มีความเชี่ยวชาญมากพอ ซึ่งครูผู้สอนมองว่าจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่จะไม่สามารถรับความรู้ได้อย่างเต็มที่ โดยมีข้อความอ้างอิง ดังนี้

LT1 : “ไปทัศนศึกษาไม่ได้ เราก็ต้องอธิบาย ตรงนี้ก็ต้องยอมรับว่าเธอมาเนี่ยเป็นข้อจำกัดของเธอ อาจจะไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมอันนี้ แต่ถ้าเกิดเขาไปอยู่โรงเรียนสอนคนตาบอด มันก็เหมือนกันหมด มันก็โอเค เขาก็มีสถานที่อะไรของเขาเฉพาะ เขาก็เคยชิน”

UT3 : “ที่จริงโรงเรียนสอนคนตาบอดอะ น่าจะเปิดกิจกรรม แล้วก็ใช้ครูพละที่มีทักษะทางด้านนี้สอนไปเฉพาะเลย แล้วง่ายกว่าเยอะ โรงเรียนตาบอดเลย ไม่ต้องเอามาฝากในโรงเรียนที่เป็นมัธยมที่มาเป็นกลุ่ม สอนและทำโรงเรียนคนตาบอดให้ดี แล้วก็ในกลุ่มคนตาบอดเวลาเรียนพลศึกษาจะได้ไปพร้อมกัน แล้วเขาก็จะสนุกสนาน อีกร้อยอย่างบางครั้งเด็กตาบอดถ้าเหลือคนเดียวในห้องเนี่ย ม.1 ดี ม.2 เริ่มว่าเหว่ ม.3 มันทอดทิ้งหมดอะ มันตัวใครตัวมัน โดดเดี่ยว และเดียวดาย ที่จริงกระทรวงความมั่นคงมนุษย์มีละ ควรจะกลับไปเรียนโรงเรียนตาบอด”

OT6 : “ยังมีความรู้สึกว่ามีคำถามในตัวเองว่า ทำไมเขาไม่เรียนในโรงเรียนแบบในสิ่งที่ เป็นสังคมของเขามากกว่า เพราะเขาอาจจะได้รับความรู้เต็มที่มากกว่าไหม ในลักษณะที่เรา จะมาเรียนกับคนปกติ ซึ่งครูทุกคน คือ ครูก็คือเยอะครับ บางคนก็ไม่ได้ลงรายละเอียดกับเขา มาก เพราะว่าแค่สอนนักเรียนปกติก็จะยังเอาไม่อยู่ บางทีด้วยความที่เราสอน เราดูนักเรียน ปกติ มันก็เยอะแล้ว เราก็จะแบบแยกมาเพื่อนักเรียนคนเดียวมันก็ลำบากอยู่ในบางชั่วโมง ไม่ รู้จะเตรียมการยังไง กลัวว่าเราจะให้ความรู้เขาไม่เต็มที่ เหมือนเราไม่ได้พูดภาษาเดียวกันจะ คิดว่าครูดนตรีที่สอนเขาน่าจะสอนเขาได้ดีกว่า”

3) แนวทางการลดข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อม

สำหรับด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นข้อจำกัดต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นใน มุมมองของครู สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเด็น ได้แก่

3.1) ปรับสถานที่ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

จากการวิจัยพบว่าสถานที่ภายในโรงเรียนเป็นข้อจำกัดหนึ่งส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในมุมมองของครู เนื่องจากว่าสถานที่ภายในโรงเรียนยังไม่ เหมาะสมกับการใช้ชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เช่น ห้องน้ำออกแบบมาเพื่อให้ นักเรียนปกติใช้ แต่ไม่มีสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ราวที่จับบริเวณบันได เป็นต้น โดยอ้างอิงได้จากคำพูดต่อไปนี้

LT4 : “เรื่องสถานที่มัน บางทีเราเห็นเขาเดินขึ้นบันไดอย่างเนี่ย เราก็สงสารเนอะ ก็อยากจะ ให้มีห้องที่เอาไว้ให้ เขาเรียกว่าอะไรอะ อยากให้มันสะดวกมากกว่านี้อะ ไม่ต้องเดินขึ้นมา เรียนขนาดเนี่ยอะ แต่ก็คิดอีกมุมหนึ่งมันก็เป็นการศึกษาเนอะ ฝึกชีวิตประจำวันคร่าวๆที่ยังไม่ได้ ไปสู่สังคมภายนอก”

UT1 : “เราจะไม่มีความตรงทางเดิน ก็คือเด็กจะต้องนับเอา เด็กต้องใช้ความจำ เพราะว่า อย่างเช่นเข้ามาโรงเรียนเนี่ย เขาก็ลงมาจากรถแท็กซี่ เขาจะไปกลับรถแท็กซี่ใช้ใหม่ เขาก็ จะต้องนับประมาณ 10 ก้าว ถึงประตู อย่างเนี่ยนะ แล้วก็ประมาณ 15 ก้าวถึงห้อง ถ้าเกิด มาถึงตรงห้องวิชาการเขาก็จะจับได้แล้ว เพราะมันก็จะมีการวางอะไรอย่างเนี่ย แต่ของเราจะ ไม่มีราวเหมือนแบบที่เขาทำเพื่อนักเรียนสายตาโดยตรง แล้วเราก็จะไม่มีห้องน้ำที่เป็นเหมือน คนนักเรียนสายตาอะ ก็คือเขาใช้ทุกอย่างเหมือนกับเด็กปกติเลย ใช้ห้องเดียวกัน ใช้ เหมือนกัน”

OT3 : “บันได หรือทางเดินอาจจะต้องมีราวมืออะไรให้เขาได้จับบ้าง ตอนนั้นก็มีความนะ แต่ก็ เป็นราวกว้างๆ ที่เอื้อให้เขาอะนะ เพื่อนจะได้ไม่ต้องจูงอะไรอย่างเนี่ย”

3.2) เปิดกว้างทางด้านการกิจกรรมให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้มีส่วนร่วม

ตามมุมมองของครูผู้สอนบางท่านมองว่าในกิจกรรมบางกิจกรรมของโรงเรียนควรมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้มีโอกาสเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม โดยมีการประเมินความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับกิจกรรมดังกล่าว หรืออาจจะมีการปรับรูปแบบกิจกรรมเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนเหล่านี้ได้เข้าร่วม หรือเข้าแข่งขันด้วย

LT3 : “จริงๆแล้วปกติก็อยู่คืออยู่แล้ว แต่ถ้าจะให้ดีอีกหน่อยก็น่าจะจัดกิจกรรมหรืออะไรเนี่ย ต่างๆนานาเนี่ยที่เราจะจัดกันขึ้นมาเนี่ยทุกกิจกรรมเลยให้เขาได้มีส่วนร่วม เช่น แข่งกีฬา เขาก็แข่งกีฬาไม่ได้ ถ้าเราจัดให้เขาแข่งได้เขาก็แข่งได้ เขาก็แข่งด้วยกัน”

3.3) จำลองสถานที่ให้นักเรียนปกติได้เรียนรู้การใช้ชีวิตเหมือนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ข้อจำกัดสำคัญประการหนึ่งสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นคือ นักเรียนปกติที่แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมออกมา ดังนั้นในมุมมองของครูจึงเสนอว่าหากโรงเรียนมีการจำลองสถานที่เพื่อให้นักเรียนปกติได้ลองสัมผัสบรรยากาศในห้อง ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับลักษณะการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น นักเรียนปกติจะมีความเข้าใจ และร่วมมือกันให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

UT2 : “เคยเห็นห้องมืดที่ Dialogue in the dark ไหม เราคิดว่าตามโรงเรียนน่าจะมีอย่างนั้นซักห้องนึง ให้เด็กคนปกติอะ ได้เรียนรู้ว่าเด็กสายตาเป็นยังไง แบบให้เขาเห็นถึงความลำบากของเด็กสายตาแล้วเขาจะแบบจะเข้าใจและเห็นใจ แล้วก็ช่วยกันดูแลอะไรอย่างเนี่ยอะ แล้วอักษรเบรลล์ก็น่าจะมีตามชั้น หรือตามหัวเสาอะไรอย่างเนี่ย เหมือนเป็นการบอกทางไปโดยปริยาย”

7.4 มุมมองของบุคลากร

สำหรับมุมมองของบุคลากรที่มีต่อแนวทางการลดข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นพบว่ามีทั้งหมด 2 มุมมอง ได้แก่ 1) แนวทางลดข้อจำกัดในด้านบุคคล และ 2) แนวทางการลดข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

1) แนวทางการลดข้อจำกัดด้านบุคคล

จากการวิจัยบุคลากรในโรงเรียนได้เสนอแนวทางในการลดข้อจำกัดด้านบุคคล คือ ควรมีการจัดหาครูการศึกษาพิเศษที่มีความสามารถหลังจากครูการศึกษาพิเศษที่ทำหน้าที่ในปัจจุบันเกษียณอายุ เพื่อเป็นการพัฒนาสิ่งที่คืออยู่แล้ว เช่น กิจกรรมการแสดงดนตรีของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ให้ดีขึ้นไปอีก รวมถึงการเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในการแสดงศักยภาพของตนเองให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ซึ่งอ้างอิงได้จากคำพูดต่อไปนี้

การจัดการศึกรการศึกษาพิเศษที่มีความสามารถ

P11 : “ถ้าคุณครูเกษียณแล้วก็อยากให้มีคุณครู อาจารย์ หรือท่านใดที่เข้ามา ก็อยากให้พัฒนาเหมือนกับว่าที่ได้อยู่แล้วก็ให้ดีขึ้นเรื่อยๆ แม้กระทั่งการแสดง หรือศิลปะที่เขาได้พักผ่อนหย่อนใจ ที่เขาได้สร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนอะไรอย่างเนี่ย ที่เขาทำ ที่เป็นอยู่แล้วก็ได้อยู่แล้วอะคะ”

เปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในการแสดงศักยภาพ

P16 : “ก็อยากจะให้ผู้ใหญ่รอบๆไม่ว่าจะเป็นในโรงเรียนหรือภายนอกโรงเรียนที่ได้เห็นศักยภาพของเด็กพวกนี้แล้ว อยากจะให้เขาผลักดันเพื่อที่ว่าจะ ผลักดันเขาให้ได้เรียนต่อในสถาบันที่ดี หรือไม่ก็ประชาสัมพันธ์ศักยภาพของเขา ให้เขาได้ ให้คนภายนอกเขาได้มองเห็นว่าถึงเขาพิการทางสายตา เขาก็ทำได้นะ อยากให้ผลักดันมากกว่าครับ”

2) แนวทางการลดข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อม

สำหรับแนวทางในการลดข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อม บุคลากรได้เสนอแนวทาง คือ ควรมีการจัดให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้เรียนรวมอยู่ในที่เดียวกัน เนื่องจากสถานที่ที่รับนักเรียนที่มีความเฉพาะทางจะถูกออกแบบให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมากกว่าการนำนักเรียนเหล่านี้มาเรียนรวม ทั้งในด้านการเดินทาง และในด้านความปลอดภัย อย่างไรก็ตามบุคลากรท่านอื่นได้เสนอแนวทางการลดข้อจำกัดโดยวิธีการปรับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรวมให้เหมาะสมแทน เพื่อความสะดวกในการดำเนินชีวิตในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

P13 : “อยากให้จำกัดสิทธิเด็ก ผมอยากให้เอาเด็กพิเศษเหล่านี้ไปเรียนร่วมกันเลย อย่างโรงเรียนคนตาบอดอะ แล้วเขาสร้างมาทำไมโรงเรียนคนตาบอดอะ สร้างแล้วก็ให้เอามาจำแนกให้โรงเรียนนี้ ในการเดินทางอะไรมาโรงเรียนมันไม่สะดวกนั้นแหละ สองไม่สะดวกความปลอดภัยต่างๆนาๆอย่างเนี่ย ให้อยู่ที่โรงเรียนคนตาบอดเลย อยู่นอนกินโรงเรียน เรียนอยู่ในจุดของเขาเลยมันจะง่ายกว่า”

P17 : “เขาพิการทางสายตา แต่เขารู้เส้นทางหมด แต่น่าจะทำอะไรให้เขาได้ อย่างคนพิการเวลาไปห้องน้ำเนี่ยมันก็ควรจะทำอะไรเป็นจุดให้เขาได้ แบบเป็นปุ่มๆๆ เหมือนเดินตามถนนข้างนอกใช้ไหม ออกจากห้องเรียนไปห้องนี้ๆ เขาเรียกสัญญาณมือหรือสัญญาณเท้าอะ มันพาไปได้”

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับครู และลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับบุคลากรอื่นๆ โดยมีรูปแบบการวิจัยคือการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ถึงมุมมอง ความคิด และความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น กลุ่มนักเรียนปกติ กลุ่มครู และกลุ่มบุคลากรอื่นๆที่มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโรงเรียนที่มีช่วงพัฒนาการทางสังคมอยู่ในวัยที่สามารถรับรู้ถึงความคิด และความรู้สึกของผู้อื่นได้ โดยในบทนี้จะเป็นการสรุปผลการวิจัย มีการอภิปรายผลดังกล่าว และมีข้อเสนอแนะหลังจากทำการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการแสดงผลการศึกษาในบทที่ผ่านมา พบว่ามุมมองของกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะบางมุมมองที่คล้ายคลึงกัน และมีบางมุมมองที่แตกต่างกันในแต่ละประเด็น ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ

ลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ มีลักษณะคล้ายนักเรียนปกติกับนักเรียนปกติทั่วไป กล่าวคือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัด เรียนในชั้นเรียนทุกชั่วโมงเรียน และใช้สถานที่สำหรับทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การรับประทานอาหาร การเข้าห้องน้ำ เช่นเดียวกับนักเรียนปกติทั่วไป อย่างไรก็ตาม เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านสายตาส่งผลให้รูปแบบการดำเนินชีวิตมีความแตกต่างจากนักเรียนปกติไปบ้าง เช่น รูปแบบการประเมินผลทางการเรียน รูปแบบการทำกิจกรรม และรูปแบบการเดินทาง เป็นต้น ซึ่งรูปแบบกิจกรรมดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ และสนับสนุนจากบุคคลรอบข้าง โดยผู้ที่ได้รับมอบหมายหลักคือ นักเรียนปกติที่อยู่ในห้องเรียนที่ครูเป็นผู้คัดเลือก หรือนักเรียนปกติสมัครใจในการดูแลนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเอง

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นของนักเรียนปกติ เป็นการให้ความช่วยเหลือทางด้านการเรียน เช่น การช่วยอ่านหรืออธิบายบทเรียน การช่วยส่งงาน เป็นต้น และการให้ความช่วยเหลือทางด้านสังคม เช่น การนำทาง การซื้ออาหารให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เป็นต้น ทั้งนี้ความรู้สึกในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นของนักเรียนปกติแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันออกไป โดยนักเรียนปกติในกลุ่มที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนนักเรียนเหล่านี้ด้วยความรู้สึกสงสาร เห็นใจ ห่วงใย และมองว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือระหว่างเพื่อนด้วยกัน ซึ่งแตกต่างจากความรู้สึกของนักเรียนปกติในกลุ่มที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบ โดยนักเรียนปกติในกลุ่มนี้มองว่าการที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้รับความช่วยเหลือหรือได้สิทธิพิเศษบางอย่างเป็นเรื่องที่ไม่ยุติธรรมเพราะตนเองถูกเอาเปรียบ รวมถึงการมองว่าการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นการเพิ่มคุณค่าในตนเอง อย่างไรก็ตามนักเรียนปกติในกลุ่มที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบบางส่วนมองว่าอยากให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้ช่วยเหลือตนเองมากกว่า ถึงแม้ว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากนักเรียนปกติในกลุ่มนี้ก็ตาม ส่วนนักเรียนปกติคนอื่นๆที่เรียนร่วมชั้นกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมองว่าถึงแม้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นจะได้รับความช่วยเหลือแต่ก็ยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองในการดำเนินชีวิตได้ ซึ่งทำให้นักเรียนปกติในกลุ่มนี้รู้สึกชื่นชมนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ส่วนลักษณะการให้ความช่วยเหลือนักเรียนปกติโดยนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เป็นการให้ความช่วยเหลือทางด้านการเรียนเป็นหลัก โดยนักเรียนเหล่านี้จะช่วยอธิบายในเนื้อหาที่นักเรียนปกติไม่เข้าใจ นอกจากการให้ความช่วยเหลือทางด้านการเรียน การให้ความช่วยเหลือของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นจะขึ้นอยู่กับความสามารถส่วนบุคคล เช่น นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นบางคนมีความสามารถในการปรับเสียงเครื่องดนตรี ก็จะช่วยนักเรียนปกติปรับเสียงของเครื่องดนตรี เป็นต้น รวมถึงการให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆไป เช่น การช่วยเก็บของที่ตกพื้น การช่วยเหลือเพื่อนไม่ให้ครูทำโทษ เป็นต้น

2. ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับครู

ลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับครู เป็นรูปแบบปฏิสัมพันธ์แบบการให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ซึ่งมีทั้งการให้การช่วยเหลือทางด้านการเรียน ทางด้านกิจกรรม และทางด้านสังคม

ในทางการเรียนครูให้การช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นโดยการปรับลักษณะกระบวนการสอนต่างๆให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนเหล่านี้ เช่น การปรับสื่อการสอน การปรับเกณฑ์การประเมินผล การปรับวิธีการบรรยาย การปรับสภาพแวดล้อมในห้องเรียน

เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการนัดหมายนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในการสอนเพิ่มเติมเป็นกรณีพิเศษนอกเวลาเรียน เพื่อทบทวนและอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่เรียนไม่ทันในห้องเรียนด้วย ส่วนของการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนทางด้านกิจกรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนเหล่านี้ได้แสดงศักยภาพทางการร้องเพลงของตน โดยมีการเข้าร่วมแสดงในงานวันสำคัญต่างๆที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น นอกจากนี้ในกิจกรรมอื่นๆ เช่น การเข้าลูกเสือ – ยุวกาชาด กิจกรรมกีฬา ซึ่งขึ้นอยู่กับพิจารณาของครูในการเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้เข้าร่วม และในส่วนของกิจกรรมทางสังคมครูให้การสนับสนุนนักเรียนเหล่านี้ในการพานักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นไปร้องเพลงให้ผู้ป่วยฟังในโรงพยาบาล หรือไปตามหน่วยงานต่างๆที่ขอความร่วมมือมา

จากลักษณะการให้ความร่วมมือของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่ได้กล่าวข้างต้นพบว่าความรู้สึกของครูที่มีต่อนักเรียนเหล่านี้คือ รู้สึกภูมิใจ และชื่นชมในความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ทั้งนี้มีครูที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบบางส่วนมองว่าเป็นเพราะนักเรียนเหล่านี้ได้รับโอกาส และได้รับการสนับสนุนจึงทำให้สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองและสามารถแสดงต่อหน้าผู้อื่นได้ ซึ่งถ้านักเรียนปกติคนอื่นได้รับโอกาสเช่นเดียวกันก็สามารถทำได้ไม่แตกต่างกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ส่วนความรู้สึกของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่ได้รับการช่วยเหลือ และสนับสนุนจากครู คือ รู้สึกประทับใจ เนื่องจากการได้รับความเอาใจใส่จากครู ทำให้รู้สึกว่าตนเองไม่ถูกทอดทิ้ง หรือถูกละเลยจากบุคลากรในโรงเรียน

อย่างไรก็ตามพบว่าการได้รับความเอาใจใส่ และความช่วยเหลือจากครูอย่างไม่เหมาะสม เช่น การให้คะแนนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น โดยไม่ต้องทำงานส่งเหมือนกับเพื่อนคนอื่น ๆ ทำให้นักเรียนเหล่านี้รู้สึกว่าครูไม่มีความยุติธรรม และเหมือนเป็นการมองข้ามความสามารถของตนเอง ซึ่งการกระทำดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ภาคภูมิใจกับคะแนนที่ได้รับ

นอกจากบทบาทการเป็นผู้รับของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่ได้รับการช่วยเหลือ และการสนับสนุนจากครูแล้ว นักเรียนเหล่านี้ยังสามารถให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนครูกลับได้เช่นกัน โดยการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนครูของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นการให้ทางด้านจิตใจมากกว่าทางการกระทำ เช่น การกล่าวชมเชยครู การทำของที่ระลึกให้ครู เป็นต้น ส่วนทางการกระทำ เช่น การช่วยครูเตรียมเอกสารการสอน การช่วยครูถือของ และการเป็นล่ามให้ครูต่างประเทศ เป็นต้น ซึ่งการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนครูนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกดีใจ และภูมิใจในตนเอง เนื่องจากว่าสามารถช่วยแบ่งเบาภาระของครูได้

3. ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับบุคลากรอื่นๆ

ลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับบุคลากรอื่นๆ เป็นรูปแบบความสัมพันธ์แบบผิวเผิน คือ มีเพียงการพูดคุย ทักทาย และให้ความช่วยเหลือตามโอกาสที่อำนวย ทั้งนี้บุคลากรที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกล่าวถึงการให้ความช่วยเหลือ และให้การสนับสนุนมากที่สุด คือ พนักงานรักษาความปลอดภัย และแม่ค้าในโรงอาหาร โดยนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกว่าการพูดคุย หรือการทักทายของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเป็นการให้กำลังใจ ซึ่งทำให้รู้สึกว่าตนเองไม่โดดเดี่ยวและไม่ท้อแท้ในการดำเนินชีวิต ร่วมกับผู้อื่น เนื่องจากยังมีคนที่คอยดูแลเอาใจใส่ และเป็นกำลังใจให้

ส่วนความรู้สึกของบุคลากรที่ให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น มองว่าการให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนนักเรียนเหล่านี้เป็นเรื่องของการทำบุญ ทำกุศล เนื่องจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีลักษณะทางร่างกายที่ไม่สมบูรณ์เหมือนนักเรียนปกติทั่วไป จึงเกิดความรู้สึกสงสาร และเห็นใจ โดยมีการแสดงออกคือ การให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้รับประทานอาหารโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย การเพิ่มปริมาณอาหาร ขนมหวาน หรือเครื่องดื่มเมื่อชายให้แก่แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เป็นต้น

จากการสรุปผลการวิจัยข้างต้นพบว่าปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับบุคคลอื่นๆ ในโรงเรียนเป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นแบบให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุน ซึ่งบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนนักเรียนเหล่านี้มีทั้งบุคคลที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบ รู้สึกไม่ชอบ และไม่ได้รู้สึกใดๆเป็นพิเศษ ทั้งนี้ความแตกต่างของการให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนของกลุ่มบุคคลเหล่านี้ คือ ความรู้สึกที่มีต่อการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการกระทำเชิงบวกดังกล่าวเป็นการกระทำที่เกิดจากลักษณะส่วนบุคคลที่ต้องการช่วยเหลือและสนับสนุนนักเรียนเหล่านี้

ถึงแม้ลักษณะการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในสังคมโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมจะได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากบุคลากรในโรงเรียน อย่างไรก็ตามการดำเนินชีวิตที่มีลักษณะทางร่างกายที่แตกต่างจากบุคคลในโรงเรียนย่อมมีอุปสรรค ซึ่งอุปสรรคของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีทั้งอุปสรรคที่เกิดจากตัวบุคคล และสภาพแวดล้อม ซึ่งสามารถสรุปจากผลการวิจัยได้ดังนี้

1. อุปสรรคที่เกิดจากบุคคล

1.1 พฤติกรรมของนักเรียนปกติที่แสดงออกต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นอย่างไม่เหมาะสม

พฤติกรรมของนักเรียนปกติที่แสดงต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นอย่างไม่เหมาะสม คือ พฤติกรรมทางกาย และพฤติกรรมทางวาจา

ลักษณะพฤติกรรมทางกายที่นักเรียนปกติแสดงต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ การเตะไม้เท้าของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นขณะเดินสวนทางกัน การทักทายนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นด้วยการตบหัว การนำไฟฉายซึ่งเป็นอุปกรณ์เสริมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นแบบเลื่อนลงไปเล่น รวมถึงการลวนลามทางร่างกาย (จับหน้าอก) ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเพศหญิงด้วย

ส่วนลักษณะพฤติกรรมทางวาจาที่ไม่พึงประสงค์ที่นักเรียนปกติแสดงต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ การนำลักษณะความบกพร่องทางสายตามาเรียกแทนการเรียกชื่อของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น การใช้วาจาพูดปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือเชิงประชดประชั้น และการใช้คำพูดที่ไม่สุภาพเพื่อแสดงถึงความลำบากเมื่อต้องให้ความช่วยเหลือนักเรียนเหล่านี้ ซึ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่ได้รับฟังรู้สึกว่าเป็นภาระ และถูกปฏิเสธจากบุคลากรในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเพื่อนนักเรียนในชั้นเรียน

1.2 ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนการสอนสำหรับห้องที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเรียนร่วมด้วย

ถึงแม้จะเป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม ทั้งนี้ครูผู้สอนซึ่งเป็นบุคลากรที่มีหน้าที่ในการบรรยาย และจัดกระบวนการเรียนต่างๆให้แก่ผู้เรียนมิได้มีความเชี่ยวชาญ และความเข้าใจในการวางแผนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ส่งผลให้ครูผู้สอนส่วนใหญ่จึงต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนที่อำนวยความสะดวกซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกในชั้นเรียน ไม่ว่าจะเป็นการผลิตเอกสาร และการทำสื่อประกอบการสอน

นอกจากนี้รูปแบบเนื้อหาของบทเรียนที่จัดให้นักเรียนเรียนนั้น มีความซับซ้อนและยากในการทำความเข้าใจมากขึ้นในแต่ละระดับชั้น ทำให้บางครั้งครูผู้สอนไม่สามารถออกแบบกระบวนการเรียนการสอน และปรับวิธีการสื่อสารที่เอื้อต่อการทำความเข้าใจของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา วิชาคณิตศาสตร์ เป็นต้น

2. อุปสรรคที่เกิดจากสภาพแวดล้อม

สำหรับอุปสรรคในด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีสิ่งกีดขวางตามทางเดิน โดยเฉพาะในวันที่มีการจัดงานวันสำคัญ ซึ่งส่งผลต่อการเดินของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ลักษณะของทางเดินที่มีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ เช่น ระดับขั้นบันได ลักษณะพื้นทางเดิน และการวางตะแกรงปิดท่อระบายน้ำ มีความเสี่ยงสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นต่อการเกิดอุบัติเหตุได้

จากการสรุปลักษณะอุปสรรคของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นข้างต้น พบว่าอุปสรรคดังกล่าวเป็นอุปสรรคที่ส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในการเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนอย่างมาก ทั้งนี้จากผลการวิจัยในบทที่ผ่านมาพบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น และบุคลากรต่างๆ ได้ให้แนวทางลดข้อจำกัด ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. แนวทางลดข้อจำกัดทางด้านบุคคล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับแนวทางการลดข้อจำกัดด้านบุคคล พบว่าสามารถสรุปแนวทางสำหรับกลุ่มบุคคลต่างๆ ดังนี้

1.1 แนวทางลดข้อจำกัดเกี่ยวกับนักเรียนปกติ

ข้อจำกัดสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่เกี่ยวกับนักเรียนปกติ คือ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่นักเรียนปกติแสดงออกดังรายละเอียดในหัวข้ออุปสรรคข้างต้น ซึ่งมีผลกระทบทางด้านจิตใจของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นอย่างมาก โดยกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลกล่าวว่านักเรียนปกติที่แสดงพฤติกรรมดังกล่าวควรปรับวิธีการแสดงออกต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นอย่างเหมาะสม เช่น หากต้องการพูดคุยกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น นักเรียนปกติควรใช้วาจาที่สุภาพ ชัดเจน น้ำเสียงนุ่มนวล และเรียกชื่อของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นแทนการเรียกบมด้อยของนักเรียนเหล่านี้ เป็นต้น

1.2 แนวทางลดข้อจำกัดเกี่ยวกับสำหรับครู

ในการลดข้อจำกัดสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่เกี่ยวกับครู คือ ครูควรมีการปรับมุมมองที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นว่าเป็นนักเรียนที่ไม่ได้มีความแตกต่างจากนักเรียนปกติทั่วไป สามารถเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ได้เช่นเดียวกับนักเรียนปกติ โดยครูจะต้องให้ความดูแลเอาใจใส่ต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นพิเศษเฉพาะบางเรื่องที่อุปสรรคในการใช้สายตาส่งผลต่อการทำกิจกรรมนั้นๆ นอกจากนี้ครูจะต้องให้การสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถของนักเรียนเหล่านี้ เช่น การร้องเพลง เพื่อเป็นการเสริมสร้างคุณค่าและความภาคภูมิใจให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองไม่ได้มีความสามารถน้อยกว่าบุคคลปกติทั่วไป

อย่างไรก็ตามมีครูบางส่วนมองว่าวิธีการลดข้อจำกัดสำหรับการใช้ชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นทางด้านบุคคล คือ การให้นักเรียนเหล่านี้ได้เรียนในโรงเรียนสำหรับกลุ่มเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นเฉพาะ เนื่องจากมีความพร้อมทั้งบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ อุปกรณ์ประกอบการสอน รวมทั้งมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

1.3 แนวทางลดข้อจำกัดเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ถึงแม้ว่าในการดำเนินชีวิตในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมจะมีนักเรียนปกติเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน ทั้งนี้เพื่อลดข้อจำกัดและเพิ่มจุดแข็งของตนเอง นักเรียนที่มีความบกพร่อง

ทางการเห็นควรมีการเพิ่มศักยภาพของตนเองให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้เมื่อจบการศึกษา หรือเมื่อนักเรียนปกติไม่สะดวกในการให้ความช่วยเหลือ

2. แนวทางลดข้อจำกัดทางด้านสภาพแวดล้อม

จากผลการสรุปเกี่ยวกับอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นข้างต้น พบว่าสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ไม่เหมาะสม ส่งผลต่อความสะดวกในการเดินของนักเรียนเหล่านี้เป็นอย่างมาก ดังนั้นจากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนวทางลดข้อจำกัดทางด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าโรงเรียนควรมีการทำทางเดินสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเฉพาะ มีการปรับขั้นบันไดและพื้นทางเดินให้มีระดับที่เท่ากัน รวมถึงการจัดทำห้องน้ำสำหรับนักเรียนเหล่านี้เฉพาะ

นอกจากนี้อาจมีการทำสถานที่จำลองการใช้ชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เพื่อให้นักเรียนปกติ หรือบุคลากรที่สนใจได้เรียนรู้ และทำความเข้าใจสภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นให้มากขึ้น

จากการสรุปผลการวิจัยพบว่าถึงแม้อุปสรรคในการดำเนินชีวิตในโรงเรียนเรียนร่วมจะส่งผลกระทบต่อจิตใจของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น อย่างไรก็ตามนักเรียนเหล่านี้ก็ยังสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นความสุขจากการให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนบุคลากรในโรงเรียน เนื่องจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมองว่าการที่ทำให้ผู้อื่นมีความสุข ยอมรับความสามารถของตน และได้ทำสิ่งที่มีประโยชน์ต่อผู้อื่นนั้น ทำให้ชีวิตของตนเองมีคุณค่ามากขึ้น รวมถึงการได้ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขจากการได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากบุคลากรบางส่วนในโรงเรียน

อภิปรายผล

ในการศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับบุคคลอื่นๆ ในโรงเรียนพบว่ามีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. รูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับบุคคลอื่นๆ ในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม

รูปแบบของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับบุคคลอื่นๆ เป็นแบบการให้ความช่วยเหลือ และให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน ซึ่งบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนนักเรียนเหล่านี้มีทั้งบุคคลที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบ รู้สึกไม่ชอบ และไม่ได้รู้สึกใดๆเป็นพิเศษ บุคคลเหล่านี้จะการให้ความช่วยเหลือด้วยความรู้สึกที่ต่างกันออกไป โดยกลุ่มบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีเพียงบางส่วนเท่านั้น ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่าการให้ความช่วยเหลือและให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่อง

ทางการเห็นเป็นการกระทำที่เป็นเรื่องส่วนบุคคลที่ต้องการให้ความช่วยเหลือนักเรียนเหล่านี้ ซึ่งมีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองได้น้อยกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพันธ์วิดิ ไวยรูป⁽⁵⁾ ที่ได้ทำการศึกษาลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่เรียนร่วมในระดับชั้นอนุบาล พบว่านักเรียนปกติในกลุ่มที่ให้การช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นลักษณะนิสัยส่วนตัวแต่เดิม ซึ่งมีเพียงบางกลุ่ม และเป็นกลุ่มนักเรียนปกติหญิงมากกว่านักเรียนปกติชาย นอกจากนี้ภาพลักษณ์ของบุคคลที่มีความต้องการพิเศษที่ปรากฏตามสื่อต่างๆ ส่วนใหญ่แล้ว จะเป็นการมุ่งเน้นถึงความเป็นคนที่มีข้อด้อย หรือไม่ก็เป็นคนที่น่าเวทนา ทำให้มุมมองหรือทัศนคติของบุคคลในสังคมที่อยู่ร่วมกับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษมองว่าบุคคลกลุ่มนี้ควรได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุนเป็นพิเศษ⁽²²⁾

ทั้งนี้จากข้อความที่กล่าวถึงความรู้สึกของกลุ่มผู้ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่มีความแตกต่างกันโดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนปกติ พบว่านักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกชอบจะให้ความช่วยเหลือด้วยความหวังใจ และมองว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือเพื่อนทั่วไป ซึ่งแตกต่างจากนักเรียนปกติที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกไม่ชอบที่ให้ความช่วยเหลือด้วยความรู้สึกมีคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองเมื่อได้ช่วยเหลือบุคคลที่มีลักษณะด้อยกว่า ซึ่งสามารถอธิบายด้วยทฤษฎีทางด้านจิตวิเคราะห์ของ Freud และทฤษฎีทางด้านพัฒนาการของ Erikson ได้ว่าในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นช่วงวัยของการเปลี่ยนผ่านจากวัยรุ่นตอนต้นไปสู่วัยรุ่นตอนกลาง ซึ่งอยู่ในช่วงของ Early genital ตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud และอยู่ในช่วง Identity vs. Role confusion ของ Erikson โดยในระยะนี้เป็นระยะที่ภาพพจน์ความภาคภูมิใจในตนเอง และการรับรู้ที่ตนเองมีความสามารถในด้านใดมีความสำคัญต่อเด็กมาก เพื่อนำไปสู่ความมีเอกลักษณ์ที่มั่นคง และการสร้างความรักใคร่ผูกพันกับผู้อื่นได้ ดังนั้นหากเด็กไม่สามารถสร้างเอกลักษณ์ให้ตนเองได้ เด็กจะไม่เป็นตัวของตัวเอง สับสน ไม่มีจุดมุ่งหมาย และมีปัญหาทางสุขภาพจิต⁽²³⁾ ซึ่งในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นทำให้นักเรียนปกติเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้น และรับรู้ที่ตนเองสามารถให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลที่มีความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้น้อยกว่า โดยความรู้สึกที่มีต่อการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นดังกล่าวจะกลายเป็นเอกลักษณ์ และสามารถพัฒนาเป็นแนวความคิด และความเชื่อของนักเรียนปกติต่อไปในอนาคตได้

2. ความต้องการในการยอมรับจากผู้อื่นเพื่อให้เกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ในการวิจัยพบว่าความรู้สึกต่อการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ รู้สึกมีคุณค่าและมีความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-esteem) เนื่องจากการได้ให้

ช่วยเหลือเป็นการแบ่งเบาภาระ และตนเองไม่เป็นภาระของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับมุมมองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่มีต่อลักษณะของชีวิตที่มีคุณค่า ซึ่งสามารถอธิบายตามทฤษฎีทางจิตสังคมของ Erikson ได้ว่าการมีภาพพจน์ที่ดี มีความนับถือในตนเอง และมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง จะเป็นปัจจัยในการสนับสนุนให้เด็กมีเอกลักษณ์ที่มั่นคงได้

นอกจากนี้ในงานวิจัยของ Li Li และ Dennis Moore⁽²⁴⁾ ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการยอมรับในความบกพร่อง และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองและการได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์จากเพื่อนและครอบครัวที่ดีมีผลต่อความสามารถในการปรับตัวต่อลักษณะที่มีความบกพร่อง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าเพื่อให้มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มีความภาคภูมิใจ และรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นจึงให้ความช่วยเหลือบุคคลต่างๆในโรงเรียนตามความสามารถของตน รวมถึงความต้องการในการเป็นที่ยอมรับในการเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนเช่นกัน อีกทั้งหากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกถึงการได้รับการยอมรับ (Self-esteem) จากบุคลากรอื่นๆในโรงเรียน สามารถแสดงให้เห็นถึงการมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี และมีความสุขได้

3. การแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนปกติต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ทั้งทางด้านการกระทำ และทางด้านวาจา

จากการสรุปผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมของนักเรียนปกติบางส่วนที่แสดงออกต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การเรียกปมด้อยทางสายตาแทนการเรียกชื่อของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น การเตะไม้เท้านำทาง การนำอุปกรณ์เสริมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นแบบเลื่อนลงไปเล่น การแสดงพฤติกรรมล่วงเกินนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเพศหญิง เป็นต้น ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่นักเรียนปกติต้องการแสดงออกเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ถึงแม้จะทราบดีว่าการแสดงพฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นการแสดงออกอย่างไม่เหมาะสม ทั้งนี้นักเรียนปกติก็ไม่ทราบถึงวิธีการสร้างความสัมพันธ์ ดังนั้นจึงใช้วิธีการหยอกล้อ เพื่อให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นแสดงปฏิกิริยาตอบสนองออกมา โดยงานวิจัยของเกศกัญญา ชาญเชี่ยวชาญกบกิจ⁽²⁵⁾ ซึ่งทำการศึกษาลักษณะกระบวนการสื่อสารในการเรียนร่วมของเด็กตาบอดและเด็กสายตาปกติในห้องเรียนพบว่าการปรับตัวในระยะแรกของนักเรียนปกติจะไม่เข้าใจสภาพปัญหาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นจึงแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การล้อเลียนเรื่องความบกพร่องทางสายตาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น การพูดให้กระทบกระเทือนทางจิตใจ เป็นต้น

นอกจากนี้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมที่นักเรียนปกติแสดงต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นส่งผลกระทบต่อความรู้สึกในด้านการยอมรับ การเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน โดยนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกว่ากระทำดังกล่าวเป็นการถูกปฏิเสธจากบุคลากรในโรงเรียน ทำให้รู้สึก

ท้อแท้ และรู้สึกถึงความมีคุณค่าในตนเองลดลง สอดคล้องกับผลการศึกษาปัจจัยที่มีต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินของประภัสสร สิริวิชัย⁽²⁶⁾ ซึ่งพบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ มีแนวโน้มการเกิดภาวะซึมเศร้าได้มากกว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง

4. การเสนอให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้เรียนในโรงเรียนเฉพาะ

จากการวิจัยพบว่า มีครูบางส่วนมองว่าในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นควรมีการจัดเป็นโรงเรียนเฉพาะ เพื่อให้เด็กเหล่านี้ได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างทั่วถึง และมีครูที่มีความเชี่ยวชาญในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นผู้จัดกิจกรรมทางการเรียนให้แก่เด็กเหล่านี้โดยตรง เนื่องจากครูเหล่านี้มองว่าการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมทางโรงเรียนยังไม่มีความพร้อมทั้งทางด้านบุคลากร อุปกรณ์และสื่อการสอน รวมถึงสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชรรัตน์ กิตติวัฒนากุล⁽²⁷⁾ และณัฐกฤตา ไพศาลสมบัติ⁽¹⁵⁾ ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเรียนร่วมพบว่าบุคลากรในโรงเรียนยังขาดความรู้ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น รวมถึงไม่มีสื่ออุปกรณ์ที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้สภาพแวดล้อมของโรงเรียนในบางจุด ถึงแม้จะมีการแนะนำสถานที่และสภาพแวดล้อมให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น แต่ยังคงขาดความรู้ ความเข้าใจในเทคนิค และความเหมาะสมในการดัดแปลงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับนักเรียนเหล่านี้

5. ความเชื่อในเรื่องของการทำบุญโดยการให้ความช่วยเหลือ และให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

เนื่องจากบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มองว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นบุคคลที่น่าสงสาร และควรได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด รวมถึงการมองว่าการให้ความช่วยเหลือนักเรียนเหล่านี้เป็นเรื่องของการทำบุญทำกุศล ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นการสัมภาษณ์เรื่อง “ความเสมอภาคคนพิการ จากเวทีสมัชชาสังคมไทย” ที่ได้รับการกล่าวถึงในภัทรกิติ โกมลภิติ⁽²⁸⁾ ว่าทัศนคติของคนในสังคมมองผู้ที่มีความบกพร่องว่าเป็นบุคคลที่น่าสงสาร น่าเวทนา และมองว่าบุคคลเหล่านี้เป็นเหยื่อของความบกพร่อง ความผิดพลาด บาปกรรมและเป็นผลประโยชน์ของการกุศล การทำทาน และการบริการ นอกจากกลุ่มบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีมุมมองดังกล่าวแล้ว จากผลงานวิจัยของ แหวดดาว ทองเจิม⁽²⁹⁾ ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมองตนเองและโลกทัศน์ของเด็กพิการตาบอด พบว่าแม้แต่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นยังมีมุมมองต่อตนเองว่าเป็นเพราะโชคชะตา และเวรกรรมที่เคย

กระทำไว้ในชาติก่อน จึงส่งผลให้ในชาติปัจจุบันตนเองเกิดมาไม่สมบูรณ์ เพื่อชดใช้กรรมที่ก่อไว้ ทั้งนี้ก็จะไม่ย่อท้อต่อการมีชีวิตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ในการจัดให้มีระบบเพื่อนช่วยเพื่อนในโรงเรียนถือเป็นการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในการดำเนินชีวิตในโรงเรียน ทั้งนี้นักเรียนปกติที่รับผิดชอบในหน้าที่ดังกล่าว ทางโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบในการคัดเลือกควรมีการให้ข้อมูลเรื่องการให้การดูแลนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่เหมาะสม เช่น การใช้คำพูด ขอบเขตในการให้ความช่วยเหลือ เป็นต้น เพื่อไม่ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นรู้สึกถึงความแตกต่างจากบุคคลอื่นในโรงเรียน

2. ถึงแม้ว่าจำนวนครูการศึกษาพิเศษที่มีความเชี่ยวชาญในการดูแลนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นจะมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการ ทั้งนี้ทางโรงเรียนควรมีการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนในวิชาอื่นๆ ที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีลักษณะการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม เช่น การจัดอบรมการออกแบบการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การผลิตสื่อ – อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น เป็นต้น และควรมีการนำมาประยุกต์ใช้ในการสอน รวมถึงมีการประเมินและพัฒนาการออกแบบการจัดการเรียนการสอนในห้องที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเพื่อให้นักเรียนเหล่านี้ได้มีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น

3. ในการจัดกิจกรรมทั้งภายในห้องเรียน และนอกห้องเรียนควรมีการสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้แสดงศักยภาพของตนเองมากขึ้น รวมถึงมีการทำความเข้าใจกับครูผู้สอนในทุกรายวิชาเกี่ยวกับการประเมินผลนักเรียนในกรณีนี้นักเรียนเหล่านี้จำเป็นต้องเดินทางไปแสดงความสามารถหรือแข่งขันทักษะทางวิชาการนอกโรงเรียน

4. ในการดูแลและการจัดกระบวนการเรียนการสอนครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาควรมีการประสานงานกับครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียน เพื่อออกแบบสื่อและกระบวนการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้ ทั้งนี้ครูการศึกษาพิเศษอาจมีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นขึ้นเฉพาะ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอนในวิชาต่างๆ

5. ในการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นบุคคลอื่นๆ ควรมีการสอบถามนักเรียนเหล่านี้ในเบื้องต้น เพื่อให้การให้ความช่วยเหลือหรือการสนับสนุนนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้อย่างเหมาะสม

รายการอ้างอิง

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์; 2546.
2. จิตติมา อิมอุตม. การประเมินโครงการการเรียนรู้ร่วมของเด็กพิเศษในโรงเรียนปกติ : กรณีศึกษา โรงเรียนพญาไทและโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2543.
3. ชนาสร นิมนวล. การศึกษาการยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2549.
4. ปณัสยา น้ารัก. ความรู้ความเข้าใจ ทักษะคิด และความสัมพันธ์ทางสังคมที่มีต่อเด็กออทิสติกของเพื่อนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในชั้นเรียนที่มีโครงการเรียนร่วมของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2550.
5. สุพันธ์วดี ไวยรูป. การศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น ที่เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติระดับอนุบาล [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2540.
6. Lucien T. Winegar. Organization and Process in the Development of Children's Understanding of social Events. In: Lucien T. Winegar, editor. Social interaction and the development of children's understanding. New Jersey: Ablex Publishing Corporation; 1989. p. 45.
7. สุรางค์ โค้วตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2552.
8. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณิศรทางการศึกษา [Internet]. 2552 [cited 17 มกราคม 2557]. Available from: <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2552/E/080/45.PDF>.
9. นโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2557 [Internet]. 2557 [cited 5 พฤษภาคม 2557]. Available from: <http://rubstudent.sesao1.go.th/download/255701252005.pdf>.

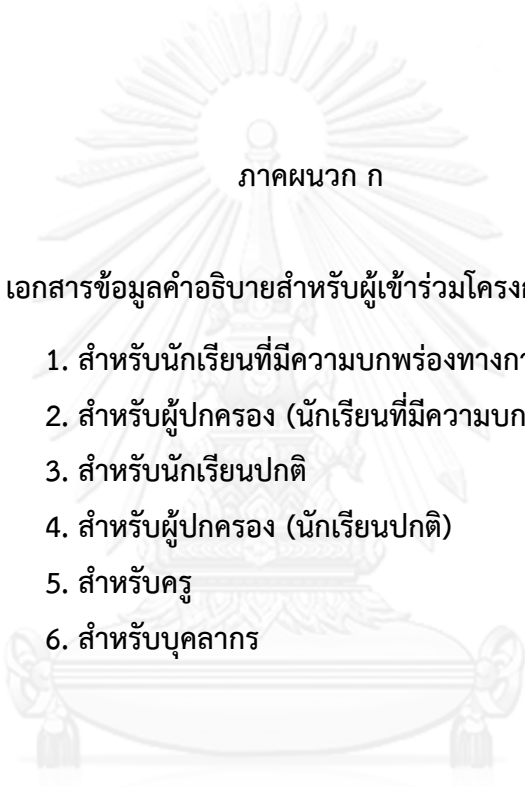
10. ประกาศโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ เรื่อง การรับนักเรียนเข้าเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ปีการศึกษา 2556 [Internet]. 2556 [cited 5 พฤษภาคม 2557]. Available from: <http://www.sriayudhya.ac.th/databackup/rubstudent/prakadm1.pdf>.
11. Kenny AD. THE DESIGN AND ANALYSIS OF SOCIAL-INTERACTION RESEARCH. Annu Rev Psychol. 1996;47:59-86.
12. สมร ทองดี(2538) อ่างอิงใน ชไมมณ ศรีสุรรักษ์. การศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม แบบวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน และแบบปกติ [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; 2540.
13. Shaffer DR, Kipp K. Developmental psychology : childhood and adolescence. 8th ed. Belmont, CA: Wadsworth; 2010.
14. กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา; 2551.
15. ณัฐกฤตา ไพศาลสมบัติ. การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมระดับอนุบาลใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2543.
16. บังอร ต้นปาน. การเรียนร่วมของเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์; 2535.
17. ภูฟ้า เสวกพันธ์. การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2555.
18. ผดุง อารยะวิญญู. การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. 2nd ed. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว; 2539.
19. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2550) อ่างอิงใน ภูฟ้า เสวกพันธ์. การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2555. 50-1 p.
20. กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. คู่มือการเรียนร่วมระดับประถมศึกษา สำหรับครูผู้สอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น. คู่มือการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต; 2537.

21. วารีย์ ธีระจิตร. การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ. 3rd ed. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2545.
22. คู่มือสื่อสารเพื่อเข้าใจคนพิการ [Internet]. 2010 [cited 14 เมษายน 2557]. Available from: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/documents/publication/wcms_145127.pdf.
23. วัฒนเพ็ญ บุญประกอบ. พัฒนาบุคลิกภาพของเด็กและวัยรุ่น. In: วินัดดา ปิยะศิลป์, พนม เกตุมาน, editors. ตำราจิตเวชเด็กและวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: บริษัท ปิยอนด์ เอ็นเทอร์ไพรซ์ จำกัด; 2545. p. 14-5.
24. Li Li, Moore D. Acceptance of Disability and its Correlates. JSP. 1998;138(1):13-25.
25. เกศกัญญา ชาญเขียวกอบกิจ. กระบวนการสื่อสารในการเรียนร่วมของเด็กตาบอดกับเด็กสายตาสกิดในห้องเรียน [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2545.
26. ประภัสสร สิริวิชัย. ภาวะซึมเศร้าของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2545.
27. เพชรรัตน์ กิตติวัฒนากุล. สภาพการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนตาบอดเรียนร่วมในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2530.
28. ภัทรกิติ โกมลกิติ. ชีวิตและข้อจำกัดด้านการเดินทางของผู้พิการไทย. AJA. 2551;1:63-77.
29. แหวดาว ทองเจิม. การมองตนเองและโลกทัศน์ของเด็กพิการตาบอด : ศึกษากรณีเด็กในโรงเรียนสอนคนตาบอด กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2540.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

1. สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น
2. สำหรับผู้ปกครอง (นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น)
3. สำหรับนักเรียนปกติ
4. สำหรับผู้ปกครอง (นักเรียนปกติ)
5. สำหรับครู
6. สำหรับบุคลากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบาย (Information sheet) สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น หน้า 1/3</p>
--	---

ชื่อโครงการวิจัย ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวกุลวดี จองวรกุล
ที่อยู่ 18/44 ถนน รัชดาภิเษก ซอย 19 แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400
เบอร์โทรศัพท์ 091 409 9145

เรียน ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยทุกท่าน

ท่านเป็นผู้ที่ได้รับเชิญจากผู้วิจัยให้เข้าร่วมการศึกษาในงานวิจัยเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ท่านจะได้รับฟังรายละเอียดเอกสารฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน โดยมีผู้อ่านข้อความให้ท่านฟัง พร้อมทั้งมีพยานยืนยันการอ่านจำนวน 2 คน เพื่อให้ท่านได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการวิจัยในครั้งนี้ หากท่านมีข้อสงสัยประการใด สามารถสอบถามมายังผู้วิจัย ซึ่งยินดีให้คำตอบแก่ท่านทุกประการ

ท่านสามารถขอคำแนะนำในการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้จากครอบครัว เพื่อนของท่าน และแพทย์ประจำตัวของท่านได้ ท่านมีเวลาเพียงพอในการตัดสินใจอย่างอิสระ ถ้าท่านตัดสินใจแล้วว่าจะเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ขอให้ท่านลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมของโครงการวิจัยนี้

เหตุผลความเป็นมา

เนื่องจากนโยบายทางการศึกษาที่เปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในสังคมโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรู้จักวิธีการปรับตัว การยอมรับ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ อันจะนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และเสมอภาค อย่างไรก็ตามจากประสบการณ์ของผู้วิจัยซึ่งครั้งหนึ่งเคยมีโอกาสเข้าไปสอนนักเรียนในโรงเรียนเรียนร่วม ระดับมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง พบว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมักจะถูกนักเรียนปกติแสดงพฤติกรรมกลั่นแกล้ง และเอาใจเอาเปรียบ ไม่ว่าจะผ่านทางวาจาหรือทางการกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ส่งผลให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของโรงเรียนที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมอยู่กับนักเรียนปกติ ในงานวิจัยหัวข้อ “ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ขอให้ท่านศึกษาเอกสารฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ท่านได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบาย (Information sheet) สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น หน้า 2/3</p>
--	---

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม

วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

หลังจากท่านให้ความยินยอมที่จะเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะขอสัมภาษณ์ท่านเป็นรายบุคคล ร่วมกับการบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลในการวิเคราะห์ ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 60 นาที โดยประมาณ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับ ผลการวิจัยจะออกมาในรูปแบบของการสรุปผลโดยภาพรวม และจะทำลายการบันทึกเสียงเมื่อการวิจัยเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว และท่านมีสิทธิในการหยุดสัมภาษณ์ หรือถอนตัวออกจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้

ความเสี่ยงที่ไม่ทราบแน่นอน

ท่านอาจเกิดความรู้สึกอึดอัดไม่สบายใจเมื่อถูกถามคำถามที่อาจกระทบความรู้สึกส่วนตัวของท่านได้ เพื่อความปลอดภัยและความสบายใจของท่าน ท่านสามารถหยุดการสัมภาษณ์ หรือไม่ตอบคำถามที่ท่านไม่ต้องการตอบได้

หากท่านมีข้อสงสัยใดๆ เกี่ยวกับความเสี่ยงที่อาจได้รับการเข้าร่วมในโครงการวิจัย ท่านสามารถสอบถามจากผู้ทำวิจัยได้ตลอดเวลา

หากมีการค้นพบข้อมูลใหม่ๆ ที่อาจมีผลต่อความปลอดภัยของท่านในระหว่างที่ท่านเข้าร่วมในโครงการวิจัย ผู้ทำวิจัยจะแจ้งให้ท่านทราบทันที เพื่อให้ท่านตัดสินใจว่าจะอยู่ในโครงการวิจัยต่อไปหรือจะขอถอนตัวออกจากการวิจัย

ผู้วิจัยรับรองว่าจะไม่มีการเก็บข้อมูลใด ๆ ของผู้เข้าร่วมการวิจัย เพิ่มเติม หลังจากที่ท่านขอยกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยและต้องการให้ทำลายเอกสารและ/หรือตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบทั้งหมดที่สามารถสืบค้นถึงตัวผู้เข้าร่วมการวิจัย

ประโยชน์ที่อาจได้รับ

การเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้อาจจะทำให้ท่านได้แสดงความคิดเห็นส่วนตัวที่มีต่อการจัดการเรียนร่วม ทั้งในแง่ของการดำเนินชีวิต การจัดการศึกษา ทั้งในข้อดีและข้อจำกัด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริมสิทธิ และความเสมอภาคในสังคมให้ดีขึ้นได้

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบาย (Information sheet) สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น หน้า 3/3</p>
--	---

ข้อปฏิบัติของท่านขณะที่ร่วมในโครงการวิจัย

ขอให้ท่านปฏิบัติดังนี้

- ขอให้ท่านให้ข้อมูลเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ของท่านกับเพื่อน ครู และบุคลากรอื่นๆ เช่น แม่ค้าในโรงอาหาร ภารโรง รวมถึงเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย แก่ผู้ทำวิจัยด้วยความสัตย์จริง
- ขอให้ท่านแจ้งให้ผู้ทำวิจัยทราบความผิดปกติที่เกิดขึ้นระหว่างที่ท่านร่วมในโครงการวิจัย
- ขอให้ท่านแจ้งให้ผู้ทำวิจัยทราบทันที หากท่านต้องการถอนตัวออกจากกรวิจัย

อันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมในโครงการวิจัยและความรับผิดชอบของผู้ทำวิจัย/ผู้สนับสนุนการวิจัย

หากพบอันตรายที่เกิดขึ้นจากการวิจัย ผู้วิจัยจะส่งต่อไปกับบุคลากรของโรงเรียนที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อได้รับการให้การปรึกษารักษาอย่างเหมาะสมทันที

1. ท่านจะได้รับสำเนาเอกสารใบยินยอมที่มีทั้งลายเซ็นและวันที่
2. ท่านมีสิทธิในการตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมในโครงการวิจัยหรือไม่ก็ได้ โดยปราศจากการใช้อิทธิพลบังคับข่มขู่หรือการหลอกลวง

หากท่านไม่ได้รับการชดเชยอันควรต่อการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการวิจัย หรือท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามที่ปรากฏในเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในการวิจัย ท่านสามารถร้องเรียนได้ที่ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตึกอำนวยการ ชั้น 3 โรงพยาบาล จุฬาลงกรณ์ ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทร 0-2256-4455 ต่อ 14, 15 ในเวลาราชการ

ขอขอบคุณในการร่วมมือของท่านมา ณ ที่นี้

.....
(.....)

วันที่ / /

ผู้อ่านข้อความ

.....
(.....)

พยานคนที่ 1

.....
(.....)

พยานคนที่ 2

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบาย (Information sheet) สำหรับผู้ปกครอง (นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น) หน้า 1/3</p>
--	---

ชื่อโครงการวิจัย ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวกุลวดี จองวรกุล

ที่อยู่ 18/44 ถนน รัชดาภิเษก ซอย 19 แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400

เบอร์โทรศัพท์ 091 409 9145

เรียน ท่านผู้ปกครองของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยทุกท่าน

บุตร - หลาน ของท่านเป็นผู้ที่ได้รับเชิญจากผู้วิจัยให้เข้าร่วมการศึกษาในงานวิจัยเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจให้บุตร - หลานของท่าน เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ขอให้ท่านศึกษาเอกสารฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ท่านได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการวิจัยในครั้งนี้ หากท่านมีข้อสงสัยประการใด สามารถติดต่อสอบถามมายังผู้วิจัยตามข้อมูลที่ให้ไว้ข้างต้น ซึ่งยินดีให้คำตอบแก่ท่านทุกประการ

ท่านสามารถขอคำแนะนำในการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้จากครอบครัว เพื่อนของท่าน และแพทย์ประจำตัวของบุตร - หลานของท่านได้ ท่านมีเวลาเพียงพอในการตัดสินใจอย่างอิสระ ถ้าท่านตัดสินใจแล้วว่าจะให้บุตร - หลานของท่านเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ขอให้ท่านลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมของโครงการวิจัยนี้

เหตุผลความเป็นมา

เนื่องจากนโยบายทางการศึกษาที่เปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในสังคมโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรู้จักวิธีการปรับตัว การยอมรับ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ อันจะนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และเสมอภาค อย่างไรก็ตามจากประสบการณ์ของผู้วิจัยซึ่งครั้งหนึ่งเคยมีโอกาสเข้าไปสอนนักเรียนในโรงเรียนเรียนร่วม ระดับมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง พบว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมักจะถูกนักเรียนปกติแสดงพฤติกรรมกลั่นแกล้ง และเอาใจเอาเปรียบ ไม่ว่าจะผ่านทางวาจาหรือทางการกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ส่งผลให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของโรงเรียนที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมอยู่กับนักเรียนปกติ ในงานวิจัยหัวข้อ “ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจให้บุตร - หลานของท่านเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ขอให้ท่านศึกษาเอกสารฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ท่านได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบาย (Information sheet) สำหรับผู้ปกครอง (นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น) หน้า 2/3</p>
--	---

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม

วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

หลังจากท่านให้ความยินยอมที่จะให้บุตร - หลาน ของท่านเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะขอสัมภาษณ์บุตร - หลานของท่านเป็นรายบุคคลร่วมกับการบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์ เพื่อความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลในการวิเคราะห์ ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 60 นาที ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของบุตร - หลานของท่านเป็นความลับ ผลการวิจัยจะออกมาในรูปแบบของการสรุปผลโดยภาพรวม และจะทำลายการบันทึกเสียงเมื่อการวิจัยเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว และบุตร - หลานของท่านมีสิทธิในการหยุดสัมภาษณ์ หรือถอนตัวออกจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้

ความเสี่ยงที่ไม่ทราบแน่นอน

บุตร - หลานของท่านอาจเกิดความรู้สึกอึดอัดไม่สบายใจเมื่อถูกถามคำถามที่อาจกระทบความรู้สึกส่วนตัว และเพื่อให้เกิดความปลอดภัยและความสบายใจ บุตร - หลาน ของท่านสามารถหยุดการสัมภาษณ์ หรือไม่ตอบคำถามที่ไม่ต้องการตอบได้

หากท่านมีข้อสงสัยใดๆ เกี่ยวกับความเสี่ยงที่บุตร - หลานของท่านอาจได้รับจากการเข้าร่วมในโครงการวิจัย ท่านสามารถสอบถามจากผู้ทำวิจัยได้ตลอดเวลา

หากมีการค้นพบข้อมูลใหม่ๆ ที่อาจมีผลต่อความปลอดภัยของบุตร - หลานของท่านในระหว่างที่เข้าร่วมในโครงการวิจัย ผู้ทำวิจัยจะแจ้งให้ท่าน และบุตร - หลานของท่านทราบทันที เพื่อให้ท่านตัดสินใจว่าจะให้บุตร - หลาน ของท่านอยู่ในโครงการวิจัยต่อไปหรือจะขอถอนตัวออกจากการวิจัย

ผู้วิจัยรับรองว่าจะไม่มีการเก็บข้อมูลใด ๆ ของผู้เข้าร่วมการวิจัย เพิ่มเติม หลังจากที่ยกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยและต้องการให้ทำลายเอกสารและ/หรือตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบทั้งหมดที่สามารถสืบค้นถึงตัวผู้เข้าร่วมการวิจัย

ประโยชน์ที่อาจได้รับ

การเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้อาจจะทำให้บุตร - หลานของท่านได้แสดงความคิดเห็นส่วนตัวที่มีต่อการจัดการเรียนร่วม ทั้งในแง่ของการดำเนินชีวิต การจัดการศึกษา ทั้งในข้อดีและข้อจำกัด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริมสิทธิ และความเสมอภาคในสังคมให้ดีขึ้นได้

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบาย (Information sheet) สำหรับผู้ปกครอง (นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น) หน้า 3/3</p>
--	---

ข้อปฏิบัติของบุตร – หลานของท่านขณะที่ร่วมในโครงการวิจัย

บุตร – หลาน ของท่านจะปฏิบัติดังนี้

- บุตร – หลาน ของท่านจะต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ของตนกับเพื่อนนักเรียนปกติแก่ผู้ทำวิจัยด้วยความสัตย์จริง
- บุตร – หลานของท่านต้องแจ้งให้ผู้ทำวิจัยทราบความผิดปกติที่เกิดขึ้นระหว่างที่เข้าร่วมในโครงการวิจัย
- บุตร – หลานของท่านต้องแจ้งให้ผู้ทำวิจัยทราบทันที หากท่านต้องการถอนตัวออกจากโครงการวิจัย

อันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมในโครงการวิจัยและความรับผิดชอบของผู้ทำวิจัย/ผู้สนับสนุนการวิจัย

หากพบอันตรายที่เกิดขึ้นจากการวิจัย ผู้วิจัยจะส่งต่อให้กับบุคลากรของโรงเรียนที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อได้รับการให้การปรึกษารักษาอย่างเหมาะสมทันที

1. ท่าน และบุตร – หลาน ของท่านจะได้รับสำเนาเอกสารใบยินยอมที่มีทั้งลายเซ็นและวันที่
2. ท่าน และบุตร – หลานของท่านมีสิทธิ์ในการตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมในโครงการวิจัยหรือไม่ก็ได้ โดยปราศจากการใช้อิทธิพลบังคับข่มขู่ หรือการหลอกลวง

หากท่าน และ บุตร – หลาน ของท่านไม่ได้รับการชดเชยอันควรต่อการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการวิจัย หรือท่านและบุตร – หลานของท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามที่ปรากฏในเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในการวิจัย ท่านสามารถร้องเรียนได้ที่ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตึกอำนวยการชั้น 3 โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทร 0-2256-4455 ต่อ 14, 15 ในเวลาราชการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ขอขอบคุณในการร่วมมือของท่านมา ณ ที่นี้

(.....)

วันที่ / /

ผู้วิจัย

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบาย (Information sheet) สำหรับนักเรียนปกติ หน้า 1/3</p>
--	---

ชื่อโครงการวิจัย ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวกุลวดี จงวรกุล
ที่อยู่ 18/44 ถนน รัชดาภิเษก ซอย 19 แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400
เบอร์โทรศัพท์ 091 409 9145

เรียน ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยทุกท่าน

ท่านเป็นผู้ที่ได้รับเชิญจากผู้วิจัยให้เข้าร่วมการศึกษาในงานวิจัยเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ขอให้ท่านศึกษาเอกสารฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ท่านได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการวิจัยในครั้งนี้ หากท่านมีข้อสงสัยประการใด สามารถติดต่อสอบถามมายังผู้วิจัยตามข้อมูลที่ให้ไว้ข้างต้น ซึ่งยินดีให้คำตอบแก่ท่านทุกประการ

ท่านสามารถขอคำแนะนำในการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้จากครอบครัว เพื่อนของท่าน และแพทย์ประจำตัวของท่านได้ ท่านมีเวลาเพียงพอในการตัดสินใจอย่างอิสระ ถ้าท่านตัดสินใจแล้วว่า จะเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ขอให้ท่านลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมของโครงการวิจัยนี้

เหตุผลความเป็นมา

เนื่องจากนโยบายทางการศึกษาที่เปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในสังคมโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรู้จักวิธีการปรับตัว การยอมรับ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ อันจะนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และเสมอภาค อย่างไรก็ตามจากประสบการณ์ของผู้วิจัยซึ่งครั้งหนึ่งเคยมีโอกาสเข้าไปสอนนักเรียนในโรงเรียนเรียนร่วม ระดับมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง พบว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมักจะถูกนักเรียนปกติแสดงพฤติกรรมกลั่นแกล้ง และเอาเปรียบ ไม่ว่าจะผ่านทางวาจาหรือทางการกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ส่งผลให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของโรงเรียนที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมอยู่กับนักเรียนปกติ ในงานวิจัยหัวข้อ “ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ขอให้ท่านศึกษาเอกสารฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ท่านได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบาย (Information sheet) สำหรับนักเรียนปกติ หน้า 2/3</p>
--	---

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม

วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

หลังจากท่านให้ความยินยอมที่จะเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะขอสัมภาษณ์ท่านเป็นรายบุคคล ร่วมกับการบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลในการวิเคราะห์ ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 60 นาที โดยประมาณ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับ ผลการวิจัยจะออกมาในรูปแบบของการสรุปผลโดยภาพรวม และจะทำลายการบันทึกเสียงเมื่อการวิจัยเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว และท่านมีสิทธิในการหยุดสัมภาษณ์ หรือถอนตัวออกจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้

ความเสี่ยงที่ไม่ทราบแน่นอน

ท่านอาจเกิดความรู้สึกอึดอัดไม่สบายใจเมื่อถูกถามคำถามที่อาจกระทบความรู้สึกส่วนตัวของท่านได้ เพื่อความปลอดภัยและความสบายใจของท่าน ท่านสามารถหยุดการสัมภาษณ์ หรือไม่ตอบคำถามที่ท่านไม่ต้องการตอบได้

หากท่านมีข้อสงสัยใดๆ เกี่ยวกับความเสี่ยงที่อาจได้รับจากการเข้าร่วมในโครงการวิจัย ท่านสามารถสอบถามจากผู้ทำวิจัยได้ตลอดเวลา

หากมีการค้นพบข้อมูลใหม่ๆ ที่อาจมีผลต่อความปลอดภัยของท่านในระหว่างที่ท่านเข้าร่วมในโครงการวิจัย ผู้ทำวิจัยจะแจ้งให้ท่านทราบทันที เพื่อให้ท่านตัดสินใจว่าจะอยู่ในโครงการวิจัยต่อไปหรือจะขอถอนตัวออกจากการวิจัย

ผู้วิจัยรับรองว่าจะไม่มีการเก็บข้อมูลใด ๆ ของผู้เข้าร่วมการวิจัย เพิ่มเติม หลังจากที่ท่านขอยกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยและต้องการให้ทำลายเอกสารและ/หรือตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบทั้งหมดที่สามารถสืบค้นถึงตัวผู้เข้าร่วมการวิจัย

ประโยชน์ที่อาจได้รับ

การเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้อาจจะทำให้ท่านได้แสดงความคิดเห็นส่วนตัวที่มีต่อการจัดการเรียนร่วม ทั้งในแง่ของการดำเนินชีวิต การจัดการศึกษา ทั้งในข้อดีและข้อจำกัด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริมสิทธิ และความเสมอภาคในสังคมให้ดีขึ้นได้

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบาย (Information sheet) สำหรับนักเรียนปกติ หน้า 3/3</p>
--	---

ข้อปฏิบัติของท่านขณะที่ร่วมในโครงการวิจัย

ขอให้ท่านปฏิบัติดังนี้

- ขอให้ท่านให้ข้อมูลเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ของท่านกับเพื่อนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น แก่ผู้ทำวิจัยด้วยความสัตย์จริง
- ขอให้ท่านแจ้งให้ผู้ทำวิจัยทราบความผิดปกติที่เกิดขึ้นระหว่างที่ท่านร่วมในโครงการวิจัย
- ขอให้ท่านแจ้งให้ผู้ทำวิจัยทราบทันที หากท่านต้องการถอนตัวออกจากการวิจัย

อันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมในโครงการวิจัยและความรับผิดชอบของผู้ทำวิจัย/ผู้สนับสนุนการวิจัย

หากพบอันตรายที่เกิดขึ้นจากการวิจัย ผู้วิจัยจะส่งต่อไปกับบุคลากรของโรงเรียนที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อได้รับการให้การปรึกษารักษาอย่างเหมาะสมทันที

1. ท่านจะได้รับสำเนาเอกสารใบยินยอมที่มีทั้งลายเซ็นและวันที่
2. ท่านมีสิทธิ์ในการตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมในโครงการวิจัยหรือไม่ก็ได้ โดยปราศจากการใช้อิทธิพลบังคับข่มขู่หรือการหลอกลวง

หากท่านไม่ได้รับการชดเชยอันควรต่อการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการวิจัย หรือท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามที่ปรากฏในเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในการวิจัย ท่านสามารถร้องเรียนได้ที่ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตึกอำนวยการ 3 ชั้น 3 โรงพยาบาล จุฬาลงกรณ์ ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทร 0-2256-4455 ต่อ 14, 15 ในเวลาราชการ

ขอขอบคุณในการร่วมมือของท่านมา ณ ที่นี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

(.....)

วันที่ / /

ผู้วิจัย

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบาย (Information sheet) สำหรับผู้ปกครอง (นักเรียนปกติ) หน้า 1/3</p>
--	---

ชื่อโครงการวิจัย ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวกุลวดี จองวรกุล
ที่อยู่ 18/44 ถนน รัชดาภิเษก ซอย 19 แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400
เบอร์โทรศัพท์ 091 409 9145

เรียน ท่านผู้ปกครองของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยทุกท่าน

บุตร - หลาน ของท่านเป็นผู้ที่ได้รับเชิญจากผู้วิจัยให้เข้าร่วมการศึกษาในงานวิจัยเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจให้บุตร - หลานของท่าน เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ขอให้ท่านศึกษาเอกสารฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ท่านได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการวิจัยในครั้งนี้ หากท่านมีข้อสงสัยประการใด สามารถติดต่อสอบถามมายังผู้วิจัยตามข้อมูลที่ให้ไว้ข้างต้น ซึ่งยินดีให้คำตอบแก่ท่านทุกประการ

ท่านสามารถขอคำแนะนำในการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้จากครอบครัว เพื่อนของท่าน และแพทย์ประจำตัวของท่านได้ ท่านมีเวลาเพียงพอในการตัดสินใจอย่างอิสระ ถ้าท่านตัดสินใจแล้วว่าจะให้บุตร - หลานของท่านเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ขอให้ท่านลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมของโครงการวิจัยนี้

เหตุผลความเป็นมา

เนื่องจากนโยบายทางการศึกษาที่เปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในสังคมโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรู้จักวิธีการปรับตัว การยอมรับ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ อันจะนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และเสมอภาค อย่างไรก็ตามจากประสบการณ์ของผู้วิจัยซึ่งครั้งหนึ่งเคยมีโอกาสเข้าไปสอนนักเรียนในโรงเรียนเรียนร่วม ระดับมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง พบว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมักจะถูกนักเรียนปกติแสดงพฤติกรรมกลั่นแกล้ง และเอาใจเอาเปรียบ ไม่ว่าจะผ่านทางวาจาหรือทางการกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ส่งผลให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของโรงเรียนที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมอยู่กับนักเรียนปกติ ในงานวิจัยหัวข้อ “ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจให้บุตร - หลานของท่านเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ขอให้ท่านศึกษาเอกสารฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ท่านได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบาย (Information sheet) สำหรับผู้ปกครอง (นักเรียนปกติ) หน้า 2/3</p>
--	---

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม

วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

หลังจากท่านให้ความยินยอมที่จะให้บุตร – หลาน ของท่านเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะขอสัมภาษณ์บุตร – หลานของท่านเป็นรายบุคคลร่วมกับการบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์ เพื่อความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลในการวิเคราะห์ ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 60 นาที ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของบุตร – หลานของท่านเป็นความลับ ผลการวิจัยจะออกมาในรูปแบบของการสรุปผลโดยภาพรวม และจะทำลายการบันทึกเสียงเมื่อการวิจัยเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว และบุตร – หลานของท่านมีสิทธิในการหยุดสัมภาษณ์ หรือถอนตัวออกจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้

ความเสี่ยงที่ไม่ทราบแน่นอน

บุตร – หลานของท่านอาจเกิดความรู้สึกอึดอัดไม่สบายใจเมื่อถูกถามคำถามที่อาจกระทบความรู้สึกส่วนตัว และเพื่อให้เกิดความปลอดภัยและความสบายใจ บุตร – หลาน ของท่านสามารถหยุดการสัมภาษณ์ หรือไม่ตอบคำถามที่ไม่ต้องการตอบได้

หากท่านมีข้อสงสัยใดๆ เกี่ยวกับความเสี่ยงที่บุตร – หลานของท่านอาจได้รับจากการเข้าร่วมในโครงการวิจัย ท่านสามารถสอบถามจากผู้ทำวิจัยได้ตลอดเวลา

หากมีการค้นพบข้อมูลใหม่ๆ ที่อาจมีผลต่อความปลอดภัยของบุตร – หลานของท่านในระหว่างที่เข้าร่วมในโครงการวิจัย ผู้ทำวิจัยจะแจ้งให้ท่าน และบุตร – หลานของท่านทราบทันที เพื่อให้ท่านตัดสินใจว่าจะให้บุตร – หลาน ของท่านอยู่ในโครงการวิจัยต่อไปหรือจะขอถอนตัวออกจากการวิจัย

ผู้วิจัยรับรองว่าจะไม่มีการเก็บข้อมูลใด ๆ ของผู้เข้าร่วมการวิจัย เพิ่มเติม หลังจากที่ขอยกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยและต้องการให้ทำลายเอกสารและ/หรือตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบทั้งหมดที่สามารถสืบค้นถึงตัวผู้เข้าร่วมการวิจัย

ประโยชน์ที่อาจได้รับ

การเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้อาจจะทำให้บุตร – หลานของท่านได้แสดงความคิดเห็นส่วนตัวที่มีต่อการจัดการเรียนร่วม ทั้งในแง่ของการดำเนินชีวิต การจัดการศึกษา ทั้งในข้อดีและข้อจำกัด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริมสิทธิ และความเสมอภาคในสังคมให้ดีขึ้นได้

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบาย (Information sheet) สำหรับผู้ปกครอง (นักเรียนปกติ) หน้า 3/3</p>
--	---

ข้อปฏิบัติของบุตร – หลานของท่านขณะที่ร่วมในโครงการวิจัย

บุตร – หลาน ของท่านจะปฏิบัติดังนี้

- บุตร – หลาน ของท่านจะต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ของตนกับเพื่อนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น แก่ผู้ทำวิจัยด้วยความสัตย์จริง
- บุตร – หลานของท่านต้องแจ้งให้ผู้ทำวิจัยทราบความผิดปกติที่เกิดขึ้นระหว่างที่เข้าร่วมในโครงการวิจัย
- บุตร – หลานของท่านต้องแจ้งให้ผู้ทำวิจัยทราบทันที หากท่านต้องการถอนตัวออกจากโครงการวิจัย

อันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมในโครงการวิจัยและความรับผิดชอบของผู้ทำวิจัย/ผู้สนับสนุนการวิจัย

หากพบอันตรายที่เกิดขึ้นจากการวิจัย ผู้วิจัยจะส่งต่อไปกับบุคลากรของโรงเรียนที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อได้รับการให้การปรึกษารักษาอย่างเหมาะสมทันที

1. ท่าน และบุตร – หลาน ของท่านจะได้รับสำเนาเอกสารยินยอมที่มีทั้งลายเซ็นและวันที่
2. ท่าน และบุตร – หลานของท่านมีสิทธิ์ในการตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมในโครงการวิจัยหรือไม่ก็ได้ โดยปราศจากการใช้อิทธิพลบังคับข่มขู่ หรือการหลอกลวง

หากท่าน และ บุตร – หลาน ของท่านไม่ได้รับการชดเชยอันควรต่อการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการวิจัย หรือท่านและบุตร – หลานของท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามที่ปรากฏในเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในการวิจัย ท่านสามารถร้องเรียนได้ที่ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตึกอำนวยการ 3 โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทร 0-2256-4455 ต่อ 14, 15 ในเวลาราชการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ขอขอบคุณในการร่วมมือของท่านมา ณ ที่นี้

(.....)

วันที่ / /

ผู้วิจัย

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบาย (Information sheet) สำหรับครู หน้า 1/3</p>
--	--

ชื่อโครงการวิจัย ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวกุลวดี จองวรกุล
ที่อยู่ 18/44 ถนน รัชดาภิเษก ซอย 19 แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400
เบอร์โทรศัพท์ 091 409 9145

เรียน ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยทุกท่าน

ท่านเป็นผู้ที่ได้รับเชิญจากผู้วิจัยให้เข้าร่วมการศึกษาในงานวิจัยเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ขอให้ท่านศึกษาเอกสารฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ท่านได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการวิจัยในครั้งนี้ หากท่านมีข้อสงสัยประการใด สามารถติดต่อสอบถามมายังผู้วิจัยตามข้อมูลที่ให้ไว้ข้างต้น ซึ่งยินดีให้คำตอบแก่ท่านทุกประการ

ท่านสามารถขอคำแนะนำในการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้จากครอบครัว เพื่อนของท่าน และแพทย์ประจำตัวของท่านได้ ท่านมีเวลาเพียงพอในการตัดสินใจอย่างอิสระ ถ้าท่านตัดสินใจแล้วว่าจะเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ขอให้ท่านลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมของโครงการวิจัยนี้

เหตุผลความเป็นมา

เนื่องจากนโยบายทางการศึกษาที่เปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในสังคมโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรู้จักวิธีการปรับตัว การยอมรับ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ อันจะนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และเสมอภาค อย่างไรก็ตามจากประสบการณ์ของผู้วิจัยซึ่งครั้งหนึ่งเคยมีโอกาสเข้าไปสอนนักเรียนในโรงเรียนเรียนร่วม ระดับมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง พบว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมักจะถูกนักเรียนปกติแสดงพฤติกรรมกลั่นแกล้ง และเอาเปรียบ ไม่ว่าจะผ่านทางวาจาหรือทางการกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ส่งผลให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของโรงเรียนที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมอยู่กับนักเรียนปกติ ในงานวิจัยหัวข้อ “ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ขอให้ท่านศึกษาเอกสารฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ท่านได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบาย (Information sheet) สำหรับครู หน้า 2/3</p>
--	--

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม

วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

หลังจากท่านให้ความยินยอมที่จะเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะขอสัมภาษณ์ท่านเป็นรายบุคคล ร่วมกับการบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลในการวิเคราะห์ ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 60 นาที โดยประมาณ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับ ผลการวิจัยจะออกมาในรูปแบบของการสรุปผลโดยภาพรวม และจะทำลายการบันทึกเสียงเมื่อการวิจัยเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว และท่านมีสิทธิในการหยุดสัมภาษณ์ หรือถอนตัวออกจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้

ความเสี่ยงที่ไม่ทราบแน่นอน

ท่านอาจเกิดความรู้สึกอึดอัดไม่สบายใจเมื่อถูกถามคำถามที่อาจกระทบความรู้สึกส่วนตัวของท่านได้ เพื่อความปลอดภัยและความสบายใจของท่าน ท่านสามารถหยุดการสัมภาษณ์ หรือไม่ตอบคำถามที่ท่านไม่ต้องการตอบได้

หากท่านมีข้อสงสัยใดๆ เกี่ยวกับความเสี่ยงที่อาจได้รับการเข้าร่วมในโครงการวิจัย ท่านสามารถสอบถามจากผู้ทำวิจัยได้ตลอดเวลา

หากมีการค้นพบข้อมูลใหม่ๆ ที่อาจมีผลต่อความปลอดภัยของท่านในระหว่างที่ท่านเข้าร่วมในโครงการวิจัย ผู้ทำวิจัยจะแจ้งให้ท่านทราบทันที เพื่อให้ท่านตัดสินใจว่าจะอยู่ในโครงการวิจัยต่อไปหรือจะขอถอนตัวออกจากการวิจัย

ผู้วิจัยรับรองว่าจะไม่มีการเก็บข้อมูลใด ๆ ของผู้เข้าร่วมการวิจัย เพิ่มเติม หลังจากที่ท่านขอยกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยและต้องการให้ทำลายเอกสารและ/หรือตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบทั้งหมดที่สามารถสืบค้นถึงตัวผู้เข้าร่วมการวิจัย

ประโยชน์ที่อาจได้รับ

การเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้อาจจะทำให้ท่านได้แสดงความคิดเห็นส่วนตัวที่มีต่อการจัดการเรียนร่วม ทั้งในแง่ของหลักสูตรการเรียนการสอน การใช้ชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นร่วมกับนักเรียนปกติ และการดูแลนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ทั้งในข้อดีและข้อจำกัด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริมสิทธิ และความเสมอภาคในสังคมของเยาวชนให้ดีขึ้นได้

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบาย (Information sheet) สำหรับครู หน้า 3/3</p>
--	--

ข้อปฏิบัติของท่านขณะที่ร่วมในโครงการวิจัย

ขอให้ท่านปฏิบัติดังนี้

- ขอให้ท่านให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น รวมถึงการดูแลนักเรียนเหล่านี้ แก่ผู้ทำวิจัยด้วยความสัตย์จริง
- ขอให้ท่านแจ้งให้ผู้ทำวิจัยทราบความผิดปกติที่เกิดขึ้นระหว่างที่ท่านเข้าร่วมในโครงการวิจัย
- ขอให้ท่านแจ้งให้ผู้ทำวิจัยทราบทันที หากท่านต้องการถอนตัวออกจากกรวิจัย

อันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมในโครงการวิจัยและความรับผิดชอบของผู้ทำวิจัย/ผู้สนับสนุนการวิจัย

หากพบอันตรายที่เกิดขึ้นจากการวิจัย ผู้วิจัยจะส่งต่อไปกับบุคลากรของโรงเรียนที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อได้รับการให้การปรึกษารักษาอย่างเหมาะสมทันที

1. ท่านจะได้รับสำเนาเอกสารใบยินยอมที่มีทั้งลายเซ็นและวันที่
2. ท่านมีสิทธิ์ในการตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมในโครงการวิจัยหรือไม่ก็ได้ โดยปราศจากการใช้สิทธิพลบังคับข่มขู่หรือการหลอกลวง

หากท่านไม่ได้รับการชดเชยอันควรต่อการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการวิจัย หรือท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามที่ปรากฏในเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในการวิจัย ท่านสามารถร้องเรียนได้ที่ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตึกอำนวยการ ชั้น 3 โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทร 0-2256-4455 ต่อ 14, 15 ในเวลาราชการ

ขอขอบคุณในการร่วมมือของท่านมา ณ ที่นี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

(.....)

วันที่ / /

ผู้วิจัย

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบาย (Information sheet) สำหรับบุคลากร หน้า 1/3</p>
--	--

ชื่อโครงการวิจัย ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวกุลวดี จองวรกุล
ที่อยู่ 18/44 ถนน รัชดาภิเษก ซอย 19 แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400
เบอร์โทรศัพท์ 091 409 9145

เรียน ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยทุกท่าน

ท่านเป็นผู้ที่ได้รับเชิญจากผู้วิจัยให้เข้าร่วมการศึกษาในงานวิจัยเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ขอให้ท่านศึกษาเอกสารฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ท่านได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการวิจัยในครั้งนี้ หากท่านมีข้อสงสัยประการใด สามารถติดต่อสอบถามมายังผู้วิจัยตามข้อมูลที่ให้ไว้ข้างต้น ซึ่งยินดีให้คำตอบแก่ท่านทุกประการ

ท่านสามารถขอคำแนะนำในการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้จากครอบครัว เพื่อนของท่าน และแพทย์ประจำตัวของท่านได้ ท่านมีเวลาเพียงพอในการตัดสินใจอย่างอิสระ ถ้าท่านตัดสินใจแล้วว่าจะเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ขอให้ท่านลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมของโครงการวิจัยนี้

เหตุผลความเป็นมา

เนื่องจากนโยบายทางการศึกษาที่เปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในสังคมโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรู้จักวิธีการปรับตัว การยอมรับ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ อันจะนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และเสมอภาค อย่างไรก็ตามจากประสบการณ์ของผู้วิจัยซึ่งครั้งหนึ่งเคยมีโอกาเข้าไปสอนนักเรียนในโรงเรียนเรียนร่วม ระดับมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง พบว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมักจะถูกนักเรียนปกติแสดงพฤติกรรมกลั่นแกล้ง และเอาไรต์เอาเปรียบ ไม่ว่าจะผ่านทางวาจาหรือทางการกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ส่งผลให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของโรงเรียนที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมอยู่กับนักเรียนปกติ ในงานวิจัยหัวข้อ “ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ขอให้ท่านศึกษาเอกสารฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ท่านได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบาย (Information sheet) สำหรับบุคลากร หน้า 2/3</p>
--	--

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม

วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

หลังจากท่านให้ความยินยอมที่จะเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะขอสัมภาษณ์ท่านเป็นรายบุคคล ร่วมกับการบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลในการวิเคราะห์ ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 60 นาที โดยประมาณ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับ ผลการวิจัยจะออกมาในรูปแบบของการสรุปผลโดยภาพรวม และจะทำลายการบันทึกเสียงเมื่อการวิจัยเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว และท่านมีสิทธิในการหยุดสัมภาษณ์ หรือถอนตัวออกจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้

ความเสี่ยงที่ไม่ทราบแน่นอน

ท่านอาจเกิดความรู้สึกอึดอัดไม่สบายใจเมื่อถูกถามคำถามที่อาจกระทบความรู้สึกส่วนตัวของท่านได้ เพื่อความปลอดภัยและความสบายใจของท่าน ท่านสามารถหยุดการสัมภาษณ์ หรือไม่ตอบคำถามที่ท่านไม่ต้องการตอบได้

หากท่านมีข้อสงสัยใดๆ เกี่ยวกับความเสี่ยงที่อาจได้รับการเข้าร่วมในโครงการวิจัย ท่านสามารถสอบถามจากผู้วิจัยได้ตลอดเวลา

หากมีการค้นพบข้อมูลใหม่ๆ ที่อาจมีผลต่อความปลอดภัยของท่านในระหว่างที่ท่านเข้าร่วมในโครงการวิจัย ผู้ทำวิจัยจะแจ้งให้ท่านทราบทันที เพื่อให้ท่านตัดสินใจว่าจะอยู่ในโครงการวิจัยต่อไปหรือจะขอถอนตัวออกจากการวิจัย

ผู้วิจัยรับรองว่าจะไม่มีการเก็บข้อมูลใด ๆ ของผู้เข้าร่วมการวิจัย เพิ่มเติม หลังจากที่ท่านขอยกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยและต้องการให้ทำลายเอกสารและ/หรือตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบทั้งหมดที่สามารถสืบค้นถึงตัวผู้เข้าร่วมการวิจัย

ประโยชน์ที่อาจได้รับ

การเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้อาจจะทำให้ท่านได้แสดงความคิดเห็นส่วนตัวที่มีต่อการจัดการเรียนที่มีทั้งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเรียน และใช้ชีวิตร่วมกับนักเรียนปกติ ทั้งในแง่ของการดำเนินชีวิต การอำนวยความสะดวก ทั้งในข้อดีและข้อจำกัด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริมสิทธิ และความเสมอภาคในสังคมให้ดีขึ้นได้

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบาย (Information sheet) สำหรับบุคลากร หน้า 3/3</p>
--	--

ข้อปฏิบัติของท่านขณะที่ร่วมในโครงการวิจัย

ขอให้ท่านปฏิบัติดังนี้

- ขอให้ท่านให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะความสัมพันธ์ของท่านกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น แก่ผู้ทำวิจัยด้วยความสัตย์จริง เช่น ลักษณะการสนทนา การให้บริการ เป็นต้น
- ขอให้ท่านแจ้งให้ผู้ทำวิจัยทราบความผิดปกติที่เกิดขึ้นระหว่างที่ท่านร่วมในโครงการวิจัย
- ขอให้ท่านแจ้งให้ผู้ทำวิจัยทราบทันที หากท่านต้องการถอนตัวออกจากกรวิจัย

อันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมในโครงการวิจัยและความรับผิดชอบของผู้ทำวิจัย/ผู้สนับสนุนการวิจัย

หากพบอันตรายที่เกิดขึ้นจากการวิจัย ผู้วิจัยจะส่งต่อไปกับบุคลากรของโรงเรียนที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อได้รับการให้การปรึกษารักษาอย่างเหมาะสมทันที

1. ท่านจะได้รับสำเนาเอกสารใบยินยอมที่มีทั้งลายเซ็นและวันที่
2. ท่านมีสิทธิ์ในการตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมในโครงการวิจัยหรือไม่ก็ได้ โดยปราศจากการใช้สิทธิพลบังคับข่มขู่ หรือการหลอกลวง

หากท่านไม่ได้รับการชดเชยอันควรต่อการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการวิจัย หรือท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามที่ปรากฏในเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในการวิจัย ท่านสามารถร้องเรียนได้ที่ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตึกอำนวยการ ชั้น 3 โรงพยาบาล จุฬาลงกรณ์ ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทร 0-2256-4455 ต่อ 14, 15 ในเวลาราชการ

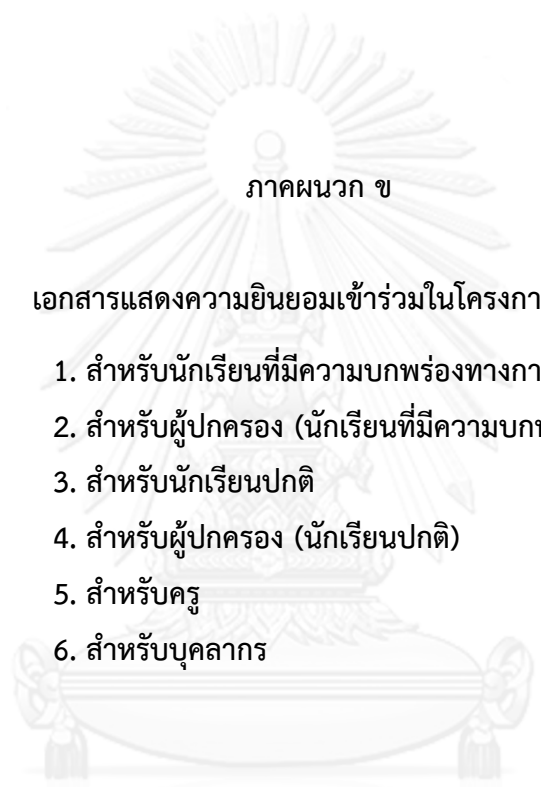
ขอขอบคุณในการร่วมมือของท่านมา ณ ที่นี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

(.....)

วันที่ / /

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข

เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย

1. สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น
2. สำหรับผู้ปกครอง (นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น)
3. สำหรับนักเรียนปกติ
4. สำหรับผู้ปกครอง (นักเรียนปกติ)
5. สำหรับครู
6. สำหรับบุคลากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย (Informed Consent Form) สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น หน้า 1/2</p>
--	---

การวิจัยเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากร
อื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

วันให้คำยินยอม วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....
ที่อยู่..... ได้
อ่านรายละเอียดจากเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยวิจัยที่แนบมาฉบับวันที่..... และ
ข้าพเจ้ายินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยโดยสมัครใจ

ข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัยที่ข้าพเจ้าได้ลงนาม และ วันที่
พร้อมด้วยเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ทั้งนี้ก่อนที่จะลงนามในใบยินยอมให้ทำการวิจัยนี้ ข้าพเจ้า
ได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ระยะเวลาของการทำวิจัย วิธีการวิจัย อันตราย หรืออาการที่
อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย หรือจากยาที่ใช้ รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัย และแนวทางรักษาโดยวิธีอื่นอย่าง
ละเอียด ข้าพเจ้ามีเวลาและโอกาสเพียงพอในการซักถามข้อสงสัยจนมีความเข้าใจอย่างดีแล้ว โดยผู้วิจัยได้ตอบ
คำถามต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ

ข้าพเจ้ารับทราบจากผู้วิจัยว่า หากเกิดอันตรายใดๆจากการวิจัยดังกล่าว ข้าพเจ้าจะได้รับการ
รักษาพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (และระบุด้วยว่าจะได้รับการชดเชยจากผู้สนับสนุนการวิจัยหรือไม่
.....)

ข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะบอกเลิกเข้าร่วมในโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งเหตุผล และการบอก
เลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้ จะไม่มีผลต่อการรักษาโรคหรือสิทธิอื่น ๆ ที่ข้าพเจ้าจะพึงได้รับต่อไป

ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะเมื่อได้รับการ
ยินยอมจากข้าพเจ้าเท่านั้น บุคคลอื่นในนามของบริษัทผู้สนับสนุนการวิจัย คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการ
วิจัยในคน สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาอาจได้รับอนุญาตให้เข้ามาตรวจสอบและประมวลผลข้อมูลของข้าพเจ้า
ทั้งนี้จะต้องกระทำไปเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเท่านั้น โดยการตกลงที่จะเข้าร่วม
การศึกษานี้ข้าพเจ้าได้ให้คำยินยอมที่จะให้มีการตรวจสอบข้อมูลประวัติทางการแพทย์ของข้าพเจ้าได้

ผู้วิจัยรับรองว่าจะไม่มีการเก็บข้อมูลใด ๆ เพิ่มเติม หลังจากที่ข้าพเจ้าขอยกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัย
และต้องการให้ทำลายเอกสารและ/หรือ ตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบทั้งหมดที่สามารถสืบค้นถึงตัวข้าพเจ้าได้

ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะตรวจสอบหรือแก้ไขข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าและสามารถยกเลิกการ
ให้สิทธิในการใช้ข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าได้ โดยต้องแจ้งให้ผู้วิจัยรับทราบ

ข้าพเจ้าได้ตระหนักว่าข้อมูลในการวิจัยรวมถึงข้อมูลทางการแพทย์ของข้าพเจ้าที่ไม่มีการเปิดเผยชื่อ จะ
ผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การเก็บข้อมูล การบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกและในคอมพิวเตอร์ การตรวจสอบ การ
วิเคราะห์ และการรายงานข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการ รวมทั้งการใช้ข้อมูลทางการแพทย์ในอนาคตหรือการ
วิจัยทางด้านเภสัชภัณฑ์ เท่านั้น

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย (Informed Consent Form) สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น หน้า 2/2</p>
--	---

ข้าพเจ้าได้รับฟังข้อความข้างต้นและมีความเข้าใจดีทุกประการแล้ว ยินดีเข้าร่วมในการวิจัยด้วยความเต็มใจ จึงได้ลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมนี้

.....ลงนามผู้ให้ความยินยอม
(.....) ชื่อผู้ยินยอม (ตัวบรรจง)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

การจัดการกับตัวอย่างทางชีวภาพ

- ไม่มีตัวอย่างชีวภาพ
 มีแต่ไม่มีการขอเก็บ
 มีและขอเก็บตัวอย่างชีวภาพที่เหลือไว้เพื่อการวิจัยในอนาคต

ข้าพเจ้า ยินยอม
 ไม่ยินยอม

ให้เก็บตัวอย่างชีวภาพที่เหลือไว้เพื่อการวิจัยในอนาคต

.....ลงนามผู้ให้ความยินยอม
(.....) ชื่อผู้ยินยอม (ตัวบรรจง)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้าได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของกรวิจัย วิธีการวิจัย อันตราย หรืออาการไม่พึงประสงค์หรือความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย หรือจากยาที่ใช้ รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียด ให้ผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัยตามนามข้างต้นได้ทราบและมีความเข้าใจดีแล้ว พร้อมลงนามลงในเอกสารแสดงความยินยอมด้วยความเต็มใจ

.....ลงนามผู้ทำวิจัย / ผู้อ่านข้อความ
(.....) ชื่อผู้ทำวิจัย ตัวบรรจง
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

.....ลงนามพยานที่ 1
(.....) ชื่อพยาน ตัวบรรจง
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

.....ลงนามพยานที่ 2
(.....) ชื่อพยาน ตัวบรรจง
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย (Informed Consent Form) สำหรับผู้ปกครอง (นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น) หน้า 1/3</p>
--	---

โครงการวิจัยเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

วันให้ความยินยอม วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....(ชื่อ-นามสกุล ผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครอง) ที่อยู่.....

ซึ่งมีความสัมพันธ์เป็น.....ของ ด.ช./ด.ญ./นาย/นาง/นางสาว.....

(ชื่อ-นามสกุล ของผู้เข้าร่วมการวิจัย) ได้อ่านรายละเอียดจากเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยที่แนบมาฉบับวันที่..... แล้วข้าพเจ้ายินยอมให้ ด.ช./ด.ญ./นาย/นาง/นางสาว.....

(ชื่อ-นามสกุล ของผู้เข้าร่วมการวิจัย) เข้าร่วมในโครงการวิจัยโดยสมัครใจ

ข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัยที่ข้าพเจ้าได้ลงนาม และ วันที่พร้อมด้วยเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย ทั้งนี้ก่อนที่จะลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมในการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าและผู้เข้าร่วมการวิจัยได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ระยะเวลาของการทำวิจัย วิธีการวิจัย อันตราย หรืออาการที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย หรือจากยาที่ใช้รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยและแนวทางการรักษาโดยวิธีอื่นอย่างละเอียด ข้าพเจ้าและผู้เข้าร่วมการวิจัยมีเวลาและโอกาสเพียงพอในการซักถามข้อสงสัยทั้งหมดจนมีความเข้าใจอย่างดีแล้ว โดยผู้วิจัยได้ตอบคำถามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าและผู้เข้าร่วมการวิจัยสงสัยด้วยความเต็มใจไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าและผู้เข้าร่วมการวิจัย พอใจ

ข้าพเจ้าและผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัยได้รับทราบจากผู้วิจัยว่าหากเกิดอันตรายใด ๆ จากการวิจัยดังกล่าว ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะได้รับการรักษาพยาบาล โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (และระบุว่า จะได้รับการชดเชยจากผู้สนับสนุนการวิจัยหรือไม่)

ข้าพเจ้าเข้าใจถึงสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัย เมื่อใดก็ได้โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งเหตุผลและการบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้ จะไม่มีผลต่อการรักษาโรคหรือสิทธิอื่นๆ ที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะพึงได้รับต่อไป

ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะเมื่อได้รับการยินยอมจากข้าพเจ้าเท่านั้น บุคคลอื่น ในนามของบริษัทผู้สนับสนุนการวิจัย คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา อาจจะได้รับอนุญาตให้เข้ามาตรวจสอบและประมวลข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัย ทั้งนี้ต้องกระทำไปเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเท่านั้น โดยการตกลงที่จะเข้าร่วมการศึกษานี้ข้าพเจ้าได้ให้ความยินยอมที่จะให้มีการตรวจสอบข้อมูลประวัติทางการแพทย์ของผู้เข้าร่วมการวิจัยได้

ผู้วิจัยรับรองว่าจะไม่มีการเก็บข้อมูลใด ๆ ของผู้เข้าร่วมการวิจัย เพิ่มเติม หลังจากที่ข้าพเจ้าขอยกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยและต้องการให้ทำลายเอกสารและ/หรือตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบทั้งหมดที่สามารถสืบค้นถึงตัวผู้เข้าร่วมการวิจัย

ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ข้าพเจ้าและ ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีสิทธิที่จะตรวจสอบหรือแก้ไขข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัยและสามารถยกเลิกการให้สิทธิในการใช้ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัยได้ โดยต้องแจ้งให้ผู้วิจัยรับทราบ

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย (Informed Consent Form) สำหรับผู้ปกครอง (นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น) หน้า 2/3</p>
--	---

ข้าพเจ้าได้ตระหนักว่าข้อมูลในการวิจัยรวมถึงข้อมูลทางการแพทย์ที่ไม่มีการเปิดเผยชื่อของผู้เข้าร่วมการวิจัย จะผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การเก็บข้อมูล การบันทึกข้อมูลในรูปแบบบันทึกและในคอมพิวเตอร์ การตรวจสอบ การวิเคราะห์ และการรายงานข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการ รวมทั้งการใช้ข้อมูลทางการแพทย์ในอนาคตหรือการวิจัยทางด้านเภสัชภัณฑ์ เท่านั้น

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้น และมีความเข้าใจดีทุกประการแล้ว ยินดีให้ ด.ช./ด.ญ./นาย/นาง/นางสาว (ชื่อ-นามสกุล ของผู้เข้าร่วมวิจัย) เข้าร่วมในโครงการวิจัยด้วยความเต็มใจ จึงได้ลงนามในเอกสารใบยินยอมนี้

.....ลงนามผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครอง
(.....) ชื่อผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครอง(ตัวบรรจง)
.....ความสัมพันธ์ของผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครองกับผู้เข้าร่วมการวิจัย

วันที่เดือน.....พ.ศ.....

การจัดการกับตัวอย่างทางชีวภาพ

- ไม่มีตัวอย่างชีวภาพ
- มีแต่ไม่มีการขอเก็บ
- มีและขอเก็บตัวอย่างชีวภาพที่เหลือไว้เพื่อการวิจัยในอนาคต
- ข้าพเจ้า ยินยอม ไม่ยินยอม

ให้เก็บตัวอย่างชีวภาพที่เหลือของ ด.ช./ด.ญ./นาย/นาง/นางสาว.....
(ชื่อ-นามสกุล ของผู้เข้าร่วมวิจัย) ไว้เพื่อการวิจัยในอนาคต

.....ลงนามผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครอง
(.....) ชื่อผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครอง (ตัวบรรจง)
.....ความสัมพันธ์ของผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครองกับผู้เข้าร่วมการวิจัย
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย (Informed Consent Form) สำหรับผู้ปกครอง (นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น) หน้า 3/3</p>
--	---

ข้าพเจ้าได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย อันตราย อาการไม่พึงประสงค์ หรือความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย หรือจากยาที่ใช้รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียด ให้ผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครองของผู้เข้าร่วมการวิจัยตามนามข้างต้นได้ทราบและมีความเข้าใจดีแล้ว พร้อมลงนามลงในเอกสารแสดงความยินยอมด้วยความเต็มใจ

.....ลงนามผู้ทำวิจัย
(.....) ชื่อผู้ทำวิจัย (ตัวบรรจง)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

.....ลงนามพยาน
(.....) ชื่อพยาน (ตัวบรรจง)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย (Informed Consent Form) สำหรับนักเรียนปกติ หน้า 1/2</p>
--	---

การวิจัยเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากร
อื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

วันให้คำยินยอม วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า เด็กชาย/เด็กหญิง/นาย/นางสาว
ที่อยู่ ได้อ่าน
รายละเอียดจากเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยวิจัยที่แนบมาฉบับวันที่..... และ
ข้าพเจ้ายินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยโดยสมัครใจ

ข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัยที่ข้าพเจ้าได้ลงนาม และ วันที่
พร้อมด้วยเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ทั้งนี้ก่อนที่จะลงนามในใบยินยอมให้ทำการวิจัยนี้ ข้าพเจ้า
ได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ระยะเวลาของการทำวิจัย วิธีการวิจัย อันตราย หรืออาการที่
อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย หรือจากยาที่ใช้ รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัย และแนวทางรักษาโดยวิธีอื่นอย่าง
ละเอียด ข้าพเจ้ามีเวลาและโอกาสเพียงพอในการซักถามข้อสงสัยจนมีความเข้าใจอย่างดีแล้ว โดยผู้วิจัยได้ตอบ
คำถามต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ

ข้าพเจ้ารับทราบจากผู้วิจัยว่า หากเกิดอันตรายใดๆจากการวิจัยดังกล่าว ข้าพเจ้าจะได้รับการ
รักษาพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (และระบุด้วยว่าจะได้รับการชดเชยจากผู้สนับสนุนการวิจัยหรือไม่
.....)

ข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะบอกเลิกเข้าร่วมในโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งเหตุผล และการบอก
เลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้ จะไม่มีผลต่อการรักษาโรคหรือสิทธิอื่น ๆ ที่ข้าพเจ้าจะพึงได้รับต่อไป

ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะเมื่อได้รับการ
ยินยอมจากข้าพเจ้าเท่านั้น บุคคลอื่นในนามของบริษัทผู้สนับสนุนการวิจัย คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการ
วิจัยในคน สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาอาจได้รับอนุญาตให้เข้ามาตรวจสอบและประมวลผลข้อมูลของข้าพเจ้า
ทั้งนี้จะต้องกระทำไปเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเท่านั้น โดยการตกลงที่จะเข้าร่วม
การศึกษานี้ข้าพเจ้าได้ให้คำยินยอมที่จะให้มีการตรวจสอบข้อมูลประวัติทางการแพทย์ของข้าพเจ้าได้

ผู้วิจัยรับรองว่าจะไม่มีการเก็บข้อมูลใด ๆ เพิ่มเติม หลังจากที่ข้าพเจ้าขอยกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัย
และต้องการให้ทำลายเอกสารและ/หรือ ตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบทั้งหมดที่สามารถสืบค้นถึงตัวข้าพเจ้าได้

ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะตรวจสอบหรือแก้ไขข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าและสามารถยกเลิกการ
ให้สิทธิในการใช้ข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าได้ โดยต้องแจ้งให้ผู้วิจัยรับทราบ

ข้าพเจ้าได้ตระหนักว่าข้อมูลในการวิจัยรวมถึงข้อมูลทางการแพทย์ของข้าพเจ้าที่ไม่มีการเปิดเผยชื่อ จะ
ผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การเก็บข้อมูล การบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกและในคอมพิวเตอร์ การตรวจสอบ การ
วิเคราะห์ และการรายงานข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการ รวมทั้งการใช้ข้อมูลทางการแพทย์ในอนาคตหรือการ
วิจัยทางด้านเภสัชภัณฑ์ เท่านั้น

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย (Informed Consent Form) สำหรับนักเรียนปกติ หน้า 2/2</p>
--	---

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นและมีความเข้าใจดีทุกประการแล้ว ยินดีเข้าร่วมในการวิจัยด้วยความเต็มใจ
จึงได้ลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมนี้

.....ลงนามผู้ให้ความยินยอม
(.....) ชื่อผู้ยินยอม (ตัวบรรจง)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

การจัดการกับตัวอย่างทางชีวภาพ

- ไม่มีตัวอย่างชีวภาพ
- มีแต่ไม่มีการขอเก็บ
- มีและขอเก็บตัวอย่างชีวภาพที่เหลือไว้เพื่อการวิจัยในอนาคต

ข้าพเจ้า ยินยอม
 ไม่ยินยอม

ให้เก็บตัวอย่างชีวภาพที่เหลือไว้เพื่อการวิจัยในอนาคต

.....ลงนามผู้ให้ความยินยอม
(.....) ชื่อผู้ยินยอม (ตัวบรรจง)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้าได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย อันตราย หรืออาการไม่พึงประสงค์หรือความ
เสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย หรือจากยาที่ใช้ รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียด ให้ผู้เข้าร่วม
ในโครงการวิจัยตามนามข้างต้นได้ทราบและมีความเข้าใจดีแล้ว พร้อมลงนามลงในเอกสารแสดงความยินยอมด้วย
ความเต็มใจ

.....ลงนามผู้ทำวิจัย
(.....) ชื่อผู้ทำวิจัย (ตัวบรรจง)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

.....ลงนามพยาน
(.....) ชื่อพยาน (ตัวบรรจง)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย (Informed Consent Form) สำหรับผู้ปกครอง (นักเรียนปกติ) หน้า 1/3</p>
--	---

โครงการวิจัยเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

วันให้ความยินยอม วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....(ชื่อ-นามสกุล ผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครอง) ที่อยู่.....ซึ่งมีความสัมพันธ์เป็น.....ของ ด.ช./ด.ญ./นาย/นาง/นางสาว.....

(ชื่อ-นามสกุล ของผู้เข้าร่วมการวิจัย) ได้อ่านรายละเอียดจากเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยที่แนบมาฉบับวันที่..... แล้วข้าพเจ้ายินยอมให้ ด.ช./ด.ญ./นาย/นาง/นางสาว.....(ชื่อ-นามสกุล ของผู้เข้าร่วมการวิจัย) เข้าร่วมในโครงการวิจัยโดยสมัครใจ

ข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัยที่ข้าพเจ้าได้ลงนาม และ วันที่พร้อมด้วยเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย ทั้งนี้ก่อนที่จะลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมในการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าและผู้เข้าร่วมการวิจัยได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ระยะเวลาของการทำวิจัย วิธีการวิจัย อันตราย หรืออาการที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย หรือจากยาที่ใช้รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยและแนวทางรักษาโดยวิธีอื่นอย่างละเอียด ข้าพเจ้าและผู้เข้าร่วมการวิจัยมีเวลาและโอกาสเพียงพอในการซักถามข้อสงสัยทั้งหมดจนมีความเข้าใจอย่างดีแล้ว โดยผู้วิจัยได้ตอบคำถามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าและผู้เข้าร่วมการวิจัยสงสัยด้วยความเต็มใจไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าและผู้เข้าร่วมการวิจัย พอใจ

ข้าพเจ้าและผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัยได้รับทราบจากผู้วิจัยว่าหากเกิดอันตรายใด ๆ จากการวิจัยดังกล่าว ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะได้รับการรักษาพยาบาล โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (และระบุว่า จะได้รับการชดเชยจากผู้สนับสนุนการวิจัยหรือไม่)

ข้าพเจ้าเข้าใจถึงสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัย เมื่อใดก็ได้โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งเหตุผลและการบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้ จะไม่มีผลต่อการรักษาโรคหรือสิทธิอื่นๆ ที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะพึงได้รับต่อไป

ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะเมื่อได้รับการยินยอมจากข้าพเจ้าเท่านั้น บุคคลอื่น ในนามของบริษัทผู้สนับสนุนการวิจัย คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา อาจจะได้รับอนุญาตให้เข้ามาตรวจสอบและประมวลข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัย ทั้งนี้จะต้องกระทำไปเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเท่านั้น โดยการตกลงที่จะเข้าร่วมการศึกษานี้ข้าพเจ้าได้ให้ความยินยอมที่จะให้มีการตรวจสอบข้อมูลประวัติทางการแพทย์ของผู้เข้าร่วมการวิจัยได้

ผู้วิจัยรับรองว่าจะไม่มีการเก็บข้อมูลใด ๆ ของผู้เข้าร่วมการวิจัย เพิ่มเติม หลังจากที่ข้าพเจ้าขอยกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยและต้องการให้ทำลายเอกสารและ/หรือตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบทั้งหมดที่สามารถสืบค้นถึงตัวผู้เข้าร่วมการวิจัย

ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ข้าพเจ้าและ ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีสิทธิ์ที่จะตรวจสอบหรือแก้ไขข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัยและสามารถยกเลิกการให้สิทธิในการใช้ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัยได้ โดยต้องแจ้งให้ผู้วิจัยรับทราบ

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย (Informed Consent Form) สำหรับผู้ปกครอง (นักเรียนปกติ) หน้า 2/3</p>
--	---

ข้าพเจ้าได้ตระหนักว่าข้อมูลในการวิจัยรวมถึงข้อมูลทางการแพทย์ที่ไม่มีการเปิดเผยชื่อของผู้เข้าร่วมการวิจัย จะผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การเก็บข้อมูล การบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกและในคอมพิวเตอร์ การตรวจสอบ การวิเคราะห์

และการรายงานข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการ รวมทั้งการใช้ข้อมูลทางการแพทย์ในอนาคตหรือการวิจัยทางด้านเภสัชภัณฑ์ เท่านั้น

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้น และมีความเข้าใจดีทุกประการแล้ว ยินดีให้ ด.ช./ด.ญ./นาย/นาง/นางสาว (ชื่อ-นามสกุล ของผู้เข้าร่วมวิจัย) เข้าร่วมในโครงการวิจัยด้วยความเต็มใจ จึงได้ลงนามในเอกสารใบยินยอมนี้

.....ลงนามผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครอง
(.....) ชื่อผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครอง(ตัวบรรจง)
.....ความสัมพันธ์ของผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครองกับผู้เข้าร่วมการวิจัย

วันที่เดือน.....พ.ศ.....

การจัดการกับตัวอย่างทางชีวภาพ

- ไม่มีตัวอย่างชีวภาพ
- มีแต่ไม่มีการขอเก็บ
- มีและขอเก็บตัวอย่างชีวภาพที่เหลือไว้เพื่อการวิจัยในอนาคต

ข้าพเจ้า ยินยอม
 ไม่ยินยอม

ให้เก็บตัวอย่างชีวภาพที่เหลือของ ด.ช./ด.ญ./นาย/นาง/นางสาว.....
(ชื่อ-นามสกุล ของผู้เข้าร่วมวิจัย) ไว้เพื่อการวิจัยในอนาคต

.....ลงนามผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครอง
(.....) ชื่อผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครอง (ตัวบรรจง)
.....ความสัมพันธ์ของผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครองกับผู้เข้าร่วมการวิจัย

วันที่เดือน.....พ.ศ.....

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย (Informed Consent Form) สำหรับผู้ปกครอง (นักเรียนปกติ) หน้า 3/3</p>
--	---

ข้าพเจ้าได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย อันตราย อาการไม่พึงประสงค์ หรือความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย หรือจากยาที่ใช้รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียด ให้ผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครองของผู้เข้าร่วมการวิจัยตามนามข้างต้นได้ทราบและมีความเข้าใจดีแล้ว พร้อมลงนามลงในเอกสารแสดงความยินยอมด้วยความเต็มใจ

.....ลงนามผู้ทำวิจัย
(.....) ชื่อผู้ทำวิจัย (ตัวบรรจง)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

.....ลงนามพยาน
(.....) ชื่อพยาน (ตัวบรรจง)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย (Informed Consent Form) สำหรับครู หน้า 1/2</p>
--	--

การวิจัยเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากร
อื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

วันให้คำยินยอม วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว

ที่อยู่

ได้อ่านรายละเอียดจากเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยวิจัยที่แนบมาฉบับวันที่.....
และข้าพเจ้ายินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยโดยสมัครใจ

ข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัยที่ข้าพเจ้าได้ลงนาม และ วันที่
พร้อมด้วยเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ทั้งนี้ก่อนที่จะลงนามในใบยินยอมให้ทำการวิจัยนี้ ข้าพเจ้า
ได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ระยะเวลาของการทำวิจัย วิธีการวิจัย อันตราย หรืออาการที่
อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย หรือจากยาที่ใช้ รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัย และแนวทางรักษาโดยวิธีอื่นอย่าง
ละเอียด ข้าพเจ้ามีเวลาและโอกาสเพียงพอในการซักถามข้อสงสัยจนมีความเข้าใจอย่างดีแล้ว โดยผู้วิจัยได้ตอบ
คำถามต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ

ข้าพเจ้ารับทราบจากผู้วิจัยว่า หากเกิดอันตรายใดๆจากการวิจัยดังกล่าว ข้าพเจ้าจะได้รับการ
รักษาพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (และระบุด้วยว่าจะได้รับการชดเชยจากผู้สนับสนุนการวิจัยหรือไม่
.....)

ข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะบอกเลิกเข้าร่วมในโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งเหตุผล และการบอก
เลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้ จะไม่มีผลต่อการรักษาโรคหรือสิทธิอื่น ๆ ที่ข้าพเจ้าจะพึงได้รับต่อไป

ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะเมื่อได้รับการ
ยินยอมจากข้าพเจ้าเท่านั้น บุคคลอื่นในนามของบริษัทผู้สนับสนุนการวิจัย คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการ
วิจัยในคน สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาอาจได้รับอนุญาตให้เข้ามาตรวจสอบและประมวลผลข้อมูลของข้าพเจ้า
ทั้งนี้จะต้องกระทำไปเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเท่านั้น โดยการตกลงที่จะเข้าร่วม
การศึกษานี้ข้าพเจ้าได้ให้คำยินยอมที่จะให้มีการตรวจสอบข้อมูลประวัติทางการแพทย์ของข้าพเจ้าได้

ผู้วิจัยรับรองว่าจะไม่มีการเก็บข้อมูลใด ๆ เพิ่มเติม หลังจากที่ข้าพเจ้าขอยกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัย
และต้องการให้ทำลายเอกสารและ/หรือ ตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบทั้งหมดที่สามารถสืบค้นถึงตัวข้าพเจ้าได้

ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะตรวจสอบหรือแก้ไขข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าและสามารถยกเลิกการ
ให้สิทธิในการใช้ข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าได้ โดยต้องแจ้งให้ผู้วิจัยรับทราบ

ข้าพเจ้าได้ตระหนักว่าข้อมูลในการวิจัยรวมถึงข้อมูลทางการแพทย์ของข้าพเจ้าที่ไม่มีการเปิดเผยชื่อ จะ
ผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การเก็บข้อมูล การบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกและในคอมพิวเตอร์ การตรวจสอบ การ
วิเคราะห์ และการรายงานข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการ รวมทั้งการใช้ข้อมูลทางการแพทย์ในอนาคตหรือการ
วิจัยทางด้านเภสัชภัณฑ์ เท่านั้น

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย (Informed Consent Form) สำหรับครู หน้า 2/2</p>
--	--

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นและมีความเข้าใจดีทุกประการแล้ว ยินดีเข้าร่วมในการวิจัยด้วยความเต็มใจ
จึงได้ลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมนี้

.....ลงนามผู้ให้ความยินยอม
(.....) ชื่อผู้ยินยอม (ตัวบรรจง)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

การจัดการกับตัวอย่างทางชีวภาพ

- ไม่มีตัวอย่างชีวภาพ
- มีแต่ไม่มีการขอเก็บ
- มีและขอเก็บตัวอย่างชีวภาพที่เหลือไว้เพื่อการวิจัยในอนาคต

ข้าพเจ้า ยินยอม
 ไม่ยินยอม

ให้เก็บตัวอย่างชีวภาพที่เหลือไว้เพื่อการวิจัยในอนาคต

.....ลงนามผู้ให้ความยินยอม
(.....) ชื่อผู้ยินยอม (ตัวบรรจง)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้าได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย อันตราย หรืออาการไม่พึงประสงค์หรือความ
เสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย หรือจากยาที่ใช้ รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียด ให้ผู้เข้าร่วม
ในโครงการวิจัยตามนามข้างต้นได้ทราบและมีความเข้าใจดีแล้ว พร้อมลงนามลงในเอกสารแสดงความยินยอมด้วย
ความเต็มใจ

.....ลงนามผู้ทำวิจัย
(.....) ชื่อผู้ทำวิจัย (ตัวบรรจง)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

.....ลงนามพยาน
(.....) ชื่อพยาน (ตัวบรรจง)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย (Informed Consent Form) สำหรับบุคลากร หน้า 1/2</p>
--	--

การวิจัยเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติ ครู และบุคลากร
อื่นๆในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

วันให้คำยินยอม วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว

ที่อยู่

ได้อ่านรายละเอียดจากเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยวิจัยที่แนบมาฉบับวันที่.....
และข้าพเจ้ายินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยโดยสมัครใจ

ข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัยที่ข้าพเจ้าได้ลงนาม และ วันที่
พร้อมด้วยเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ทั้งนี้ก่อนที่จะลงนามในใบยินยอมให้ทำการวิจัยนี้ ข้าพเจ้า
ได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ระยะเวลาของการทำวิจัย วิธีการวิจัย อันตราย หรืออาการที่
อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย หรือจากยาที่ใช้ รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัย และแนวทางรักษาโดยวิธีอื่นอย่าง
ละเอียด ข้าพเจ้ามีเวลาและโอกาสเพียงพอในการซักถามข้อสงสัยจนมีความเข้าใจอย่างดีแล้ว โดยผู้วิจัยได้ตอบ
คำถามต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ

ข้าพเจ้ารับทราบจากผู้วิจัยว่า หากเกิดอันตรายใดๆจากการวิจัยดังกล่าว ข้าพเจ้าจะได้รับการ
รักษาพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (และระบุด้วยว่าจะได้รับการชดเชยจากผู้สนับสนุนการวิจัยหรือไม่
.....)

ข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะบอกเลิกเข้าร่วมในโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งเหตุผล และการบอก
เลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้ จะไม่มีผลต่อการรักษาโรคหรือสิทธิอื่น ๆ ที่ข้าพเจ้าจะพึงได้รับต่อไป

ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะเมื่อได้รับการ
ยินยอมจากข้าพเจ้าเท่านั้น บุคคลอื่นในนามของบริษัทผู้สนับสนุนการวิจัย คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการ
วิจัยในคน สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาอาจได้รับอนุญาตให้เข้ามาตรวจสอบและประมวลผลข้อมูลของข้าพเจ้า
ทั้งนี้จะต้องกระทำไปเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเท่านั้น โดยการตกลงที่จะเข้าร่วม
การศึกษานี้ข้าพเจ้าได้ให้คำยินยอมที่จะให้มีการตรวจสอบข้อมูลประวัติทางการแพทย์ของข้าพเจ้าได้

ผู้วิจัยรับรองว่าจะไม่มีการเก็บข้อมูลใด ๆ เพิ่มเติม หลังจากที่ข้าพเจ้าขอยกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัย
และต้องการให้ทำลายเอกสารและ/หรือ ตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบทั้งหมดที่สามารถสืบค้นถึงตัวข้าพเจ้าได้

ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะตรวจสอบหรือแก้ไขข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าและสามารถยกเลิกการ
ให้สิทธิในการใช้ข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าได้ โดยต้องแจ้งให้ผู้วิจัยรับทราบ

ข้าพเจ้าได้ตระหนักว่าข้อมูลในการวิจัยรวมถึงข้อมูลทางการแพทย์ของข้าพเจ้าที่ไม่มีการเปิดเผยชื่อ จะ
ผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การเก็บข้อมูล การบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกและในคอมพิวเตอร์ การตรวจสอบ การ
วิเคราะห์

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย (Informed Consent Form) สำหรับบุคลากร หน้า 2/2</p>
--	--

และการรายงานข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการ รวมทั้งการใช้ข้อมูลทางการแพทย์ในอนาคตหรือการวิจัยทางด้านเภสัชภัณฑ์ เท่านั้น

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นและมีความเข้าใจดีทุกประการแล้ว ยินดีเข้าร่วมในการวิจัยด้วยความเต็มใจ จึงได้ลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมนี้

.....ลงนามผู้ให้ความยินยอม
(.....) ชื่อผู้ยินยอม (ตัวบรรจง)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

การจัดการกับตัวอย่างทางชีวภาพ

- ไม่มีตัวอย่างชีวภาพ
- มีแต่ไม่มีการขอเก็บ
- มีและขอเก็บตัวอย่างชีวภาพที่เหลือไว้เพื่อการวิจัยในอนาคต

ข้าพเจ้า ยินยอม
 ไม่ยินยอม

ให้เก็บตัวอย่างชีวภาพที่เหลือไว้เพื่อการวิจัยในอนาคต

.....ลงนามผู้ให้ความยินยอม
(.....) ชื่อผู้ยินยอม (ตัวบรรจง)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้าได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย อันตราย หรืออาการไม่พึงประสงค์หรือความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย หรือจากยาที่ใช้ รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียด ให้ผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัยตามนามข้างต้นได้ทราบและมีความเข้าใจดีแล้ว พร้อมลงนามลงในเอกสารแสดงความยินยอมด้วยความเต็มใจ

.....ลงนามผู้ทำวิจัย
(.....) ชื่อผู้ทำวิจัย (ตัวบรรจง)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

.....ลงนามพยาน
(.....) ชื่อพยาน (ตัวบรรจง)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวกุลวดี จองวรกุล เกิด 30 มกราคม 2532

ที่อยู่ 256 ถนนเจริญเมือง ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ 54000

โทร. 091 409 9145 Email : kch_kulwadee@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2550 – 2554 ครุศาสตรบัณฑิต สาขามัธยมศึกษา (มนุษยศาสตร์ – สังคมศาสตร์)
เอกภาษาอังกฤษ – จิตวิทยาการศึกษา ปรีक्षा และแนะแนว คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2553 - 2555 ติวเตอร์วิชาภาษาอังกฤษ สถาบันกวตวิชา MEIQ3

พ.ศ. 2555 - 2557 ติวเตอร์วิชาภาษาอังกฤษ สถาบันกวตวิชาป็นปัญญา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY